

3. สาระสำคัญแผนพัฒนาจังหวัด (พ.ศ. 2566 - 2570)

3.1 ข้อมูลเพื่อการพัฒนา

3.1.1 ข้อมูลพื้นฐานทางกายภาพ

◆ ประวัติความเป็นมา

“นครปฐม” เป็นอู่อารยธรรมสำคัญที่มีประวัติความเป็นมายาวนานในแผ่นดินสุวรรณภูมิ จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ กล่าวว่าเมืองนครปฐมแต่เดิมนั้นตั้งอยู่ริมทะเล เป็นเมืองเก่าแก่ มีความเจริญรุ่งเรืองมาตั้งแต่สมัยสุวรรณภูมิ และเป็นราชธานีสำคัญในสมัยทวารวดี ในยุคนั้นนครปฐมเป็นแหล่งเผยแพร่อารยธรรมจากประเทศอินเดีย ซึ่งรวมทั้งพุทธศาสนา นครปฐมจึงเป็นศูนย์กลางของความเจริญ มีชนชาติต่างๆ อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานอยู่เป็นจำนวนมาก ต่อมาได้เกิดความแห้งแล้งขึ้นในเมืองนครปฐม เพราะกระแสน้ำที่ไหลผ่านตัวเมืองเปลี่ยนเส้นทาง ประชาชนจึงอพยพไปตั้งหลักแหล่งอยู่ริมน้ำและสร้างเมืองใหม่ขึ้น ชื่อ “เมืองนครไชยศรี” หรือ “ศรีวิชัย” นครปฐมจึงกลายเป็นเมืองร้างมาเป็นเวลาหลายร้อยปี จนกระทั่งพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวขณะที่ยังทรงผนวชได้จุดศรัทธาไปพบพระปฐมเจดีย์ และทรงเห็นว่าเป็นเจดีย์องค์ใหญ่ไม่มีที่ใดเทียบเท่า ครั้นเมื่อได้ครองราชย์ จึงโปรดฯ ให้ก่อเจดีย์แบบลังกาครอบองค์เดิมไว้ โดยให้ชื่อว่า “พระปฐมเจดีย์” ทรงปฏิสังขรณ์สิ่งต่างๆ ในบริเวณองค์พระปฐมเจดีย์ให้มีสภาพดี และโปรดฯ ให้ชุดคลองเจดีย์บูชาเพื่อให้การเสด็จมานมัสการองค์พระปฐมเจดีย์สะดวกขึ้น

ต่อมาในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้เริ่มก่อสร้างทางรถไฟสายได้ผ่านเมืองนครปฐมซึ่งขณะนั้นยังเป็นป่ารก พระองค์จึงโปรดฯ ให้ย้ายเมืองจากตำบลท่านา อำเภอนครชัยศรี มาตั้งที่บริเวณองค์พระปฐมเจดีย์เหมือนเช่นครั้งสมัยโบราณ

ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดฯ ให้สร้างพระราชวังสนามจันทร์เป็นที่เสด็จแปรพระราชฐานและฝึกซ้อมรบแบบเสือป่า โดยโปรดฯ ให้ตัดถนนเพิ่มขึ้นอีกหลายสาย รวมทั้งสร้างสะพานเจริญศรัทธาข้ามคลองเจดีย์บูชาเชื่อมระหว่างสถานีรถไฟกับองค์พระปฐมเจดีย์ ตลอดจนสร้างพระร่วงโรจนฤทธิ์ทางด้านทิศเหนือขององค์พระปฐมเจดีย์และบูรณะองค์พระปฐมเจดีย์ให้สมบูรณ์สวยงามดังที่เห็นอยู่ในปัจจุบัน และได้โปรดฯ ให้เปลี่ยนชื่อจากเมือง “นครไชยศรี” เป็น “นครปฐม”

ตราประจำจังหวัด รูปองค์พระปฐมเจดีย์มีมงกุฎอยู่ที่กลางองค์พระเจดีย์

ความหมาย

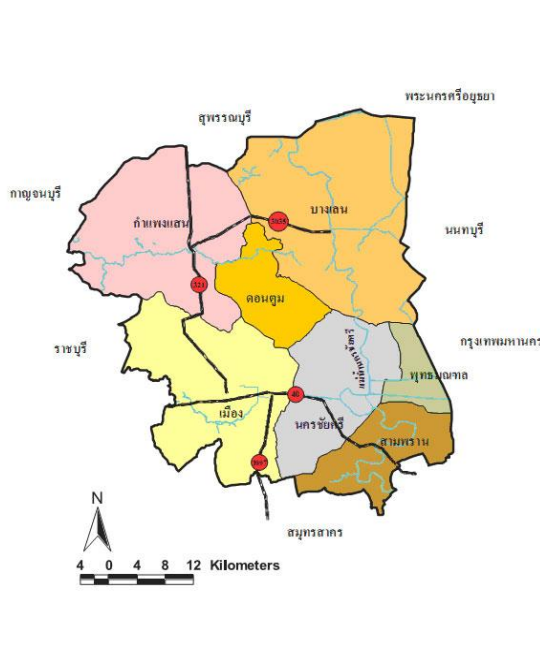
- เจดีย์ หมายถึง องค์พระปฐมเจดีย์ที่พระโสริสและพระอูตระได้สร้างขึ้นแต่เดิม แล้วสร้างครอบให้ใหญ่ขึ้นดังปัจจุบัน
- มงกุฏ หมายถึง สัญลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าอยู่หัว ผู้ทรงอุปถัมภ์สร้างองค์พระปฐมเจดีย์ต่อเติมให้สูงใหญ่สง่างามตามที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบัน

คำขวัญประจำจังหวัดนครปฐม

“ส้มโอหวาน ข้าวสารขาว ลูกสาวงาม ข้าวหลามหวานมัน สนามจันทร์งามล้น พุทธมณฑลคู่ธานี
พระปฐมเจดีย์เสียดฟ้า สวยงามตาแม่น้ำท่าจีน”

♦ ที่ตั้งและอาณาเขต

นครปฐมเป็นจังหวัดหนึ่งในภาคกลางด้านตะวันตก ตั้งอยู่บริเวณลุ่มแม่น้ำท่าจีนในที่ราบลุ่มภาคกลาง โดยอยู่ระหว่างเส้นรุ้งที่ 13 องศา 45 ลิปดา 10 พิลิปดา เส้นแวงที่ 100 องศา 4 ลิปดา 28 พิลิปดา มีพื้นที่ 2,168.327 ตารางกิโลเมตรหรือ 1,355,204 ไร่ หรือร้อยละ 0.42 ของประเทศและอันดับที่ 62 ของประเทศ อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครไปตามเส้นทางถนนเพชรเกษม 56 กิโลเมตรหรือตามเส้นทางถนนบรมราชชนนี (ถนนปิ่นเกล้า-นครชัยศรี) 51 กิโลเมตร และตามเส้นทางรถไฟ 62 กิโลเมตร โดยมีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

	ทิศเหนือ	ติดต่อกับอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี
	ทิศใต้	ติดต่อกับอำเภอกระทุ่มแบน อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร และอำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี
	ทิศตะวันออก	ติดต่อกับอำเภอไทรน้อย อำเภอบางใหญ่ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี และเขตทวีวัฒนา เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร
	ทิศตะวันตก	ติดต่อกับอำเภอบ้านโป่ง อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี และอำเภอท่ามะกา อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี

แผนภูมิ 3-1-1 ที่ตั้งและอาณาเขตของจังหวัดนครปฐม

♦ สภาพภูมิประเทศ

สภาพภูมิประเทศของจังหวัดนครปฐมโดยทั่วไปมีลักษณะเป็นที่ราบถึงค่อนข้างราบเรียบ ไม่มีภูเขาและป่าไม้ ระดับความแตกต่างของความสูงของพื้นที่อยู่ระหว่าง 2-10 เมตร เหนือระดับน้ำทะเลปานกลาง สภาพพื้นที่โดยทั่วไปลาดจากทิศเหนือสู่ทิศใต้ และตะวันตกสู่ตะวันออกมีแม่น้ำท่าจีนไหลผ่านจากทิศเหนือสู่ทิศใต้ พื้นที่ทางตอนเหนือและทางตะวันออกเฉียงเหนือส่วนใหญ่เป็นที่ดอน

ส่วนพื้นที่ทางตอนกลางของจังหวัดเป็นที่ราบลุ่ม มีที่ดอนกระจ่ายเป็นแห่งๆ และมีแหล่งน้ำกระจายสำหรับพื้นที่ด้านตะวันออก และด้านใต้เป็นที่ราบลุ่มริมฝั่งแม่น้ำท่าจีน มีคลองธรรมชาติและคลองขุดที่ขุดขึ้นเพื่อการเกษตรและคมนาคมอยู่มาก พื้นที่สูงจากระดับน้ำทะเล 2-4 เมตร

♦ สภาพภูมิอากาศ

ปริมาณน้ำฝน

จากสถิติข้อมูลปริมาณน้ำฝนของจังหวัดนครปฐม โดยใช้ข้อมูลของสถานีอุตุนิยมวิทยานครปฐม ย้อนหลัง 5 ปี (2559-2563) ปริมาณน้ำฝนจะอยู่ในช่วง 600 - 1,300 มิลลิเมตร ในปี 2563 ปริมาณน้ำฝนวัดได้ 1,207.07 มิลลิเมตร จำนวนวันที่ฝนตก 94 วัน ฝนตกมากที่สุดปี 2560 วัดได้ 1,227.90 มิลลิเมตร จำนวนวันที่ฝนตก 123 วัน ส่วนฝนตกน้อยที่สุดในปี 2562 วัดได้ 694.10 มิลลิเมตร จำนวนวันที่ฝนตก 87 วัน

ตาราง 3-1-1 จำนวนปริมาณน้ำฝนเปรียบเทียบย้อนหลัง 5 ปี (ปี 2559 – 2563)

ปี พ.ศ.	ปริมาณน้ำฝน (มม.)	จำนวนวันที่ฝนตก
2559	790.60	115
2560	1,227.90	123
2561	1,081.60	143
2562	694.10	87
2563	1,207.07	94

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยานครปฐม

อุณหภูมิ

อุณหภูมิในปี 2563 อุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุด 39.7 องศาเซลเซียส อุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุด 14.0 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุด เดือนมีนาคม 39.7 องศาเซลเซียส และต่ำสุด เดือนธันวาคม 14.0 องศาเซลเซียส อุณหภูมิในปี 2562 มีฝนตกในฤดูฝน ฤดูหนาวไม่หนาวจัด อุณหภูมิเฉลี่ย 36.90 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุด เดือนเมษายน 40.50 องศาเซลเซียส และต่ำสุด เดือนมกราคม 14.20 องศาเซลเซียส และอุณหภูมิในปี 2561 อุณหภูมิสูงสุด เดือนเมษายน 38.90 องศาเซลเซียส และต่ำสุด เดือนมกราคม 15.60 องศาเซลเซียส

◆ ข้อมูลการปกครอง/ประชากร

เขตการปกครอง

จังหวัดนครปฐมแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 7 อำเภอ 106 ตำบล 919 หมู่บ้าน สำหรับการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง เทศบาลนคร 1 แห่ง เทศบาลเมือง 5 แห่ง เทศบาลตำบล 19 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล 92 แห่ง

ตาราง 3-1-2 เขตการปกครองจังหวัดนครปฐม ปี 2564

อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน	เทศบาล นคร	เทศบาล เมือง	เทศบาล ตำบล	อบต.	ระยะทาง จากจังหวัด (กม.)
เมืองนครปฐม	25	219	1	2	4	20	9
กำแพงแสน	15	198	-	-	1	15	33
นครชัยศรี	24	106	-	-	2	22	21
ดอนตูม	8	65	-	-	1	6	38
บางเลน	15	172	-	-	4	15	55
สามพราน	16	142	-	3	5	12	28
พุทธมณฑล	3	17	-	-	2	2	40
รวม	106	919	1	5	19	92	-

ที่มา : ข้อมูลจากการสำรวจ ณ วันที่ 31 สิงหาคม 2564

ประชากร

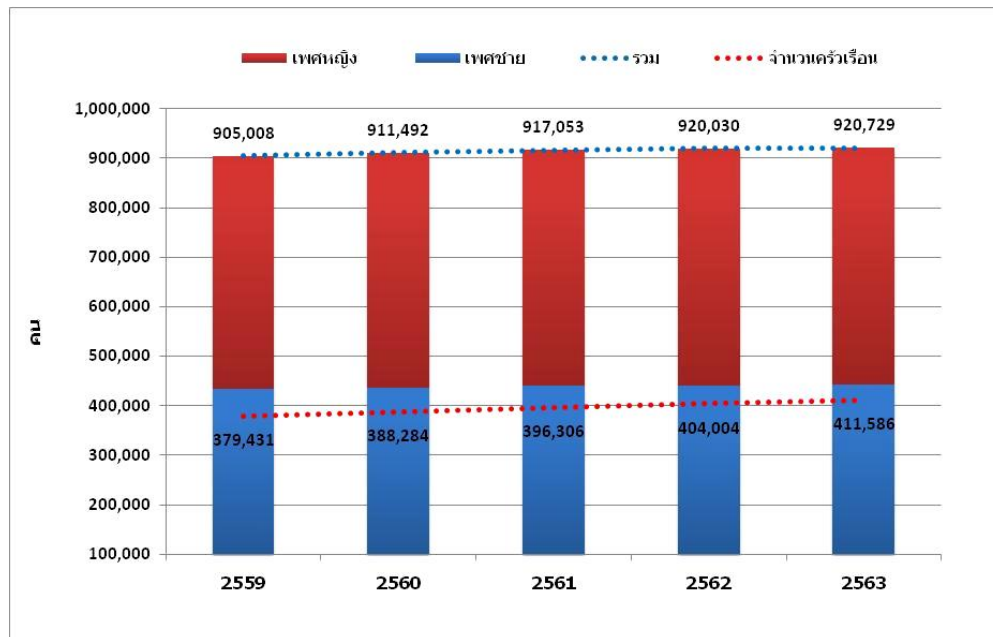
จำนวนประชากรของจังหวัดนครปฐม ในปี 2563 มีจำนวนทั้งสิ้น 920,729 คน เป็นเพศชาย 441,884 คน เพศหญิง 478,845 คน โดยมีอัตราที่เพิ่มขึ้น 0.07 ปี 2562 มีจำนวนทั้งสิ้น 920,030 คน เป็นคนไทย จำนวน 909,900 คน เป็นเพศชาย 441,351 คน เพศหญิง 478,679 คน และคนที่ไม่ได้สัญชาติไทย จำนวน 10,103 คน เป็นเพศชาย 5,308 คน และเพศหญิง 4,822 คน และครัวเรือนจำนวน 404,004 ครัวเรือน โดยปี 2562 มีอัตราที่เพิ่มขึ้น 0.32 ปี 2561 เพิ่มขึ้น 0.61 ปี 2560 เพิ่มขึ้น 0.72 ซึ่งจำนวนประชากรในปีที่ผ่านมามีแนวโน้มลดลง สำหรับอำเภอที่มีประชากรมากที่สุด ได้แก่ อำเภอเมืองนครปฐม รองลงมา ได้แก่ อำเภอกำแพงแสน และอำเภอนครชัยศรี ตามลำดับ รายละเอียดดังตาราง

ตาราง 3-1-3 จำนวนประชากรและจำนวนครัวเรือน จังหวัดนครปฐม พ.ศ. 2559 - 2563

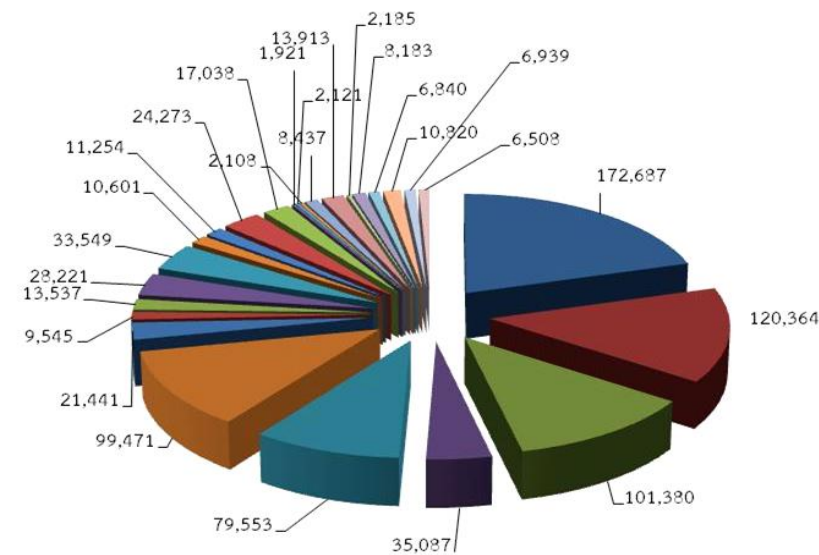
ปี พ.ศ.	เพศชาย	เพศหญิง	รวม	จำนวนครัวเรือน
2559	434,105	470,903	905,008	379,431
2560	437,230	474,262	911,492	388,284
2561	439,691	477,362	917,053	396,306
2562	441,351	478,679	920,030	404,004
2563	441,884	478,845	920,729	411,586

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง (2564)

แผนภูมิ 3-1-2 จำนวนประชากรและจำนวนครัวเรือน จังหวัดนครปฐม พ.ศ. 2559 – 2563

แผนภูมิ 3-1-3 จำนวนประชากร รายอำเภอและเทศบาล

ตาราง 3-1-4 จำนวนประชากร รายอำเภอและเทศบาล พ.ศ. 2561 – 2563

อำเภอ	2561			2562			2563		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
อำเภอเมืองนครปฐม	82,327	88,559	170,886	82,765	89,251	172,016	82,938	89,749	172,687
อำเภอกำแพงแสน	58,596	63,911	122,507	58,424	63,129	121,553	58,219	62,145	120,364
อำเภอนครชัยศรี	48,105	52,913	101,018	48,179	53,036	101,215	48,205	53,175	101,380
อำเภอดอนตูม	17,051	17,808	34,859	17,096	17,819	34,915	17,185	17,902	35,087
อำเภอบางเลน	39,078	40,064	79,142	39,260	40,276	79,536	39,296	40,257	79,553
อำเภอสามพราน	46,631	51,189	97,820	46,984	51,844	98,828	47,276	52,195	99,471
อำเภอพุทธมณฑล	9,245	10,840	20,085	9,611	11,255	20,866	9,838	11,603	21,441
เทศบาลตำบลบางกระพี้	5,859	6,760	12,619	6,065	6,991	13,056	4,535	5,010	9,545
เทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม	12,539	14,541	27,080	12,803	14,784	27,587	6,276	7,261	13,537
เทศบาลเมืองไร่ขิง	15,063	17,031	32,094	15,417	17,402	32,819	13,097	15,124	28,221
เทศบาลตำบลคลองโยง	4,901	5,405	10,306	5,018	5,508	10,526	15,743	17,806	33,549
เทศบาลตำบลศาลายา	5,731	5,340	11,071	5,908	5,272	11,180	5,045	5,556	10,601
เทศบาลตำบลอ้อมใหญ่	11,450	12,538	23,988	11,498	12,529	24,027	5,970	5,284	11,254
เทศบาลเมืองสามพราน	9,037	8,585	17,622	8,886	8,443	17,329	11,600	12,673	24,273
เทศบาลตำบลลำพญา	930	1,031	1,961	928	1,021	1,949	8,752	8,286	17,038
เทศบาลตำบลรางกระทุ่ม	1,059	1,150	2,209	1,032	1,130	2,162	921	1,000	1,921
เทศบาลตำบลบางหลวง	1,049	1,118	2,167	1,046	1,117	2,163	1,018	1,103	2,121
เทศบาลตำบลบางเลน	4,185	4,198	8,383	4,209	4,220	8,429	1,018	1,090	2,108
เทศบาลตำบลสามง่าม	6,710	7,219	13,929	6,708	7,248	13,956	4,216	4,221	8,437
เทศบาลตำบลห้วยพลู	1,040	1,156	2,196	1,052	1,165	2,217	6,674	7,239	13,913
เทศบาลตำบลนครชัยศรี	3,809	4,452	8,261	3,779	4,447	8,226	1,030	1,155	2,185
เทศบาลตำบลกำแพงแสน	3,326	3,715	7,041	3,319	3,690	7,009	3,756	4,427	8,183
เทศบาลตำบลโพธิ์มะเดื่อ	5,171	5,673	10,844	5,213	5,683	10,896	3,240	3,600	6,840
เทศบาลตำบลธรรมศาลา	3,418	3,735	7,153	3,390	3,696	7,086	5,164	5,656	10,820
เทศบาลตำบลดอนยายหอม	3,167	3,359	6,526	3,161	3,358	6,519	3,296	3,643	6,939
เทศบาลนครนครปฐม	35,814	40,141	75,955	35,081	39,365	74,446	3,131	3,377	6,508
รวม	439,691	477,362	917,053	441,351	478,679	920,030	441,884	478,845	920,729

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง (2564)

การบริหารราชการ

จังหวัดนครปฐม แบ่งส่วนการบริหารราชการออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

1) ส่วนราชการบริหารส่วนกลางในจังหวัด (ที่ขึ้นตรงต่อส่วนกลาง) มีจำนวน 66 หน่วยงาน เป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวง ทบวง กรมอื่นๆ จำนวน 48 หน่วยงาน หน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทย จำนวน 4 หน่วยงาน และหน่วยงานอิสระจำนวน 14 หน่วยงาน

2) ส่วนราชการบริหารส่วนภูมิภาค มีจำนวน 31 หน่วยงาน เป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวง ทบวง กรมอื่น ๆ จำนวน 23 หน่วยงาน หน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทย 8 หน่วยงาน ระดับอำเภอ แบ่งเป็น 7 อำเภอ 106 ตำบล 919 หมู่บ้าน

3) ส่วนราชการบริหารส่วนท้องถิ่น แบ่งออกเป็น องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง เทศบาลนคร 1 แห่ง เทศบาลเมือง 5 แห่ง เทศบาลตำบล 19 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล 92 แห่ง

◆ โครงสร้างพื้นฐาน**ไฟฟ้า**

จังหวัดนครปฐมมีการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคสาขา ทั้งหมด 8 แห่ง ปี 2563 มีจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าทั้งสิ้น 338,909 ราย เพิ่มขึ้นจำนวน 9,247 ราย เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.80 ปี 2562 มีจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าทั้งสิ้น 329,662 ราย เพิ่มขึ้นจาก 321,534 ราย ในปี 2561 จำนวน 8,128 ราย เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.53 และเพิ่มขึ้นจาก 312,950 ราย ในปี 2560 จำนวน 8,584 ราย เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.74 และหน่วยจำหน่ายไฟฟ้า ในปี 2563 จำนวนทั้งสิ้น 4,750,062,173 กิโลวัตต์-ชั่วโมง ลดลงจากปี 2562 จำนวน 18,708,202 กิโลวัตต์-ชั่วโมง ลดลงร้อยละ 0.39

ตาราง 3-1-5 ข้อมูลการใช้ไฟฟ้า ปี 2559 – 2563

ประเภทอัตราไฟฟ้า	2559	2560	2561	2562	2563
จำนวนผู้ใช้ไฟฟ้า (ราย)	303,960	312,950	321,534	329,662	338,909
พลังงานไฟฟ้าที่จำหน่ายและใช้ (กิโลวัตต์-ชั่วโมง)	4,384,922,010	4,490,948,519	4,625,744,929	4,768,770,375	4,750,062,173
บ้านที่อยู่อาศัย	807,132,522	828,698,963	845,471,769	924,519,292	993,307,021
กิจการขนาดเล็ก	383,822,797	401,218,481	402,174,003	419,516,229	435,317,598
กิจการขนาดกลาง	986,641,061	991,929,540	1,006,570,426	1,021,142,431	978,936,018
กิจการขนาดใหญ่	2,111,312,350	2,173,018,336	2,274,036,853	2,299,526,022	2,251,198,340
อื่นๆ	96,013,280	96,083,199	97,491,878	104,066,401	91,303,196

ที่มา : การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (2564)

ประปา

ประปาในจังหวัดนครปฐม เป็นของเทศบาลนครนครปฐม ซึ่งจำหน่ายน้ำในเขตเทศบาลมีผู้ใช้น้ำ ในปี 2563 จำนวน 55,334 ราย ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 0.16 ปริมาณน้ำผลิต 30.5 ล้านลูกบาศก์เมตร ปริมาณน้ำจำหน่าย 18.8 ล้านลูกบาศก์เมตร โดยเฉลี่ยผู้ใช้น้ำ ร้อยละ 28.3 ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 0.70

ตาราง 3-1-6 สถิติผู้ใช้น้ำ ปริมาณการผลิต และการจำหน่าย ของการประปาส่วนภูมิภาค จังหวัดนครปฐม ปี 2559 – 2563

รายการ	2559	2560	2561	2562	2563
ผู้ใช้น้ำ (ราย)	45,967	47,879	49,640	53,418	55,334
ปริมาณการผลิต (ล้านลูกบาศก์เมตร)	28.8	27.7	27.0	29.2	30.5
ปริมาณการจำหน่าย (ล้านลูกบาศก์เมตร)	16.9	17.1	17.2	18.3	18.8
เฉลี่ยผู้ใช้น้ำ	30.6	29.8	28.8	28.5	28.3

ที่มา : การประปาส่วนภูมิภาค (2564)

อินเทอร์เน็ต

ในปี 2562 มีจำนวนครัวเรือนที่ใช้อินเทอร์เน็ตทั้งสิ้น 262,824 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 70.90 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 370,517 ในปี 2561 มีจำนวนครัวเรือนที่ใช้อินเทอร์เน็ตทั้งสิ้น 235,231 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 70.10 และในปี 2560 มีจำนวนครัวเรือนที่ใช้อินเทอร์เน็ตทั้งสิ้น 234,708 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 68.00 ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี

ตาราง 3-1-7 จำนวนและร้อยละของครัวเรือนที่เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต จังหวัดนครปฐม

	จำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น	ครัวเรือนที่เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต	
		จำนวน	ร้อยละ
2560	345,073	234,708	68.00
2561	335,522	235,231	70.10
2562	370,517	262,824	70.90

การคมนาคมขนส่ง

รถยนต์ จากกรุงเทพฯ ใช้เส้นทางสายเก่า สายถนนเพชรเกษม (ทางหลวงหมายเลข 4) ผ่านอ้อมน้อย อ้อมใหญ่ สามพราน ไปจนถึงจังหวัดนครปฐม หรือ เส้นทางสายใหม่จากกรุงเทพฯ ถนนบรมราชชนนี ผ่านพุทธมณฑล นครชัยศรี ไปจนถึงจังหวัดนครปฐม ระยะทาง 56 กิโลเมตร จังหวัดมีถนนในความรับผิดชอบของหน่วยงาน 2 แห่ง ดังนี้

- แขวงทางหลวงชนบทนครปฐม

ในปี พ.ศ. 2562 แขวงทางหลวงชนบทนครปฐม มีถนนโครงข่ายทางหลวงชนบทอยู่ในความรับผิดชอบ ทั้งหมดจำนวน 38 สายทาง ระยะทางรวม 466.321 กิโลเมตร โดยแยกแต่ละประเภท ดังนี้

1) ทางลาดยาง	452.551	กิโลเมตร
2) ทางคอนกรีต	-	กิโลเมตร
3) ทางลูกรัง	13.770	กิโลเมตร

โดยแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในการบำรุงรักษา ดังนี้

(1) แขวงการทางหลวงชนบทนครปฐม รับผิดชอบบำรุงรักษา จำนวน 21 สายทาง ระยะทาง 249.518 กิโลเมตร

(2) หมวดบำรุงทางหลวงชนบทกำแพงแสน รับผิดชอบบำรุงรักษา จำนวน 17 สายทาง ระยะทาง 216.803 กิโลเมตร โดยเป็นถนนลาดยางทั้งหมด ตามตารางดังนี้

ตาราง 3-1-8 การถ่ายโอนอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

หน่วยงาน	ระยะทาง (กิโลเมตร)	ลาดยาง (กิโลเมตร)	ลูกรัง (กิโลเมตร)
1) สำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดนครปฐม	249.518	235.748	13.770
2) ศูนย์บำรุงทางหลวงชนบทกำแพงแสน	216.803	216.803	-
รวมระยะทางทั้งสิ้น	466.321	452.551	13.770

ที่มา: สำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดนครปฐม

- แขวงทางหลวงนครปฐม

แขวงทางหลวงนครปฐม มีถนนที่อยู่ในความรับผิดชอบที่ขึ้นทะเบียนทางหลวงไว้ จำนวน 38 สายทาง ระยะทางรวมทั้งสิ้น 466.321 กิโลเมตร โดยแยกเป็นทางลาดยาง จำนวน 452.551 กิโลเมตร ทางลูกรัง 13.770 กิโลเมตร

ตาราง 3-1-9 ทะเบียนสายทางจังหวัดนครปฐม

ระยะทางขึ้นทะเบียน (กม.)	ทางลาดยาง (กม.)	ทางคอนกรีต (กม.)	ทางลูกรัง (กม.)	สะพาน (เมตร)
466.321	452.551	0.00	13.770	0.00

ที่มา : แขวงทางหลวงนครปฐม

รถไฟ

การรถไฟแห่งประเทศไทย มีบริการรถไฟออกจากสถานีกรุงเทพฯ และสถานีรถไฟธนบุรีทุกวัน ใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมง

3.1.2 ข้อมูลเชิงเปรียบเทียบ

1) ด้านเศรษฐกิจ

◆ ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด

ขนาดเศรษฐกิจปี 2562 (GPP) จังหวัดนครปฐมมีมูลค่า 354,913 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 2.1 เมื่อเทียบกับ GDP ประเทศไทย (16,898,086 ล้านบาท) เป็นลำดับที่ 9 ของประเทศ คิดเป็นร้อยละ 6.2 เมื่อเทียบกับ GRP กรุงเทพมหานครและปริมณฑล (8,025,935 ล้านบาท) และคิดเป็นร้อยละ 18.6 เมื่อเทียบกับกลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล (1,906,826 ล้านบาท)

รายได้ต่อประชากรในปี 2562 GPP (Per capita) เท่ากับ 295,818 บาทต่อคนต่อปี เป็นลำดับที่ 12 ของประเทศ สูงกว่ารายได้ต่อประชากรของประเทศที่เท่ากับ 243,787 บาทต่อคนต่อปี ต่ำกว่ารายได้ประชากรของกรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่เท่ากับ 637,397 บาทต่อคนต่อปี และสูงกว่ารายได้ต่อประชากรของกลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล 275,536 บาทต่อคนต่อปี

จังหวัดนครปฐมมีการเจริญเติบโตเศรษฐกิจปี 2562 อยู่ที่ ร้อยละ 1.20 ชะลอตัวจากปี 2561 ที่ขยายตัวร้อยละ 3.4 ต่ำกว่าอัตราเจริญเติบโตจังหวัดนครปฐมเฉลี่ย 5 ปี อยู่ที่ร้อยละ 3.4 ต่ำกว่าอัตราเจริญเติบโตของประเทศ อยู่ที่ร้อยละ 2.3 ต่ำกว่าอัตราเจริญเติบโตของกรุงเทพมหานครและปริมณฑล อยู่ที่ร้อยละ 3.6 และต่ำกว่าอัตราเจริญเติบโตของกลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล อยู่ที่ร้อยละ 2.0

โครงสร้างเศรษฐกิจจังหวัดนครปฐม ประกอบด้วย

- 1) ภาคเกษตรกรรม คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 5.65
- 2) ภาคอุตสาหกรรม คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 54.38
- 3) ภาคบริการ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 39.97 โดยภาคบริการที่สำคัญ ประกอบด้วย
  - 3.1) สาขาการขนส่งและการขายปลีกฯ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 13.22
  - 3.2) สาขาการศึกษา คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 9.66
  - 3.3) สาขากิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 3.65
  - 3.4) สาขาบริหารราชการแผ่นดินฯ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 2.18
  - 3.5) อื่น ๆ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 11.26

(ที่มา : ข้อมูลผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัด ปี 2562 จากสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ)

ประมาณเศรษฐกิจของจังหวัดนครปฐม

ขนาดเศรษฐกิจปี 2563 (GPP)^e จังหวัดนครปฐมมีมูลค่าประมาณ 333,991 ล้านบาท มีรายได้ต่อประชากรในปี 2563 ประมาณเท่ากับ 276,995 บาทต่อคนต่อปี โดยปี 2563 จังหวัดนครปฐมประมาณการเจริญเติบโตเศรษฐกิจอยู่ที่ ร้อยละ -4.8 หดตัวจากปี 2562 ที่ขยายตัวร้อยละ 1.20 และต่ำกว่าอัตราเจริญเติบโตเฉลี่ย 5 ปี อยู่ที่ร้อยละ 3.4

แนวโน้มขนาดเศรษฐกิจปี 2564 (GPP)^f จังหวัดนครปฐมมีมูลค่าประมาณ 345,924 ล้านบาท มีรายได้ต่อประชากรในปี 2564 ประมาณเท่ากับ 285,464 บาทต่อคนต่อปี โดยปี 2564 จังหวัดนครปฐม ประเมินการเจริญเติบโตเศรษฐกิจอยู่ที่ ร้อยละ 2.1 ขยายตัวจากปี 2563 ที่หดตัวร้อยละ -4.8 และต่ำกว่าอัตรา เจริญเติบโตเฉลี่ย 5 ปี อยู่ที่ร้อยละ 3.4

(ที่มา : จากรายงานประมาณการเศรษฐกิจจังหวัด ณ เดือนมิถุนายน 2564 ของสำนักงานคลัง จังหวัดนครปฐม)

หมายเหตุ : อัตราเจริญเติบโตจังหวัดนครปฐมเฉลี่ย 5 ปี ใช้ข้อมูล GPP แบบปริมาณลูกโซ่ (CHAIN VOLUME MEASURES (REFERENCE YEAR = 2002)) ปี 2557 – 2562 เนื่องจากเป็นช่วง ระยะเวลาปกติไม่มีวิกฤติ

e = estimate : การประมาณการ f = forecast : การพยากรณ์

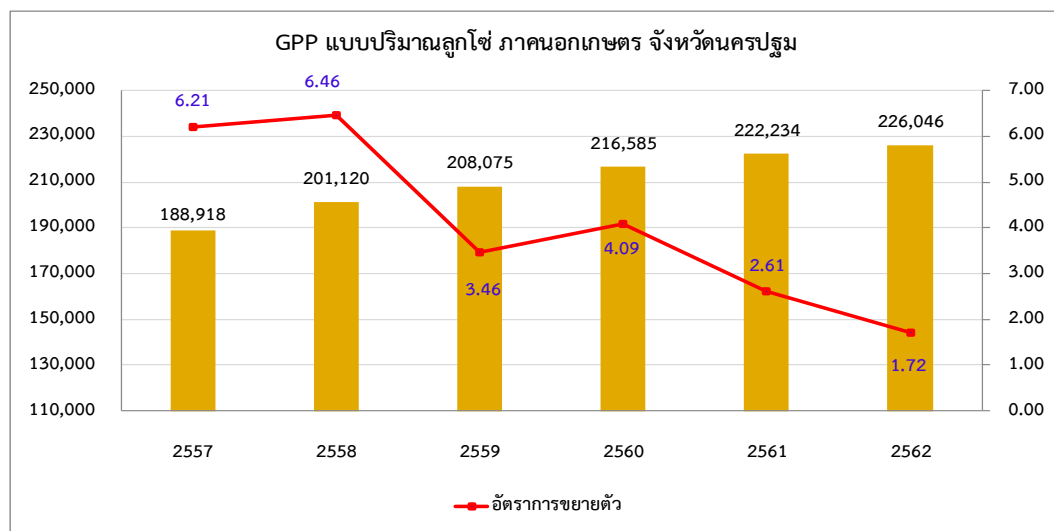
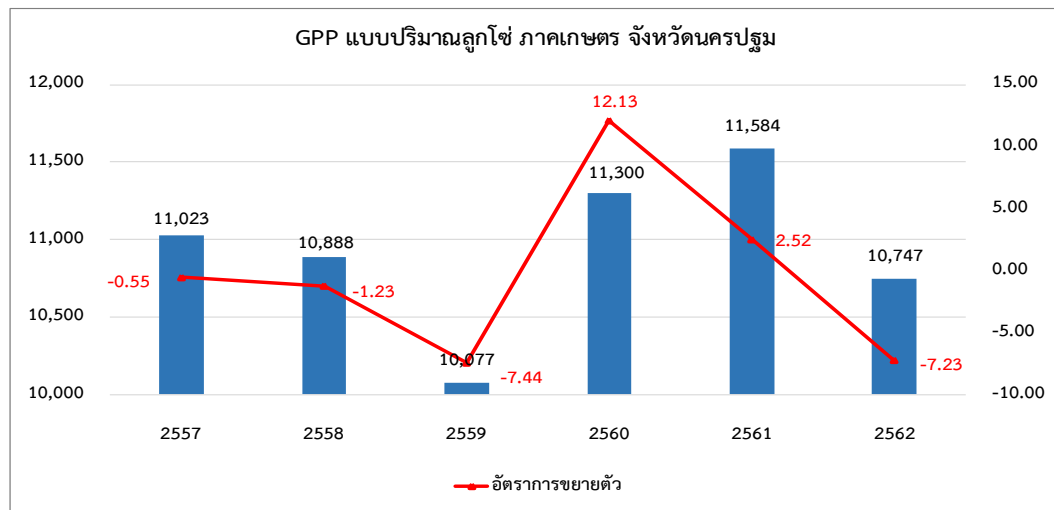
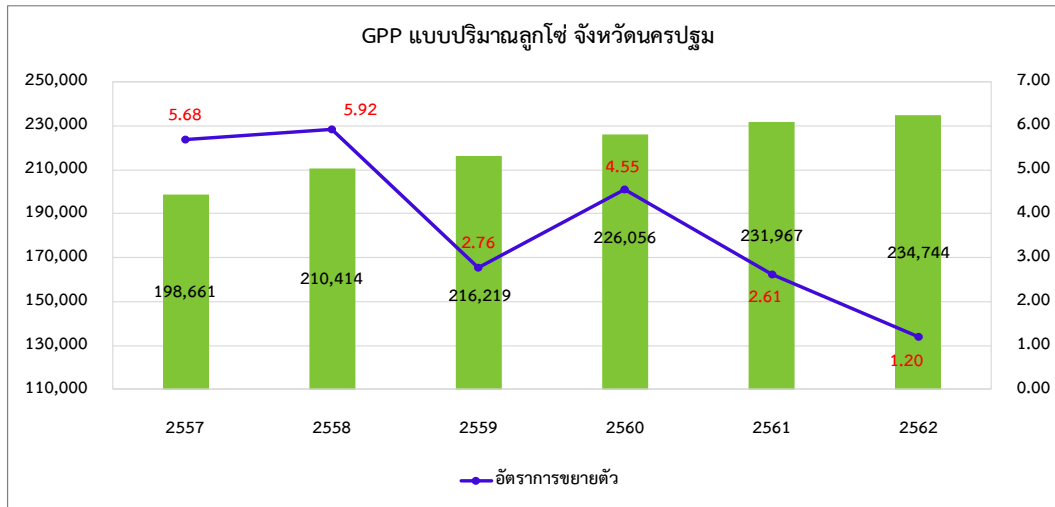
ตาราง 3-1-10 ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดนครปฐม (GPP) ณ ราคาประจำปี

หน่วย : ล้านบาท

	2558	2559	2560	2561	2562
ภาคเกษตร	19,269	21,313	20,317	21,188	20,073
เกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง	19,269	21,313	20,317	21,188	20,073
ภาคนอกเกษตร	282,233	295,426	309,191	327,877	334,840
อุตสาหกรรม	172,895	175,808	184,041	198,510	192,997
การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	2,124	2,119	1,968	2,138	3,211
การผลิต	165,082	167,758	175,766	190,441	183,539
ไฟฟ้า ก๊าซ ไอน้ำ และระบบปรับอากาศ	4,507	4,636	4,811	4,383	4,718
การจัดหาน้ำ การจัดการ และการบำบัดน้ำเสียของเสียและสิ่งปฏิกูล	1,182	1,294	1,496	1,548	1,528
บริการ	109,338	119,618	125,151	129,367	141,843
การก่อสร้าง	8,465	10,547	9,598	10,368	11,355
การขายส่งและการขายปลีก การซ่อมยานยนต์และจักรยายนต์	33,663	37,786	40,659	45,203	46,919
การขนส่งและสถานที่เก็บสินค้า	6,671	6,780	7,451	7,890	8,383
ที่พักแรมและบริการด้านอาหาร	1,212	1,494	1,674	1,896	1,940
ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร	1,855	1,936	2,044	2,527	2,503
กิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย	10,132	11,159	11,600	12,077	12,957
กิจกรรมอสังหาริมทรัพย์	5,480	4,987	4,464	6,459	6,747
กิจกรรมทางวิชาชีพ วิทยาศาสตร์ และเทคนิค	1,498	1,438	1,508	1,521	1,838
กิจกรรมการบริหารและการบริการสนับสนุน	747	793	756	803	964
การบริหารราชการ การป้องกันประเทศ และการประกันสังคม ภาคบังคับ	5,929	6,297	6,635	7,356	7,732
การศึกษา	28,659	30,828	32,804	27,215	34,291
กิจกรรมด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์	3,596	3,820	4,047	4,375	4,391
ศิลปะ ความบันเทิง และนันทนาการ	353	415	488	550	619
กิจกรรมบริการด้านอื่นๆ	1,075	1,339	1,422	1,126	1,204
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP)	301,502	316,739	329,508	349,066	354,913
มูลค่าผลิตภัณฑ์ต่อหัว (บาท)	278,169	285,396	281,056	294,361	295,818
ประชากร (1,000 คน)	1,084	1,110	1,172	1,186	1,200

แผนภูมิ 3-1-6 GPP แบบปริมาณลูกโซ่ ในภาพรวมของจังหวัด ภาคเกษตร และภาคนอกเกษตร

ที่มา: สำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

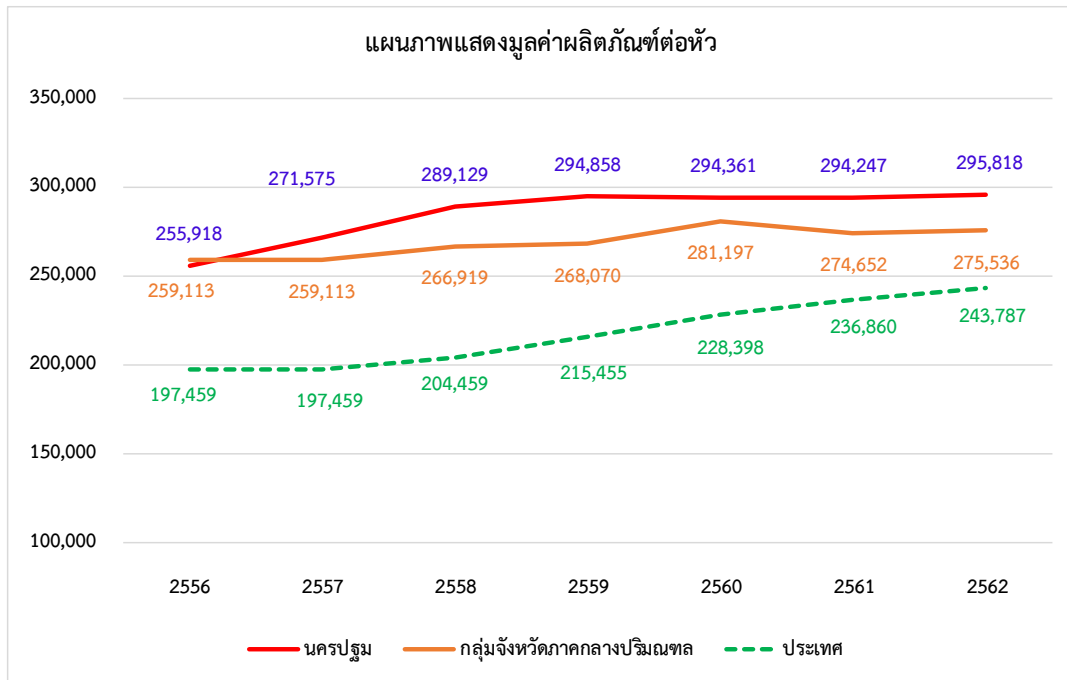
ตาราง 3-1-11 อัตราการขยายตัว GPP จังหวัดนครปฐม

รายละเอียด	อัตราการขยายตัวที่แท้จริง				
	2558	2559	2560	2561	2562
ภาคเกษตร	-1.78	6.93	0.00	4.54	-0.76
เกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง	-1.78	6.93	0.00	4.54	-0.76
ภาคนอกเกษตร	6.78	3.03	3.05	2.72	1.87
อุตสาหกรรม	4.91	0.90	3.60	3.65	-1.99
การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	-2.37	1.14	-13.93	3.79	50.42
การผลิต	5.22	0.65	3.76	3.69	-2.85
ไฟฟ้า ก๊าซ ไอน้ำ และระบบปรับอากาศ	-2.80	5.24	2.56	2.24	7.64
การจัดหาน้ำ การจัดการ และการบำบัดน้ำเสีย ของเสียและสิ่งปฏิกูล	10.58	18.07	15.27	2.75	3.57
บริการ	9.88	6.41	2.24	1.36	7.62
การก่อสร้าง	43.25	27.65	-10.45	6.33	-12.18
การขายส่งและการขายปลีก การซ่อมยานยนต์ และจักรยานยนต์	7.98	6.94	4.23	8.26	4.96
การขนส่งและสถานที่เก็บสินค้า	8.24	-2.77	4.98	6.85	5.16
ที่พักแรมและบริการด้านอาหาร	-0.77	17.12	6.76	9.13	1.81
ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร	7.26	4.06	3.74	24.21	-1.15
กิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย	5.51	9.13	5.73	2.33	6.24
กิจกรรมอสังหาริมทรัพย์	-10.74	-8.65	-10.35	43.98	4.71
กิจกรรมทางวิชาชีพ วิทยาศาสตร์ และเทคนิค	-2.94	-3.96	3.43	-0.14	19.76
กิจกรรมการบริหารและการบริการสนับสนุน	-3.50	5.96	-6.02	5.03	19.28
การบริหารราชการ การป้องกันประเทศ และการประกันสังคมภาคบังคับ	-9.32	2.00	2.11	7.88	4.87
การศึกษา	19.64	4.39	3.71	-18.93	26.05
กิจกรรมด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์	0.87	2.75	3.51	6.07	-2.09
ศิลปะ ความบันเทิง และนันทนาการ	6.22	22.85	17.64	12.61	12.44
กิจกรรมบริการด้านอื่นๆ	18.44	22.24	5.24	-21.75	3.75
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP)	6.17	3.28	2.85	2.84	1.71

ที่มา: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

แผนภูมิ 3-1-7 ผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัว (GPP per capita) จังหวัดนครปฐม

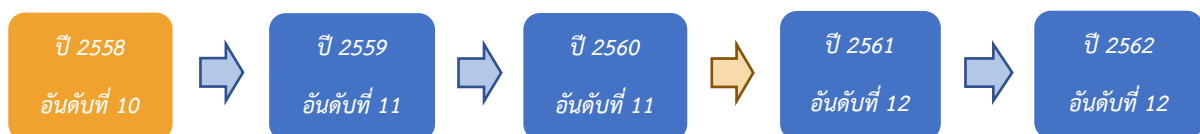
หน่วย : ล้านบาท

ที่มา: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

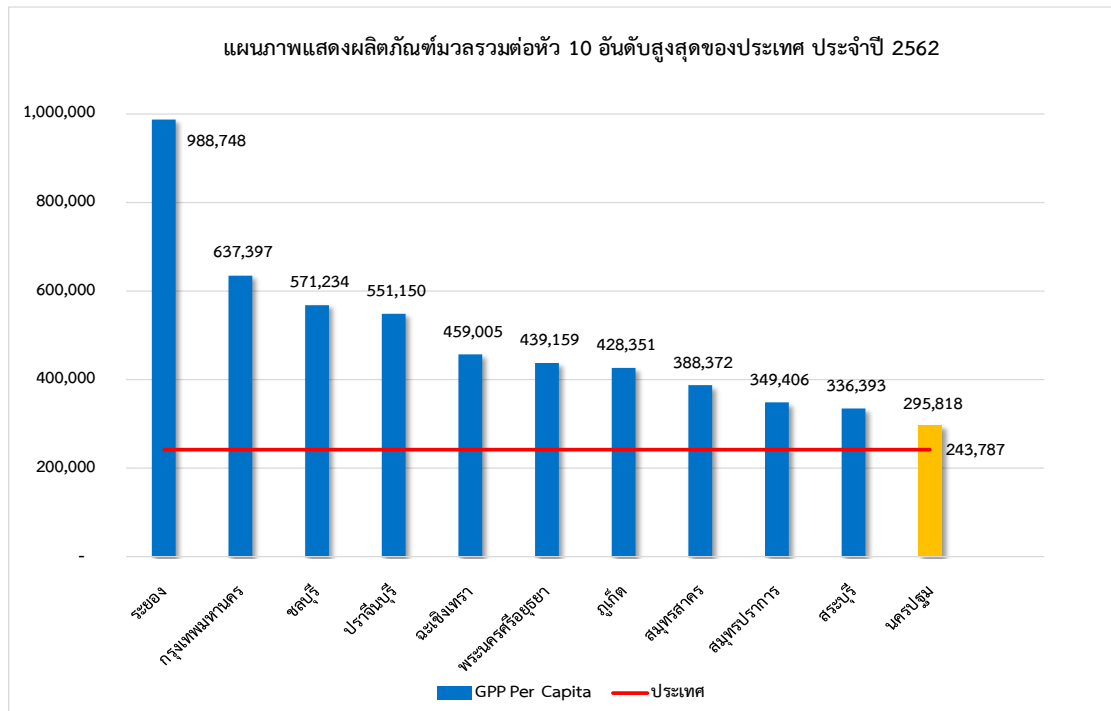
แผนภูมิ 3-1-8 ผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัว (GPP per capita) จังหวัดนครปฐม

โดยเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของประเทศ ระหว่างปี พ.ศ. 2558 – 2562

แผนภูมิ 3-1-9 ผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัว (GPP per capita) ปี 2562

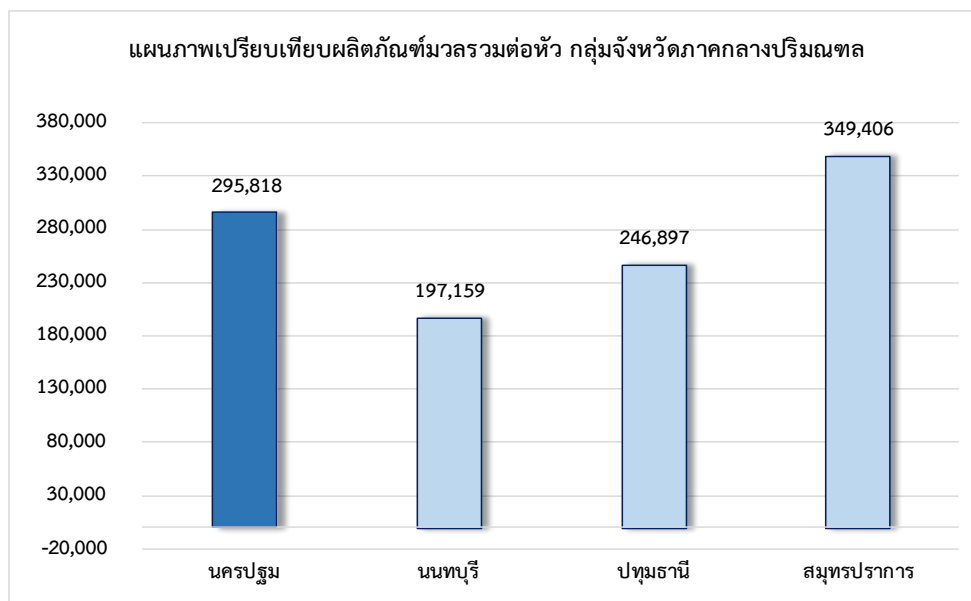
หน่วย : บาทต่อคนต่อปี

ที่มา: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

แผนภูมิ 3-1-10 ผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัว (GPP per capita) ปี 2562 กลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล

หน่วย : บาทต่อคนต่อปี

ที่มา: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ปัจจัยขับเคลื่อนเศรษฐกิจจังหวัด (Income Driver)

- จำนวนนักท่องเที่ยว
- ราคาสินค้าเกษตร
- การผลิตภาคอุตสาหกรรม
- การใช้จ่ายภาครัฐ

การสะสมทุนของจังหวัดนครปฐม (Capital Accumulation) ที่ทำให้เกิดกิจกรรมเศรษฐกิจในพื้นที่

- ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ศาสนา วัฒนธรรม (วัดพระปฐมเจดีย์ พระราชวังสนามจันทร์ พุทธมณฑล)
- มหาวิทยาลัย (ศิลปากร เกษตรศาสตร์ มหิดล ราชภัฏ)
- โรงพยาบาล (โรงพยาบาลกรุงเทพ โรงพยาบาลนครปฐม ศูนย์การแพทย์กาญจนาภิเษก)
- โรงงานอุตสาหกรรม (อาหาร สิ่งทอ พลาสติก)
- ห้างสรรพสินค้า (เซ็นทรัล บิ๊กซี โลตัส)
- สถานีขนส่งสินค้าพุทธมณฑลสาย 5

โครงการที่คาดว่าจะก่อให้เกิดการสะสมทุนและจ้างงานในอนาคต

- โครงการมอเตอร์เวย์ บางใหญ่-กาญจนบุรี
- โครงการรถไฟรางคู่ นครปฐม-ชะอำ
- โครงการสนามบินนครปฐม

ความคืบหน้าการดำเนินการใช้จ่ายเงินผ่านมาตรการช่วยเหลือและกระตุ้นเศรษฐกิจ

หน่วย : ล้านบาท

จังหวัด	คนละครึ่งเฟส 1 และ 2 (สิ้นสุด 31 มี.ค. 64)	เราเที่ยวด้วยกัน (สิ้นสุด 30 เม.ย. 64)	เราชนะ (สิ้นสุด 30 มิ.ย. 64)	รวมทั้งสิ้น
นครปฐม	1,925.2	43.6	4,225.8	5,156

♦ ศักยภาพด้านเกษตร

การเกษตรกรรม

จังหวัดนครปฐมมีครัวเรือนเกษตรกร จำนวน 49,963 ครัวเรือน มีพื้นที่เกษตรกรรมทั้งหมด 637,488 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 47.04 ของพื้นที่ทั้งจังหวัด อาชีพที่สำคัญได้แก่ การทำนา ทำไร่ ทำสวน ผลไม้พืชผัก ไม้ดอกไม้ประดับ สมุนไพร/เครื่องเทศ

จังหวัดนครปฐมมีการเพาะปลูกแยกเป็นพื้นที่ใช้ทำนาปีจำนวน 270,197 ไร่ นาปรังจำนวน 254,627 ไร่ พืชไร่จำนวน 69,918 ไร่ ไม้ดอกไม้ประดับจำนวน 23,007 ไร่ พืชผักไม้ผลไม้ยืนต้นจำนวน

พื้นที่ปลูก 69,918 ไร่ (ร้อยละ 10.97) มูลค่าการผลิต 80 ล้านบาท ไม้ผลไม้ยืนต้นพื้นที่ปลูก 64,314 ไร่ (ร้อยละ 10.09) มูลค่าการผลิต 9,395 ล้านบาท พืชผักและสมุนไพรพื้นที่ปลูก 74,338 ไร่ (ร้อยละ 11.66) มูลค่าการผลิต 710.19 ล้านบาท ไม้ดอกไม้ประดับพื้นที่ปลูก 23,007 ไร่ (ร้อยละ 3.64) มูลค่าการผลิต 1,926.36 ล้านบาท

สภาพการเพาะปลูกพืชโดยทั่วไปจะเป็นการเพาะปลูกพืชเชิงเดี่ยวและทำการเกษตรแบบผสมผสาน การปลูกพืชเชิงเดี่ยว ได้แก่ ข้าว ปลูกมากที่อำเภอบางเลน กำแพงแสน นครชัยศรี ดอนตูม และอำเภอเมือง นครปฐม ตามลำดับ และการปลูกพืชไร่ ได้แก่ อ้อยโรงงาน เผือก ปลูกมากที่อำเภอกำแพงแสน และอำเภอเมือง นครปฐม ส่วนการทำการเกษตรแบบผสมผสานมีการปลูกพืชหลายชนิดในแปลงเดียวกัน ประกอบด้วย ไม้ผล พืชผัก และไม้ดอกไม้ประดับ ไม้ผลเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ส้มโอ ฝรั่ง ชมพู่ มะพร้าว น้ำหอม มะม่วง มะพร้าวแก้ว มะนาว กล้วยน้ำว้า และกล้วยหอม ปลูกมากที่อำเภอสามปราน และนครชัยศรี พืชผัก และสมุนไพร ได้แก่ หน่อไม้ฝรั่ง กระเจี๊ยบเขียว ข้าวโพดฝักอ่อน คื่นช่าย กวางตุ้ง กระเพรา โหระพา แตงกวา ผักบุ้งจีน ผักบุ้งน้ำ ผักกระเฉด กระชาย มะระจีน ชะอม ฟักทะลายโจร เป็นต้น ปลูกมากที่ อำเภอเมือง นครปฐม กำแพงแสน และปลูกกระจายทั่วไปในทุกอำเภอ กระบวนการผลิตพืชผักจะเน้นให้ความสำคัญกับการผลิตตามหลักเกษตรที่ดีที่เหมาะสม (Good agricultural practice: GAP) ไม้ดอกไม้ประดับ ได้แก่ กล้วยไม้ตัดดอก กุหลาบร้อยมาลัย มะลิ ดอกกรัก เป็นต้น

สถานการณ์การผลิตพืชเศรษฐกิจที่สำคัญและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคต/ผลกระทบ

พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดนครปฐม ได้แก่ ข้าวนาปี ข้าวนาปรัง อ้อย กล้วยไม้ ส้มโอ โดยพื้นที่เพาะปลูกข้าวนาปี มีแนวโน้มลดลงตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 - พ.ศ. 2562 ตามลำดับ ส่วนข้าวนาปรัง มีพื้นที่ปลูกลดลง เนื่องจากราคาข้าวมีราคาสูงขึ้นตามกลไกการตลาด ส่วนพื้นที่การปลูกอ้อยมีพื้นที่ลดลง เนื่องจากราคาผลผลิตลดลง ส่วนพื้นที่การเพาะปลูกกล้วยไม้และส้มโอก่อนข้างคงที่ เนื่องจากกล้วยไม้ และส้มโอ สามารถส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ ดังตารางแสดงข้อมูลพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัด นครปฐม

ข้อมูลการผลิตพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ 5 ชนิด จังหวัดนครปฐม

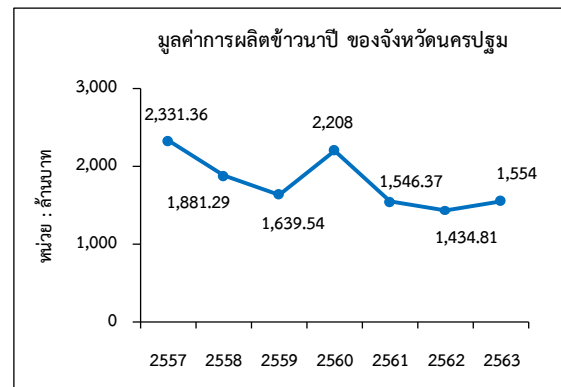
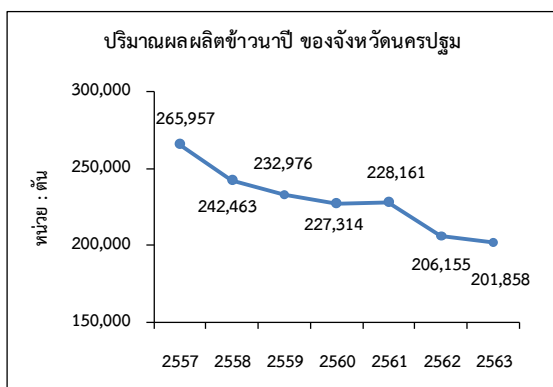
❖ **ข้าวนาปี** จังหวัดนครปฐมมีพื้นที่ปลูกข้าวนาปีมากที่สุดในอำเภอบางเลน รองลงมาคือ อำเภอกำแพงแสน โดยพื้นที่เพาะปลูกข้าวนาปีมีแนวโน้มลดลงตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558 – 2563 ตามลำดับ โดยในปี 2561 มีมูลค่าการผลิต 1,546.37 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 29.97 ในปี 2562 มีมูลค่าการผลิต 1,434.81 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 7.21 และในปี 2563 มีมูลค่าการผลิต 1,554 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.30 ผลผลิตรวมในปี 2561 จำนวน 228,161 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.38 ในปี 2562 จำนวน 206,155 ตัน ลดลง 9.64 และ ในปี 2563 จำนวน 201,858 ตัน ลดลงร้อยละ 2.08 เนื่องจากได้รับผลกระทบจากภัยแล้ง ทำให้ปริมาณน้ำไม่เพียงพอสำหรับการเพาะปลูกของเกษตรกร ส่งผลกระทบต่อพื้นที่การเพาะปลูกข้าว และผลผลิตที่ออกสู่ตลาดลดลง

ตาราง 3-1-13 พื้นที่เพาะปลูก พื้นที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต และมูลค่าผลผลิต ของข้าวนาปี

พ.ศ.	จำนวน ครัวเรือน	พื้นที่ เพาะปลูก(ไร่)	พื้นที่เก็บ เกี่ยว (ไร่)	ผลผลิตรวม (ตัน)	ผลผลิตเฉลี่ย (ตัน/ไร่)	มูลค่า (ล้านบาท)	อัตรา การขยายตัว ของมูลค่า ผลผลิต
2558	23,915	334,211	330,732	242,463	0.74	1,881.29	-19.31
2559	14,270	321,852	320,525	232,976	0.73	1,639.54	-12.85
2560	14,194	309,593	307,415	227,314	0.73	2,208	34.67
2561	13,683	308,919	307,302	228,161	0.74	1,546.37	-29.97
2562	13,256	277,199	275,128	206,155	0.74	1,434.81	-7.21
2563	14,087	270,197	267,108	201,858	0.76	1,554	8.30

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดนครปฐม (2564)

แผนภูมิ 3-1-11 ปริมาณผลผลิต และมูลค่าการผลิตข้าวนาปี พ.ศ. 2557 – 2563

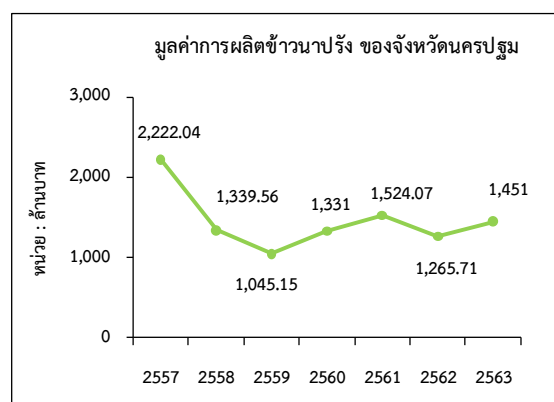
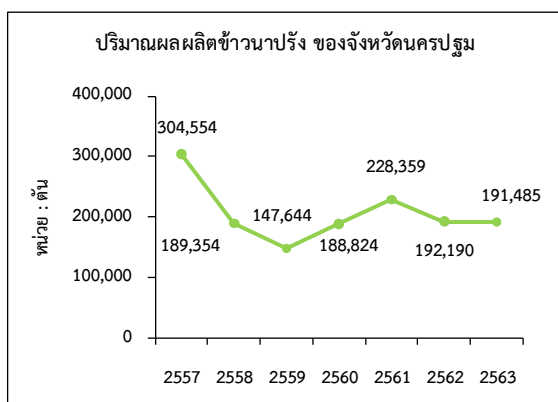
❖ **ข้าวนาปรัง** จังหวัดนครปฐมมีพื้นที่ปลูกข้าวนาปรังมากที่สุดในอำเภอบางเลน รองลงมาคือ อำเภอนครชัยศรี โดยพื้นที่เพาะปลูกข้าวนาปรังมีแนวโน้มลดลงตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558 – 2563 ตามลำดับ โดยในปี 2561 มีมูลค่าผลผลิต 1,524.07 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 14.51 ปี 2562 มีมูลค่าผลผลิต 1,265.71 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 16.95 และในปี 2563 มีมูลค่าผลผลิต 1,451 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 14.63 ผลผลิตรวมในปี 2561 จำนวน 288,359 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 20.94 ในปี 2562 จำนวน 192,190 ตัน ลดลงร้อยละ 15.83 และในปี 2563 จำนวน 191,485 ตัน ลดลงร้อยละ 0.37 เนื่องจากราคาผลผลิตที่ผันผวนประกอบกับผลกระทบจากภัยแล้งในช่วงปี พ.ศ. 2558 – พ.ศ. 2559 ส่งผลกระทบต่อพื้นที่การเพาะปลูกข้าว และในปี 2563 ผลผลิตที่ออกสู่ตลาดมีแนวโน้มลดลง

ตาราง 3-1-14 พื้นที่เพาะปลูก พื้นที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต และมูลค่าผลผลิต ของข้าวนาปรัง

พ.ศ.	จำนวน ครัวเรือน	พื้นที่ เพาะปลูก(ไร่)	พื้นที่เก็บ เกี่ยว (ไร่)	ผลผลิตรวม (ตัน)	ผลผลิต เฉลี่ย (ตัน/ ไร่)	มูลค่า (ล้านบาท)	อัตราการ ขยายตัวของ มูลค่า ผลผลิต
2558	23,450	249,927	249,620	189,354	0.76	1,339.56	-39.71
2559	13,993	199,203	198,959	147,644	0.74	1,045.15	-21.98
2560	9,031	245,701	244,969	188,824	0.77	1,331	27.35
2561	10,954	291,850	291,387	228,359	0.79	1,524.07	14.51
2562	10,939	254,618	254,471	192,190	0.75	1,265.71	-16.95
2563	13,415	254,627	254,224	191,485	0.72	1,451	14.63

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดนครปฐม (2564)

แผนภูมิ 3-1-12 ปริมาณผลผลิต และมูลค่าการผลิตข้าวนาปรัง พ.ศ. 2557 – 2563

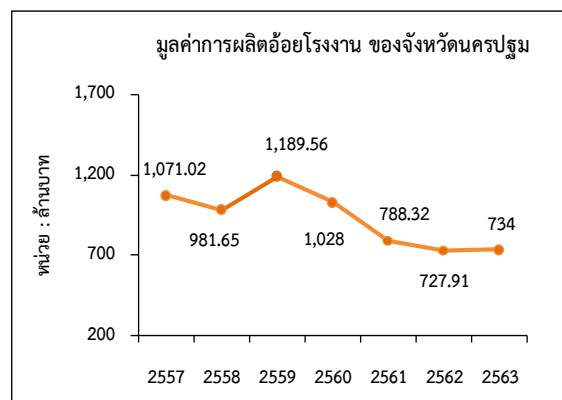
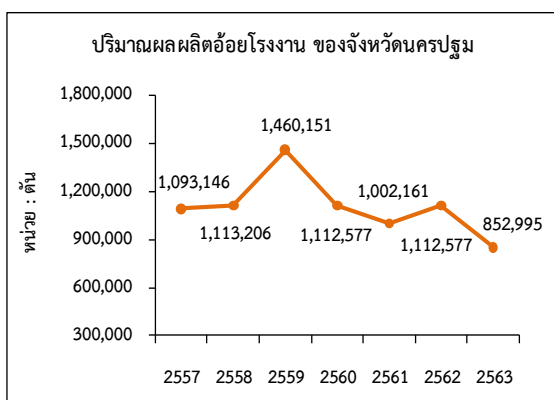
♦ อ้อยโรงงาน มีพื้นที่เพาะปลูกใน 3 อำเภอ มากที่สุดที่อำเภอกำแพงแสน รองลงมาคือ อำเภอเมืองนครปฐม และอำเภอดอนตูม พื้นที่การเพาะปลูกอ้อย ในปี พ.ศ. 2561 จำนวน 63,159 ไร่ ในปี 2562 จำนวน 62,318 ไร่ และในปี พ.ศ. 2563 จำนวน 66,367 ไร่ เนื่องจากผลผลิตจากอ้อยนอกจากจะใช้ในการบริโภค แปรรูปเป็นน้ำตาลแล้ว ยังสามารถนำไปใช้ผลิตเชื้อเพลิงเอทานอลได้ ทำให้เกษตรกรหันมาปลูกอ้อยเพิ่มมากขึ้น โดยในปี 2561 มีมูลค่าผลผลิต 788.32 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 23.32 ในปี 2562 มีมูลค่าผลผลิต 727.91 ลดลงร้อยละ 7.66 และในปี 2563 มีมูลค่าผลผลิต 734 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.83 ผลผลิตรวมในปี 2561 จำนวน 1,002,161 ตัน ลดลงร้อยละ 9.92 และในปี 2562 จำนวน 1,112,577 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 11.01 และในปี 2563 จำนวน 852,995 ตัน ลดลงร้อยละ 23.33

ตาราง 3-1-15 พื้นที่เพาะปลูก พื้นที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต และมูลค่าผลผลิต ของอ้อยโรงงาน

	พ.ศ. จำนวน ครัวเรือน	พื้นที่ เพาะปลูก(ไร่)	พื้นที่เก็บ เกี่ยว (ไร่)	ผลผลิตรวม (ตัน)	ผลผลิต เฉลี่ย (ตัน/ ไร่)	มูลค่า (ล้านบาท)	อัตรา การขยายตัว ของมูลค่า ผลผลิต
2558	2,929	75,443	75,443	1,113,206	14.97	981.65	-8.34
2559	3,399	98,758	98,758	1,460,151	14.78	1,189.56	21.18
2560	6,691	80,700	80,700	1,112,577	13.78	1,028	-13.58
2561	3,160	63,159	83,863	1,002,161	11.95	788.32	-23.32
2562	2,408	62,318	61,227	1,112,577	13.78	727.91	-7.66
2563	2,411	66,367	66,367	852,995	10.41	734	0.83

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดนครปฐม (2564)

แผนภูมิ 3-1-13 ปริมาณผลผลิต และมูลค่าการผลิตอ้อยโรงงาน พ.ศ. 2557 – 2563

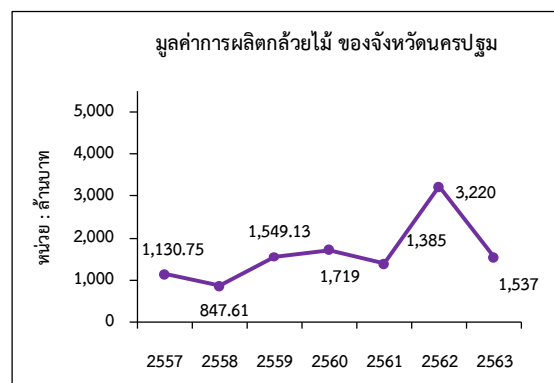
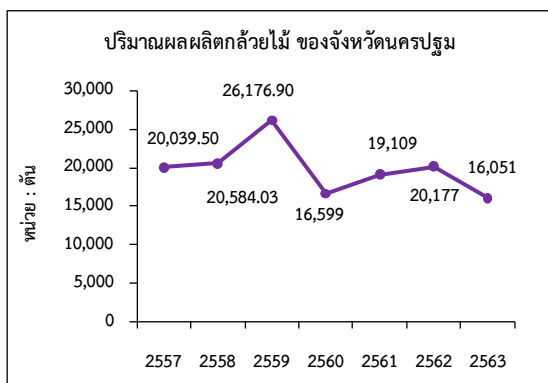
❖ **กล้วยไม้** จังหวัดนครปฐมเป็นแหล่งเพาะปลูกกล้วยไม้ที่สำคัญ โดยปลูกมากที่สุดที่อำเภอบางเลน และสามพราน รองลงมาคืออำเภอนครชัยศรี ส่วนพื้นที่เพาะปลูก 11,744 ไร่ ในปี พ.ศ. 2561 8,546 ไร่ ในปี 2562 และ 9,971.50 ไร่ ในปี พ.ศ. 2563 โดยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ เนื่องจากกล้วยไม้เป็นผลผลิตที่ได้รับความนิยมทั้งในและต่างประเทศ และสามารถส่งออกจำหน่ายยังต่างประเทศ ในปี 2561 มีมูลค่าผลผลิต 1,385 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 19.43 และในปี 2562 จำนวน 3,220 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 294.65 และในปี 2563 มีมูลค่าผลผลิต 1,537 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 52.26 ผลิตรวมในปี 2561 จำนวน 19,109 ต้น เพิ่มขึ้นร้อยละ 15.12 ในปี 2562 จำนวน 20,177 ต้น เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.58 และในปี 2563 จำนวน 16,051 ต้น ลดลงร้อยละ 20.44

ตาราง 3-1-16 พื้นที่เพาะปลูก พื้นที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต และมูลค่าผลผลิต ของกล้วยไม้

พ.ศ.	จำนวน ครัวเรือน	พื้นที่ เพาะปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บ เกี่ยว (ไร่)	ผลผลิตรวม (ต้น)	ผลผลิต เฉลี่ย (ต้น/ ไร่)	มูลค่า (ล้านบาท)	อัตราการ ขยายตัวของ มูลค่าผลผลิต
2558	653	9,501	9,501	20,584.03	2.18	847.61	-25.04
2559	653	10,701	10,701	26,176.90	2.42	1,549.13	82.76
2560	1,824	10,850	8,085	16,599	2.05	1,719	10.97
2561	653	11,744	8,370	19,109	2.28	1,385	-19.43
2562	793	8,546	8,546	20,177	2.36	3,220	132.49
2563	870	9,971.50	8,334	16,051	1.92	1,537	-52.26

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดนครปฐม (2564)

แผนภูมิ 3-1-14 ปริมาณผลผลิต และมูลค่าการผลิตกล้วยไม้ พ.ศ. 2557 – 2563

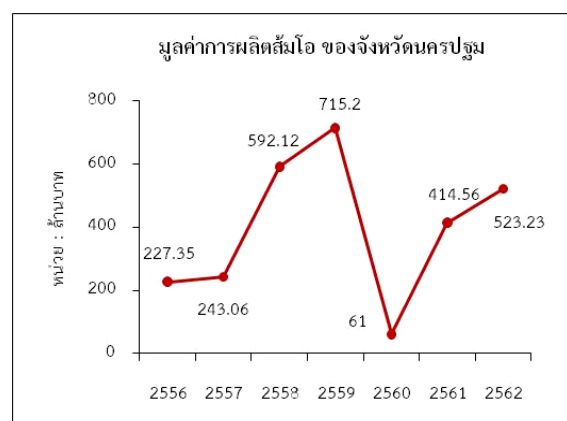
❖ **ส้มโอ** ผลไม้ที่มีชื่อเสียงของจังหวัดนครปฐม ได้แก่ ส้มโอนครชัยศรี ซึ่งปัจจุบันปลูกมากที่สุดที่อำเภอนครชัยศรี รองลงมาคือ อำเภอสามพรานจาก 10,160.25 ไร่ ในปี พ.ศ.2560 เป็น 7,138 ไร่ ในปี พ.ศ.2561 และ 9,209.50 ไร่ ในปี 2562 ตามลำดับ โดยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เนื่องจากส้มโอ เป็นผลผลิตที่ได้รับความนิยมทั้งในและต่างประเทศ และสามารถส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ ผลผลิตรวมในปี 2560 จำนวน 2,618.84 ตัน ลดลงร้อยละ 74.41 ในปี 2561 จำนวน 2,968.17 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 13.30 และปี 2562 จำนวน 6,512 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 119.39 ผลผลิตปี 2560 มีมูลค่า 61 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 91.47 ในปี 2561 มีมูลค่า 62.07 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.75 และปี 2562 มีมูลค่า 523.23 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 26.21 ซึ่งส้มโอมีแนวโน้มจะมีผลผลิตเพิ่มขึ้น

ตาราง 3-1-17 พื้นที่เพาะปลูก พื้นที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต และมูลค่าผลผลิต ของส้มโอ

พ.ศ.	จำนวน ครัวเรือน	พื้นที่ เพาะปลูก(ไร่)	พื้นที่เก็บ เกี่ยว (ไร่)	ผลผลิตรวม (ตัน)	ผลผลิต เฉลี่ย (ตัน/ ไร่)	มูลค่า (ล้านบาท)	อัตราการ ขยายตัวของ มูลค่า ผลผลิต
2558	1,071	6,072.50	5,436	8,151.50	1.45	592.12	143.61
2559	1,054	7,068.50	5,874	10,236.97	1.74	715.20	20.79
2560	3,489	10,160.25	860	2,619.84	1.20	61	-91.47
2561	1,701	7,138	2,478	2,968.17	1.19	414.56	1.75
2562	1,958	9,209.5	5,427	6,512	1.20	523.23	26.21

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดนครปฐม (2564)

แผนภูมิ 3-1-15 ปริมาณผลผลิต และมูลค่าการผลิตส้มโอ พ.ศ. 2556 – 2562

ตาราง 3-1-18 ข้อมูลพืชเศรษฐกิจทั่วไปของจังหวัดนครปฐม

ที่	ชื่อพืชเศรษฐกิจ	ครัวเรือน (ราย)			พื้นที่ปลูก (ไร่)			มูลค่า (ล้านบาท)		
		2562	2563	เปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	2562	2563	เปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	2562	2563	เปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
1	ข้าวนาปี	13,256	14,087	-8.31	277,199	270,197	2501.02	1,434.81	1,554	-1.19
2	ข้าวนาปรัง	10,939	13,415	-24.76	254,618	254,627	-0.09	1,265.71	1,451	-1.85
3	อ้อยโรงงาน	2,408	2,411	-0.03	62,318	66,367	-40.49	727.91	734	-0.06
4	เผือก	316	364	-0.48	1,528	1,672	-1.44	60.79	80	-0.19
5	ส้มโอ	1,958	1,255	-0.73	9,209.5	8,088	11.22	523.23	808	-0.75
6	ฝรั่ง	2,007	2,055	-0.48	10,652	13,570	-29.18	824.98	664	-1.61
7	ชมพู่	1,261	3,304	-20.43	4,902	5,141	-2.39	78.86	78.86	0.00
8	กล้วยน้ำว้า	1,729	4,565	-28.36	3,733	5,417	-16.84	62.21	87	-0.25
9	มะม่วง	3,697	2,255	14.42	7,559	10,956	-33.97	225.42	394	-1.69
10	มะพร้าวอ่อน	1,537	1,456	0.81	6,490	10,952	-44.62	113	162	-0.49
14	ลำไย	1,381	1,381	0.00	1,293	1,293	0.00	151.62	151.62	0.00
15	หน่อไม้ฝรั่ง	1,394	345	10.49	989	1,042	0.53	85	93	-0.08
16	ข้าวโพดฝักอ่อน	1,425	423	10.02	9,395	12,999	36.04	50	73	-0.23
17	ข้าวโพดฝักสด	337	946	6.09	1,462	1,991	5.29	17	29	-0.12
18	คะน้า	907	946	0.39	8,659	9,147	4.88	172	202	-0.30
19	กวางตุ้ง	976	1,101	1.25	8,507.75	10,347	18.39	142	187	-0.45
20	กระเพรา	691	827	1.36	1,968	2,269	3.01	104.19	18	-0.86

สถานการณ์การผลิตพืชในปี 2563 เปรียบเทียบกับปี 2562 พบว่า มีจำนวนครัวเรือนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปี และข้าวนาปรัง รวมทั้งพื้นที่ปลูกข้าวเพิ่มขึ้น เนื่องจากมีน้ำใช้เพื่อการเกษตรตลอดทั้งปี ทำให้เกษตรกรสามารถเพาะปลูกข้าวได้ตามฤดูกาล

การผลิตไม้ผลพบว่า จำนวนครัวเรือนเกษตรกรผู้ปลูกผลไม้และพื้นที่ปลูกมีจำนวนเพิ่มขึ้นและลดลงในบางชนิดเนื่องจากไม้ผลบางชนิดต้องมีระยะเวลาปลูกจนถึงเก็บเกี่ยวนานหลายปี ทำให้เกษตรกรต้องหันมาปลูกไม้ผลที่ให้ผลผลิตเร็วและเป็นที่ต้องการของตลาด และมูลค่าการผลิตไม้ผลจำนวนหลายชนิดมีราคาเพิ่มขึ้นเป็นไปตามกลไกการตลาด ปัญหาของการผลิตไม้ผลเศรษฐกิจของจังหวัดนครปฐม คือเรื่องการระบาดของแมลงศัตรูพืชได้แก่ แมลงวันผลไม้ แมลงค้ำหนามและหนอนหัวดำ

การผลิตพืชผักและไม้ดอกไม้ประดับพบว่า จำนวนครัวเรือนเกษตรกรและพื้นที่ภาพรวมไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก เกษตรกรมีการปรับเปลี่ยนหมุนเวียนชนิดพืชตามกลไกราคาตลาด

♦ การประมง

จังหวัดนครปฐม แม้ว่าปัจจุบันเป็นหนึ่งในกลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร เป็นระยะทางเพียง 56 กิโลเมตร แต่จากสภาพภูมิประเทศและระบบโครงสร้างพื้นฐานของพื้นที่ที่มีศักยภาพการผลิตทางการเกษตรหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นข้าว พืชพรรณ รวมถึงภาคการผลิตทางการประมง ซึ่งมีผลผลิตหลักจากการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ แม้ว่าผลผลิตจากการทำประมงในแหล่งน้ำ ไม่สูงมากเนื่องจากมีผู้มีอาชีพทำประมงมีจำนวนไม่มากและมีแนวโน้มลดลง อย่างไรก็ตามแหล่งน้ำสายหลัก เช่น แม่น้ำท่าจีน และแม่น้ำนครชัยศรี ยังคงเป็นลำน้ำที่ยังคงมีความอุดมสมบูรณ์ และคงความหลากหลายของสัตว์น้ำธรรมชาติในระดับหนึ่ง สำหรับผลผลิตและมูลค่าภาคการประมงของจังหวัดนครปฐม มากกว่าร้อยละ 99 มาจากภาคการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ซึ่งจังหวัดนครปฐมมีศักยภาพการผลิต และโอกาสทางเศรษฐกิจจากระบบโลจิสติกส์ที่ดี และในพื้นที่มีการผลิตสัตว์น้ำที่มีมูลค่าสูงทางเศรษฐกิจหลากหลาย เช่น กุ้ง ปลานิล ปลาเบญจพรรณ สัตว์น้ำสวยงาม และจระเข้ โดยมีรายละเอียดข้อมูลด้านการประมงของจังหวัดนครปฐม ดังนี้

1. การผลิตสัตว์น้ำจากภาคการเพาะเลี้ยง

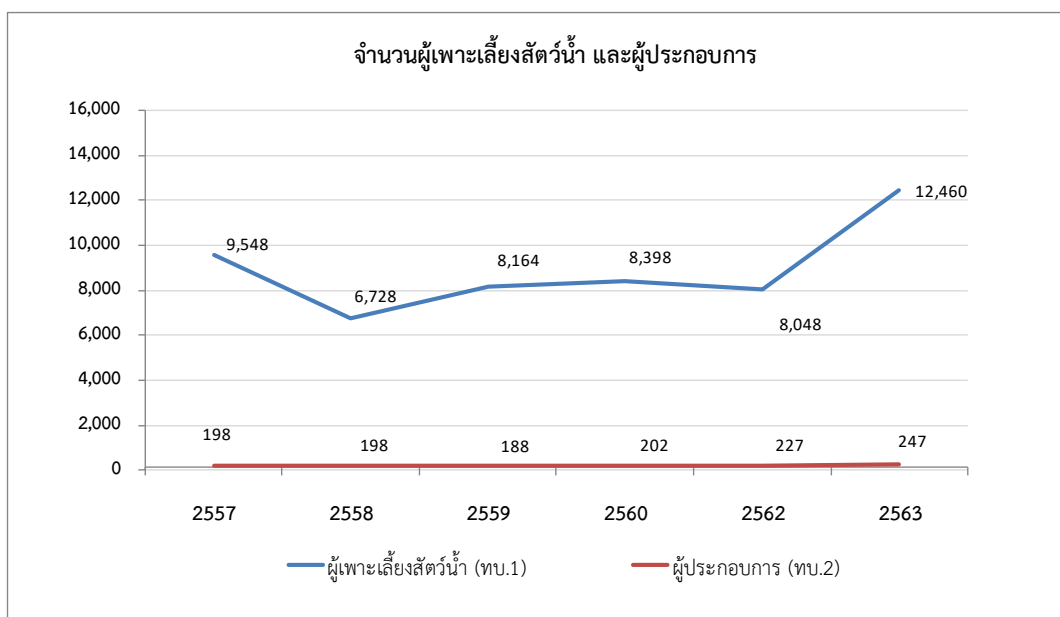
จังหวัดนครปฐม มีพื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ จากข้อมูลการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ทั้งกลุ่มที่ประกอบการเป็นการเลี้ยงเชิงพาณิชย์ การเลี้ยงผสมผสานร่วมกับการทำการเกษตรอื่นๆ และการเลี้ยงสัตว์น้ำแบบยังชีพ มากกว่า 110,000 ไร่ ข้อมูลจากระบบภูมิสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการประมงผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต กรมประมง ณ กรกฎาคม 2564 มีสถานประกอบการฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและสัตว์น้ำสวยงาม ที่ขึ้นทะเบียน ทบ. 1 จำนวนทั้งสิ้น 12,460 สถานประกอบการฟาร์ม แยกเป็นฟาร์มเลี้ยงสัตว์น้ำเพื่อการบริโภค ได้แก่ กุ้งน้ำจืด กุ้งทะเลชนิดกุ้งขาวแวนนาไม ปลานิล ปลาเบญจพรรณ ปลากระพงขาว หอย และปูน้ำจืด จำนวน รวม 11,655 ฟาร์ม สำหรับฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำสวยงาม มีการขึ้นทะเบียน จำนวน 579 ฟาร์ม สถานประกอบการเพาะพันธุ์และอนุบาลสัตว์น้ำเพื่อการบริโภค 87 ฟาร์ม และฟาร์มเลี้ยงสัตว์น้ำอื่นๆ ได้แก่ กบ จระเข้ และตะพาบน้ำ มีจำนวน 104 ฟาร์ม รวมพื้นที่การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ทั้งสิ้นประมาณ 121,120 ไร่ นอกจากนี้ มีผู้ประกอบการด้านประมงขึ้นทะเบียน ทบ. 2 ตามข้อมูลการขึ้นทะเบียน ณ กรกฎาคม 2564 มีจำนวนผู้ประกอบการด้านประมง ทั้งสิ้น 247 ราย ประกอบด้วยกลุ่มต่างๆ 4 กลุ่มหลัก ได้แก่ ผู้ค้าปัจจัยการผลิต ผู้ค้าหรือรวบรวมสัตว์น้ำ/แพปลา/ทำขึ้นปลา/ผู้ค้าคนกลาง โรงงานอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ/ผู้แปรรูปสัตว์น้ำ ผู้นำเข้าและ/หรือส่งออกสัตว์น้ำ โดยเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปี 2563 ที่มีจำนวน 227 ราย

ตาราง 3-1-19 ประเภทและจำนวนผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ/ ผู้ประกอบการ (ราย)

ประเภท	จำนวนผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ/ผู้ประกอบการ (ราย)					
	ปี 2558	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563
ผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (ทบ.1)	9,548	6,728	8,164	8,398	8,048	12,460
ผู้ประกอบการ (ทบ.2)	198	198	188	202	227	247
รวม	9,746	6,926	8,352	8,802	8,275	12,707

ที่มา: สำนักงานประมงจังหวัด (2564)

แผนภูมิ 3-1-16 จำนวนผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และจำนวนผู้ประกอบการ

จากข้อมูลการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ สัตว์น้ำสำคัญทางเศรษฐกิจที่มีสถานประกอบการฟาร์ม และพื้นที่พื้นที่เลี้ยงมาก ได้แก่ กุ้งน้ำจืด หรือ กุ้งก้ามกราม กุ้งทะเล ชนิดกุ้งขาวแวนนาไม สำหรับปลาน้ำจืดชนิดที่นิยมเลี้ยง ได้แก่ ปลานิล นอกจากนี้ มีปลาตะเพียนขาว ปลาเยือกเทศ ปลาจีน เป็นต้น โดยสถานประกอบการฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำมีการกระจายในพื้นที่ทุกอำเภอ อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาจำนวนสถานประกอบการฟาร์มในพื้นที่อำเภอต่างๆ พบว่า พื้นที่เลี้ยงกุ้ง ทั้งกุ้งน้ำจืด ชนิดกุ้งก้ามกราม และกุ้งทะเล ชนิดกุ้งขาวแวนนาไม จำนวนมากอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอกำแพงแสน และอำเภอบางเลน สำหรับพื้นที่เลี้ยงปลาน้ำจืด ส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่อำเภอบางเลน และกระจายทั่วไปในพื้นที่ทุกอำเภอ สำหรับกลุ่มสัตว์น้ำสวยงาม พื้นที่ผลิตหลักอยู่ในเขตอำเภอเมืองนครปฐม และอำเภอนครชัยศรี และจากข้อมูลการขึ้นทะเบียนฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในจังหวัดนครปฐม ส่วนใหญ่เป็นการเลี้ยงสัตว์น้ำในเชิงพาณิชย์ มีเพียงร้อยละ 13.48 ของจำนวนฟาร์มที่ขึ้นทะเบียน ทบ.1 เป็นฟาร์มเลี้ยงสัตว์น้ำชนิดปลาน้ำจืดประเภทยังชีพ ในลักษณะการผลิตเพื่อบริโภคในครัวเรือนเป็นหลัก และส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่อำเภอพุทธมณฑล

ผลผลิตสัตว์น้ำจากภาคการเพาะเลี้ยงซึ่งเป็นผลผลิตสำคัญภาคการประมง มาจากสัตว์น้ำเศรษฐกิจหลัก ได้แก่ กุ้งก้ามกราม กุ้งขาวแวนนาไม และปลานิล โดยมีสัดส่วนปริมาณผลผลิต จากการประมงผลผลิต สัตว์น้ำเพื่อบริโภคในปี 2563 มีผลผลิตจากสัตว์น้ำเศรษฐกิจหลักรวมประมาณ 7,300 เมตริกตัน มูลค่า ประมาณ 917,000,000 บาท ปริมาณผลผลิตลดลงอย่างมีนัยสำคัญเมื่อเทียบกับปี 2562 ซึ่งมีปริมาณ 11,400 เมตริกตัน ปริมาณผลผลิตที่ลดลงมีสาเหตุจากผลกระทบการระบาดของโรค COVID -19 ที่กระทบ ทั้งความเชื่อมั่นการบริโภคสัตว์น้ำโดยเฉพาะกุ้งก้ามกราม การชลอตัวภาคการท่องเที่ยว การสั่งปิดภัตตาคาร/ ร้านอาหาร การปิดตลาดกลางสัตว์น้ำ และตลาดอื่นๆ เป็นระยะส่งผลต่อการกระจายผลผลิต การลดปริมาณ การผลิต จนถึงการหยุดเลี้ยงชั่วคราว ทั้งนี้ ผลกระทบยังคงมีต่อเนื่องมาถึงปี 2564 ส่งผลให้ปริมาณผลผลิต โดยเฉพาะผลผลิตกุ้งก้ามกราม ที่ออกสู่ตลาดมีแนวโน้มลดลงต่อเนื่อง โดยในช่วงครึ่งปีแรกของ ปี 2564 พบว่าปริมาณผลผลิตกุ้งก้ามกราม ลดลงมากกว่าร้อยละ 18 เมื่อเทียบกับปริมาณผลผลิตกุ้งก้ามกรามที่ออก สู่ตลาดในช่วงเวลาเดียวกันของปี 2563

ตาราง 3-1-20 จำนวนเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (ฟาร์ม) ปี พ.ศ. 2559 – 2562

พ.ศ.	กุ้งขาว	กุ้งก้ามกราม	ปลานิลและปลา น้ำจืดอื่นๆ	สัตว์น้ำสวยงาม จระเข้/ตะพาบน้ำ	รวม
2559	1,663	1,851	4,766	110	8,390
2560	1,253	1,827	3,598	50	6,728
2561	1,813	1,698	2,948	50	6,509
2562	1,039	1,237	3,370	505	8,048

ที่มา: สำนักงานประมงจังหวัด (2563)

2. การผลิตสัตว์น้ำสวยงาม

สัตว์น้ำสวยงาม จัดเป็นสัตว์น้ำเศรษฐกิจสำคัญมิใช่เพื่อการผลิตจำหน่ายในประเทศเท่านั้น แต่มี ความสำคัญในฐานะสินค้าส่งออกสัตว์น้ำเพื่อการส่งออกของประเทศ และจังหวัดนครปฐมเป็นพื้นที่ที่มีชื่อเสียง ในฐานะแหล่งผลิตและส่งออกสัตว์น้ำสวยงามแหล่งใหญ่ที่สุดของประเทศไทย มานานกว่า 4 ทศวรรษ ชนิด สัตว์น้ำสวยงามสำคัญที่มีปริมาณการผลิตและส่งออกมาก ได้แก่ ปลากัดสวยงาม ปลาหางนกยูง ปลาทอง ปลาสร้อย ปลาหมอสี เป็นต้น แม้ว่าภาคการผลิตสัตว์น้ำสวยงามจะได้รับผลกระทบค่อนข้างรุนแรงจาก ภาวะการระบาดของโรค COVID-19 ในช่วงต้นปี 2563 ซึ่งส่งผลกระทบต่อระบบโลจิสติกส์กระจายสัตว์น้ำไปยัง ตลาดสากล และการสูญเสียตลาดสัตว์น้ำสวยงามสำหรับประเทศนำเข้าสำคัญในภูมิภาคเอเชียกลาง และ ยุโรป ส่งผลให้ปริมาณการผลิตสัตว์น้ำสวยงามเพื่อการส่งออกและจำหน่ายในปี 2563 ลดลงจากปี พ.ศ. 2562 ที่ประเมินผลผลิตประมาณ 40 ล้านตัวเหลือเพียงประมาณ 23 ล้านตัว/ปี คิดเป็นมูลค่าการส่งออก ประมาณ 120 ล้านบาท และจากการคาดการณ์ผลผลิตสัตว์น้ำสวยงาม ในปี 2564 ปริมาณผลผลิตจะ

สามารถขยายเพิ่มขึ้นจากผู้ประกอบการเริ่มหาช่องทางตลาดแหล่งใหม่ เช่น จีน สหรัฐอเมริกา และแคนาดา ทดแทนตลาดเดิม และสามารถจัดการระบบโลจิสติกส์ เพื่อขยายการส่งออกมาเพิ่มขึ้น

ตาราง 3-1-21 ผลผลิตและมูลค่าจากการผลิตภาคการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ จังหวัดนครปฐม

ชนิด	ประเมินผลผลิตปีการผลิต 2564			ผลผลิตปีการผลิต 2562	ผลผลิตปีการผลิต 2563	แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงสาเหตุ และอุปสรรคด้านการผลิต
	ผลผลิต (กก/ตัว)	ราคา (บาท)	มูลค่า (ล้านบาท)			
กุ้งขาวแวนนาไม	4,140,000	115-160	587.41	4,620,000	3,450,000	- ผลผลิตเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ราคา ยังมีแนวโน้มลดลงจากความไม่แน่นอนของตลาด - ปัญหาโรคสัตว์น้ำ
กุ้งก้ามกราม	3,627,900	160-250	841.98	3,630,000	2,260,000	- การระบาดของโรค COVID-19 ส่งผลกระทบต่อตลาดเพื่อการบริโภคภายในประเทศหัตถ์ การท่องเที่ยวไม่มีสัญญาณฟื้นตัว และราคาลดลงต่อเนื่อง ทำให้เกษตรกรชดเชยการเลี้ยง - ปัญหาข้อกำหนดด้านมาตรฐานโรค ทำให้ยังไม่สามารถทำตลาดเพื่อการส่งออก
ปลานิล	2,140,000	23-30	841.98	3,159,000	1,607,800	- ผลกระทบการปิดตลาดสัตว์น้ำเป็นระยะ และระบบกระจายผลผลิต - ปริมาณการใช้ผลผลิตสดเพื่อบริโภคลดลง - ยังคงมีการใช้ผลผลิตเพื่อแปรรูป
ปลาน้ำจืดอื่นๆ/ ปลาเบญจพรรณ	2,130,000	18-25	111.50	2,450,000	1,460,000	- ได้รับผลกระทบการปิดตลาดสัตว์น้ำเป็นระยะและระบบกระจายผลผลิตเช่นเดียวกัน - ตลาดเพื่อการส่งออกชะงัก - ราคาผลผลิตลดลง ทำให้ขาดแรงจูงใจการผลิต
สัตว์น้ำสวยงาม	29,285,000	2-30	180.42	40,850,000	22,872,000	- การระบาดของโรค COVID-19 ส่งผลกระทบต่อระบบการขนส่งและต้นทุนการขนส่งสูง - ค่าสั่งซื้อประเทศคู่ค้าสำคัญลดลงอย่างมีนัยสำคัญ ทำให้ภาคเอกชนต้องหาตลาดใหม่ - ข้อกำหนดมาตรฐานด้านโรค

ชนิด	ประเมินผลผลิตปีการผลิต 2564			ผลผลิตปีการผลิต 2562	ผลผลิตปีการผลิต 2563	แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงสาเหตุ และอุปสรรคด้านการผลิต
	ผลผลิต (กก/ตัว)	ราคา (บาท)	มูลค่า (ล้านบาท)			
จระเข้	14,800	800	9.67	6,451	4,199	- อุปสรรคการส่งออกจากข้อกำหนดห้ามทางการค้า - ผู้ประกอบการเริ่มทำตลาดผู้บริโภคภายในประเทศเพิ่มขึ้น
ผลผลิตสัตว์น้ำเพื่อการบริโภค	17,425,900		1,237	13,859,000	8,777,800	การประเมินไม่รวมผลผลิตจระเข้

3. การผลิตสัตว์น้ำจากภาคการทำประมง

ข้อมูลภาคการทำประมง แม้ว่าจังหวัดนครปฐมจะอยู่ใกล้เมืองใหญ่ กรุงเทพมหานคร แต่พบว่ายังคงมีวิถีการดำรงชีวิตสำหรับชุมชนบริเวณริมแม่น้ำท่าจีน แม่น้ำนครชัยศรี รวมถึงแหล่งน้ำสาธารณะอื่นๆ ที่ทำการประมงจากการจับเพื่อใช้ผลผลิตเพื่อการยังชีพในครัวเรือน จำนวนไม่น้อย จังหวัดนครปฐมมีพื้นที่แหล่งประกอบด้วยแม่น้ำลำคลอง หนองบึง ที่มีศักยภาพการผลิตทางการประมง และระบบนิเวศน์น้ำจืด พื้นที่รวม 25,357 ไร่ แยกเป็นแหล่งน้ำไหลประเภทแม่น้ำ ลำคลอง ลำรางธรรมชาติ 23,067 ไร่ และแหล่งน้ำนิ่งประเภทหนองบึง 3,290 ไร่ แม่น้ำท่าจีน และแม่น้ำนครชัยศรี ยังคงมีความสมบูรณ์ และความหลากหลายของทรัพยากรประมง พรรณปลาที่มีการสำรวจพบและมีข้อมูลการทำประมง เช่น กุ้งก้ามกราม ปลาตะโกก ปลากระแห ปลาสวาย ปลาสร้อยขาว ปลาสลิด ปลาตะเพียนขาว ปลาช่อน ปลาดุก และเนื่องจากเป็นระบบนิเวศน์ที่ต่อเนื่องจากปากแม่น้ำ ทำให้มีความหลากหลายของพรรณปลาที่สามารถทนความเค็ม เช่น ปลาแขยง ปลาเสือพ่นน้ำ และปลาน้ำกร่อย เช่น ปลาอึ่ง ปลากระพงขาว ปลากระบอก และปลาดุกทะเล

จากข้อมูลที่ทำการศึกษาโดยสำนักงานประมงจังหวัดนครปฐม ในปี 2563 มีจำนวนครัวเรือนทำการประมงจากการจับ จำนวน 2,685 ครัวเรือน กระจายในทุกอำเภอทำการประมงจากการจับทั้งในลำน้ำและหนอง บึงธรรมชาติ เครื่องมือที่ใช้เป็นเครื่องมือทำการประมงขนาดเล็ก จำพวก ตาข่าย และเบ็ด การประเมินสถิติผลจับจากแหล่งทำการประมงต่างๆ ในปี 2563 ประเมินมีปริมาณผลผลิตจากการจับ 386.52 เมตริกตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ที่มีปริมาณผลจับ 258.39 เมตริกตัน ประเมินมูลค่าผลจับในปี 2563 ประมาณ 13.49 ล้านบาท ชนิดสัตว์น้ำที่จับได้ ประกอบด้วย กุ้งก้ามกราม ปลานิล ปลาตะเพียน ปลาสวาย ปลาช่อน ปลาดุก ปลาชะโด ปลาเยือกเทศ ปลาสลิด และปลาเบญพรรณอื่นๆ โดยผลผลิตใช้ประโยชน์ทั้งเพื่อการบริโภคสด ประมาณร้อยละ 60 ที่เหลือจำหน่ายเป็นรายได้ของครัวเรือน

4. การแปรรูปสัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์ประมง

สินค้าสัตว์น้ำแปรรูปของจังหวัดนครปฐม แม้ว่าจะไม่มีการผลิตในปริมาณมากเด่นชัด เนื่องจากผลผลิตจากฟาร์มส่วนใหญ่เป็นการจำหน่ายสดหลังการจับเข้าสู่ระบบตลาดกลางค้าส่ง รวมถึงภัตตาคาร ร้านอาหาร ผลผลิตสัตว์น้ำสดที่สำคัญ ได้แก่ กุ้งก้ามกราม จากการประเมินผลผลิตสัตว์น้ำมีชีวิตหรือสดชนิด กุ้งก้ามกราม กระจายเพื่อจำหน่ายทั่วประเทศ ในปี 2562 มีปริมาณต่อเดือนมากกว่า 300 ตัน และลดลง ในปี 2563 ประมาณ 180-250 ตัน/เดือน จากภาวะการระบาดของโรค COVID -19 นอกจากนี้ เกษตรกร/กลุ่มเกษตรกรและผู้ประกอบการ มีการผลิตผลิตภัณฑ์แปรรูปสัตว์น้ำพื้นเมือง เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มหลากหลายผลิตภัณฑ์ ได้แก่ ปลาแดดเดียว น้ำพริกปลา ปลาต้ม ทอดมันปลา/กุ้ง โดยเป็นการผลิตจำหน่ายเพื่อการบริโภคในประเทศเป็นหลัก รวมถึงเพื่อการส่งออก จากการประเมินในปี 2563 มีการนำผลิตผลสัตว์น้ำมาทำการแปรรูปแบบตากแห้ง ทำส้ม คัดเป็นร้อยละ 7.7 และ 1.6 ของปริมาณผลิตผลสัตว์น้ำสด

วิเคราะห์ศักยภาพและโอกาสในการพัฒนา ด้านประมง

การวิเคราะห์ปัจจัยภายใน (จุดแข็งและจุดอ่อน) และวิเคราะห์ปัจจัยภายนอก (โอกาสและอุปสรรค) การพัฒนาภาคการประมงจากสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรพื้นที่และแหล่งน้ำ สิ่งแวดล้อม และแนวโน้มความต้องการผู้บริโภคและตลาด เพื่อการพัฒนาด้านประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

จุดแข็ง

- โครงสร้างพื้นที่ราบลุ่ม และลักษณะดินเก็บน้ำได้ดี มีความเหมาะสมกับการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ
- มีแหล่งอำนวน้ำ เช่น แม่น้ำ และระบบชลประทาน เพื่อการผลิตทางเพาะเลี้ยง และการรักษทรัพยากรประมง
- ระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการที่ดี เพียงพอต่อการจัดการระบบการผลิต การกระจายผลผลิต และตลาด
- องค์กรมีบุคลากรที่มีความรู้ ประสบการณ์ด้านประมง การเพาะเลี้ยง และมาตรฐาน
- นโยบายทั้งระดับประเทศและจังหวัดส่งเสริมภาคการผลิตทางการเกษตรตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ และการอนุรักษ์ทรัพยากร
- นโยบายส่งเสริมตลาดออนไลน์สำหรับสินค้าเกษตร รวมถึงสัตว์น้ำ สัตว์น้ำสวยงาม และผลิตภัณฑ์แปรรูปจากสัตว์น้ำ

จุดอ่อน

- โครงสร้างพื้นที่เหมาะสมกับการทำการเกษตรต่างๆ ส่งผลให้เกิดความขัดแย้งการใช้พื้นที่เพื่อการผลิต
- การอำนวน้ำไม่ครอบคลุมตลอดปี มีการขาดแคลนน้ำในบางพื้นที่ในบางช่วงเวลา โดยเกษตรกรไม่ทราบและไม่สามารถวางแผนจัดการได้
- เกษตรกรและผู้ประกอบการส่วนใหญ่เป็นกลุ่มดั้งเดิม สูงอายุ อาจไม่สามารถเข้าถึงจัดการระบบโลจิสติกส์ได้ดี/
- ขาดช่องทางการเข้าถึงองค์ความรู้ด้านประมง การจัดการระบบการผลิต และมาตรฐาน ของเกษตรกร โดยเฉพาะกลุ่มผู้สูงอายุ
- งบประมาณสำหรับการพัฒนาภาคการผลิตตามนโยบาย มีจำกัด รวมถึงความเข้าใจการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำ มีจำกัดในชุมชน

มีความก้าวหน้าอย่างยั่งยืน ดังนี้

โอกาส

- โครงสร้างการเชื่อมโยงตลาดสินค้าสัตว์น้ำระดับพื้นที่ จังหวัด ประเทศ และระดับภูมิภาค เข้มแข็งรองรับการกระจายสินค้าสัตว์น้ำ
- แนวโน้มความต้องการสินค้าสัตว์น้ำคุณภาพปลอดภัย ได้มาตรฐานมีการขยายตัวต่อเนื่องแม้ว่าเกิดภาวะโรคระบาด
- องค์กรเกษตรกร ภาคเอกชน และภาครัฐ มีความร่วมมือสำหรับพัฒนาตลาดสินค้าสัตว์น้ำอย่างต่อเนื่อง
- สินค้าสัตว์น้ำสวยงาม/ผลิตภัณฑ์/ มีการพัฒนาต่อเนื่องเพื่อให้สะดวกต่อการตามสอบย้อนกลับ โดยเฉพาะสินค้าสัตว์น้ำเศรษฐกิจ
- มีนวัตกรรมและเทคโนโลยีด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำสมัยใหม่ เพื่อมีให้เลือกใช้เพื่อเพิ่มผลผลิตยกระดับมาตรฐาน/
- มีการรวมกลุ่มของเกษตรกร องค์กรชุมชนท้องถิ่น เพื่อการ

อุปสรรค

- ภาวะการระบาดของโรค COVID-19 และนโยบายการควบคุมโรคเป็นอุปสรรคต่อกระบวนการผลิตกระจาย/ผลผลิตสัตว์น้ำ
- การเข้าถึงระบบมาตรฐานสำหรับเกษตรกรมีจำกัด และการปรับปรุงระบบการผลิตตามมาตรฐานต้องลงทุนเพิ่ม
- ราคาจำหน่ายสินค้าสัตว์น้ำคุณภาพ ได้มาตรฐานไม่สูง ส่งผลให้ขาดแรงจูงใจเข้าสู่ระบบมาตรฐานในระยะยาว
- เกษตรกรบางส่วนยังไม่สามารถเข้าถึงระบบตามสอบย้อนกลับ รวมถึงไม่ครอบคลุมสัตว์น้ำที่มีใช้สัตว์น้ำเศรษฐกิจ อาจส่งผลต่อภาพลักษณ์สินค้าโดยรวม
- การเข้าถึงนวัตกรรมเทคโนโลยี เพื่อลดต้นทุนการผลิต/
- เกษตรกรไม่สามารถดำเนินการเพื่อขอจัดซื้อจำกัดด้านมาตรฐานสากลเพื่อการส่งออกสำหรับโรคสัตว์น้ำ

1. **กลยุทธ์ จุดแข็งร่วมกับโอกาส** เสริมสร้างศักยภาพผู้ประกอบการสัตว์น้ำเศรษฐกิจสำคัญ ได้แก่ กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งขาวแวนนาไม กุ้งก้ามกราม ปลานิล และสัตว์น้ำสวยงาม ให้ตระหนักถึงการพัฒนานำใช้เทคโนโลยี นวัตกรรมต่างๆ เพื่อจัดการระบบการผลิตให้สามารถลดต้นทุน เพิ่มประสิทธิภาพผลผลิตต่อหน่วยภายใต้กรอบการจัดการที่สอดคล้องกับมาตรฐานที่ยอมรับในระดับสากล หรือมาตรการต่างๆ ที่ภาครัฐกำหนดแนวนโยบายโดยเฉพาะด้านอาหารปลอดภัย การตามสอบย้อนกลับ ซึ่งจะสามารถลดความเสี่ยงทั้งด้านการผลิต การเข้าถึงตลาด สร้างโอกาสเพื่อเข้าสู่ตลาด

2. **กลยุทธ์ จุดอ่อนร่วมกับโอกาส** ส่งเสริมให้เกษตรกรและผู้ประกอบการมีการรวมกลุ่มทุกกลุ่มอายุในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดการระบบการผลิต และการปฏิบัติที่ดี ยกระดับกระบวนการผลิตเข้าสู่ระบบมาตรฐานของสินค้าประมงตลอดสายการผลิต และสนับสนุนการสร้างเครือข่ายผู้ผลิต ผู้รวบรวม พัฒนาสู่การเป็นผู้ค้า/ผู้กระจายผลผลิตไปสู่ผู้บริโภคในประเทศและภูมิภาคที่มีความต้องการผลผลิต/สินค้า เน้นการใช้ระบบตลาดนำการผลิต พัฒนาแบรนด์และสินค้าอัตลักษณ์และเสริมสร้างความเข้มแข็งการสร้างแบรนด์ ทำตลาดสินค้าผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ ควรส่งเสริมให้เกิดการร่วมกันผลิตเพื่อการขยายตลาด และภาครัฐมีการกำหนดหรือวางมาตรการสนับสนุนทั้งด้านความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม วัสดุ อุปกรณ์ที่จำเป็นเพื่อให้สามารถจัดการปรับปรุง/กระบวนการผลิตตามแนวทางการปฏิบัติที่ดี เตรียมความพร้อมการเข้าสู่ระบบมาตรฐาน รวมถึงการสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายเกษตรกรผู้ประกอบการให้ร่วมกันพัฒนา/ความเข้มแข็งเพื่อมุ่งสู่ระบบมาตรฐาน การสนับสนุนรวมถึงรักษา และ/หรือ จัดหาตลาด/แหล่งกระจายผลผลิต/ผลิตภัณฑ์/สินค้าสัตว์น้ำบริโภคและสัตว์น้ำสวยงามใหม่ๆ การประชาสัมพันธ์สร้างตลาดผลิตผล/ผลิตภัณฑ์สินค้าสัตว์น้ำที่มีคุณภาพ ปลอดภัย ได้มาตรฐานของจังหวัดนครปฐมให้เป็นที่รู้จักอย่างต่อเนื่อง/และกว้างขวาง เพื่อให้มั่นใจการพัฒนาภาคการประมงมีความก้าวหน้าอย่างยั่งยืน

3. **กลยุทธ์ จุดแข็งร่วมกับสิ่งกีดขวาง** ภายใต้ต้นนโยบายด้านอาหารปลอดภัยและการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานของภาคการผลิตทางการเกษตร ควรมีการสนับสนุนแหล่งเรียนรู้หรือกระจายความรู้ด้านการจัดการการผลิต ตลาด และการอนุรักษ์ทรัพยากรของชุมชน และแหล่งทุนเพื่อให้เกษตรกร/ผู้ประกอบการสามารถปรับปรุงระบบการผลิต การจัดการสุขอนามัยในกระบวนการผลิต การแปรรูปเบื้องต้น การกระจายผลผลิต/ผลิตภัณฑ์ การตามสอบย้อนกลับ เพื่อให้แบรนด์สินค้าประมงของจังหวัดเป็นที่ยอมรับด้านคุณภาพ ความปลอดภัย รวมถึงวางแผนสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร และกระตุ้นภาคการท่องเที่ยวชุมชนของจังหวัดในระยะยาวให้เป็นช่องทางการกระจายผลผลิต/ผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำอัตลักษณ์ของพื้นที่ สร้างความเข้มแข็งการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างยั่งยืน

4. **กลยุทธ์ จุดอ่อนร่วมกับสิ่งกีดขวาง** สนับสนุนเสริมสร้างความเข้มแข็งหน่วยผลิต และเข้มแข็งของกลุ่มอนุรักษ์ของชุมชนผ่านการสร้างเสริมประสบการณ์อย่างต่อเนื่อง พัฒนาเครื่องมือที่ลดขีดจำกัดการเข้าถึงเทคโนโลยี การเข้าถึงตลาดและผู้บริโภคโดยตรง ร่วมกับพัฒนาความเข้มแข็งผ่านกลุ่มชมรม/เครือข่ายกลุ่มผู้ผลิตสัตว์น้ำสำหรับกุ้งขาว กุ้งก้ามกราม ปลาและสัตว์น้ำจืด สัตว์น้ำสวยงาม และจระเข้ กลุ่มแปรรูป

สัตว์น้ำ สร้างเสริมระบบการตามสอบย้อนกลับสินค้าประมงเพื่อเพิ่มศักยภาพการขยายตลาดผลิตผลและ
สินค้าสัตว์น้ำในระดับประเทศ ภูมิภาค และตลาดสากล

♦ การปศุสัตว์

จังหวัดนครปฐมมีการเลี้ยงสัตว์เพื่อการบริโภคและการค้า สัตว์ที่มีผลผลิตมากที่สุด คือ ไก่ ซึ่งปี 2557 จำนวน 9,819,028 ตัว จากเกษตรกร 11,983 ครัวเรือน ปี 2558 จำนวน 11,210,550 ตัว จากเกษตรกร 12,485 ครัวเรือน ปี 2559 จำนวน 10,518,382 ตัว จากเกษตรกร 11,658 ครัวเรือน ปี 2560 จำนวน 10,440,296 ตัว จากเกษตรกร 12,560 ครัวเรือน ปี 2561 จำนวน 9,714,142 ตัว จากเกษตรกร 13,178 ครัวเรือน ปี 2562 จำนวน 9,175,374 ตัว ปี 2563 จำนวน 9,185,503 ตัว จากเกษตรกร 13,167 ครัวเรือน และในปี 2564 จำนวน 7,442,156 ตัว จากเกษตรกร 12,186 ครัวเรือน ซึ่งจะเห็นได้ว่ามีจำนวนผลผลิตเพิ่มขึ้นในปี 2558 ลดลงในปี 2559 – 2562 เพิ่มขึ้นในปี 2563 เล็กน้อย และลดลงในปี 2564 ร้อยละ 18.97 ลำดับรองลงมาคือ เป็ด ปี 2564 จำนวน 1,949,001 ตัว จากเกษตรกร 1,487 ครัวเรือน ลดลงร้อยละ 9.81 ไก่เนื้อและโคนม มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.16 , 11.06 ปี 2564 มีจำนวนสุกร 359,437 ตัว จากเกษตรกร 654 ราย เพิ่มขึ้นร้อยละ 115.03 ไก่เนื้อมีจำนวน 44,078 จากเกษตรกร 2,242 ราย เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.16 โคนมมีจำนวน 29,293 ตัว จากเกษตรกร 855 ราย เพิ่มขึ้นร้อยละ 11.06 แพะมีจำนวน 13,830 ตัว จากเกษตรกร 282 รายและแกะมีจำนวน 2,800 ตัว จากเกษตรกร 66 ราย เพิ่มขึ้นร้อยละ 13.51 และ 12.90 ตามลำดับ โดยจำนวนผลผลิตด้านปศุสัตว์ที่มีแนวโน้มสูงขึ้น คือ สุกร เพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับปี 2563

ตาราง 3-1-22 จำนวนปศุสัตว์และจำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ของจังหวัดนครปฐม ปี 2560-2564

สัตว์ที่สำคัญ	2560		2561		2562		2563		2564		อัตราการเปลี่ยนแปลง
	จำนวน (ตัว)	เกษตรกร (ครัวเรือน)	จำนวน (ตัว)	เกษตรกร (ครัวเรือน)	จำนวน (ตัว)	เกษตรกร (ครัวเรือน)	จำนวน (ตัว)	เกษตรกร (ครัวเรือน)	จำนวน (ตัว)	เกษตรกร (ครัวเรือน)	
โคเนื้อ	40,042	2,175	39,020	2,150	39,386	2,082	40,751	2,245	44,078	2,242	+8.16
โคนม	24,156	762	20,472	640	21,566	644	26,375	843	29,293	855	+11.06
กระบือ	321	37	393	92	408	91	383	84	433	84	+13.05
สุกร	206,788	687	185,920	663	169,712	596	167,152	574	359,437	654	+115.03
แพะ	8,308	123	8,817	132	9,030	149	12,184	262	13,830	282	+13.51
แกะ	1,265	24	1,505	24	1,741	34	2,480	63	2,800	66	+12.90
ไก่	10,440,296	12,560	9,714,142	13,178	9,175,374	13,072	9,185,504	13,167	7,442,156	12,186	-18.97
เป็ด	1,928,235	1,629	1,990,482	1,025	2,158,661	1,672	2,161,001	1,675	1,949,001	1,487	-9.81

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครปฐม (2564)

วิเคราะห์ศักยภาพและโอกาสในการพัฒนา ของปศุสัตว์ที่สำคัญ

♦ สุกร

ในปีพ.ศ. 2560 จำนวนการเลี้ยงสุกรในจังหวัดมีทั้งหมด 206,788 ตัว จากเกษตรกร 687 ราย สุกรมีแนวโน้มการเลี้ยงลดลงเรื่อยๆปี 2561 จำนวน 185,920 ตัว จากเกษตรกร 663 ราย ลดลงร้อยละ 10.10 ปี 2562 จำนวน 169,712 ตัวจากเกษตรกร 596 ราย ลดลงร้อยละ 17.92 และปี 2563 จำนวน 167,152 ตัว

จากเกษตรกร 574 ราย ลดลงร้อยละ 19.17 และปี 2564 จำนวน 359,437 ตัวจากเกษตรกร 654 ราย เพิ่มร้อยละ 115.03 การเลี้ยงสุกรในจังหวัดนครปฐมเกษตรกรมีทั้งรายย่อยและรายใหญ่ เกษตรกรรายใหญ่จะเลี้ยงในระบบที่ทันสมัยมีการใช้เทคโนโลยีที่มีคุณภาพ ในการจัดการฟาร์มแบบครบวงจร จึงทำให้ได้ผลผลิตที่ดี ประกอบกับในปี 2561 - 2564 มีภาวะการแพร่ระบาดของโรคอหิวาต์แอฟริกา (African swine fever : ASF) เป็นโรคไวรัสที่ติดร้ายแรงในสุกรที่แพร่กระจาย ในภูมิภาคต่างๆ ทั่วโลก รวมทั้งเพื่อนบ้าน อาทิเช่น เวียดนาม กัมพูชา เมียนมาร์ และลาว ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการเลี้ยงสุกรเป็นอย่างมาก กรอบกับประเทศไทย ไม่พบการระบาดของโรคนี้ จึงเป็นข้อดีทำให้เกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรของไทยสามารถส่งออกสุกรมีชีวิตออกสู่ต่างประเทศได้เป็นจำนวนมาก ส่งผลทำให้ราคาสุกรภายในประเทศมีราคาสูงถึงกิโลกรัมละ 80 บาท ทำให้เกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรรายใหญ่ตัดสินใจขยายกำลังการผลิตสุกรเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก

ศักยภาพและโอกาสในการพัฒนา คือ จังหวัดนครปฐมเป็นจังหวัดที่อยู่ใกล้กับกรุงเทพมหานคร การคมนาคมสะดวก มีตลาดค้าเนื้อสุกรขนาดใหญ่และเป็นแหล่งผลิตอาหารแปรรูปจากเนื้อสุกรเป็นอันดับหนึ่งของประเทศในการรองรับผลิตผล มีสภาพอากาศที่ดี มีระบบชลประทานที่สมบูรณ์จึงไม่ขาดน้ำที่ใช้ในการเกษตร มีหน่วยงานราชการของกรมปศุสัตว์ในส่วนภูมิภาคในส่วนสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดและอำเภอ ๆ ที่สามารถให้คำแนะนำด้านต่างๆ รวมทั้งมีการสนับสนุนส่งเสริมให้เกษตรกรเข้าสู่การรับรองมาตรฐานฟาร์ม โรงฆ่าสุกรที่ได้ใบอนุญาต (ขจส.2) จำนวน 53 โรง ทำให้สินค้ามีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภค มีสถานศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงระดับประเทศ ทำการศึกษาวิจัยและถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์หลายสถาบัน อย่างไรก็ตามปัญหาที่พบในปัจจุบันคือ ชุมชนเมืองมีการขยายตัวอย่างมากขึ้น ที่ดินมีราคาแพง การขยายฟาร์มเลี้ยงสุกรเป็นไปได้ยากเนื่องจากมีพื้นที่จำกัด และพบว่ามีปัญหาการร้องเรียนเรื่องมลพิษสิ่งแวดล้อมอันเกิดจากการเลี้ยงสุกร อาทิเช่น น้ำเสีย/กลิ่นเหม็นจากฟาร์มสุกรเป็นจำนวนมาก การแก้ปัญหาต้องใช้ต้นทุนสูง จึงทำให้เกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขนาดใหญ่/ขนาดกลางหลายฟาร์มต้องเลิกกิจการ ขายที่ดิน เพื่อย้ายไปหาแหล่งที่ตั้งฟาร์มเลี้ยงสุกรที่อยู่ไกลชุมชน เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาด้านมลพิษ ที่เกิดจากฟาร์มปศุสัตว์ กอปรกับในปลายปี 2561 - 2563 ภูมิภาคต่างๆ ทั่วโลก พบว่ามีการระบาดของโรค อหิวาต์แอฟริกา (African swine fever : ASF) เป็นโรคไวรัสที่ติดต่อย่างรุนแรง ถือว่าเป็นโรคที่สามารถส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมการเลี้ยงสุกรในภูมิภาคนี้เป็นอย่างมาก

◇ โคเนื้อ

ในปี พ.ศ. 2562 จำนวนการเลี้ยงโคเนื้อในจังหวัดมีทั้งหมด จำนวน 39,386 ตัว จากเกษตรกร 2,082 ราย ปี พ.ศ. 2563 จำนวน 40,751 ตัว จากเกษตรกร 2,245 ราย และปี พ.ศ. 2564 จำนวน 44,078 ตัว จากเกษตรกร 2,242 ราย พบว่ามีการเลี้ยงโคเนื้อเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.16 เมื่อเทียบกับปีก่อน การเลี้ยงโคเนื้อในจังหวัดนครปฐม สามารถแบ่งออกได้ดังนี้

1. โคพื้นเมือง เกษตรกรรายย่อยเลี้ยงเป็นส่วนมากเพื่อผลิตลูกขายและเพื่อการกีฬา เป็นฟาร์มขนาดเล็กเลี้ยงแบบพอเพียง รายละ 1-2 ตัว ไม่เกิน 10-20 ตัวตามขนาดพื้นที่ที่เกษตรกรถือครองอยู่

2. โคพันธุ์และโคลูกผสม มีการเลี้ยงเพื่อผลิตลูกขายและเพื่อขยายพันธุ์เป็นฟาร์มขนาดเล็กและขนาดกลาง

3. โคขุนมีการเลี้ยงแบ่งออกเป็น 2 ประเภท

3.1 โคขุนประเภทโคมันเป็นการเลี้ยงโคที่มีอายุมากหรือโคแก่ มาขุนให้อ้วนมีเนื้อมากขึ้นแล้วจำหน่ายสู่ตลาดชั้นล่าง/ชั้นกลาง

3.2 โคขุนประเภทโคเนื้อคุณภาพ การเลี้ยงโคประเภทนี้จะใช้โคเนื้อลูกผสมสายพันธุ์ยุโรป ไม่ต่ำกว่า 50 % อายุไม่เกิน 2 ปี โดยใช้ระยะเวลาขุน 8-10 เดือน เพื่อให้โคที่ขุนอ้วนเนื้อนุ่มไขมันแทรกตามสไลแกน “โคหนุ่ม เนื้อนุ่ม ไขมันน้อย” สามารถผลิตส่งตลาดเนื้อคุณภาพสูง

ศักยภาพและโอกาสในการพัฒนา คือ จังหวัดนครปฐมมีสายพันธุ์โคเนื้อที่ดีมีชื่อเสียง ได้แก่ โคเนื้อพันธุ์กำแพงแสน มีการส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกพืชอาหารสัตว์ที่มีคุณภาพ ได้แก่ หญ้าเนเปียร์ปากช่อง 1 การปลูกข้าวโพดพร้อมฝัก และการใช้วัสดุเหลือใช้จากภาคการเกษตรราคาถูก สภาพพื้นที่อำเภอเมือง/กำแพงแสน น้ำและดินมีความอุดมสมบูรณ์ การคมนาคมสะดวก อยู่ใกล้กรุงเทพฯ มีแหล่งให้ความรู้และเทคโนโลยีจากมหาวิทยาลัยชั้นนำของประเทศหลายสถาบัน อยู่ใกล้โรงงานอาหารสัตว์ มีการส่งเสริมให้เกษตรกรรวมกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อในรูปแบบสหกรณ์การเกษตร จำนวน 2 สหกรณ์ ได้แก่ สหกรณ์โคเนื้อกำแพงแสน จำกัด (KU beef) สหกรณ์เครือข่ายโคเนื้อ จำกัด (Max beef) ในปี 2563/2564 จะมีการก่อสร้างโรงฆ่าสัตว์(โค)ที่ได้มาตรฐาน GMP HACCP และEST (แห่งแรกของประเทศไทย) สามารถแปรรูปโคที่ได้มาตรฐานได้สูงสุด 50 ตัวต่อวัน พร้อมโรงบ่มซากโคที่ได้มาตรฐาน สามารถรองรับซากโคเนื้อที่แปรรูปแล้ว ไม่ต่ำกว่า 350 ตัวต่อสัปดาห์ ซึ่งจะเป็นสินค้าปศุสัตว์ชนิดหนึ่งที่สามารถผลิตในเชิงอุตสาหกรรมอาหารเกษตรสินค้า : 1) โคเนื้อ ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากผลิตผลจากโคเนื้อ เช่นโคเนื้อมีชีวิต เนื้อโคขุน สินค้าแปรรูปจากเนื้อโครวมทั้งชิ้นส่วนชนิดต่างๆ ฯลฯ ที่จะสามารถรองรับการขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคกลาง-ตะวันตก (Central – Western Economic Corridor : CWEC) ได้เป็นอย่างดี

ปัญหาที่พบ: ที่ดินมีราคาแพง ทำให้การขยายฟาร์มหรือตั้งฟาร์มใหม่เป็นไปได้ยาก จำเป็นต้องมีการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อแบบประณีต (intensive) โดยส่งเสริมให้มีการเลี้ยงโคเนื้อลูกผสมยุโรป 50 % ซึ่งทำให้ได้ลูกโคเนื้อที่มีน้ำหนักหย่านมเพิ่มขึ้นโดยประมาณลูกโคอายุหลังหย่านม 8-10 เดือน และเกษตรกรขุนลูกโคเพศผู้ต่ออีก 3-4 เดือน จะสามารถมีน้ำหนักตัวได้ 250-300 กิโลกรัม และอีกปัญหาใหญ่ด้านการเลี้ยงโคเนื้อที่สำคัญที่จะพบคือ ผลกระทบจากการทำ FTA ไทย-ออสเตรเลีย และ FTA ไทย-นิวซีแลนด์ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ โดยเฉพาะ “ราคา” ทำให้ประเทศไทยต้องเปิดตลาดโคเนื้อ โดยลดภาษีเหลือ 0% นับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2564 เป็นต้นไป

◆ ไก่เนื้อ

ในปี พ.ศ. 2564 จำนวนการเลี้ยงไก่เนื้อมีทั้งหมด 4,597,490 ตัว จากเกษตรกร 193 ราย มีการเลี้ยงเพิ่มขึ้นร้อยละ 14.82 เมื่อเทียบกับปีก่อน การเลี้ยงไก่เนื้อในจังหวัดนครปฐมมีระบบการเลี้ยงแบบ

มาตรฐานฟาร์ม มีการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยและเหมาะสม ในการเพิ่มผลผลิตใช้ระยะเวลาการเลี้ยงสั้น (35-40วัน) ก็สามารถส่งไก่เข้าโรงฆ่าสัตว์ ทำให้เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อ สามารถเลี้ยงไก่เนื้อได้ 4-5 รุ่นในเวลา 1 ปี ซึ่งจะมีการเลี้ยงมากในพื้นที่อำเภอนครชัยศรี อำเภอเมืองนครปฐม และอำเภอกำแพงแสน เกษตรกรมีทั้งที่เป็นเจ้าของกิจการเองและรับจ้างบริษัท (เกษตรกรพันธสัญญา)

ศักยภาพและโอกาสในการพัฒนา คือ จังหวัดมีการคมนาคมสะดวกอยู่ใกล้ตลาดขนาดใหญ่มีโรงงานผลิตอาหารสัตว์หลายแห่ง มีโรงฆ่าสัตว์ที่มีมาตรฐานได้รับการรับรองเพื่อการส่งออก มีโรงงานแปรรูปอาหารหลายแห่ง อย่างไรก็ตามปัญหาและอุปสรรคที่พบคือ การขยายฟาร์มหรือตั้งฟาร์มใหม่ เป็นไปได้ยาก เนื่องจากที่ดินมีราคาแพงและการขยายฟาร์มเลี้ยงไก่เนื้อเป็นแหล่งต้นกำเนิดมลพิษทางกลิ่น จึงได้รับการต่อต้านจากชุมชน มีการร้องเรียนอยู่บ่อยๆ ทำให้ต้องลงทุนมากขึ้นในการจำกัดกลิ่น ทำให้เกษตรกรต้องลดจำนวนไก่เนื้อที่เลี้ยงในแต่ละรอบการผลิต ลงจากเดิมประมาณ 5-8 % ทำให้เกษตรกร ผู้เลี้ยงไก่เนื้อมีต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น

◇ ไก่ไข่

ในปี 2564 จำนวนการเลี้ยงไก่ไข่มีทั้งหมด 2,199,935 ตัว จากเกษตรกร 594 ราย มีการเลี้ยงน้อยลงร้อยละ 49.24 เมื่อเทียบกับปีก่อน เนื่องจากเป็นไปตามมาตรการต่างๆ ที่คณะกรรมการนโยบายพัฒนาไก่ไข่และผลิตภัณฑ์ (เอ็กบอร์ด) ทั้งภาครัฐ เอกชนและเกษตรกรผู้เลี้ยงร่วมกัน เร่งดำเนินการเพื่อสร้างเสถียรภาพราคาไข่ไก่ ผ่านมาตรการควบคุมปริมาณไข่ไก่ เพื่อรักษาปริมาณไข่ไก่ไม่ให้ล้นตลาดเข้าสู่สมดุลกับการบริโภคในประเทศ ซึ่งการเลี้ยงไก่ไข่ในจังหวัดนครปฐมมีการเลี้ยงมากที่สุดที่อำเภอบางเลน เป็นการเลี้ยงโดยเอกชนรายใหญ่ในรูปบริษัท มีการจัดการฟาร์มที่ได้มาตรฐาน การใช้วิชาการและการใช้เทคโนโลยีในการผลิตที่ทันสมัย มีการแปรรูปและการจัดจำหน่ายทั้งภายในประเทศและส่งออกต่างประเทศ ส่วนในอำเภออื่นๆ จะเลี้ยงไก่ไข่แบบรายย่อย ผลิตไข่ไก่ขายภายในจังหวัดและจังหวัดใกล้เคียง

ศักยภาพและโอกาสในการพัฒนา คือ การเลี้ยงไก่ไข่ในจังหวัดนครปฐมจะได้เปรียบจังหวัดอื่น เนื่องจากการคมนาคมสะดวกอยู่ใกล้เมืองใหญ่ สภาพอากาศไม่ร้อนจัด มีน้ำไม่ขาดแคลน มีโรงงานอาหารสัตว์หลายแห่ง เกษตรกรที่เลี้ยงไก่ไข่ มีการเลี้ยงมายาวนานทำให้มีประสบการณ์และมีองค์ความรู้ในการเลี้ยงดูเป็นอย่างดี อีกทั้งยังใช้มูลสัตว์นำมาเป็นอาหารสำหรับเลี้ยงปลาเพิ่มรายได้อีกทางหนึ่ง อย่างไรก็ตามปัญหาที่พบคือ การที่จะสร้างฟาร์มใหม่หรือขยายฟาร์มเป็นไปได้อย่างยาก เนื่องจากที่ดินมีราคาแพงมาก และการขออนุญาตเพื่อจัดตั้งฟาร์มในปัจจุบัน ต้องขอความเห็นจากท้องถิ่นและชุมชน ซึ่งจะผ่านการอนุมัติได้น้อยมาก เนื่องจากชุมชน ไม่ต้องการมลภาวะทางกลิ่นและน้ำเสียจากฟาร์มปศุสัตว์ ทำให้เกษตรกรจะต้องลดขนาดฝูงของไก่ไข่ลงประมาณ 5-10 %

◇ เปิดเนื้อ

ในปีพ.ศ. 2564 จำนวนการเลี้ยงเปิดเนื้อมีทั้งหมด 1,068,978 ตัว จากเกษตรกร 783 ราย มีเกษตรกรเลี้ยงน้อยลงร้อยละ 13.28 เมื่อเทียบกับปีก่อน การเลี้ยงเปิดเนื้อในจังหวัดนครปฐม จะมีการเลี้ยงมากที่สุดที่อำเภอมือง รองลงมาได้แก่ อำเภอนครชัยศรี และอำเภอกำแพงแสน เกษตรกรเลี้ยงเปิดเนื้อ/เปิดเทศเพื่อส่งโรงฆ่า มีการจัดส่งซากเปิดเนื้อจำหน่ายไปยังตลาดในกรุงเทพฯ และจังหวัดข้างเคียงเป็นส่วนใหญ่ มีการบริโภคภายในจังหวัดเล็กน้อย

ศักยภาพและโอกาสในการพัฒนา คือ จังหวัดนครปฐมติดกับเมืองใหญ่หลายจังหวัด ทำให้มีตลาดรองรับหลายแห่ง การคมนาคมสะดวก มีน้ำเพื่อการเลี้ยงสัตว์อย่างเพียงพอ มีโรงงานผลิตอาหารสัตว์ภายในจังหวัดหลายแห่ง อย่างไรก็ตาม ปัญหาที่พบคือการเลี้ยงเปิดเนื้อมักก่อให้เกิดมลภาวะทางกลิ่น เสียง และน้ำเสีย จึงได้รับการร้องเรียนจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

◇ เปิดไข่

ในปี พ.ศ. 2564 จำนวนการเลี้ยงเปิดไข่มีทั้งหมด 880,023 ตัว จากเกษตรกร 704 ราย มีการเลี้ยงน้อยลงร้อยละ 17.35 เมื่อเทียบกับปีก่อน การเลี้ยงเปิดไข่ในจังหวัดนครปฐม มีการเลี้ยงมากที่สุด ที่อำเภอบางเลน รองลงไปได้แก่อำเภอกำแพงแสนและอำเภอดอนตูม ซึ่งมีการเลี้ยงเปิดไข่ 2 รูปแบบ คือ

1. เลี้ยงแบบฟาร์มมาตรฐานซึ่งการเลี้ยงแบบนี้เปิดจะอยู่ในโรงเรือนมีการให้อาหารและการเลี้ยงดูตามหลักวิชาการ มีการใช้เทคโนโลยีในการจัดการฟาร์มทั้งระบบ
2. เลี้ยงแบบเปิดไข่ไล่ทุ่งการเลี้ยงแบบนี้จะเป็นการเลี้ยงแบบเคลื่อนที่ไปตามแหล่งอาหาร โดยปล่อยเลี้ยงในพื้นที่นาข้าวหลังการเก็บเกี่ยวโดยหากินเมล็ดข้าวเปลือกที่ตกหล่นในแปลงนาเพื่อลดต้นทุนด้านอาหารและหากินหอย ปู ปลาเป็นอาหารเสริม

ศักยภาพและโอกาสในการพัฒนา คือ ไข่เปิดเป็นสินค้าการเกษตรที่สามารถแปรรูปได้หลากหลาย เช่น ไข่เค็ม ไข่เยี่ยวม้า และไข่ประกอบอาหารได้ทั้งอาหารคาวและอาหารหวาน ทำขนมได้หลายชนิดและที่สร้างชื่อเสียงให้แก่ท้องถิ่น ได้แก่ ขนมเปียะหอม ครูสมทรง อำเภอบางเลนเป็นที่รู้จักทั่วประเทศโดยใช้ไข่แดงจากไข่เค็มของเปิดเป็นส่วนประกอบที่สำคัญ อย่างไรก็ตามการเลี้ยงเปิดไข่ประสบปัญหาและอุปสรรคในการเลี้ยงเปิดไข่/ขยายฟาร์ม ได้แก่ ราคาวัตถุดิบในการเลี้ยงเปิดไข่สูงขึ้น 5-10 % ที่ดินที่มีราคาแพงและการเลี้ยงเปิดไข่ต่อ 1 ครอบใช้เวลาในการเลี้ยง 15-18 เดือน มักจะก่อมลภาวะทางกลิ่นและเสียงต่อชุมชน จึงทำให้ได้รับการร้องเรียนจากชุมชนเป็นประจำ

โดยทั่วไปจังหวัดนครปฐมเป็นจังหวัดที่มีเกษตรกรเลี้ยงสัตว์เป็นอาชีพ มากเป็นจังหวัดหนึ่งของกลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล (นครปฐม ปทุมธานี นนทบุรี และสมุทรปราการ) โดยเฉพาะโคเนื้อ ไก่เนื้อ สุกร เป็ดไข่ และไก่ไข่ ภาคการผลิตปศุสัตว์สามารถสรุปมูลค่าสินค้าที่ผลิตได้ดังนี้

- การผลิตน้ำมันโคติบ มีเกษตรกรเลี้ยงโคนม จำนวน 855 ราย โคนมประมาณ 29,293 ตัว ผลิตน้ำมันดิบรวบรวมส่งให้สหกรณ์โคนมฯ จำนวน 2 แห่ง และศูนย์รับน้ำมันดิบเอกชน จำนวน 2 ราย ได้ ผลิตประมาณปีละ 38.74 ล้านตัน คิดเป็นมูลค่าประมาณ 677.99 ล้านบาท

- การผลิตสุกร มีเกษตรกรเลี้ยงสุกร จำนวน 663 ราย กำลังการผลิตสุกรขุนประมาณ 310,477 ตัว เฉพาะลูกสุกรเลี้ยงเป็นสุกรขุน ซึ่งปัจจุบันมีราคาสูง สามารถทำเงินรายได้ปีละประมาณ 2,483,816,000 บาท

- การผลิตเป็ดไข่ มีเกษตรกรเลี้ยงเป็ดไข่ จำนวน 704 ราย เป็ดไข่ จำนวน 880,023 ตัว ซึ่งในแต่ละวัน จะสามารถผลิตไข่เป็ดได้ประมาณ 704,018 ฟอง คิดเป็นมูลค่าในแต่ละปีประมาณ 770,899,710 บาท

- การผลิตไก่ไข่ มีเกษตรกรไก่ไข่ จำนวน 594 ราย ไก่ไข่จำนวน 2,199,935 ตัว กำลังการผลิตไข่ ในแต่ละวัน จะสามารถผลิตไข่ไก่ได้ประมาณ 1,759,948 ฟอง คิดเป็นมูลค่า 1,734,428,754 บาท

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าผลผลิตด้านปศุสัตว์จะก่อให้เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจ (GPP) ในแต่ละปีเป็นหลายพันล้านบาท จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาให้เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ชนิดต่างๆ เกิด ความเข้มแข็ง ผสมกับการพัฒนาระบบการผลิตให้ได้มาตรฐานฟาร์ม (GAP) ของเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ ขนาดกลางและขนาดใหญ่ ซึ่งจะเป็นฐานการผลิตสินค้าปศุสัตว์ เพื่อการบริโภคภายในประเทศและการ ส่งออกต่างประเทศต่อไป

♦ ศักยภาพด้านอุตสาหกรรม

จังหวัดนครปฐม มีอุตสาหกรรมหลัก คือ อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป เป็นอุตสาหกรรมที่มีแนวโน้มการลงทุนที่ดี เพราะวัตถุดิบจากภาคเกษตรกรรม ซึ่งเป็นผลผลิตหลักของจังหวัด ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมร้อยละ 23.44 ที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว ผลไม้ และสัตว์ เพราะจังหวัดนครปฐมมีความอุดมสมบูรณ์ด้านแหล่งน้ำ การชลประทาน และมีสภาพดินที่เหมาะสมกับการทำการเกษตรอย่างยิ่ง ทั้งยังสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของจังหวัดอีกด้วย คือ ด้านอาหารปลอดภัย อุตสาหกรรมเกษตร และการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่ได้มาตรฐานสากล” จึงเอื้อต่อการลงทุนในอุตสาหกรรมดังกล่าว และมีแนวโน้มที่ดีต่อการลงทุนในอนาคต

ปัจจุบันประชาชนให้ความสำคัญด้านคุณภาพและมาตรฐานของสินค้า เพราะสามารถสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภค ส่งผลให้ผู้ประกอบการเกิดความตื่นตัวและให้ความสำคัญกับ การทำระบบมาตรฐาน ตลอดจนมีการพัฒนา และปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะด้านระบบการผลิต ความปลอดภัย การตลาด การพัฒนาเทคโนโลยีทางการเกษตรและเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตร และอุตสาหกรรมที่ปลอดภัย รวมทั้งส่งเสริมการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อตอบสนอง ความต้องการของผู้บริโภค รวมถึงมาตรการต่างๆ ที่มุ่งเน้นการเพิ่มรายได้ของประชาชนอย่างต่อเนื่อง สำหรับภาคการส่งออก คาดว่า จะได้รับการสนับสนุนเพิ่มขึ้น เนื่องจากเศรษฐกิจของประเทศคู่ค้าปรับตัวสูงขึ้น อย่างไรก็ตาม ปัจจัยที่ต้องพึงระวังในการบริหารเศรษฐกิจ ได้แก่ ราคาสินค้าเกษตรและสินค้าอุปโภคบริโภคที่มีแนวโน้มสูงขึ้น ประกอบกับ ราคาน้ำมันและราคาวัตถุดิบยังคงผันผวนอยู่ในระดับสูง ส่งผลให้อัตราเงินเฟ้อมีแนวโน้มสูงขึ้น อย่างไรก็ตาม สถานะการขยายตัวของเศรษฐกิจใหม่ยังคงอยู่ในสถานะความเสี่ยงสูงจากผลกระทบของสถานะเศรษฐกิจโลก

ในพื้นที่จังหวัดนครปฐม มีโรงงานที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการ ในปี 2563 จำนวนทั้งสิ้น 3,234 โรง เงินลงทุนรวม 204,298.50 ล้านบาท จำนวนคนงาน 168,534 คน เมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 2562 ได้กำหนดนิยามของโรงงานใหม่ คือ "โรงงาน หมายความว่า อาคาร สถานที่ หรือ ยานพาหนะที่ใช้เครื่องจักร มีกำลังรวมตั้งแต่ 50 แรงม้า หรือกำลังเทียบเท่าตั้งแต่ 50 แรงม้าขึ้นไปหรือใช้คนงานตั้งแต่ 50 คนขึ้นไป โดยใช้เครื่องจักรหรือไม่ก็ตาม เพื่อประกอบกิจการโรงงาน ทั้งนี้ ตามประเภทหรือชนิดของโรงงานที่กำหนดในกฎกระทรวง" กระทรวงอุตสาหกรรม ได้ดำเนินการปรับปรุงฐานข้อมูลให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติดังกล่าว จึงมีผลให้ข้อมูลของจำนวนสถานประกอบการ, จำนวนเงินลงทุน และจำนวนคนงานในสถานประกอบการอุตสาหกรรมลดลง

กลุ่มอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพเติบโตของจังหวัดนครปฐม 5 อันดับแรก

- (1) อุตสาหกรรมอาหาร เงินลงทุน 29,759.47 ล้านบาท
- (2) อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์พลาสติก เงินลงทุน 19,965.03 ล้านบาท
- (3) อุตสาหกรรมสิ่งทอ เงินลงทุน 18,980.92 ล้านบาท
- (4) อุตสาหกรรมยางและผลิตภัณฑ์ยาง เงินลงทุน 14,223.27 ล้านบาท
- (5) อุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์เคมี เงินลงทุน 9,089.90 ล้านบาท

จำนวนการจ้างงานในจังหวัดนครปฐมมากที่สุด 5 อันดับแรก

จำนวนแรงงานในภาคอุตสาหกรรม สะสม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 เท่ากับ 168,534 คน สำหรับช่วงครึ่งปีแรก ปี 2563 จำนวน 1,740 คน และครึ่งปีหลัง ปี 2563 จำนวน 1,786 คน เท่ากับ 3,526 คน โดยกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีการจ้างงาน 5 อันดับแรก คือ

- (1) อุตสาหกรรมอาหาร จำนวน 34,845 คน
- (2) อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์พลาสติก จำนวน 20,692 คน
- (3) อุตสาหกรรมสิ่งทอ จำนวน 19,861 คน
- (4) อุตสาหกรรมเครื่องแต่งกายยกเว้นรองเท้า จำนวน 12,943 คน
- (5) อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โลหะ จำนวน 7,923 คน

กลุ่มอุตสาหกรรมที่มีมากที่สุดในจังหวัดนครปฐม 5 อันดับแรก คือ

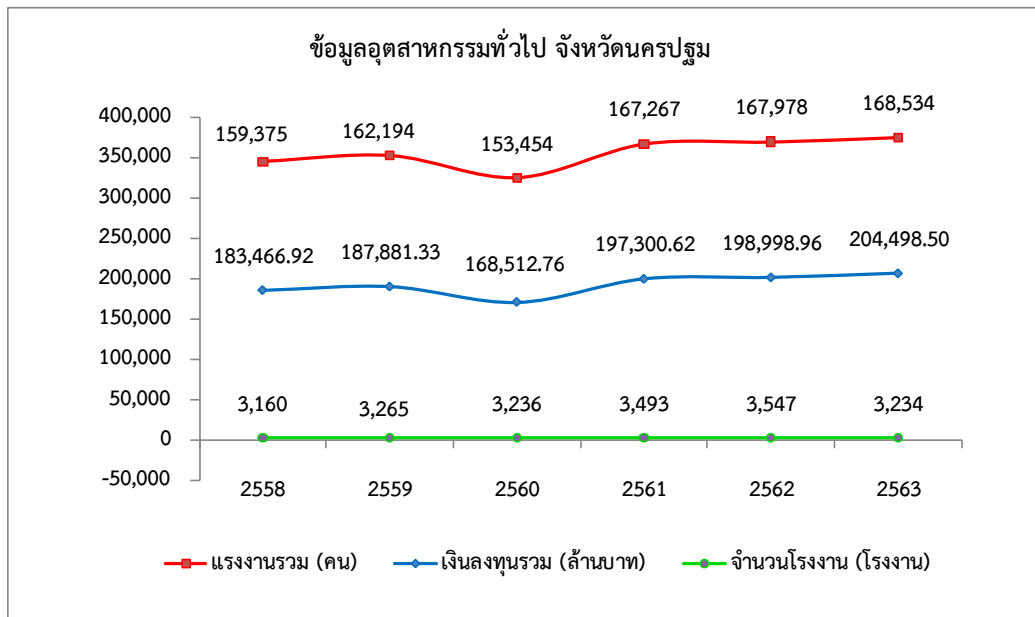
- (1) อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์พลาสติก จำนวน 466 โรงงาน
- (2) อุตสาหกรรมอาหาร จำนวน 419 โรงงาน
- (3) อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โลหะ จำนวน 292 โรงงาน
- (4) อุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์เคมี จำนวน 267 โรงงาน
- (5) อุตสาหกรรมสิ่งทอ จำนวน 232 โรงงาน

ตาราง 3-1-23 ข้อมูลอุตสาหกรรมทั่วไป จังหวัดนครปฐม

พ.ศ.	จำนวนโรงงาน (โรงงาน)	เงินลงทุนรวม (ล้านบาท)	แรงงานรวม (คน)
2558	3,160	183,466.92	159,375
2559	3,265	187,881.33	162,194
2560	3,236	168,512.76	153,454
2561	3,493	197,300.62	167,267
2562	3,547	198,998.96	167,978
2563	3,234	204,498.50	168,534

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดนครปฐม (พ.ศ. 2564)

แผนภูมิ 3-1-17 ข้อมูลอุตสาหกรรมทั่วไป จังหวัดนครปฐม

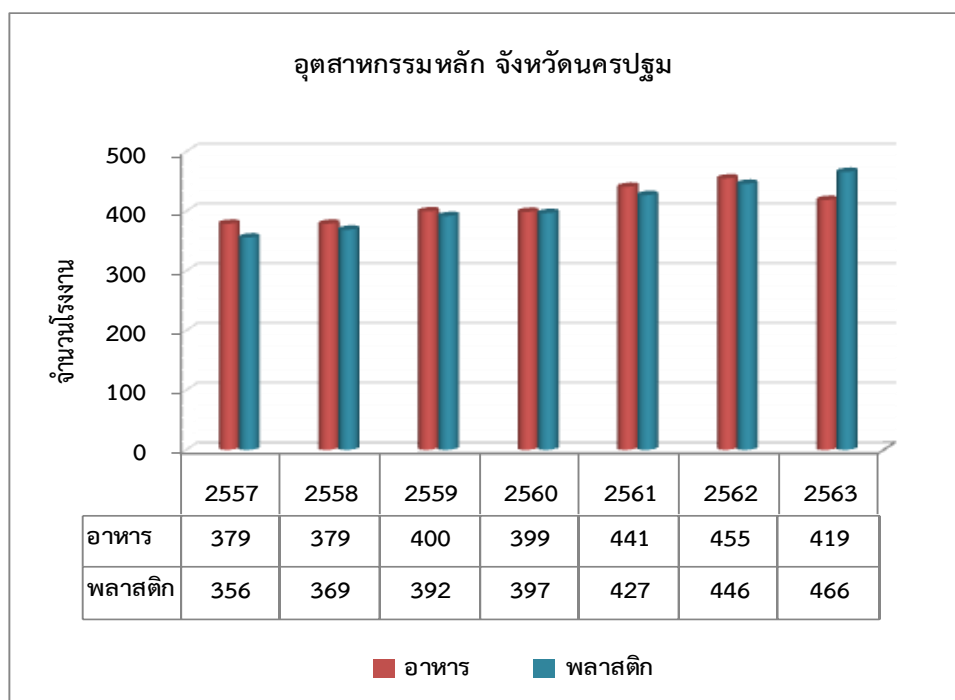

ตาราง 3-1-24 อุตสาหกรรมหลักของจังหวัดนครปฐม

อุตสาหกรรมหลัก	2558	2559	2560	2561	2562	2563
อาหาร	379	400	399	441	455	419
พลาสติก	369	392	397	427	446	466

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดนครปฐม (2564)

แผนภูมิ 3-1-18 ข้อมูลอุตสาหกรรมหลัก จังหวัดนครปฐม

ตาราง 3-1-25 ศักยภาพของอุตสาหกรรมจังหวัดที่มีความโดดเด่นและขยายตัวสูง

ที่	หมวดรายการ	2561			2562			2563			อัตรา การ ขยายตัว
		จำนวน โรงงาน	จำนวน คนงาน	เงินลงทุน	จำนวน โรงงาน	จำนวน คนงาน	เงินลงทุน	จำนวน โรงงาน	จำนวน คนงาน	เงินลงทุน	
1	อุตสาหกรรม การเกษตร	155	3,003	4,738.50	167	3,541	5,531.80	459	19,836.53	20,534	174.85
2	อุตสาหกรรม การอาหาร	399	32,843	22,429.18	455	34,209	26,838.61	400	28,048.61	34,076	-12.09
3	อุตสาหกรรม เครื่องดื่ม	55	2,861	3,462.60	64	3,410	7,089.89	368	60,201.78	16,585	475.00
4	อุตสาหกรรมสิ่งทอ	245	19,507	18,700.79	253	19,937	19,212.94	289	5,980.94	7,847	14.23
5	อุตสาหกรรม เครื่องแต่งกาย	55	10,073	1,540.54	61	13,394	2,293.88	251	8,629.46	7,350	311.48
6	อุตสาหกรรมเครื่องหนัง	16	1,207	174.59	19	1,463	202.69	231	18,931.52	19,634	1,115.79
7	อุตสาหกรรมไม้ และผลิตภัณฑ์จากไม้	95	2,407	1,541.95	101	2,572	1,713.15	189	6,339.15	6,669	87.13
8	อุตสาหกรรม เฟอร์นิเจอร์ และเครื่องเรือน	51	1,767	975.47	51	1,799	1,189.78	171	5,806.70	7,595	235.29
9	อุตสาหกรรมกระดาษ และผลิตภัณฑ์ จากกระดาษ	54	1,512	1,827.50	62	1,736	2,606.70	145	5,640.66	3,417	133.87
10	อุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์	50	1,788	2,850.75	58	2,105	3,342.62	117	4,827.76	7,657	101.72
11	อุตสาหกรรมเคมี	302	7,156	8,109.66	315	7,672	9,476.76	77	1,707.65	2,142	-75.56
12	อุตสาหกรรมปิโตรเคมี และผลิตภัณฑ์	9	69	372.80	8	49	366	71	1,594.31	2,175	787.50
13	อุตสาหกรรมยาง	55	4,288	5,406.21	63	5,521	13,385.73	68	2,258.21	1,950	7.94
14	อุตสาหกรรมพลาสติก	397	17,335	16,401.31	446	19,335	18,498.79	58	13,338.27	5,598	-87.00
15	อุตสาหกรรมโลหะ	162	6,922	4,646.90	182	7,541	5,199.15	55	2,530.62	1,693	-69.78
16	อุตสาหกรรมโลหะ	69	1,738	1,576.09	76	2,069	2,255.04	53	7,088.14	3,368	-30.26
17	อุตสาหกรรม ผลิตภัณฑ์โลหะ	304	7,505	5,415.27	329	7,880	6,054.17	50	3,272.46	1,989	-84.80
18	อุตสาหกรรม เครื่องจักรกล	87	2,249	1,718.28	88	2,250	1,723.28	48	2,205.27	12,943	-45.45
19	อุตสาหกรรมไฟฟ้า	129	7,615	5,396.51	136	7,904	5,611.81	39	1,142.14	1,654	-71.32
20	อุตสาหกรรมขนส่ง	204	6,510	6,136.93	219	6,777	6,342.17	17	177.09	1,404	-92.24
21	อุตสาหกรรมอื่น ๆ	343	15,099	55,090.93	394	16,814	60,073.76	10	656.00	61	-97.46
	รวม	3,236	153,454	168,513	3,547	167,978	198,998.96	3,166	200,213.27	166,341	-10.74

ที่มา: สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดนครปฐม (2564)

การขยายการลงทุน

ในช่วงครึ่งปีแรก ปี 2563 จังหวัดนครปฐมมีความเคลื่อนไหวการลงทุน ดังนี้

- (1) การอนุญาตประกอบกิจการ มีโรงงานที่ได้รับการอนุญาตประกอบกิจการ จำนวน 57 โรงงาน จำนวนเงินลงทุน 4,036.25 ล้านบาท และเกิดการจ้างงาน จำนวน 1,786 คน
- (2) การขยายกิจการ มีโรงงานที่ขยายกิจการ จำนวน 25 โรงงาน จำนวนเงินลงทุน 629.27 ล้านบาท และเกิดการจ้างงาน จำนวน 1,913 คน
- (3) การเลิกกิจการ มีโรงงานเลิกกิจการ จำนวน 6 โรงงาน จำนวนเงินลงทุน 146.60 ล้านบาท และเลิกจ้างงาน จำนวน 379 คน

ตาราง 3-1-26 เปรียบเทียบจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมที่ได้รับอนุญาตประกอบกิจการ ขยายกิจการ และเลิกกิจการ

ประเภท/ปี	ปี					
	เดือน ก.ค. - ธ.ค. 62			เดือน ก.ค. - ธ.ค. 63		
	จำนวนโรงงาน (โรง)	เงินทุน (ล้านบาท)	จำนวนคนงาน (คน)	จำนวนโรงงาน (โรง)	เงินทุน (ล้านบาท)	จำนวนคนงาน (คน)
ประกอบกิจการ	99	4,772.97	3,390	57	4,036.25	1,786
ขยายกิจการ	18	6,687.20	3,700	25	629.27	834
เลิกกิจการ	6	345.39	531	6	246.60	379

จากตาราง จะเห็นได้ว่าเมื่อเปรียบเทียบการลงทุนในระหว่างเดือนกรกฎาคม ถึง ธันวาคม กับช่วงเดียวกันของปี 2562 และปี 2563 พบข้อมูลอุตสาหกรรมมีความเคลื่อนไหว ดังนี้

- การอนุญาตประกอบกิจการ ของปี 2563 มีจำนวนโรงงานได้รับอนุญาตประกอบกิจการ จำนวนเงินทุน และจำนวนคนงานมีทิศทางปรับตัวลดลงจาก ปี 2562
- การอนุญาตขยายประกอบกิจการ ของปี 2563 มีจำนวนโรงงานได้รับอนุญาตขยายประกอบกิจการเพิ่มขึ้นจากปี 2562 ในส่วนของจำนวนเงินทุน และจำนวนคนงานมีทิศทางปรับตัวลดลงจากปี 2562
- การแจ้งเลิกประกอบกิจการ ของปี 2563 มีจำนวนโรงงานแจ้งเลิกประกอบกิจการเท่ากับปี 2562 ในส่วนของจำนวนเงินทุน และจำนวนคนงานมีทิศทางปรับตัวลดลงจากปี 2562

ตาราง 3-1-27 การวิเคราะห์สถานการณ์ด้านอุตสาหกรรม จังหวัดนครปฐม

จุดแข็ง	จุดอ่อน
1. เป็นจังหวัดปริมณฑล ส่งผลให้การคมนาคมและการขนส่งสะดวก เป็นประตูสู่ชายแดนภาคตะวันตก และภาคใต้และเป็นพื้นที่เชื่อมโยงจากกรุงเทพมหานครถึงชายแดนประเทศเมียนมาที่ใกล้ที่สุด 2. ภาคอุตสาหกรรมจังหวัดนครปฐม มีการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับ เป็นฐานการผลิตสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรม โดยมีโรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปขนาดใหญ่รองรับวัตถุดิบในพื้นที่ และเป็นสาขาที่ติด 3 ลำดับแรกที่มีมูลค่าสูงสุดและมีความสำคัญในการสร้างรายได้ให้จังหวัด 3. เกษตรกรในจังหวัดเลี้ยงสัตว์เป็นอาชีพมากจังหวัดหนึ่งของกลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล โดยเฉพาะ โคเนื้อ ไก่เนื้อ สุกร เป็ดไข่ และไข่ไก่ และมีโรงงานแปรรูปอาหารที่ทันสมัย รวมทั้งมีตลาดสุกรขนาดใหญ่ในการรองรับผลิตผล และเป็นแหล่งจำหน่ายเนื้อสุกรชำแหละที่ใหญ่ที่สุดในประเทศ และปัจจุบันอุตสาหกรรมอาหารมีฐานการส่งออกร้อยละ 70 เป็นตลาดต่างประเทศ 4. ผลิตภาพแรงงานของจังหวัดอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ 5. เมืองศูนย์กลางการศึกษาของภูมิภาค โดยมีสถาบันการศึกษาทุกระดับ มีมหาวิทยาลัยชั้นนำที่มีชื่อเสียง อยู่ในพื้นที่ โดยค่าดัชนีความก้าวหน้าของคน (HAI) ปี 2560 ด้านการศึกษาเท่ากับ 0.6903 คิดเป็นอันดับที่ 5 ของประเทศ และยังคงติดอันดับ 5 จังหวัดที่มีความก้าวหน้าทางการศึกษามากที่สุดในภาคกลาง 6. การบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วน อาทิ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสถาบันการศึกษา ได้เป็นอย่างดี 7. ฐานการผลิตสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรม โดยมีโรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปขนาดใหญ่รองรับวัตถุดิบในพื้นที่ และเป็นมีความสำคัญในการสร้างรายได้ให้จังหวัด	1. ผู้ประกอบการส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) บริหารโดยบุคคลคนเดียว ขาดโอกาสพัฒนาให้เป็นระบบสากล 2. ขาดการเชื่อมโยงของห่วงโซ่อุปทานในลักษณะ คลัสเตอร์ระหว่างผู้ประกอบการจากต้นน้ำ-ปลายน้ำ 3. สินค้าอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ยังไม่ได้มีการรับรองระบบมาตรฐานเพื่อแข่งขันในตลาดสากล และอุตสาหกรรมบางประเภทไม่สามารถควบคุมคุณภาพได้ตามมาตรฐานรับรอง เช่น ระบบมาตรฐาน ISO, GAP, GMP และฮาลาล 4. ผู้ประกอบการบางรายประกอบกิจการโดยส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม 5. ถนนสายหลักมีสภาพชำรุด ไม่ปลอดภัยในการคมนาคมขนส่ง ขาดระบบขนส่งมวลชนที่มีคุณภาพ และขาดการจัดการโลจิสติกส์อย่างมีประสิทธิภาพ

โอกาส	อุปสรรค
1. นโยบายของรัฐให้ความสำคัญกับ Food Safety Zoning การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning) การเป็น Smart Farmer การบริหารจัดการน้ำ ซึ่งสร้างโอกาสให้จังหวัดสามารถบริหารจัดการพื้นที่เพื่อการเกษตรปลอดภัย 2. รัฐบาลให้ความสำคัญกับการพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ เพื่อให้ภาคอุตสาหกรรมสามารถลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม 3. นโยบายครัวไทยสู่ครัวโลก สนับสนุนให้ผู้ประกอบการจังหวัดสามารถผลิต แปรรูปสินค้าเกษตรและส่งออก 4. มีโครงการก่อสร้างเส้นทางคมนาคมใหม่อีกหลายเส้นทางที่จะดำเนินการในจังหวัดนครปฐม เช่น มอเตอร์เวย์นครปฐม-ชะอำ รถไฟฟ้าคูน้ำ นครปฐม-ชุมพร ถนนวงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานครรอบที่ 3 5. การก่อสร้างท่าเรือน้ำลึกทวายในประเทศเพื่อนบ้าน สร้างโอกาสให้จังหวัดสามารถพัฒนาเชื่อมโยงโครงข่ายขนส่งระดับภูมิภาค 6. การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ทำให้มีตลาดขนาดใหญ่สามารถรองรับผลผลิตที่หลากหลายและมีคุณภาพและเชื่อมโยงด้านการตลาดเพื่อเพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้าเกษตร อาหาร และการท่องเที่ยว 7. กระแสความต้องการบริโภคสินค้าเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ในระดับโลกเพิ่มสูงขึ้น ส่งผลให้จังหวัดสามารถผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์เพื่อจำหน่ายทั้งในและต่างประเทศ 8. การพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมสร้างโอกาสให้จังหวัดสามารถนำมาใช้พัฒนากระบวนการผลิต การตลาดการบริการทั้งภาคอุตสาหกรรม ภาคการเกษตร ภาคบริการ ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น	1. มีการต่อต้านของชุมชนและองค์การพัฒนาเอกชนต่อการลงทุนภาคอุตสาหกรรมหรือการประกอบกิจการที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม 2. ภาวะโลกร้อน การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศของโลก และปัญหามลพิษธรรมชาติส่งผลกระทบต่อกระบวนการเกษตร เช่น ผลผลิตน้อย สร้างความเสี่ยงต่อกระบวนการผลิต และการแข่งขันตามกลไกตลาดและราคา โดยเฉพาะสินค้าอุตสาหกรรมเกษตร 3. ปัญหาด้านต้นทุนพลังงานที่มีแนวโน้มสูงขึ้นต่อเนื่องเป็นอุปสรรคต่อการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน 4. สินค้าของประเทศคู่แข่งที่มีต้นทุนต่ำกว่าและคุณภาพดีกว่าเข้ามาแข่งขันในตลาดของไทยมากขึ้น ส่งผลให้มีการแย่งส่วนแบ่งในตลาดการส่งออกสินค้าเกษตรบางชนิด 5. มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ มาตรฐานเกษตรปลอดภัย มีข้อกำหนดที่ส่งผลให้เกษตรกรปฏิบัติตามได้ยาก ทำให้อุตสาหกรรมเกษตรไม่สามารถแข่งขันกันได้ 6. อุตสาหกรรมบางประเภทอาจได้รับผลกระทบจากการไหลบ่าของแรงงานที่เข้ามาแข่งขัน รวมทั้งแรงงานฝีมือสามารถออกไปทำงานในประเทศคู่สัญญาทำให้เกิดปัญหาขาดแรงงานที่มีทักษะสูง

ที่มา: สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด (2564)

♦ การพาณิชย์กรรม

จังหวัดนครปฐมเป็นศูนย์กลางทางการค้าของภูมิภาคตะวันตกและเป็นชุมทางการขนส่ง การขนถ่ายสินค้ามายาวนาน โดยทางรถไฟ รถยนต์ และการขนส่งสินค้าเกษตรทางน้ำเพื่อเข้าสู่ตลาดกรุงเทพฯ รวมทั้งมีความได้เปรียบทางด้านทำเลที่ตั้งประกอบกับโครงสร้างพื้นฐานของจังหวัดมีการพัฒนา การเกษตรในทุกด้านจึงก่อให้เกิดการลงทุนอุตสาหกรรมต่อเนื่องจากการเกษตรได้เป็นอย่างดี และรวดเร็ว ทำให้โครงสร้างเศรษฐกิจของจังหวัดกระจายไปสู่สาขาต่างๆ มีความมั่นคง จนกลายเป็นศูนย์กลางทางพาณิชย์กรรมขนาดใหญ่ ทั้งนี้ ในปี พ.ศ. 2562 มีผู้ประกอบการธุรกิจซึ่งจดทะเบียนธุรกิจใหม่ รวมทั้งสิ้น 1,212 ราย จำนวนทุนจดทะเบียนรวมทั้งสิ้น 2,319,679,999 บาท

ตาราง 3-1-28 การจดทะเบียนธุรกิจจังหวัดนครปฐม ปี พ.ศ. 2558 – 2562

ปี พ.ศ.	จำนวนผู้จดทะเบียนธุรกิจ (ใหม่)		นิติบุคคลคงอยู่
	จำนวนราย	ทุน (บาท)	จำนวนราย
2558	897	2,113,027,000	8,091
2559	884	2,221,080,000	9,804
2560	1,034	4,413,396,190	10,532
2561	1,046	2,432,738,742	11,230
2562	1,212	2,319,679,999	12,098

(ที่มา : สำนักงานพาณิชย์จังหวัดนครปฐม)

ตาราง 3-1-29 การจดทะเบียนแยกเป็นประเภทธุรกิจ ปี พ.ศ. 2562

ลำดับ	ประเภทธุรกิจ	บริษัทจำกัด		ห้างหุ้นส่วนจำกัด/หุ้นส่วนสามัญ	
		จำนวนจดทะเบียน (ราย)	ทุนจดทะเบียน (ล้านบาท)	จำนวนจดทะเบียน (ราย)	ทุนจดทะเบียน (ล้านบาท)
1	เกษตร/ป่าไม้/ประมง	26	71,500,000		1,000,000
2	เหมืองแร่	2	7,000,000	-	-
3	อุตสาหกรรม/หัตถกรรม	158	545,050,000	24	20,100,000
4	สาธารณูปโภค	4	8,000,000	1	300,000
5	ก่อสร้าง	66	255,750,000	23	25,300,000
6	ขายส่ง/ขายปลีก/โรงแรม/ร้านอาหาร	396	637,156,659	95	68,000,000
7	ขนส่ง/คมนาคม/คลังสินค้า	49	125,837,415	22	15,810,000
8	การเงิน/ประกันภัย/อสังหาริมทรัพย์/บริการธุรกิจ	35	54,475,580	13	6,650,000
9	บริการสังคม/บริการส่วนบุคคล	229	384,521,689	9	35,030,000
10	อื่นๆ	20	53,848,956	10	4,350,000
	รวม	985	2,143,139,999	227	176,540,000

(ที่มา : สำนักงานพาณิชย์จังหวัดนครปฐม)

♦ ศักยภาพด้านการท่องเที่ยว

สถานการณ์ท่องเที่ยวในประเทศไทย

ปี 2564 ในช่วงเดือนมกราคม มีนักท่องเที่ยวชาวไทยเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทยจำนวน 4.51 ล้านคน ต่อ ครั้ง หดตัวร้อยละ 63.74 สร้างรายได้ 2.32 หมื่นล้านบาท หดตัวร้อยละ 75.25 เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมา โดยการท่องเที่ยวไทยเที่ยวไทยฟื้นตัวชัดเจนมากขึ้นแต่ยังคงขยายตัวต่ำกว่าช่วงเวลาเดียวกันของปีที่แล้ว ซึ่งได้รับผลกระทบจากเศรษฐกิจภาพรวมภายในประเทศที่ยังไม่สามารถขยายตัวได้เต็มที่แหล่งท่องเที่ยวในบางพื้นที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดระลอกใหม่ของโรค COVID-19 โดยจังหวัดที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ กรุงเทพมหานคร นครราชสีมา และกาญจนบุรี ตามลำดับ

ทั้งนี้ภาพรวมนักท่องเที่ยวยังคงชะลอการเดินทางจากการระบาดของโรค COVID-19 ประกอบกับใช้มาตรการควบคุมการเดินทางและกิจกรรมทางเศรษฐกิจในพื้นที่เสี่ยงบางจังหวัด เพื่อป้องกันการระบาดส่งผลให้การท่องเที่ยวภายในประเทศของชาวไทยลดลง เพื่อควบคุมการระบาดของโรคให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อควบคุมสถานประกอบการให้เปิดดำเนินการภายใต้เงื่อนไข เช่น พิกัดพื้นที่ สวนน้ำ สวนสนุก ตลาดน้ำ เป็นต้น ในส่วนของสถานประกอบการที่มีความเสี่ยงต่อการแพร่ของโรคมีคำสั่งให้ปิดดำเนินการชั่วคราว เช่น ร้านอาหาร สถานบันเทิง เป็นต้น

สถานการณ์การท่องเที่ยวในจังหวัด

จากการสำรวจข้อมูลสถานพักแรมและวิเคราะห์อัตราการเข้าพักในสถานพักแรมนครปฐม ไตรมาสที่ 4 ปี 2563 มีผู้เยี่ยมชมรวม จำนวน 624,864 คน เกือบทั้งหมดเป็นผู้เยี่ยมชมชาวไทย และผู้เยี่ยมชมเป็นนักท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยว เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมา ผู้เยี่ยมชมรวมลดลงร้อยละ 45.78 จากการลดลงของนักท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ โดยผู้เยี่ยมชมมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยคนละ 1,304.68 บาท/วัน ก่อให้เกิดรายได้แก่ จังหวัด จำนวน 966.41 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 49.46 จากช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมา

สำหรับสถานการณ์การเข้าพักในสถานพักแรมไตรมาสที่ 4 ปี 2563 โดยภาพรวมมีสถานพักแรม 85 แห่ง ห้องพัก 4,386 ห้อง มีอัตราการเข้าพักร้อยละ 39.72 และมีจำนวนผู้เข้าพัก 198,981 คน ผู้เข้าพักเกือบทั้งหมดเป็นชาวไทย และเมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมา จำนวนผู้เข้าพักลดลงร้อยละ 38.12

ศักยภาพด้านการท่องเที่ยว

จังหวัดนครปฐมเป็นอู่อารยธรรมสำคัญที่มีประวัติความเป็นมายาวนานในแผ่นดินสุวรรณภูมิ เป็นเมืองเก่าแก่ที่มีความเจริญรุ่งเรืองด้านพระพุทธศาสนาและเป็นเมืองโบราณมีความสำคัญมากแห่งหนึ่ง จึงมีความได้เปรียบด้านการท่องเที่ยว เนื่องจากมีทรัพยากรพื้นฐานด้านการท่องเที่ยวหลากหลาย ทั้งเชิงประวัติศาสตร์ การท่องเที่ยว เชิงวัฒนธรรมประเพณี จังหวัดมีแนวคิดและวัตถุประสงค์ในการจัดการท่องเที่ยวของจังหวัดให้สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่และภูมิทางสังคม ดังนี้

1. การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ (historical tourism) เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ชมความงามให้เกิดความเพลิดเพลินใจและเพื่อให้มีประสบการณ์และความรู้ใหม่เพิ่มขึ้น การทัศนศึกษาคุณค่าทางประวัติศาสตร์ โบราณคดี แลกเปลี่ยนเรียนรู้จากปรัชญาทางศาสนา หาคำความรู้ สัจธรรมแห่งชีวิต มีการฝึกทำสมาธิ ยึดมั่นในการทำความดีโดยใช้หลักศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ มีคุณค่าและคุณภาพชีวิตที่ดีเพิ่มขึ้น โดยนักท่องเที่ยวจะต้องมีจิตสำนึกและรับผิดชอบต่อการรักษามรดกทางวัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมโดยประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ จะมีส่วนร่วมในกิจการท่องเที่ยวด้วย ซึ่งจังหวัดนครปฐมมีศักยภาพ และทรัพยากรทางการท่องเที่ยวประเภทนี้อย่างครบถ้วน เช่น องค์พระปฐมเจดีย์ พุทธมณฑลพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระราชวังสนามจันทร์ วัดวาอารามต่างๆ

2. การท่องเที่ยวชมวัฒนธรรมและประเพณี (cultural and traditional tourism) เป็นการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อชมงานประเพณีต่างๆ ที่ชาวบ้านในท้องถิ่นนั้นๆ จัดขึ้นได้รับความเพลิดเพลินตื่นตาตื่นใจในสุนทรียะศิลป์เพื่อศึกษาความเชื่อ การยอมรับนับถือ การเคารพพิธีกรรมต่างๆ และได้รับความรู้ความเข้าใจต่อสภาพสังคมและวัฒนธรรม มีประสบการณ์ใหม่ๆ เพิ่มขึ้น รวมถึงการท่องเที่ยววิถีชีวิตในชนบทและการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ บนพื้นฐาน ของความรับผิดชอบต่อการรักษาและมรดกทางวัฒนธรรม และคุณค่าของสภาพแวดล้อมรวมถึงการท่องเที่ยวโดยที่ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการการท่องเที่ยว ซึ่งจังหวัดนครปฐมมีปัจจัยทางการท่องเที่ยวด้านนี้ครบถ้วน ตามที่ได้กล่าวแล้วสามารถให้บริการนักท่องเที่ยวได้อย่างทั่วถึง แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ได้แก่ ตลาดน้ำดอนหวาย ตลาดน้ำวัดไร่ขิง ตลาดน้ำลำพญา ตลาดน้ำบางหลวง รศ.122 ชมวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนริมคลองมหาสวัสดิ์ หมู่บ้านวัฒนธรรมไทยทรงดำ หมู่บ้านวัฒนธรรมไทยโซ่ง งานเทศกาลนมัสการองค์พระปฐมเจดีย์ งานวันส้มโออำเภอนครชัยศรี งานเทศกาลอาหารผลไม้ งานธรรมาภยชาติ งานประเพณีแข่งขันเรือยาว เป็นต้น

3. มีแหล่งท่องเที่ยวด้านนันทนาการ เช่น สวนสามพรานริเวอร์ไซด์ ฟาร์มจระเข้และงานแสดงช้างสามพราน มีสนามกอล์ฟที่ได้มาตรฐาน มีสวนกล้วยไม้ทั้งดง เป็นต้น

4. การเดินทางท่องเที่ยวสะดวกสามารถไป-กลับได้ การเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้โดยสะดวกซึ่งนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว มีสัดส่วนมากถึงร้อยละ 80 สามารถนำมาเป็นจุดขายทางการท่องเที่ยวของจังหวัดได้และสอดคล้องกับข้อมูลสำรวจของกรมการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางนครปฐมเพื่อไหว้พระ พักผ่อนหย่อนใจ ต้องการเปลี่ยนบรรยากาศ และท่องเที่ยววันเดียวสำหรับคนไทยส่วนคนต่างชาติประมาณ 3 วัน

5. มีสิ่งอำนวยความสะดวกครบครัน ทั้งที่พักแรม ร้านอาหาร เครื่องดื่ม สถานบริการต่างๆ

ศักยภาพและโอกาสในการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว

จังหวัดนครปฐมจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว และสืบสานวัฒนธรรมประเพณีของไทยอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์เกี่ยวกับการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัด ซึ่งจะทำให้ภาคการท่องเที่ยวมีการเจริญเติบโตมากขึ้น

สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญในจังหวัดนครปฐม ได้แก่ องค์พระปฐมเจดีย์ พุทธมณฑล พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พิพิธภัณฑน์หุ่นขี้ผึ้ง วัดไร่ขิง ตลาดน้ำดอนหวาย ลานแสดงช้างและฟาร์มจระเข้สามพราน ฯลฯ

แผนภูมิ 3-1-19 สถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญในจังหวัดนครปฐม

สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญในจังหวัดนครปฐม

สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญในจังหวัดนครปฐม ได้แก่ องค์พระปฐมเจดีย์ พระราชวังสนามจันทร์ พุทธมณฑล พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พิพิธภัณฑหุ่นขี้ผึ้ง วัดไร่ขิง ตลาดน้ำดอนหวาย และลานแสดงช้าง และฟาร์มจระเข้สามพราน ฯลฯ สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญแยกรายอำเภอได้ดังนี้

♦ อำเภอเมืองนครปฐม

วัดพระปฐมเจดีย์ราชวรมหาวิหาร เป็นที่ประดิษฐานของพระร่วงโรจนฤทธิ์ พระอารามหลวงชั้นเอกชนิดราชวรมหาวิหาร ตั้งอยู่ในบริเวณใจกลางเมืองนครปฐม เป็นที่ประดิษฐานองค์พระปฐมเจดีย์ อันเก่าแก่ที่มีอายุยาวนานนับพันปี และมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักโดยทั่วไป อีกทั้งยังเป็นสิ่งที่เปรียบเสมือนสัญลักษณ์ของชาวจังหวัดนครปฐมอีกด้วย ปุชนิยมสถานที่สำคัญแห่งนี้เชื่อกันว่าพระปฐมเจดีย์เป็นเจดีย์องค์แรกที่สร้างขึ้นในประเทศไทย มีพระร่วงโรจนฤทธิ์ ประดิษฐานในซุ้มวิหารทางทิศเหนือหน้าองค์พระปฐมเจดีย์

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระปฐมเจดีย์ตั้งอยู่บริเวณองค์พระปฐมเจดีย์ทางด้านทิศตะวันออก เป็นที่รวบรวมเก็บรักษาโบราณวัตถุ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นศิลปะสมัยทวารวดีเปิดให้ชมวันพุธ – วันอาทิตย์ เวลา 09.00–16.00 น. อัตราค่าเข้าชมคนละ 20 บาท ชาวต่างประเทศคนละ 100 บาท

พระราชวังสนามจันทร์ ตั้งอยู่ห่างจากองค์พระปฐมเจดีย์ไปทางทิศตะวันตก ประมาณ 2 กิโลเมตร เป็นพระราชวังของกษัตริย์ในสมัยโบราณ ใกล้กับเนินปราสาท มีสระน้ำใหญ่แห่งหนึ่ง ซึ่งมีชื่อเรียกขานกันมาแต่เดิมว่า สระน้ำจันทร์ ครั้นต่อมาพระบาท สมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 มีพระราชประสงค์ที่จะสร้างพระราชวังที่ประทับขึ้น ณ เมืองนครปฐม สำหรับเป็นที่ประทับแปรพระราชฐานในโอกาสเสด็จมาสักการะองค์พระปฐมเจดีย์ และเพื่อประทับพักผ่อนพระราชอิริยาบถ ทรงเลือกจังหวัดนครปฐม โดยได้พระราชทานนามว่า "พระราชวังสนามจันทร์"

วัดพระประโทนเจดีย์ อยู่บริเวณริมถนนเพชรเกษมห่างจากองค์พระปฐมเจดีย์ไปทางทิศตะวันออก ประมาณ 1 กิโลเมตรเศษ องค์พระประโทนเจดีย์สูง 50 เมตร ฐานสี่เหลี่ยมจัตุรัส กว้างด้านละ 60 เมตร มีบันได 57 ขั้น พระปรารักษ์ที่ตั้งอยู่บนสุดเป็นลักษณะแบบรัตนโกสินทร์ วัดพระประโทนเจดีย์ได้ยกฐานะขึ้นเป็นพระอารามหลวงชั้นตรีชนิดวรวิหารภายในบริเวณวัดยังมีปูชนียวัตถุ เช่น พระเขี้ยวแก้ว หนานทองจำลอง รอยพระพุทธรูป หลวงพ่อโต ซึ่งเป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัยศิลปะสมัยเชียงแสน

♦ อำเภอกำแพงแสน

สวนป่าสมุนไพรวัดปลักไม้ลาย ตั้งอยู่ที่ตำบลทุ่งขวาง อำเภอกำแพงแสน ห่างจากนครปฐมไปตามถนนมาลัยแมนประมาณ 20 กิโลเมตร เป็นสวนสมุนไพรประมาณ 500 ชนิด บนเนื้อที่จำนวน 92 ไร่ มีการวางแผนโบราณ อบรมสมุนไพร และการปฏิบัติธรรม

สวนพฤกษศาสตร์และสวนสนปาล์ม ตั้งอยู่ในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ซึ่งภายในมหาวิทยาลัยมีโครงการต่างๆ ที่ให้ความรู้แก่เกษตรกรและผู้สนใจ มีการจำลองเทคโนโลยีเกษตรระบบชลประทาน อุทยานแมลง – ผีเสื้อ แปลงปลูกพืชและปาล์มชนิดต่างๆ

เมืองเก่ากำแพงแสน เป็นเมืองโบราณสมัยทวารวดี ปัจจุบันใช้เป็นค่ายลูกเสือของจังหวัด เมืองเก่ากำแพงแสนสันนิษฐานว่า สร้างขึ้นโดยเมืองนครชัยศรีเพื่อควบคุมเส้นทางการค้าตามคูคลอง การเที่ยวชมโบราณสถานแห่งนี้จะเน้นไปในลักษณะของคูน้ำและคันดินที่ยังคงสภาพเดิมไว้อย่างชัดเจน โดยไม่มีซากโบราณสถานใดๆ สภาพภายในตัวเมืองมีเนินดินสระน้ำ ต้นไม้ใหญ่และเป็นที่อยู่อาศัยของนกนานาพันธุ์

♦ อำเภอสามพราน

วัดไร่ขิง วัดไร่ขิงสร้างเมื่อ พ.ศ. 2394 โดยสมเด็จพระพุฒาจารย์ (พุก) ซึ่งสมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระยาวชิรญาณวโรรสได้ทรงพระราชทานนามว่า วัดมงคลจินดารามแต่ชาวบ้านเรียกว่าวัดไร่ขิงตามชื่อตำบล ตั้งอยู่ที่ ตำบลไร่ขิง ห่างจากกรุงเทพฯ 32 กิโลเมตร มีทางเข้า 3 ทาง คือ ทางแยกหน้าสถานีตำรวจโพธิ์แก้ว ทางแยกตรงข้ามกับสวนสามพราน และทางแยกพุทธมณฑล สาย 5

ลานแสดงช้างและฟาร์มจระเข้สามพราน ตั้งอยู่ริมถนนเพชรเกษม ห่างจากกรุงเทพฯ ตั้งอยู่ริมถนนเพชรเกษม ห่างจากกรุงเทพฯ 31 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 150 ไร่ การแสดงชนช้างสงครามยุทธหัตถี ประกอบแสงสีเสียงตระการตาความน่ารักของช้างแสนรู้และการแสดงอื่นๆ

สวนสามพราน (โรสการ์เด้น) ตั้งอยู่ริมถนนเพชรเกษมห่างจากลานแสดงช้างและฟาร์มจระเข้สามพราน 1 กิโลเมตร เป็นสถานที่พักผ่อนอยู่ติดแม่น้ำนครชัยศรีภายในตกแต่งเป็นสวนดอกไม้นานาชนิด มีหมู่บ้านไทยบรรยากาศ ร่มรื่น เปิดทุกวัน เวลา 08.00-18.00 น.

ตลาดริมน้ำวัดดอนหวาย ตลาดริมน้ำวัดดอนหวายตั้งอยู่ ตำบลบางกระเจิก อำเภอสามพราน การเดินทางจากกรุงเทพฯ ไปตามถนนเพชรเกษม ใช้ทางเข้าทางเดียวกับวัดไร่ขิงตรงไปอีก 10 กิโลเมตร เป็นตลาดย้อนยุคที่ยังหลงเหลือความเป็นอดีตสมัยรัชกาลที่ 6 ให้เห็น

♦ **อำเภอ นครชัยศรี**

พิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้งไทย ตั้งอยู่บนถนนปิ่นเกล้า-นครชัยศรี กิโลเมตรที่ 13 ตำบลขุนแก้ว เป็นสถานที่จัดแสดงหุ่นขี้ผึ้งไฟเบอร์กลาส ซึ่งมีความสวยงามและเหมือนจริง

ตลาดน้ำวัดกลางคูเวียง ตลาดน้ำวัดกลางคูเวียง ตั้งอยู่ที่ตำบลสัมปทวน มีจำหน่ายอาหาร ผลไม้ นานาชนิด และแพปลา ทั้งยังมีบริการล่องเรือชมทิวทัศน์แม่น้ำนครชัยศรี ชมวิถีชีวิตชุมชน และเที่ยวชมวัดต่างๆ

วัดศีรษะทอง เป็นวัดที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายเพราะในแต่ละวันจะมีประชาชนนิยมาสักการบูชา พระราหู เพื่อความเป็นสิริมงคลที่วัดนี้เป็นจำนวนมาก ด้วยศรัทธาความเชื่อที่ว่าพระราหูนั้นเป็นเทพซึ่งสามารถ บันดาลประโยชน์และโทษให้เกิดขึ้นกับบุคคลหรือสิ่งต่างๆ ได้ ดังนั้น จึงเกิดพิธีกรรมในการบูชาพระราหูขึ้น เพื่อช่วยให้โชคร้ายอันอาจจะเกิดขึ้นนั้น บรรเทาลงหรือกลับแปรเปลี่ยนเป็นสิ่งที่ดีงามกับชีวิต

เจษฎา เทคนิคมิวเซียม (ยนตรกรรมโบราณ) เป็นพิพิธภัณฑ์รถเก่า ก่อตั้งขึ้นโดย นายเจษฎา เดชสกุลฤทธิ์ นักธุรกิจชาวไทย เกิดจากการได้พบเห็นพิพิธภัณฑ์หลายแห่งในทวีปยุโรปและอเมริกา ที่เป็นแหล่งรวบรวมรถยนต์หายากที่จัดแสดงไว้มากมาย จึงได้เริ่มสะสมรถยนต์หายากขึ้นบ้าง โดยเริ่มสะสมจากรถ Messerschmitt KR-200 รถการ์ตูน (Bubble Car) รถคันแรกที่น่าเข้ามาจากประเทศสวิตเซอร์แลนด์ จนถึงปัจจุบันมีอยู่ประมาณ 500 คัน

♦ อำเภอบางเลน

ตลาดน้ำลำพญา อยู่บริเวณหน้าวัดลำพญา ต.ลำพญา จากกรุงเทพฯ ใช้ถนนปิ่นเกล้า-นครชัยศรี วัดจะอยู่ด้านซ้าย เป็นตลาดริมน้ำมีสินค้า พืช ผัก ผลไม้ และอาหารอร่อยขึ้นชื่อของอำเภอบางเลน

ตลาดบางหลวง ร.ศ.122 เป็นชุมชนเก่าแก่อายุกว่า 100 ปี เรียกว่า ตลาด 100 ปี บางหลวง เริ่มก่อตั้งตลาดตั้งแต่ปี พ.ศ.2446 ตั้งอยู่ริมแม่น้ำท่าจีน (หรือแม่น้ำสุพรรณบุรี) ด้านฝั่งตะวันตกเป็นห้องแถวไม้สองชั้นหันหน้าเข้าหากัน ยาวจากหัวตลาดถึงท้ายตลาดประมาณ 68 ห้อง ปัจจุบันยังคงสภาพความ

สวยงามและบรรยากาศของสถาปัตยกรรมตลาดเก่าในอดีตไว้อย่างสมบูรณ์ทั้งรูปแบบวิถีชีวิตที่เรียบง่าย การค้าขายของคนในชุมชน รวมทั้งประเพณีและวัฒนธรรมที่ผสมผสานกลมกลืนระหว่างวัฒนธรรมไทย-จีน ที่สืบทอดกันมาเป็นเวลากว่า 100 ปี

♦ **อำเภอดอนตูม**

ศาลพระโพธิสัตว์กวนอิม บ้านทุ่งพิชัยตั้งอยู่เส้นทางหลวงหมายเลข 3036 เป็นแบบปางสมาธิ ศิลปะจีนโบราณแกะสลักด้วยไม้ที่มีอายุกว่า 1,000 ปี การแกะสลักใช้ไม้ท่อนเดียวตั้งแต่ช่วงพระพักตร์ จนถึงช่วงหน้าตัก ลงลักปิดทอง มีขนาดหน้าตักกว้าง 5.50 เมตร ความสูงจากฐานถึงยอดปรก 12 เมตร ได้ทำพิธีปฐมนิเทศ การแกะสลักเมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม 2550 ณ โรงงานแกะสลักที่เมืองแต้จิ๋ว ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน มีพระนามว่า “กวนซิมผู้รัก” และได้มีพิธีอัญเชิญองค์พระโพธิสัตว์กวนอิม ขึ้นประดิษฐาน เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2552

♦ พุทธมณฑล

พุทธมณฑล ตั้งอยู่ที่ตำบลศาลายา จากกรุงเทพฯ ไปตามถนนเพชรเกษมถึงกิโลเมตรที่ 22 แล้ว เลี้ยวขวาเข้าพุทธมณฑล สาย 4 ประมาณ 8 กิโลเมตร หรือไปตามถนนสายปิ่นเกล้า – พุทธมณฑล ประมาณ 19 กิโลเมตร เป็นสถานที่สำคัญทางพุทธศาสนา

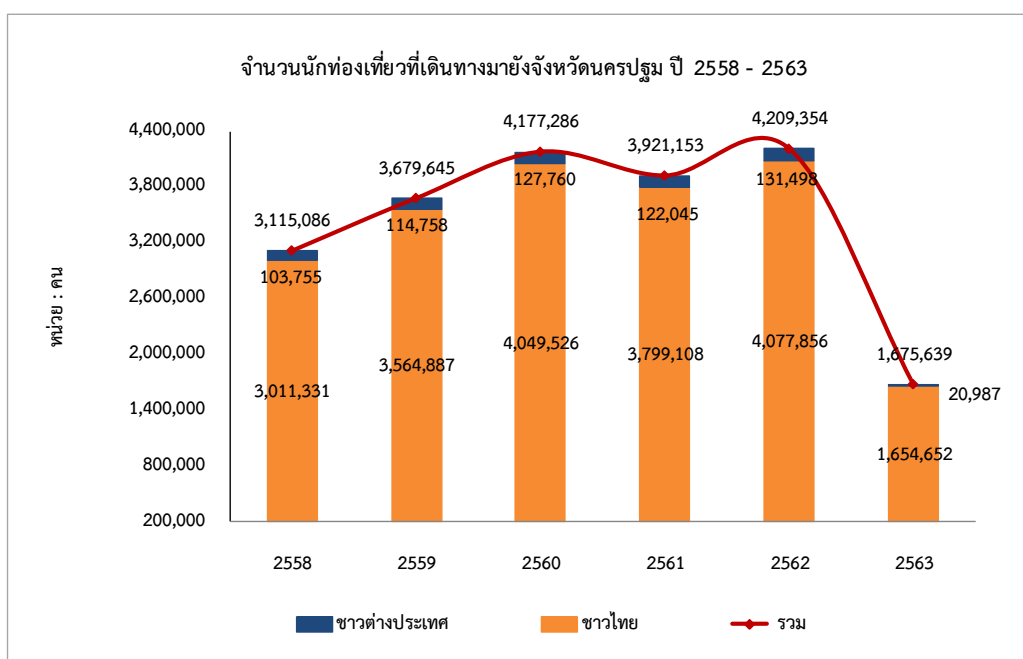

ตาราง 3-1-30 สถิติการท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดนครปฐม พ.ศ. 2559 – 2563

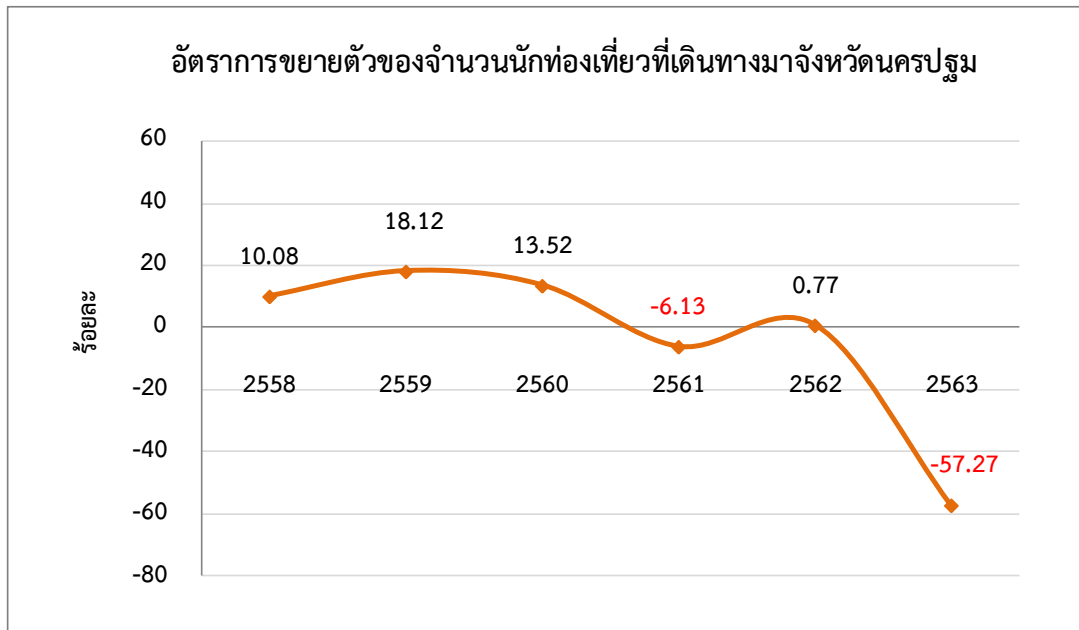
รายการ	2559	2560	2561	2562	2563
จำนวนผู้เยี่ยมเยือน	3,679,645	4,177,286	3,921,153	4,229,538	1,675,639
อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	18.12	13.52	-6.13	7.35	-57.27
ชาวไทย	3,564,887	4,049,526	3,799,108	4,100,834	1,654,652
อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	18.38	13.59	-6.18	7.34	-56.45
ชาวต่างประเทศ	114,758	127,760	122,045	128,704	20,987
อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	10.60	11.33	-4.47	7.75	-82.80
รายได้จากการท่องเที่ยว (ล้านบาท)					
ผู้เยี่ยมเยือน	5,033.79	6,135.99	5,549.04	6,201.88	2,244.36
อัตราการขยายตัว	24.54	21.90	-9.57	13.03	-59.55
ชาวไทย	4,804.55	5,860.14	5,293.64	5,930.60	2,213.26
อัตราการขยายตัว	25.20	21.97	-9.67	13.06	-58.19
ชาวต่างประเทศ	229.24	275.85	255.40	271.28	31.10
อัตราการขยายตัว	12.11	20.33	-7.41	12.25	87.82
จำนวนการเข้าพัก	1,183,714	1,225,022	1,338,269	1,324,554	625,135

ที่มา: กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2564)

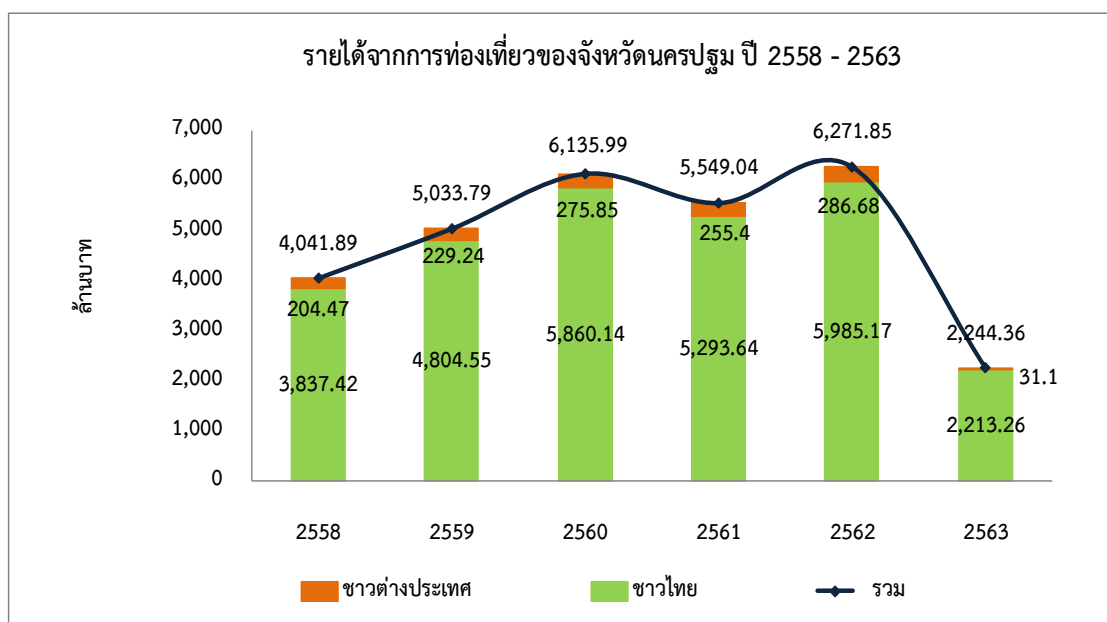
แผนภูมิ 3-1-20 จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมายังจังหวัดนครปฐม ปี 2558 – 2563

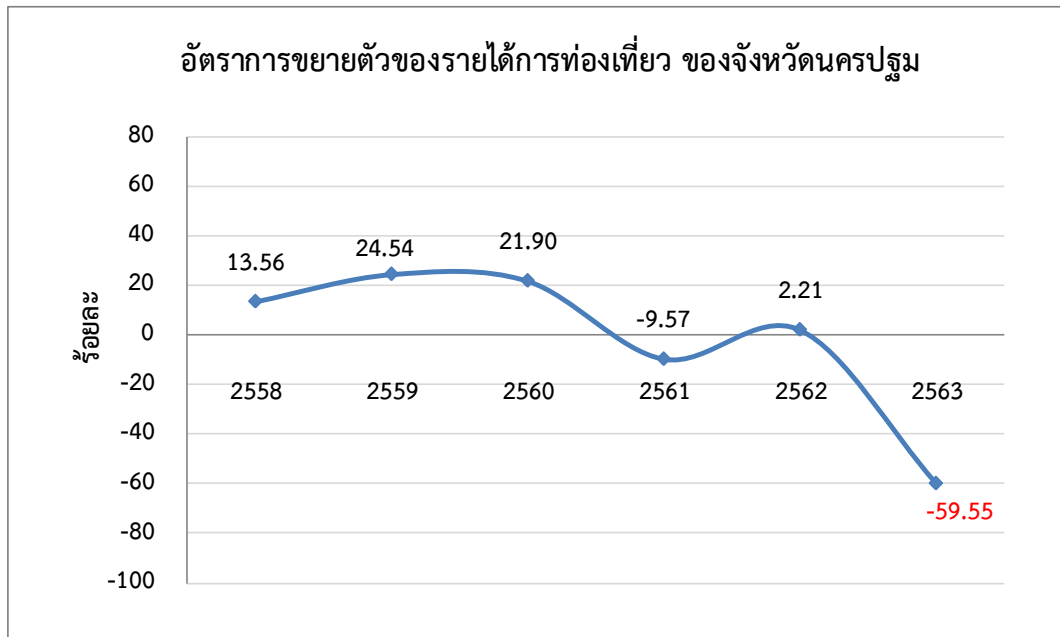
แผนภูมิ 3-1-21 อัตราการขยายตัวของจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจังหวัดนครปฐม ปี 2558 – 2563

แผนภูมิ 3-1-22 รายได้จากการท่องเที่ยวของจังหวัดนครปฐม ปี 2558 – 2563

แผนภูมิ 3-1-23 อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวของจังหวัดนครปฐม ปี 2558 – 2563

การตลาดและการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว

หลังจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 คลี่คลาย พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวมีการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่การท่องเที่ยววิถีใหม่ (New Normal) ที่คำนึงถึงปัจจัยมาตรฐานด้านความปลอดภัยและสุขอนามัยเป็นสำคัญ ซึ่งถือเป็นสัญญาณที่ดีในการสร้างมิติใหม่ของการท่องเที่ยวและยกระดับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยให้สูงขึ้น ได้วางแผนกลยุทธ์แนวการทำงานขององค์กรในปี 2564 กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาจะเป็นผู้นำในการขับเคลื่อนและส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ภายใต้แนวคิด 3D ให้มีความสำคัญใน 3 เรื่อง ได้แก่ Domestic ส่งเสริมและผลักดันการท่องเที่ยวในประเทศ Digital ปรับตัวสู่ระบบดิจิทัลสร้างการท่องเที่ยวให้เชื่อมโยงกันทางดิจิทัล ก้าวทันอนาคต Dynamic มีความสามารถปรับตัวใหม่สามารถเผชิญความผันผวนของสถานการณ์และมีความยืดหยุ่นในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีใหม่ตามมาตรฐานของกระทรวงสาธารณสุขอย่างเคร่งครัดและเชื่อมโยงการท่องเที่ยวยุคใหม่เข้ากับระบบดิจิทัลเพื่อตอบโจทย์พฤติกรรมนักท่องเที่ยวในยุคนิว نرمัล (New Normal)

จุดเน้นในการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด-19 ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก โดยปัจจุบันสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในประเทศไทย อยู่ในระดับที่สามารถควบคุมได้ระดับหนึ่ง และภาครัฐได้ ผ่อนคลายมาตรการการควบคุมการระบาดของโรคโควิด-19 ประชาชนสามารถเดินทางออกนอกบ้านและประกอบกิจกรรมต่างๆ ได้มากขึ้น ภาค

ธุรกิจสามารถกลับมาประกอบกิจการภายใต้แนวทางการปฏิบัติตามมาตรการผ่อนปรนกิจการและกิจกรรมตามที่ศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) กำหนด

ทั้งนี้ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญในการขับเคลื่อนและฟื้นฟูเศรษฐกิจของจังหวัดนครปฐม จำเป็นต้องมีการปรับตัวเพื่อให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตแนวใหม่ (New Normal) กระจายความแออัดจากเมืองท่องเที่ยว สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการ มุ่งเน้นการท่องเที่ยวเชิงคุณภาพ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ลดผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ที่อาจกินเวลาต่อเนื่องยาวนาน

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ได้กำหนดนโยบายด้านการท่องเที่ยว ส่งเสริมและผลักดันในเรื่องความปลอดภัย ความสะดวก ความเป็นธรรม ความยั่งยืน และรักษาสีสิ่งแวดล้อม รวมไปถึงการท่องเที่ยวสีขาว หรือ BCG Model เพื่อการเติบโตอย่างยั่งยืน การเติบโตอย่างทั่วถึง และการเติบโตอย่างสมดุล ปัจจุบันกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) และกระทรวงสาธารณสุข โดยกรมควบคุมโรค กรมอนามัย กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ และหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ได้ร่วมกันจัดทำโครงการ Amazing Thailand Safety and Health Administration (SHA) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การท่องเที่ยวเป็นส่วนหนึ่งของการควบคุมโรค ทำให้นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศได้รับประสบการณ์ที่ดี มีความสุข และมั่นใจในความปลอดภัย ด้านสุขอนามัยจากสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย โดยนำมาตรการความปลอดภัยด้านสาธารณสุขผนวกกับมาตรฐานการให้บริการที่มีคุณภาพของสถานประกอบการ เพื่อลดความเสี่ยงและป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เป็นการสร้างความปลอดภัย ความเชื่อมั่น ในการรองรับนักท่องเที่ยว

ปัญหา

- การระบาดของโรค COVID-19 ยังคงมีความเสี่ยงและความไม่แน่นอนอยู่มาก ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ
- แม้ว่าประเทศตลาดหลักของการท่องเที่ยวจะเริ่มมีการฉีดวัคซีน แต่ยังอยู่ในระยะเริ่มต้นซึ่งยังไม่ครอบคลุมประชากรส่วนใหญ่
- การระบาดระลอกใหม่ของโรค COVID-19 ในประเทศไทยส่งผลให้การท่องเที่ยวภายในประเทศชะลอตัวต่อเนื่อง
- ประชาชนภายในจังหวัดยังไม่ได้รับวัคซีนตามเป้าหมายของรัฐบาลตามที่กำหนดไว้ อย่างน้อยร้อยละ 70 ของจำนวนประชากรจากทะเบียนบ้านและประชากรทุกกลุ่มอายุในแต่ละจังหวัด

ข้อเสนอแนะ

- ประชาชน และนักท่องเที่ยวควรได้รับวัคซีนอย่างทั่วถึง
- ผู้ประกอบการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในภาคการท่องเที่ยวควรได้รับวัคซีนอย่างทั่วถึง

- ประชาชนทั่วไปและผู้ประกอบควรปฏิบัติตามมาตรการ D-M-H-T-T-A ได้แก่ D : Distancing เว้นระยะระหว่างบุคคล หลีกเลี่ยงการสัมผัสกับผู้อื่น M : Mask wearing สวมหน้ากากผ้าหรือหน้ากากอนามัยตลอดเวลา H : Hand washing ล้างมือบ่อยๆ จัดให้มีจุดบริการเจลล้างมืออย่างทั่วถึงเพียงพอ T : Temperature ตรวจวัดอุณหภูมิร่างกายก่อนเข้าใช้บริการ เพื่อคัดกรองผู้ใช้บริการที่อาจไม่สบาย T : Testing ตรวจหาเชื้อโควิด 19 และ A : Application ติดตั้งและใช้แอปพลิเคชัน “ไทยชนะ” และ “หมอชนะ” ก่อนเข้า-ออกสถานที่ทุกครั้ง อย่างเคร่งครัด

- ประชาสัมพันธ์ส่งเสริมการออกกำลังกายให้ประชาชนเป็นประจำ เพื่อเพิ่มภูมิคุ้มกันให้แก่ร่างกาย มีสุขภาพแข็งแรง

2) ด้านสังคมและความมั่นคง

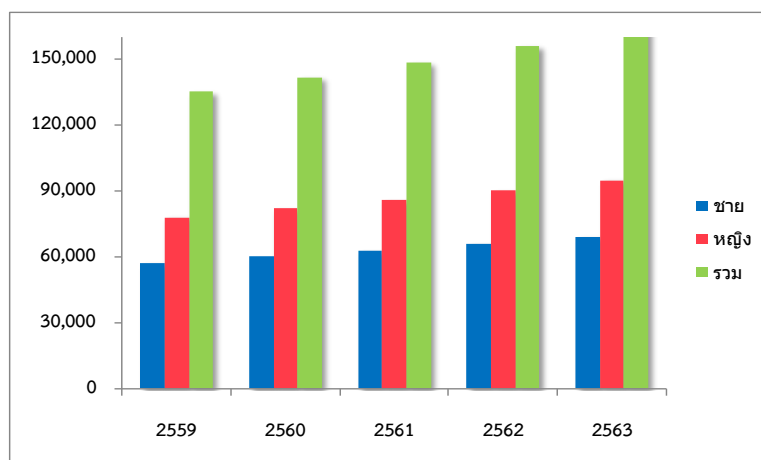
สถานการณ์ด้านสังคม

ประเทศไทยเริ่มเข้าสู่ “สังคมผู้สูงอายุ” ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2558 โดยมีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป เกินกว่าร้อยละ 10 ของประชากรทั้งประเทศ ซึ่งพบว่าในระหว่างปี 2559 – 2563 จังหวัดนครปฐม มีจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง กล่าวคือ ปี พ.ศ. 2559 มีประชากรผู้สูงอายุ จำนวน 135,625 คน คิดเป็นร้อยละ 14.99 ของประชากรทั้งจังหวัด ปี พ.ศ. 2560 มีประชากรผู้สูงอายุ จำนวน 142,221 คน คิดเป็นร้อยละ 15.60 ของประชากรทั้งจังหวัด ปี พ.ศ. 2561 มีประชากรผู้สูงอายุ จำนวน 149,004 คน คิดเป็นร้อยละ 16.25 ปี 2562 มีประชากรผู้สูงอายุ จำนวน 156,470 คน คิดเป็นร้อยละ 17.01 และในปี 2563 มีประชากรผู้สูงอายุ จำนวน 164,560 คน คิดเป็นร้อยละ 17.87 ของจำนวนประชากรทั้งจังหวัด และคาดการณ์ว่าในปี พ.ศ. 2564 จะมีประชากรผู้สูงอายุมากถึงร้อยละ 20 ของจำนวนประชากรทั้งจังหวัด อันเป็นผลมาจากอัตราการเกิดที่ลดลงและความเจริญก้าวหน้าทางการแพทย์ ทำให้ผู้สูงอายุมียืนยาวขึ้น และการที่ประชากรวัยสูงอายุมีแนวโน้มเพิ่มจำนวนขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้ประเทศต้องมีรายจ่ายด้านสวัสดิการเพื่อผู้สูงอายุเพิ่มสูงขึ้น ครอบครัวต้องแบกรับภาระ ในการดูแลผู้สูงอายุมากขึ้น ขณะที่ผู้สูงอายุเมื่อมีอายุยืนยาวจะต้องเผชิญกับปัญหาขาดแคลนรายได้ หรือมีรายได้ไม่เพียงพอแก่การดำรงชีพ รวมถึงความเสี่ยงจากการเจ็บป่วยด้วยโรคเรื้อรังต่างๆ และส่วนหนึ่งเป็นผู้สูงอายุ ที่มีความพิการหรือทุพพลภาพร่วมด้วย ทั้งนี้พบว่า ประมาณร้อยละ 75 ของผู้สูงอายุ ในประเทศไทย มีถิ่นที่อยู่อาศัยในชนบท ซึ่งที่อยู่อาศัยส่วนใหญ่มีสภาพแวดล้อมไม่เหมาะสม และปลอดภัย ทำให้เกิดความเสี่ยงในการดำรงชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับองค์การอนามัยโลก (WHO) ที่ให้ความสำคัญกับแนวคิดเรื่อง “เมื่อนำอยู่ของผู้สูงวัย” นอกจากนี้ ปัญหาที่พบอีกประการหนึ่ง คือ สภาพครอบครัวไทยที่เปลี่ยนแปลงไปจากอดีต จากครอบครัวขยายกลายเป็นครอบครัวเดี่ยว ทำให้ผู้สูงอายุต้องอยู่ตามลำพังขาดผู้ดูแล

ตาราง 3-1-31 จำนวนประชากร ผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป จังหวัดนครปฐม ปี 2559 – 2563

	2559	2560	2561	2562	2563
ชาย	57,402	60,173	63,047	66,178	69,413
หญิง	78,223	82,048	85,957	90,292	95,147
รวม	135,625	142,221	149,004	156,470	164,560
ร้อยละ (%)	14.99	15.60	16.25	17.01	17.87

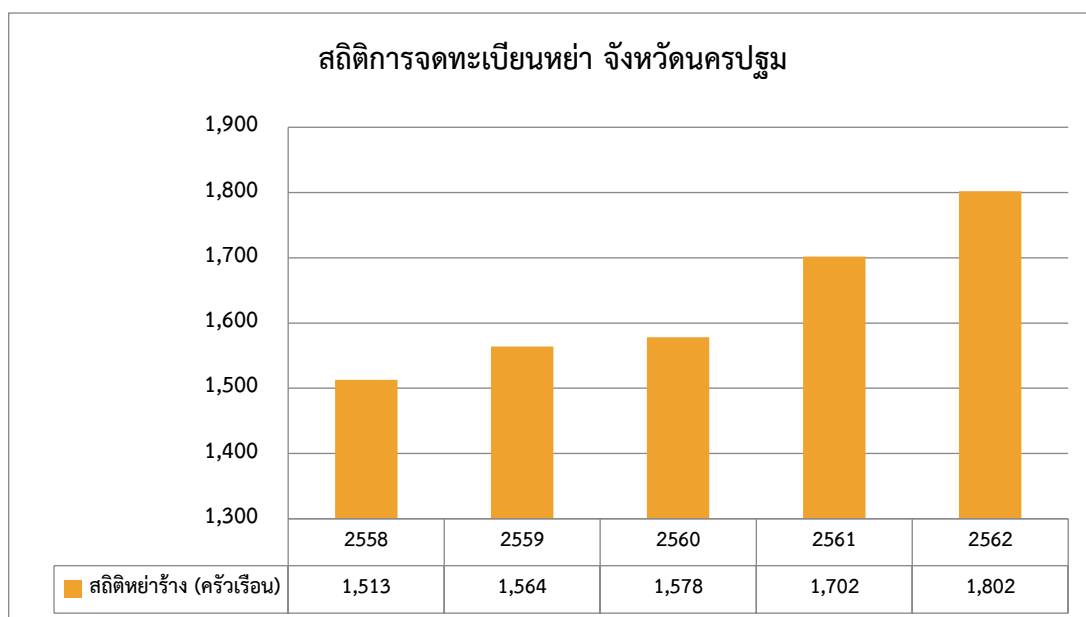
แผนภูมิ 3-1-24 จำนวนประชากร ผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป จังหวัดนครปฐม ปี 2559 – 2563

ตาราง 3-1-32 สถิติจำนวนทะเบียนหย่า จังหวัดนครปฐมปี 2558 – 2562

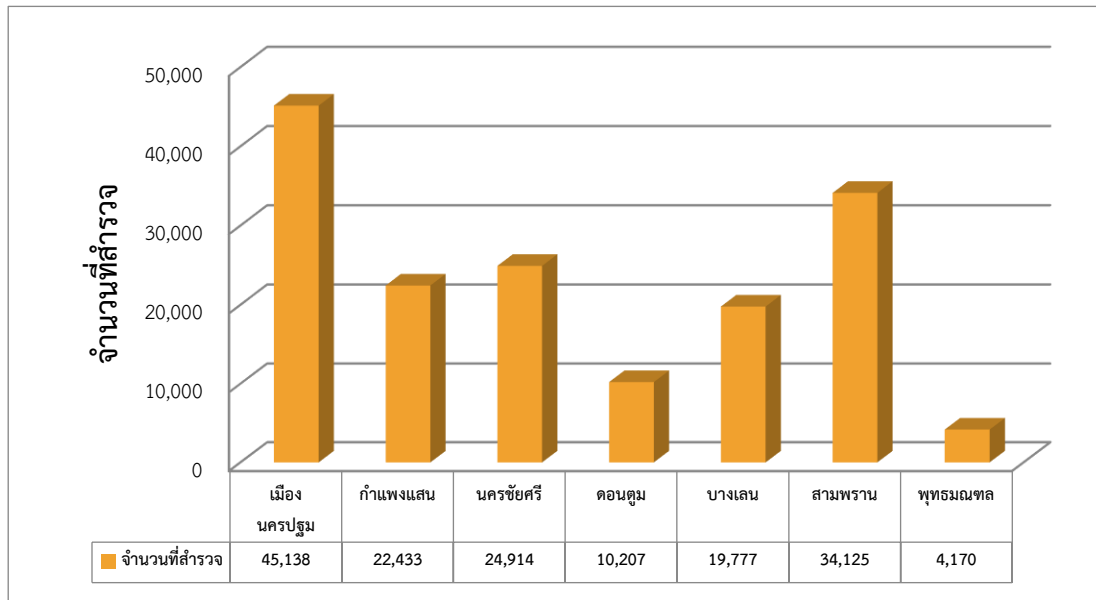
ปี พ.ศ.	จำนวน (ครัวเรือน)
2558	1,513
2559	1,564
2560	1,578
2561	1,702
2562	1,802

แผนภูมิ 3-1-25 สถิติการจดทะเบียนหย่า จังหวัดนครปฐม ปี 2558 – 2562

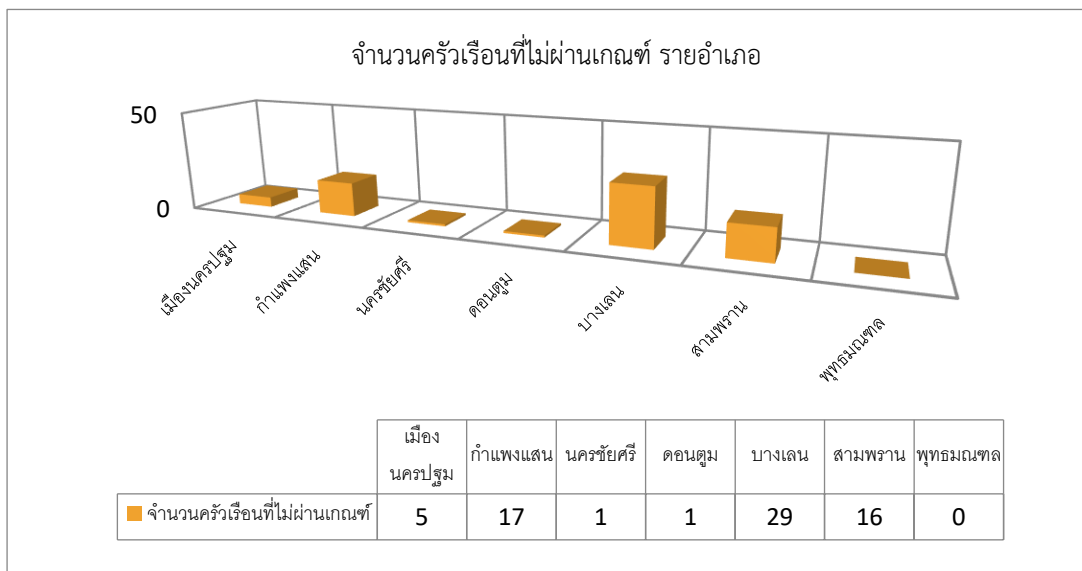

การจดทะเบียนหย่าในพื้นที่จังหวัดนครปฐม แนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2562 มีจำนวนการหย่าร้าง คิดเป็นร้อยละ 1.40 ของการหย่าร้างทั่วประเทศ

แผนภูมิ 3-1-26 ครอบครัวมีความอบอุ่น รายอำเภอ

แผนภูมิ 3-1-27 จำนวนครัวเรือนที่ไม่ผ่านเกณฑ์ รายอำเภอ

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนครปฐม

จากผลการสำรวจข้อมูล จปฐ. ปี 2562 พบว่าครัวเรือนในจังหวัดนครปฐม จำนวน 160,762 ครัวเรือน ครัวเรือนมีความอบอุ่น จำนวน 162,695 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 99.96 และครัวเรือนที่ไม่ผ่านเกณฑ์

มีจำนวน 69 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 0.04 โดยอำเภอที่ไม่ผ่านเกณฑ์มากที่สุด คือ อำเภอบางเลน รองลงมา คือ อำเภอกำแพงแสน และอำเภอสสามพราน ตามลำดับ

แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและสภาพปัญหา

ปัจจุบันผู้สูงอายุและผู้พิการที่มีรายได้น้อย เป็นผู้ด้อยโอกาส และมีฐานะยากจน สภาพที่อยู่อาศัยไม่มีความมั่นคง แข็งแรง และปลอดภัย ส่งผลให้ผู้สูงอายุและผู้พิการประสบปัญหาในด้านสุขภาพ ซึ่งสาเหตุของการเกิดปัญหาสุขภาพส่วนใหญ่เกิดจากสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยที่ไม่เหมาะสม การจัดวางสิ่งของ ที่ไม่เป็นระเบียบ รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีสภาพชำรุด เสื่อมสภาพ ทำให้ผู้สูงอายุและผู้พิการ สะดุดล้ม หรือได้รับการขีดข่วนจากเศษวัสดุ ก่อให้เกิดอาการบาดเจ็บต่าง ๆ

จากปัญหาด้านสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยและสิ่งอำนวยความสะดวกของผู้สูงอายุและผู้พิการส่งผลต่อสุขภาพกายและสุขภาพจิต รวมถึงการดำเนินชีวิตประจำวัน ซึ่งการปรับปรุงสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยและสิ่งอำนวยความสะดวกของผู้สูงอายุและผู้พิการให้มีความมั่นคง แข็งแรง และปลอดภัย เป็นการส่งเสริม พัฒนา ทั้งคุณภาพและความมั่นคงในชีวิต ให้ผู้สูงอายุมีความเป็นอยู่และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต ลดความเหลื่อมล้ำ เสริมสร้างความมั่นคง แข็งแรง และปลอดภัย ของสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยและสิ่งอำนวยความสะดวกของผู้สูงอายุและผู้พิการ เป็นการเตรียมความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ก่อนเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ ในอีก 3 - 5 ปีข้างหน้า

ด้านสาธารณสุข

ปี 2563 จังหวัดนครปฐมมีสถานบริการของกระทรวงสาธารณสุข ได้แก่ โรงพยาบาลศูนย์ (ระดับ A) 1 แห่ง จำนวนเตียง 860 เตียง โรงพยาบาลชุมชน 8 แห่ง เป็นระดับ M2 จำนวน 1 แห่ง ระดับ F1 จำนวน 2 แห่ง และระดับ F2 จำนวน 5 แห่ง จำนวนเตียงรวมทั้งสิ้น 503 เตียง และโรงพยาบาลสังกัดกรมการแพทย์ คือ โรงพยาบาลเมตตาประชารักษ์ 1 แห่ง (134 เตียง) และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวน 134 แห่ง นอกจากนี้ยังมีโรงพยาบาลสังกัดอื่น ได้แก่ โรงพยาบาลจันทบุรีเบกษา (กระทรวงกลาโหม) 1 แห่ง (126 เตียง) ศูนย์การแพทย์กาญจนาภิเษก 1 แห่ง (58 เตียง) และศูนย์เทศบาล จำนวน 2 แห่ง

สำหรับบุคลากรสาธารณสุขภาครัฐ ได้แก่ แพทย์ ทันตแพทย์ เภสัชกร และพยาบาล พบว่า อัตราส่วนแพทย์ 1 : 1,457 ทันตแพทย์ 1 : 8,841 เภสัชกร 1 : 4,348 และพยาบาล 1 : 371

ตาราง 3-1-33 จำนวนสถานบริการสาธารณสุขในและนอกสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

จำแนกรายอำเภอจังหวัดนครปฐม ปี 2563

อำเภอ	โรงพยาบาลสังกัด สธ.			รพ.นอก สธ./อื่น ๆ		รพ.เอกชน		ศูนย์บริการสาธารณสุขเทศบาล	จำนวนรพ.สต.	ศสม.
	รพ.	ประเภท	เตียง	จำนวน	เตียง	จำนวน	เตียง			
เมืองนครปฐม	นครปฐม	A	860	0	0	3	399	2	31	2
กำแพงแสน	กำแพงแสน	F1	98	1	126	0	0	0	24	0
นครชัยศรี	นครชัยศรี	F2	50	0	0	0	0	0	24	0

	ห้วยพลู	F2	58	0	0	0	0	0	0
	หลวงพ่อบึง	F2	30	0	0	0	0	0	0
ดอนตูม	ดอนตูม	F2	38	0	0	0	0	0	10
บางเลน	บางเลน	F1	79	0	0	0	0	0	18
สามพราน	สามพราน	M2	120	1	134	1	1	0	22
พุทธมณฑล	พุทธมณฑล	F2	30	1	58	1	30	0	5
รวม	9	-	1,363	3	318	5	430	2	134

ที่มา : กลุ่มงานพัฒนายุทธศาสตร์สาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครปฐม

ตาราง 3-1-34 จำนวนสถานบริการสาธารณสุขนอกสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

จำแนกรายอำเภอจังหวัดนครปฐม ปี 2563

อำเภอ	สหคลินิก/ เทคนิค การแพทย์	คลินิก				ร้านขายยา แผน ปัจจุบัน/ บรรจุเสร็จ	ร้านขายยา/ ผลิตยาแผน โบราณ
		เวชกรรม/ เวชกรรม เฉพาะทาง	ทันตกรรม/ ทันตกรรม เฉพาะทาง	พยาบาล และผดุง ครรภ์	แพทย์แผนไทย/ กายภาพบำบัด/ แผนจีน/ กิจกรรมบำบัด		
เมืองนครปฐม	13	94	43	36	11	117	25
กำแพงแสน	3	14	7	18	3	27	11
นครชัยศรี	2	19	7	15	3	33	7
ดอนตูม	0	1	1	12	0	10	4
บางเลน	1	8	1	5	1	30	12
สามพราน	10	49	21	25	12	110	39
พุทธมณฑล	2	18	13	2	3	31	4
รวม	31	203	93	113	33	358	102

ที่มา : กลุ่มงานคุ้มครองผู้บริโภคและเภสัชสาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครปฐม

ตาราง 3-1-35 จำนวนและอัตราส่วนบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขต่อประชากร

ของจังหวัดนครปฐม ปี 2563

ประเภท	รัฐบาล	เอกชน	รวม	อัตราส่วนต่อประชากร
แพทย์	459	81	540	1 : 1,457
ทันตแพทย์	89	0	89	1 : 8,841
เภสัชกร	160	21	181	1 : 4,348
พยาบาล	1,831	288	2,119	1 : 371
นักวิชาการสาธารณสุข	367	0	367	1 : 2,144

ที่มา : ข้อมูลจากระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ทรัพยากรสุขภาพ ณ วันที่ 28 พฤษภาคม 2563

กลุ่มงานพัฒนายุทธศาสตร์สาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครปฐม

สถิติชีพ

- การเกิดมีชีพ ปี 2564 (ตุลาคม 2563 - พฤษภาคม 2564) พบว่ามีจำนวนเกิด 3,022 ราย คิดเป็นอัตราเกิดมีชีพ 3.89 ต่อประชากรพันคน ซึ่งเป็นอัตราที่มีแนวโน้มลดลงจากปี 2563 (7.96)

- การตายของมารดาและทารก อัตราตายทารก ปี 2564 (ตุลาคม 2563 - พฤษภาคม 2564) พบว่ามีจำนวน 18 ราย คิดเป็นอัตรา 5.96 ต่อการเกิดมีชีพพันคน ซึ่งเป็นอัตราที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี 2563 (4.45)

- การตาย จากข้อมูลสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย พบว่า ปี 2564 (ตุลาคม 2563 - พฤษภาคม 2564) มีจำนวนการตาย 4,533 ราย คิดเป็นอัตรา 5.84 ต่อประชากรพันคน ซึ่งเป็นอัตราที่มีแนวโน้มลดลงจาก ปี 2563 (8.56)

ตาราง 3-1-36 จำนวนและอัตราของสถิติชีพต่างๆ ในจังหวัดนครปฐม

สถิติชีพ	จังหวัด					
	ประเทศ (2562)		จังหวัด (2563)		(2564 ต.ค.-พ.ค.)	
	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา
อัตราเกิดมีชีพ	596,736	9.10	6,265	7.96	3,022	3.89
อัตราตาย	494,339	7.50	6,738	8.56	4,533	5.84
อัตราเพิ่มตามธรรมชาติ	102,397	0.16	786	0.10	-1,511	-0.19
อัตราตายทารกอายุต่ำกว่า 1 ปี	3,154	5.60	23	4.45	18	5.96
อัตราตายมารดา	134	22.50	0	0	3	99.27

หมายเหตุ 1. อัตราเกิดและอัตราตาย ต่อประชากร 1,000 คน

2. อัตราเพิ่มตามธรรมชาติ ต่อประชากร 100 คน

3. อัตราตายทารก ต่อการเกิดมีชีพ 1,000 คน

4. อัตราตายมารดา ต่อการเกิดมีชีพ 100,000 คน

สาเหตุการตาย

เมื่อพิจารณาสาเหตุการตายของประชาชนจังหวัดนครปฐม ในปี พ.ศ. 2564 (ต.ค.-พ.ค.) พบว่ากลุ่มโรคที่เป็นสาเหตุการตายที่สำคัญ 3 อันดับแรก ได้แก่ กลุ่มโรคมะเร็ง (รวมเนื้องอก) พบอัตราตายสูงสุดเท่ากับ 62.69 ต่อประชากรแสนคน รองลงมาได้แก่กลุ่มโรคปอดอักเสบ พบอัตราตายเท่ากับ 45.44 ต่อประชากรแสนคน และกลุ่มโรคของประสาทอื่น ๆ พบอัตราตายเท่ากับ 44.16 ต่อประชากรแสนคน

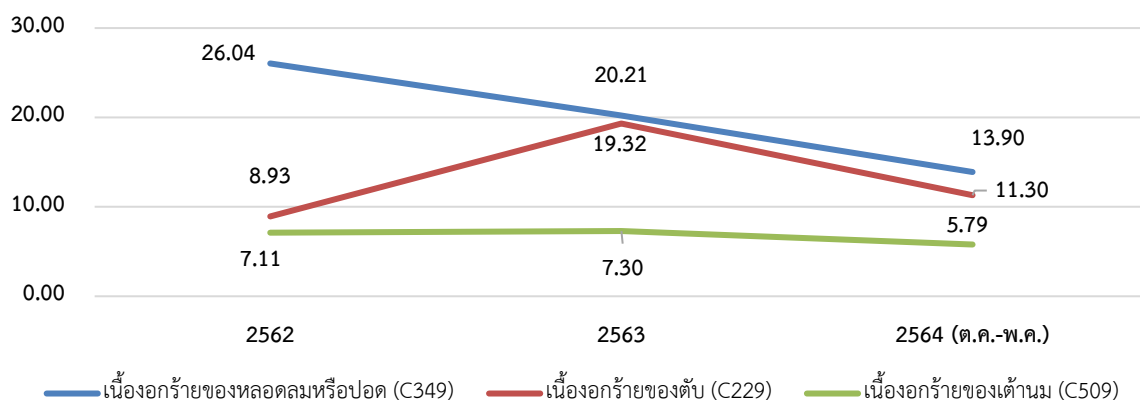
ตาราง 3-1-37 จำนวนและอัตราการตายต่อประชากร 100,000 คน ตามลำดับของกลุ่มสาเหตุการตาย
10 กลุ่มแรก จังหวัดนครปฐมปี 2562 – 2564

ลำดับ	สาเหตุ	2562		2563		2564 (ต.ค.-พ.ค.)	
		จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา
1	มะเร็ง (รวมเนื้องอก)	1,184	148.96	840	106.75	487	62.69
2	ปอดอักเสบ	518	65.17	432	54.90	353	45.44
3	โรคของประสาทอื่น ๆ	247	31.08	381	48.42	343	44.16
4	โรคหลอดเลือดสมอง	549	69.07	401	50.96	270	34.76
5	โรคหัวใจขาดเลือด	299	37.62	200	25.42	171	22.01
6	โรคอื่น ๆ ของระบบย่อยอาหาร	189	23.78	144	18.30	87	11.20
	ไตวายเรื้อรัง	175	22.02	99	12.58	79	10.17
7	อุบัติเหตุจากการขนส่งอื่น ๆ และผลที่ตามมาของอุบัติเหตุจากการขนส่งทั้งหมด	213	26.80	150	19.06	73	9.40
8	เหตุการณ์ภายนอกอื่นๆของการบาดเจ็บโดยอุบัติเหตุและผลที่ตามมา ยกเว้นการเป็นพิษ	127	15.98	95	12.07	52	6.69
9	โรคเบาหวาน	82	10.32	104	13.22	43	5.54

ที่มา : ข้อมูลจากกองยุทธศาสตร์และแผนงาน โดยกลุ่มงานพัฒนายุทธศาสตร์สาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครปฐม

เมื่อพิจารณาจำแนกสาเหตุการตายตามกลุ่มโรคเนื้องอกและมะเร็ง ในปี พ.ศ. 2564 (ต.ค.-พ.ค.) 3 อันดับแรก พบว่ากลุ่มโรคเนื้องอกร้ายของหลอดลมหรือปอด (C349) พบอัตราการตายสูงสุดเท่ากับ 13.90 ต่อประชากรแสนคน (108 ราย) รองลงมาได้แก่กลุ่มโรคเนื้องอกร้ายของตับ (C229) พบอัตราการตายเท่ากับ 11.30 ต่อประชากรแสนคน (88 ราย) และกลุ่มโรคเนื้องอกร้ายของเต้านม (C509) พบอัตราการตายเท่ากับ 5.79 ต่อประชากรแสนคน (45 ราย)

แผนภูมิ 1-47 อัตราการตายตามกลุ่มโรคเนื้องอกและมะเร็ง ต่อประชากร 100,000 คน

ผู้ป่วยนอก

อัตราการให้บริการผู้ป่วยนอกในจังหวัดนครปฐม จากคลังข้อมูลสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข ในภาพรวมของจังหวัดนครปฐม เมื่อจำแนกจำนวนผู้มารับบริการผู้ป่วยนอก ตามรายอำเภอ ในปีงบประมาณ 2564 (ต.ค.-พ.ค.) พบว่า อัตราส่วนของการมารับบริการผู้ป่วยนอกจำนวนครั้งต่อคนต่อปีของอำเภอดอนตูม มากกว่าอำเภออื่น ๆ คือ 3.56 ครั้ง/คน/ปี รองลงมาคือ อำเภอกำแพงแสน อำเภอนครชัยศรี อำเภอบางเลน อำเภอสามปราน อำเภอพุทธมณฑล อำเภอเมืองนครปฐม ตามลำดับ

ตาราง 3-1-38 จำนวนและอัตราการให้บริการผู้ป่วยนอก ทุกสิทธิ (ครั้งต่อคนต่อปี) ในระดับสถานพยาบาล
ทุกระดับ จังหวัดนครปฐม จำแนกตามรายอำเภอ ปีงบประมาณ 2562 - 2564

อำเภอ	ปี 2562			ปี 2563			ปี 2564 (ต.ค.-พ.ค.)		
	คน	ครั้ง	ครั้ง:คน	คน	ครั้ง	ครั้ง:คน	คน	ครั้ง	ครั้ง:คน
เมืองนครปฐม	391,919	1,418,463	3.62	352,609	1,250,621	3.55	247,226	659,850	2.67
กำแพงแสน	196,607	886,014	4.51	191,478	846,990	4.42	151,979	527,782	3.47
นครชัยศรี	197,089	893,769	4.53	195,878	809,491	4.13	151,804	491,204	3.24
ดอนตูม	63,916	310,670	4.86	69,465	305,744	4.40	47,699	169,718	3.56
บางเลน	100,681	395,855	3.93	100,483	360,234	3.59	84,612	241,149	2.85
สามพราน	241,727	873,019	3.61	252,219	848,429	3.36	178,015	508,054	2.85
พุทธมณฑล	70,199	240,641	3.43	71,245	233,890	3.28	48,486	135,815	2.80
รวม	1,262,138	5,018,431	3.98	1,233,377	4,655,399	3.77	909,821	2,733,572	3.00

เมื่อจำแนกจำนวนผู้มารับบริการผู้ป่วยนอก ตามรายโรงพยาบาลภาครัฐ สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข จังหวัดนครปฐม ในปีงบประมาณ 2564 (ต.ค.-พ.ค.) เป็นรายโรงพยาบาล พบว่าอัตราส่วนของการมารับบริการผู้ป่วยนอกจำนวนครั้งต่อคนต่อปีของโรงพยาบาลดอนตูมมากกว่าโรงพยาบาลอื่น ๆ คือ 4.24 ครั้ง/คน/ปี รองลงมาคือ โรงพยาบาลหลวงพ่เป็น โรงพยาบาลห้วยพลู โรงพยาบาลสามพราน โรงพยาบาลนครชัยศรี โรงพยาบาลบางเลน โรงพยาบาลพุทธมณฑล โรงพยาบาลกำแพงแสน โรงพยาบาลนครปฐม ตามลำดับ

ตาราง 3-1-39 จำนวนและอัตราการให้บริการผู้ป่วยนอก ทุกสิทธิ (ครั้งต่อคนต่อปี)
จำแนกตามรายโรงพยาบาลภาครัฐ สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข จังหวัดนครปฐม
ปีงบประมาณ 2562 - 2564

โรงพยาบาล	ปี 2562			ปี 2563			ปี 2564 (ต.ค.-พ.ค.)		
	คน	ครั้ง	ครั้ง:คน	คน	ครั้ง	ครั้ง:คน	คน	ครั้ง	ครั้ง:คน
โรงพยาบาลนครปฐม	174,307	699,656	4.01	135,629	516,730	3.81	70,704	176,684	2.50
โรงพยาบาลกำแพงแสน	56,840	231,138	4.07	53,557	200,888	3.75	41,199	109,673	2.66
โรงพยาบาลนครชัยศรี	34,765	164,739	4.74	40,769	154,102	3.78	24,024	78,837	3.28
โรงพยาบาลห้วยพลู	37,578	187,092	4.98	36,684	159,094	4.34	27,149	92,800	3.42
โรงพยาบาลดอนตูม	26,566	179,045	6.74	39,142	202,575	5.18	26,202	111,120	4.24
โรงพยาบาลบางเลน	40,502	185,567	4.58	40,575	163,639	4.03	33,067	95,161	2.88
โรงพยาบาลสามพราน	88,998	409,677	4.60	90,149	383,805	4.26	68,321	227,608	3.33
โรงพยาบาลพุทธมณฑล	42,790	157,356	3.68	44,532	154,176	3.46	29,649	84,277	2.84
โรงพยาบาลหลวงพ่อเป็น	23,741	130,922	5.51	22,057	118,122	5.36	17,469	71,665	4.10
รวม	526,087	2,345,192	4.46	503,094	2,053,131	4.08	337,784	1,047,825	3.10

ที่มา : ข้อมูลจากคลังข้อมูลสุขภาพ (HDC) ณ วันที่ 24 มิถุนายน 2564

กลุ่มงานพัฒนายุทธศาสตร์สาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครปฐม

สาเหตุการป่วย

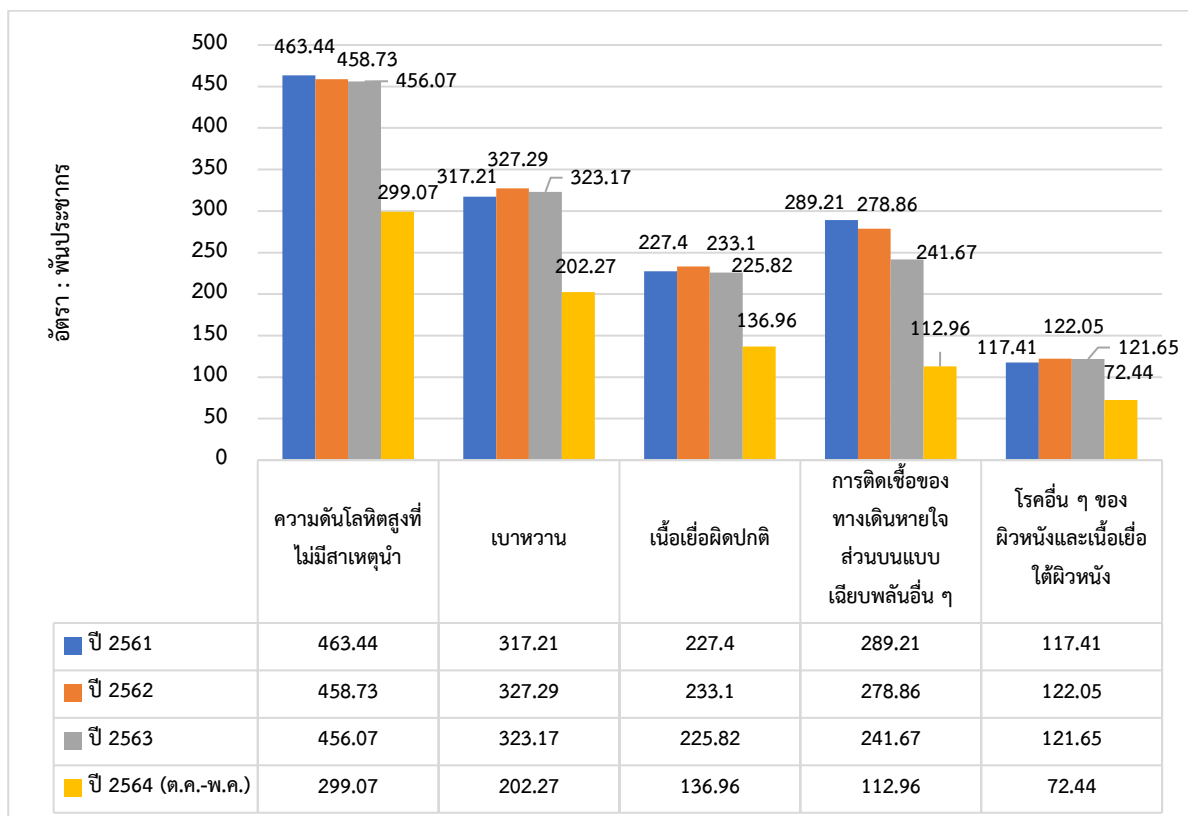
เมื่อพิจารณาตามกลุ่มสาเหตุในปีงบประมาณ 2564 (ต.ค.-พ.ค.) พบว่าอัตราผู้ป่วยนอก กลุ่มโรคที่เป็นสาเหตุสำคัญ 3 อันดับแรกพบว่าผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงที่ไม่มีสาเหตุนำ พบอัตรา 299.07 ต่อประชากรพันคน รองลงมาได้แก่โรคเบาหวาน พบอัตราป่วยเท่ากับ 202.27 ต่อประชากรพันคน และโรคเนื้อเยื่อผิดปกติ มีอัตราป่วยเท่ากับ 136.96 ต่อประชากรพันคน ตามลำดับ

แผนภูมิ 3-1-28 อัตราผู้ป่วยนอกต่อประชากร 1,000 คน จำแนกตามกลุ่มสาเหตุการป่วย 298 กลุ่มโรค
10 อันดับแรก จังหวัดนครปฐม ปีงบประมาณ 2564

10 อันดับโรคผู้ป่วยนอก ประจำปีงบประมาณ 2564 (ต.ค.-พ.ค.)

แผนภูมิ 3-1-29 อัตราผู้ป่วยนอก 5 อันดับแรก จำแนกตามกลุ่มสาเหตุการป่วย 298 กลุ่มโรค
จังหวัดนครปฐม ปีงบประมาณ 2561 – 2564 (ต.ค.-พ.ค.)

ตาราง 3-1-40 จำนวนและอัตราผู้ป่วยนอกต่อประชากร 1,000 คน ตามกลุ่มสาเหตุ 10 อันดับแรกจังหวัดนครปฐม ปีงบประมาณ 2562 – 2564

อันดับ	กลุ่มโรค	ปี 2562		ปี 2563		ปี 2564 (ต.ค.-พ.ค.)	
		จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา
1	ความดันโลหิตสูงที่ไม่มีสาเหตุ	371,527	463.44	364,608	458.73	358,881	456.07
2	เบาหวาน	254,302	317.21	260,143	327.29	254,299	323.17
3	เนื้อเยื่อผิดปกติ	182,301	227.40	185,274	233.10	177,696	225.82
4	การติดเชื้อของทางเดินหายใจส่วนบนแบบเฉียบพลันอื่น ๆ	231,851	289.21	221,645	278.86	190,167	241.67
5	โรคอื่น ๆ ของผิวหนังและเนื้อเยื่อใต้ผิวหนัง	94,127	117.41	97,010	122.05	95,725	121.65
6	ความผิดปกติอื่น ๆ ของฟันและโครงสร้าง	115,704	144.33	122,286	153.85	92,022	116.94
7	โรคอื่น ๆ ของหลอดอาหาร กระเพาะและลำไส้เล็ก	75,979	94.78	79,852	100.46	79,254	100.72
8	พยาธิสภาพของหลังส่วนอื่น ๆ	87,459	109.10	88,073	110.81	76,669	97.43
9	การบาดเจ็บเฉพาะอื่น ๆ , ไม่ระบุเฉพาะและหลายบริเวณในร่างกาย	69,704	86.95	65,068	81.86	65,055	82.67
10	ความผิดปกติของต่อมไร้ท่อ โภชนาการและเมตาบอลิซึมอื่น ๆ	38,796	48.39	37,502	47.18	36,654	46.58

ที่มา : ข้อมูลจากคลังข้อมูลสุขภาพ (HDC) ณ วันที่ 24 มิถุนายน 2564
กลุ่มงานพัฒนาศาสตร์สาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครปฐม

ผู้ป่วยใน

อัตราการให้บริการผู้ป่วยใน จังหวัดนครปฐม จากคลังข้อมูลสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข ในภาพรวมของจังหวัดนครปฐม เมื่อจำแนกวันนอนเฉลี่ยผู้ป่วยใน ตามรายโรงพยาบาลภาครัฐ สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข จังหวัดนครปฐม ในปีงบประมาณ 2564 (ต.ค.-พ.ค.) พบว่า โรงพยาบาลนครปฐม มีวันนอนเฉลี่ยผู้ป่วยในสูงสุดคือ 5.14 วัน/คน รองลงมาคือ โรงพยาบาลหลวงพ่อบึง มีวันนอนเฉลี่ยผู้ป่วยใน 5.08 วัน/คน โรงพยาบาลสามพราน 4.16 วัน/คน โรงพยาบาลบางเลน 4.07 วัน/คน โรงพยาบาลพุทธมณฑล 3.79 วัน/คน โรงพยาบาลดอนตูม 3.76 วัน/คน โรงพยาบาลกำแพงแสน 3.28 วัน/คน โรงพยาบาลนครชัยศรี 3.06 วัน/คน โรงพยาบาลห้วยพลู 2.82 วัน/คน ตามลำดับ โดยค่าเฉลี่ยวันนอนเฉลี่ยผู้ป่วยในทั้งจังหวัดเท่ากับ 4.29 วัน/คน

ตาราง 3-1-41 จำนวนและอัตราการให้บริการผู้ป่วยใน ทุกสิทธิ รายเดือน (วันต่อคน) จำแนกตามราย
โรงพยาบาลภาครัฐ สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข จังหวัดนครปฐม ปีงบประมาณ
2562 – 2564

โรงพยาบาล	ปี 2562			ปี 2563			ปี 2564 (ต.ค.-พ.ค.)		
	คน	วัน	วัน:คน	คน	วัน	วัน:คน	คน	วัน	วัน:คน
รพ.นครปฐม	32,436	166,652	5.14	43,045	215,168	5.00	12,253	63,035	5.14
รพ.กำแพงแสน	9,156	28,803	3.15	7,551	27,107	3.59	3,945	12,941	3.28
รพ.นครชัยศรี	4,459	18,415	4.13	3,949	11,838	3.00	2,102	6,441	3.06
รพ.ห้วยพลู	4,292	13,308	3.10	3,575	11,315	3.17	1,543	4,357	2.82
รพ.ดอนตูม	2,846	8,913	3.13	2,207	7,440	3.37	1,111	4,173	3.76
รพ.บางเลน	4,222	12,819	3.04	2,656	8,112	3.05	1,452	5,903	4.07
รพ.สามพราน	12,898	50,347	3.90	11,981	47,063	3.93	6,996	29,133	4.16
รพ.พุทธมณฑล	2,854	8,793	3.08	2,310	7,691	3.33	1,084	4,113	3.79
รพ.หลวงพ่อเป็น	1,296	7,176	5.54	1,201	6,472	5.39	680	3,454	5.08
รวม	74,459	315,226	4.23	78,475	342,206	4.36	31,166	133,550	4.29

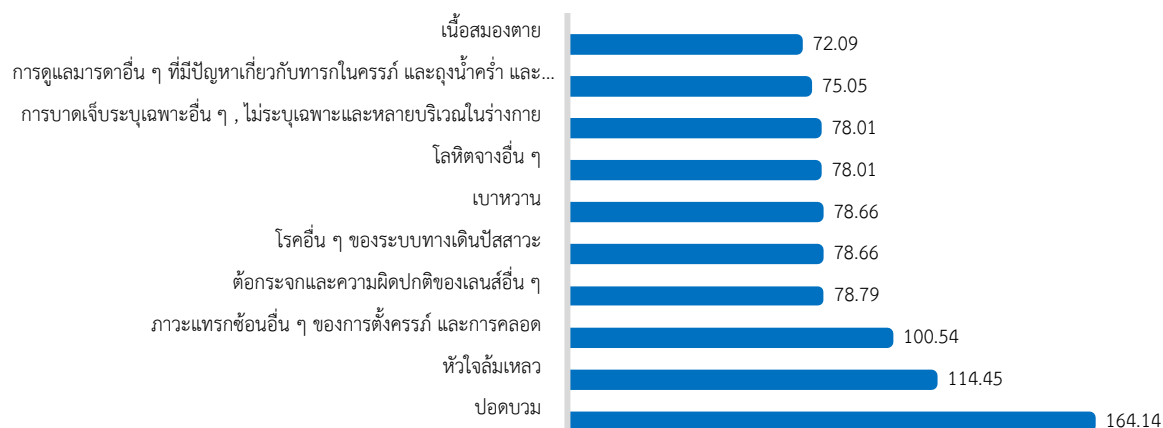
ที่มา : ข้อมูลจากคลังข้อมูลสุขภาพ (HDC) ณ วันที่ วันที่ 24 มิถุนายน 2564
กลุ่มงานพัฒนายุทธศาสตร์สาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครปฐม

สาเหตุการป่วย

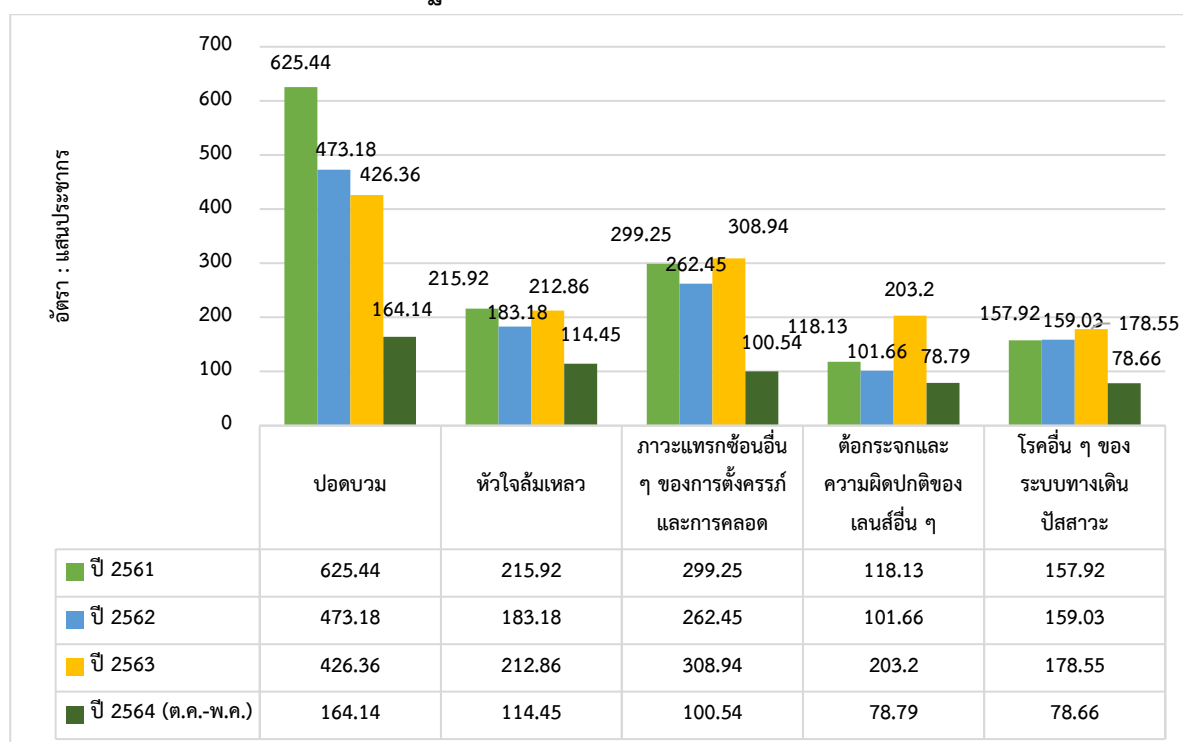
เมื่อพิจารณาตามกลุ่มสาเหตุการป่วย ของผู้ป่วยใน ปีงบประมาณ 2564 (ต.ค.-พ.ค.) พบว่ากลุ่มโรคที่เป็นสาเหตุสำคัญ 3 อันดับแรกพบว่า โรคปอดบวม มีอัตราป่วยสูงสุดเท่ากับ 164.14 ต่อประชากรแสนคน รองลงมาได้แก่ โรคหัวใจล้มเหลว อัตราป่วยเท่ากับ 114.45 ต่อประชากรแสนคน และโรคภาวะแทรกซ้อนอื่น ๆ ของการตั้งครรภ์ และการคลอด อัตราป่วยเท่ากับ 100.54 ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ

แผนภูมิ 3-1-30 10 อันดับโรคผู้ป่วยใน ประจำปีงบประมาณ 2564 (ต.ค.- พ.ค.)

10 อันดับโรคผู้ป่วยใน ประจำปีงบประมาณ 2564 (ต.ค.-พ.ค.)

แผนภูมิ 3-1-31 อัตราผู้ป่วยใน 5 อันดับแรก จำแนกตามกลุ่มสาเหตุการป่วย 298 กลุ่มโรค จังหวัดนครปฐม ปีงบประมาณ 2561 – 2564 (ต.ค.-พ.ค.)

ตาราง 3-1-42 จำนวนและอัตราผู้ป่วยในต่อประชากร 100,000 คน ตามกลุ่มสาเหตุ 10 อันดับแรก

จังหวัดนครปฐม ปี 2562 – 2564							
อันดับ	กลุ่มโรค	ปี 2562		ปี 2563		ปี 2564 (ต.ค.-พ.ค.)	
		จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา
1	ปอดบวม	5,014	625.44	3,761	473.18	3,355	426.36
2	หัวใจล้มเหลว	1,731	215.92	1,456	183.18	1,675	212.86
3	ภาวะแทรกซ้อนอื่น ๆ ของการตั้งครรภ์ และการคลอด	2,399	299.25	2,086	262.45	2,431	308.94
4	ต่อกระจากและความผิดปกติของเลนส์อื่น ๆ	947	118.13	808	101.66	1,599	203.20
5	โรคอื่น ๆ ของระบบทางเดินปัสสาวะ	1,266	157.92	1,264	159.03	1,405	178.55
6	เบาหวาน	1,655	206.44	1,449	182.30	1,339	170.16
7	โลหิตจางอื่น ๆ	992	123.74	1,200	150.98	1,516	192.66
8	การบาดเจ็บระบุเฉพาะอื่น ๆ, ไม่ระบุเฉพาะและหลายบริเวณในร่างกาย	1,887	235.38	1,897	238.67	1,611	204.73
9	การดูแลมารดาอื่น ๆ ที่มีปัญหาเกี่ยวกับทารกในครรภ์ และถุงน้ำคร่ำ และปัญหาที่อาจเกิดได้ในระยะคลอด	1,891	235.88	1,607	202.18	1,882	239.17
10	เนื้องอกสมองตาย	1,598	199.33	1,394	175.38	1,697	215.66

ที่มา : ข้อมูลจากคลังข้อมูลสุขภาพ (HDC) ณ วันที่ 24 มิถุนายน 2564
กลุ่มงานพัฒนายุทธศาสตร์สาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครปฐม

ตาราง 3-1-43 จำนวนและอัตราผู้ป่วยจากสารเคมี และการตั้งใจทำร้ายตนเอง ต่อประชากร 100,000 คน จังหวัดนครปฐม ปีงบประมาณ 2561 – 2563

โรค	2561		2562		2563	
	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา
การเป็นพิษจากสารฆ่าศัตรูพืชและสัตว์	127	14.62	76	9.48	80	10.07
การตั้งใจทำร้ายตนเอง	759	87.40	654	81.58	574	72.22

♦ สถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) จังหวัดนครปฐม

1. รายงานสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ข้อมูลการประชุมคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดนครปฐม ปี 2563 เพื่อขับเคลื่อนพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ.2558 ครั้งที่ 20 / 2563 เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน พ.ศ. 2563 ณ ห้องประชุม ชั้น 5 ศาลากลางจังหวัดนครปฐม

1.1 สถานการณ์โลก ผู้ติดเชื้อ 10,243,858 ราย (รายใหม่ 161,245 ราย) เสียชีวิต 504,410 ราย (รายใหม่ 3,101 ราย) อันดับ 1 อเมริกา อันดับ 2 บราซิล และอันดับ 3 รัสเซีย - สถานการณ์อาเซียน อินโดนีเซีย 54,010 ราย (รายใหม่ 1,198 ราย) สิงคโปร์ 43,459 ราย (รายใหม่ 213 ราย) ฟิลิปปินส์ 35,455 ราย (รายใหม่ 652 ราย) และมาเลเซีย 8,634 ราย (รายใหม่ 18 ราย)

1.2 ประเทศไทย ผู้ป่วยรายใหม่ 7 ราย จาก State Quarantine (โดยมีผู้ป่วย 6 ราย จากประเทศอินเดีย ผู้ป่วย 1 ราย จากประเทศสหรัฐอเมริกา) ผู้ป่วยสะสม 3,169 ราย

1.3 จังหวัดนครปฐมไม่พบติดเชื้อรายใหม่มา 65 วัน ผู้ป่วยสะสม 23 ราย หายกลับบ้านแล้ว ทั้งหมด ผู้กักกันตนเองที่บ้านสะสม 3,203 ราย

2. มาตรการเยียวยา กรณีว่างงาน

2.1 การเยียวยาให้แก่ผู้ว่างงานด้วยสาเหตุการลาออก เลิกจ้าง และ สาเหตุสุดวิสัยจาก โรค Covid19 จ่ายค่าประโยชน์ทดแทนให้กับลูกจ้าง ทั้งหมด 34,196 ราย เป็นเงินประมาณ 186 ล้านบาท ข้อมูล ณ วันที่ 25 กรกฎาคม 2563 การคืนเงินสทบให้กับนายจ้าง คืนไปแล้ว 181 แห่ง เป็นเงิน ประมาณ 4 ล้านบาท คืนเงินสทบให้กับผู้ประกอบการ 39 จำนวน 1,103 ราย เป็นเงิน 460,000 บาท

2.2 การช่วยเหลือเยียวยาเกษตรกร

การเยียวยาเกษตรกรสัปดาห์นี้ยังไม่มีข้อ

2.3 การช่วยเหลือประชาชนด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต

1) อปท. 117 แห่ง ได้มีการช่วยเหลือ 114 แห่ง คิดเป็นจำนวนเงิน ในการช่วยเหลือ ประมาณ 18 ล้านบาท การช่วยเหลือภาคเกษตรและอื่นๆ เป็นเงินประมาณ 12 ล้านบาท

2) อบจ.นครปฐม ได้สนับสนุนการซ่อมแซมโรงพยาบาลบางเลน ซึ่งเป็นสถานที่ ควบคุมและสังเกตอาการผู้ป่วย

3) โรงพยาบาลห้วยพลู และ อบต.ลานตากฟ้านครชัยศรี พบว่าได้มี การจัดทำตู้ปันสุข ในพื้นที่

2.4 การช่วยเหลือเยียวยาบุคคลไร้บ้าน ไร้ที่พึ่ง

การช่วยเหลือคนพิการและครอบครัว จะได้รับการช่วยเหลือจาก เงิน 2 กองทุน กองทุนแรก จะได้รับการช่วยเหลือจากกองทุนส่งเสริมและ พัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ จะได้รับความช่วยเหลือรายละ 1,000 บาท ทุกราย ส่วนกองทุนที่สอง จะได้รับความช่วยเหลือจากมติ ครม. โดย กองทุนแรก ได้ให้ความช่วยเหลือผู้พิการ จำนวน 2,030,000 คน สำหรับคนพิการ ในนครปฐม จะได้รับการช่วยเหลือ 20,644 คน นอกจากนี้ตามมติของ คณะกรรมการกองทุน สำหรับคนพิการรายใหม่ ที่จะมา จดทะเบียนก็จะได้รับ การช่วยเหลือเช่นกัน จนถึง 30 กันยายน 2563

2.5 การประชาสัมพันธ์

เรื่องการเตรียมการเปิดการเรียนการสอนของสถานบันการศึกษาต่างๆ ที่จะเปิดในวันที่ 1 กรกฎาคม 2563 รวมทั้งเรื่องของการจัดกิจกรรม ของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจของจังหวัดนครปฐม และให้มีการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง เช่น

- การเข้ารับบริการทะเบียนราษฎร์
- การรับบริจาคขวดพลาสติก เพื่อเอามาทำชุด PPE
- การเปิดให้บริการคลินิกทันตกรรมในโรงพยาบาล ซึ่งคาดว่าจะเดือนหน้าจะมีบริการเพิ่มมากขึ้น
- การเปิดการเรียนการสอนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จะต้องผ่านการตรวจ ประเมินจากท้องถิ่น
- การจัดประชุม งานเลี้ยง งานสังสรรค์ สามารถจัดดำเนินการได้ โดยต้องมีมาตรการป้องกัน
- การรื้อเรียนร้านสะดวกซื้อ ตลาดนัด ที่มีมาตรการป้องกันน้อยลง ประชาชนเองก็ไม่สวมหน้ากากอนามัย ไม่เว้นระยะห่าง
- ศูนย์โควิด ได้ส่งคู่มือมาตรการความปลอดภัยระยะ 3 สามารถ Download ตาม QRCORD
- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครปฐม ได้มีเอกสารสื่อสาร การป้องกันโรค COVID-19 สนับสนุนสถานศึกษา

2.6 การขออนุมัติเปิดภาคเรียน ปีการศึกษา 2563 ของสถานศึกษาในสังกัด และกำกับของกระทรวงศึกษาธิการ

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้มีการเปิดภาคเรียน ปีการศึกษา 2563 ในวันที่ 1 กรกฎาคม 2563 โดยให้สถานศึกษาประเมินความพร้อม ในการเปิดภาคเรียน ตามมาตรการที่กรมอนามัยและส่วนราชการได้กำหนดขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับคู่มือปฏิบัติของสถานศึกษา ในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) โดยกำหนดขั้นตอนให้สถานศึกษาประเมินตนเองร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษา หลังจากนั้นก็รวบรวมส่งมาหน่วยงานต้นสังกัดในระดับพื้นที่ เช่น สพฐ. ส่งมายังหน่วยงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อาชีวฯ ส่งมายังประธานอาชีวศึกษาจังหวัด ส่วน กศน. ส่งมาที่สำนักงาน กศน.จังหวัด ในส่วนของหน่วยงานก็จะรวบรวม ตรวจสอบ ประชุมคณะกรรมการในส่วนในระดับเขต ระดับหน่วยงานและให้ความเห็นชอบ หลังจากนั้นจะรวบรวมส่งมาสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ส่วนแบบประเมินความพร้อมจะมีทั้งหมด 44 ข้อ ซึ่ง 20 ข้อแรก จะเป็นมาตรการด้านสุขอนามัย ถือว่าเป็นมาตรการบังคับและอีก 24 ข้อจะเป็นมาตรการเสริม หากสถานศึกษาใดประเมินแล้วผ่านทั้งหมด 44 ข้อ ถือว่าอยู่ในกลุ่มสีเขียว ที่สามารถเปิดเรียนได้ (ถ้า 20 ข้อแรก ตามมาตรการด้านสุขอนามัยผ่านทั้งหมด และตั้งแต่ข้อ 21 เป็นต้นไป มีบางข้อไม่ผ่าน ถือว่าเป็นสีเหลือง) ก็ยังสามารถเปิดการเรียนการสอนได้ แต่ต้องมีการปรับปรุงให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด สำหรับสีแดง หมายถึงโรงเรียนไม่สามารถเปิดการเรียนการสอนได้ เนื่องจาก 20 ข้อแรกนั้นไม่ผ่านการประเมินตามมาตรการฯ

โดยทางสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดได้สรุปผลการประเมินในสังกัด ดังนี้

- สพป.นครปฐม เขต 1 โรงเรียนสามารถเปิดเรียนได้ 121 แห่ง
- สพป.นครปฐม เขต 2 โรงเรียนสามารถเปิดเรียนได้ 118 แห่ง
- สพม.เขต 9 โรงเรียนสามารถเปิดเรียนได้ 27 แห่ง โรงเรียนสามารถเปิดเรียนได้

แต่ต้องปรับปรุงมาตรฐาน 2 แห่ง

- สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครปฐม โรงเรียนสามารถเปิดเรียนได้ 11 แห่ง
- ศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษา 1 จังหวัดนครปฐม โรงเรียนสามารถเปิดเรียนได้

3 แห่ง

- สำนักงาน กศน. จังหวัดนครปฐม โรงเรียนสามารถเปิดเรียนได้ 7 แห่ง
- สถานศึกษาเอกชน โรงเรียนสามารถเปิดเรียนได้ 45 แห่ง ซึ่งจะแตกต่างจากที่อื่น

โดยสำนักงานศึกษาธิการจะตั้งคณะทำงานชุดละ 2 ท่าน ออกไปประเมินโรงเรียนเอกชนทั้ง 45 โรงเรียน และผลการประเมินทั้งหมด สามารถเปิดการเรียนการสอนได้โดยอยู่เกณฑ์เป็นสีเขียวทั้งหมด ดังนั้นโรงเรียนสามารถเปิดการเรียนการสอนได้ทั้งหมด 334 แห่ง หมายเหตุโรงเรียนที่สามารถเปิดเรียนได้ แต่ต้องดำเนินการปรับปรุง ให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด จำนวน 2 โรงเรียน

- โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ในข้อที่ 34 มีการตรวจสอบประวัติเสี่ยงของนักเรียน และบุคลากร รวมทั้งตรวจสอบเรื่องการกักตัวให้ครบ 14 วัน ก่อน วันเปิดการเรียนการสอนตามปกติ

- โรงเรียนบัวปากท่าวิทยา ข้อที่ 44 มีการจัดหาบุคลากรเพิ่มเติมในการดูแลนักเรียน และการจัดการสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา

2.7 การขออนุมัติเปิดสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถานศึกษาซึ่งสังกัดสำนักงานส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม จำนวนโรงเรียนทั้งหมด 17 แห่ง ซึ่งสถานศึกษาทั้งหมดได้มีการประเมินตนเอง โดยใช้แบบประเมินคล้ายๆ กับของกระทรวงศึกษาธิการ โดยผลประเมินออกมา สถานศึกษาทั้งหมดประเมินตามมาตรการฯ เป็นสีเขียว 13 แห่ง สามารถเปิดการเรียนการสอนได้ และประเมินตามมาตรการ เป็นสีเหลือง 4 แห่ง ซึ่งต้องมีการดำเนินการปรับปรุงให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด ประกอบไปด้วย โรงเรียนเทศบาลนครนครปฐม สังกัดเทศบาลนครนครปฐม โรงเรียนอนุบาลประπανคร สังกัดเทศบาลนครนครปฐม โรงเรียนอนุบาลสระแก้ว สังกัดเทศบาลนครนครปฐม โรงเรียนเทศบาล 2 วัดอ้อมใหญ่ สังกัดเทศบาลตำบลอ้อมใหญ่ จำนวนโรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 164 แห่ง ก็จะใช้แบบประเมินตนเองของกระทรวงศึกษาธิการ ให้ประเมินตนเอง 4 ด้าน ก็จะเป็นด้านอาคารสถานที่ ด้านบุคลากร ด้านจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านวัสดุอุปกรณ์ สัปดาห์ที่ผ่านมาการแจ้งมาทั้งหมด 124 แห่ง ยังไม่ผ่าน 36 แห่ง ทางผู้ว่าราชการจังหวัดให้สำนักงานส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ร่วมกับท้องถิ่นอำเภอ ไปที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้คำแนะนำและได้รับการประเมินตนเองกลับมา ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องสถานที่ที่คับแคบ จึง ได้มีการปรับการเรียนให้สลับเวลาเรียนบ้าง หาสถานที่เพิ่มเติมบ้าง โดยทั้ง 36 แห่งโรงเรียนก็

ได้ยืนยันว่าสามารถพร้อมที่จะเปิดการเรียนการสอนได้ ดังนั้น โรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้งหมด 164 แห่ง ยืนยันว่าสามารถเปิดการเรียนการสอนได้ในวันที่ 1 กรกฎาคม 2563 โรงเรียนอนุบาลสระแก้วประเมินตนเองไม่ผ่าน ข้อ 43 – 44 ไม่มีการแสวงหาแหล่งเงินทุนสนับสนุนจากหน่วยงานองค์กรหรือเอกชน และไม่มีการจัดหาบุคลากรเพิ่มเติมในการดูแลนักเรียน นักศึกษา และการจัดการสิ่งแวดล้อม ในสถานศึกษา โรงเรียนเทศบาลนครปฐม ประเมินตนเองไม่ผ่าน ข้อ 23 และ ข้อ 25 ไม่มีมาตรการกำหนดระยะเวลาในการใช้สื่อออนไลน์ และไม่มีการเตรียมหน้ากากอนามัยสำรอง สำหรับนักเรียน นักศึกษา โรงเรียนประปานคร ประเมินตนเองไม่ผ่าน ข้อ 30 และ ข้อ 44 ไม่ มีมาตรการดูแลนักเรียน นักศึกษา ที่มีความบกพร่องด้านพัฒนาการ และไม่มีการจัดหาบุคลากรเพิ่มเติมในการดูแลนักเรียน นักศึกษา และการจัดการ สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา โรงเรียนเทศบาล 2 วัดอ้อมใหญ่ ประเมินตนเองไม่ผ่าน ข้อ 40 ไม่มีมาตรการจัดการความสะอาดบนรถรับ-ส่งนักเรียน นักศึกษา เว้นระยะห่างระหว่างบุคคล (กรณีรถรับส่งนักเรียน) การประเมินผล การติดตามการเรียนการสอน หลังเปิดภาคเรียนซึ่งจะมีกลไกการตรวจราชการ การกำกับติดตาม ก็จะมีผู้ตรวจราชการ กระทรวงศึกษาธิการ ผู้เชี่ยวชาญศึกษาภาค ผู้เชี่ยวชาญศึกษาจังหวัด และลงมาถึงเขตพื้นที่ ในสัปดาห์แรกจะมีการออกกำกับติดตามเป็นสำคัญ ซึ่งทั้งหมดจะมีแบบติดตามอยู่ 9 ประเด็น

♦ **มาตรการ/แนวทางปฏิบัติในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID – 19)**

ด้านเศรษฐกิจและการดำเนินชีวิต

มาตรการสำหรับผู้ประกอบอาหาร เจ้าของร้านอาหาร ศูนย์อาหาร

มาตรการสำหรับผู้ประกอบอาหาร

1. ผู้ประกอบการควรให้ความรู้ คำแนะนำ หรือจัดหาสื่อประชาสัมพันธ์การป้องกันการแพร่กระจายเชื้อโรคกับพนักงานในร้านอาหาร เช่น โปสเตอร์ กินร้อน ช้อนกลาง ล้างมือ การล้างมือที่ถูกต้อง และการสวมหน้ากากอนามัย เป็นต้น

2. จัดหาสบู่ เจลล้างมือแอลกอฮอล์ หรือจัดสถานที่สำหรับล้างมือ และหน้ากากอนามัย ภายใน ร้านอาหาร เช่น ประตูทางเข้า ห้องสุขา บริเวณเคาเตอร์คิดเงิน เป็นต้น เพื่อให้บริการกับผู้บริโภค รวมถึงพนักงานในร้านอาหาร

3. เพิ่มความตระหนักให้กับพนักงานที่ประกอบอาหาร และพนักงานทำความสะอาด ถึงความเสี่ยงในการปนเปื้อนเชื้อ โดยให้ความสำคัญในการป้องกันตนเอง เช่น การสวมหน้ากากอนามัยและถุงมือขณะปฏิบัติงาน และการดูแลทำความสะอาดสิ่งของที่ใช้งานบ่อยๆ เช่น โต๊ะอาหาร อุปกรณ์ที่ใช้ในการประกอบอาหาร อุปกรณ์ที่ใช้ในการรับประทานอาหาร รวมถึงอุปกรณ์ทำความสะอาดอื่นๆ รณรงค์ให้ลูกค้าป้องกันตนเองโดยการล้างมือบ่อยๆ และทุกครั้งสัมผัสอุปกรณ์ สิ่งของเครื่องใช้ ที่มีผู้สัมผัสจำนวนมาก

4. จัดให้มีการทำความสะอาดอุปกรณ์ และบริเวณที่มีผู้สัมผัสปริมาณมากอย่างสม่ำเสมอ เช่น โต๊ะอาหาร ที่จับประตู ห้องน้ำ ด้วยน้ำผงซักฟอกหรือน้ำยาทำความสะอาด และ 70% แอลกอฮอล์ อย่างน้อย 1– 2 ครั้ง

5. ระมัดระวังการเก็บขยะที่ปนเปื้อนน้ำมูก น้ำลาย เช่น กระดาษชำระที่ผ่านการใช้เช็ดปาก กระดาษชำระในห้องสุขา ควรสวมถุงมือ หรือใช้หลักคีบด้ามยาวเก็บขยะปนเปื้อนเหล่านี้ ก่อนทิ้งขยะติดเชื้อ ควรใส่ถุงปิดปากให้มิดชิด และล้างมือทำความสะอาดเพื่อป้องกันการตกค้างของเชื้อโรค

6. สำหรับสถานประกอบการที่มีลูกจ้างทำงานหนาแน่น ควรจัดให้มีการตรวจคัดกรองลูกจ้างทุกคน ก่อนเข้าทำงาน หากลูกจ้างป่วย ควรพิจารณาให้หยุดรักษาตัวที่บ้าน เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคในสถานประกอบการ และหากมีอาการป่วยรุนแรงควรรีบไปพบแพทย์

มาตรการสำหรับสถานประกอบการ สถานที่ทำงาน

มาตรการสำหรับผู้ประกอบการ

1. ผู้ประกอบการควรให้ความรู้ คำแนะนำ หรือจัดหาสื่อประชาสัมพันธ์การป้องกันการแพร่กระจายเชื้อโรคกับพนักงานในหน่วยงาน เช่น โปสเตอร์ กินร่อน ซ่อนกลาง ล้างมือ การล้างมือที่ถูกต้อง และการสวมหน้ากากอนามัย เป็นต้น
2. จัดหาสบู่ เจลล้างมือแอลกอฮอล์ หรือจัดสถานที่สำหรับล้างมือ และหน้ากากอนามัย ภายในสถานที่ทำงาน เช่น ประตูทางเข้าห้องทำงาน ประตูทางเข้าไลน์การผลิต ห้องสุขา เป็นต้น เพื่อให้บริการกับ พนักงาน
3. ควรมีห้องพยาบาลให้การดูแลรักษาเบื้องต้นแก่ผู้ป่วย เพื่อแยกผู้ป่วยออกจากสถานที่ทำงาน หรือไลน์ การผลิตที่มีคนรวมกันเป็นจำนวนมาก รวมทั้งอำนวยความสะดวกในการส่งกลับไปรักษาตัวที่บ้าน หรือโรงพยาบาล
4. เพิ่มความตระหนักให้กับพนักงาน และพนักงานทำความสะอาด ถึงความเสี่ยงในการปนเปื้อนเชื้อ โดยให้ความสำคัญในการป้องกันตนเอง เช่น การสวมหน้ากากอนามัยและถุงมือขณะปฏิบัติงาน และการดูแลทำความสะอาดสิ่งของที่ใช้งานบ่อยๆ เช่น โต๊ะทำงาน คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้ในการทำงาน รวมถึงอุปกรณ์ทำความสะอาดอื่นๆ
5. รมรงค์ให้พนักงานป้องกันตนเองโดยการล้างมือก่อนเข้าทำงาน และทุกครั้งสัมผัสอุปกรณ์ สิ่งของ เครื่องใช้ ที่มีผู้สัมผัสจำนวนมาก
6. จัดให้มีการทำความสะอาดอุปกรณ์ และบริเวณที่มีผู้สัมผัสปริมาณมากอย่างสม่ำเสมอ เช่น โต๊ะทำงาน คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้ในการทำงาน ที่จับประตู ห้องน้ำ ด้วยน้ำผงซักฟอกหรือน้ำยาทำความสะอาด และ 70% แอลกอฮอล์
7. รมรงค์วังการเก็บขยะติดเชื้อ เช่น ทิชชูที่ผ่านการใช้แล้ว อาจปนเปื้อนสารคัดหลั่งของผู้บริโภค เป็นต้น ก่อนทิ้งขยะติดเชื้อควรใส่ถุงปิดให้มิดชิด หรือทิ้งในถังขยะติดเชื้อ และล้างมือทำความสะอาด เพื่อป้องกันการตกค้างของเชื้อโรค
8. สำหรับสถานประกอบการที่มีพนักงานทำงานหนาแน่น (โรงงานที่มีไลน์การผลิต) ควรจัดให้มีการ ตรวจคัดกรองพนักงานทุกคนก่อนเข้าทำงาน หากพบพนักงานป่วย ควรพิจารณาให้หยุดรักษาตัวที่บ้าน เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคในสถานประกอบการ และหากมีอาการป่วยรุนแรงควรรีบไปพบแพทย์
9. กรณีสถานประกอบการที่มีรถรับ-ส่งพนักงาน ให้ดำเนินการทำความสะอาดยานพาหนะบริเวณ ที่ สัมผัสกับผู้โดยสาร เช่น ราวจับ กลอนประตู เบาะนั่ง ที่เท้าแขน ด้วยน้ำผสมผงซักฟอก หรือน้ำยาทำความสะอาด และ 70% แอลกอฮอล์ สามารถทำลายเชื้อไวรัสได้
10. การพิจารณาปิดสถานประกอบการชั่วคราว หากพบผู้ป่วยเป็นจำนวนมาก เช่น การเลื่อน หรือยกเลิกการผลิตที่พบผู้ป่วยออกไปชั่วคราว เพื่อให้พนักงานหยุดพักรักษาตัวและลดการแพร่กระจายของเชื้อโรค

มาตรการสำหรับบุคลากรในหน่วยงาน

1. ก่อนไปทำงาน ควรจัดเตรียมหน้ากากอนามัยและแอลกอฮอล์เจล เพื่อใช้สำหรับตนเองและเพื่อนร่วมงาน
2. หากพบว่าตนเองมีอาการป่วย ควรหยุดพักรักษาตัวอยู่ที่บ้าน หรือถ้ามีเหตุจำเป็นให้ต้องไปทำงาน ควรสวมหน้ากากอนามัย และหากไม่มีหน้ากากอนามัย ให้ขอหน้ากากอนามัยจากห้องพยาบาลในหน่วยงาน
3. หากสังเกตเห็นเพื่อนร่วมงานมีอาการไอ จาม ผิดปกติ ให้แจ้งห้องพยาบาลเพื่อจัดหาหน้ากากอนามัย ให้พนักงาน หรือแนะนำให้บุคคลดังกล่าวสวมหน้ากากอนามัย

กรณีมีบุคลากรเดินทางไปประเทศที่พบการระบาด

1. จดหรือเลื่อนการเดินทางโดยไม่จำเป็นไปยังประเทศหรือเมืองดังกล่าว
2. หากหลีกเลี่ยงการเดินทางไม่ได้ ควรมีประกันสุขภาพระหว่างการเดินทางไปต่างประเทศ
3. เมื่อเดินทางไปยังประเทศหรือเมืองที่มีการระบาด ควรใส่หน้ากากอนามัย หลีกเลี่ยงการไปในสถานที่แออัด หรือคนพลุกพล่าน และปฏิบัติตามคำแนะนำของประเทศนั้นๆ อย่างเคร่งครัด
4. ระหว่างการเดินทาง หากมีอาการไข้ ไอ เจ็บคอ หรือมีน้ำมูก ควรไปพบแพทย์ทันทีเพื่อรับการตรวจวินิจฉัยและรักษาอย่างถูกต้อง
5. เมื่อจะเดินทางกลับประเทศไทย หากมีอาการป่วยก่อนโดยสารเครื่องบิน ต้องแจ้งให้เจ้าหน้าที่สายการบินทราบล่วงหน้าเพื่อประเมินความเสี่ยงต่อการแพร่กระจายเชื้อ ท่านอาจไม่ได้รับการพิจารณาให้ขึ้นเครื่องบิน หากมีอาการป่วยอยู่และไม่มีใบรับรองแพทย์
6. เมื่อเดินทางกลับเข้าประเทศไทย
  - 6.1 ให้ความร่วมมือกับการตรวจคัดกรองที่ด่านควบคุมโรคระหว่างประเทศ และแจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบทันที หากมีอาการป่วย
  - 6.2 สังเกตอาการป่วยและวัดไข้ตนเองทุกวัน เป็นเวลา 14 วันหลังกลับจากพื้นที่ที่พบการระบาด โดยในช่วงเวลา 14 วันในการเฝ้าสังเกตอาการ ให้ปฏิบัติตัวดังนี้
    - o ระหว่าง 14 วันที่สังเกตอาการ ให้แยกเครื่องใช้ส่วนตัว ไม่รับประทานอาหาร หรือพูดคุย ใกล้ชิดกับผู้อื่น งดการไปร่วมกิจกรรมที่มีคนจำนวนมาก งดการเข้าประชุม การไปสถานที่ที่คนพลุกพล่าน เช่น ตลาด ห้างสรรพสินค้า ควรอยู่ในที่พักอาศัยเป็นหลัก และเดินทางออก นอกบ้านเท่าที่มีความจำเป็น
    - o ทั้งนี้การให้หยุดงาน ลางาน หรือทำงานจากบ้าน ให้พิจารณาตามความเหมาะสมของแต่ละ หน่วยงาน
    - o หากมีอาการไข้ ไอ เจ็บคอ หรือมีน้ำมูก ภายใน 14 วันหลังกลับจากพื้นที่ที่พบการระบาด ควรไปพบแพทย์ทันทีพร้อมแจ้งประวัติการเดินทางให้เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลทราบ

มาตรการสำหรับผู้ประกอบการโรงแรม

มาตรการสำหรับผู้ประกอบการโรงแรม

1. เจ้าหน้าที่แผนกต้อนรับ ควรสอบถามประวัติการเดินทางและสังเกตอาการทางสุขภาพของแขกที่มาเข้าพัก หากในช่วง 14 วันที่ผ่านมามีประวัติเดินทางไปในพื้นที่เสี่ยงตามประกาศ เป็นพื้นที่ระบาด และมีอาการไข้ ไอ จาม มีน้ำมูก หรือเหนื่อยหอบ ให้แจ้ง ตามแนวทาง ก. และให้ผู้ป่วยสวมหน้ากากอนามัย ส่งไปโรงพยาบาลที่อยู่ใกล้ที่สุดเพื่อเข้าสู่ระบบการดูแลรักษาตามความเหมาะสมต่อไป

2. จัดเตรียมหน้ากากอนามัย และบริการแอลกอฮอล์เจลล้างมือไว้ในบริเวณพื้นที่ส่วนกลาง เช่น ล็อบบี้ ห้องอาหาร ห้องออกกำลังกาย ประตูทางเข้าออก หรือหน้าลิฟท์ เป็นต้น เพื่อให้บริการแก่แขก รวมถึงพนักงานของโรงแรม ซึ่งจะช่วยลดความเสี่ยงในการแพร่กระจายเชื้อระหว่างบุคคลได้

3. เพิ่มความตระหนักให้กับพนักงานทำความสะอาดถึงความเสี่ยงในการปนเปื้อนเชื้อ โดยให้ความสำคัญ ในการป้องกันตนเอง เช่น การสวมหน้ากากอนามัยและถุงมืออย่างขณะปฏิบัติงาน และการดูแลทำความสะอาด สิ่งของที่ใช้งานบ่อยๆ เช่น รีโมท สวิตช์ไฟ แก้วน้ำดื่ม โทรศัพท์ หัวเตียง และมือจับประตู เป็นต้น เพื่อกำจัดเชื้อ ทั้งนี้ น้ำยาฆ่าล้างห้องสุขา ผงซักฟอก และ 70% แอลกอฮอล์ สามารถทำลายเชื้อไวรัสได้

4. โรงแรมที่พักที่มีผู้ป่วยที่สงสัยโรคโคโรนาหรือผู้ป่วยยืนยันโรคโคโรนาเข้าพัก ต้องให้พนักงานทำความสะอาดสวมชุดป้องกันตนเอง โดยใส่หมวก คลุมผม แว่นใสขนาดใหญ่ (แว่นกันลม) หน้ากากอนามัย ผ้าพลาสติกกันเปื้อน ถุงมือยางชนิดยาว และ รองเท้าบูท ทำความสะอาดห้องพักโดยใช้น้ำยาฟอกขาวที่มีส่วนผสมของโซเดียมไฮโปคลอไรด์ 6% (เช่น ไฮเตอร์ขวดสีฟ้า ไฮยีนขวดสีขาว) ผสมน้ำในอัตราส่วน 1 ต่อ 100 ในการเช็ดทำความสะอาดพื้นผิวและ ราวทิ้งไว้ 30 นาที ในบริเวณที่อาจมีน้ำมูก น้ำลาย หรือเสมหะของผู้ป่วยตกค้างอยู่

มาตรการสำหรับพนักงานโรงแรม

เจ้าหน้าที่แผนกต้อนรับ ไม่ว่าจะเป็นพนักงานต้อนรับ พนักงานสัมภาระ พนักงานเปิดประตู เจ้าหน้าที่สำรองห้องพัก หรือเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกต่างๆ ถือได้ว่าเป็นคนกลุ่มแรกที่ต้องพบเจอกับแขกจำนวนมาก สิ่งสำคัญ เบื้องต้นในการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อ คือ การสังเกตอาการทางสุขภาพของแขกที่มาใช้บริการ เช่น มีอาการไข้ ไอ เจ็บคอ มีน้ำมูก หรือเหนื่อยหอบ โดยแนะนำให้แขกสวมหน้ากากอนามัยและไปพบแพทย์ทันทีพร้อมแจ้งประวัติ การเดินทาง ระมัดระวังการสัมผัสใกล้ชิดขณะปฏิบัติหน้าที่ หากเสี่ยงไม่ได้จริงๆ ควรสวมหน้ากากอนามัย หมั่นล้าง มือให้สะอาดอยู่เสมอด้วยน้ำ และสบู่ หรือ แอลกอฮอล์เจลล้างมือ ไม่นำมือมาสัมผัสตา จมูก ปาก รักษาร่างกายให้ อบอุ่นอยู่เสมอ และนอนหลับพักผ่อนให้เพียงพอ หากมีอาการป่วย ควรรีบไปโรงพยาบาลที่อยู่ใกล้ พร้อมแจ้งประวัติ การสัมผัสคลุกคลีกับผู้ป่วยให้เจ้าหน้าที่ทราบเพื่อรับการตรวจวินิจฉัยและรักษาต่อไป

มาตรการสำหรับผู้ประกอบการร้านนวดแผนไทย นวดสปา

มาตรการสำหรับผู้ประกอบการร้านนวดสปา

1. ผู้ประกอบการควรให้ข้อมูลความรู้ คำแนะนำ หรือจัดหาสื่อประชาสัมพันธ์ การป้องกันการแพร่กระจายเชื้อโรคกับผู้ใช้บริการ รวมทั้งพนักงานในร้าน เช่น โปสเตอร์ป้ายประกาศ แนะนำ ให้ล้างมือและสวมหน้ากากอนามัย
2. จัดจุดบริการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อโรค เช่น จัดอ่างล้างมือพร้อมสบู่ เจลล้างมือแอลกอฮอล์ และหน้ากากอนามัย ประจำจุดที่ใช้ร่วมกัน เช่น ห้องน้ำ ห้องอาหาร ห้องเปลี่ยนเสื้อผ้า ห้องพักผ่อน เพื่อให้บริการกับผู้ใช้บริการรวมถึง พนักงานในร้าน ทำความสะอาดสถานที่ อุปกรณ์ เครื่องใช้ที่มี ผู้สัมผัสจำนวนมาก เช่น ลูกบิดประตู ราวบันได เก้าอี้ นวด เบาะนวด ด้วยน้ำผงซักฟอก หรือน้ำยาทำความสะอาด และ 70% แอลกอฮอล์ อย่างน้อยวันละ 1-2 ครั้งหรือทุกครั้งหลังมีผู้ใช้บริการซักล้างทำความสะอาด หรือเปลี่ยนอุปกรณ์หรือสิ่งของที่ให้บริการอย่างถูกสุขลักษณะทุกครั้ง หลังให้บริการ เช่น ผ้าขนหนู ปลอกหมอน ผ้าปูเตียง เสื้อผ้า เป็นต้น
3. เพิ่มความตระหนักให้กับพนักงานในร้านถึงความเสี่ยงในการปนเปื้อนเชื้อ โดยให้ความสำคัญในการป้องกันตนเอง เช่น การสวมหน้ากากอนามัย หรือถุงมือขณะปฏิบัติงาน และการดูแลรักษาสุขอนามัยส่วนบุคคล เช่น ล้างมือก่อนและหลังปฏิบัติงาน และทุกครั้งสัมผัสอุปกรณ์สิ่งของเครื่องใช้ที่มีผู้สัมผัสจำนวนมาก
4. ควรมีการจัดการขยะติดเชื้อ สิ่งปฏิกูล และน้ำเสียที่เหมาะสมระมัดระวังการเก็บขยะ เช่น ผ้าหรือ ทิชชูที่ผ่านการใช้แล้ว อาจปนเปื้อนน้ำมูก น้ำลายของผู้รับบริการ เป็นต้น ก่อนทิ้งขยะติดเชื้อควรใส่ถุงปิดให้มิดชิดหรือทิ้งในถังขยะติดเชื้อ และล้างมือทำความสะอาดเพื่อป้องกันการตกค้างของเชื้อโรค
5. สำหรับสถานประกอบการที่มีลูกจ้างหนาแน่นควรจัดให้มีการตรวจคัดกรองลูกจ้างทุกคนก่อนเข้าทำงานหากลูกจ้างป่วย ควรพิจารณาให้หยุดรักษาตัวที่บ้านเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคในสถานประกอบการและหากมีอาการป่วยรุนแรงควรรีบไปพบแพทย์

มาตรการสำหรับให้บริการ

1. ควรป้องกันตนเองจากการติดเชื้อด้วยการสังเกตอาการทางสุขภาพของแขกที่มาใช้บริการ เช่น มีอาการไข้ ไอ เจ็บคอ มีน้ำมูก หรือเหนื่อยหอบ ควรแนะนำให้แขกสวมหน้ากากอนามัยและไปพบแพทย์ทันทีพร้อมแจ้งประวัติการเดินทาง
2. ระมัดระวังการสัมผัสใกล้ชิดขณะปฏิบัติหน้าที่ ควรสวมหน้ากากอนามัยทุกครั้งใกล้ชิดกับผู้ใช้บริการ หมั่นล้างมือให้สะอาดอยู่เสมอด้วยน้ำและสบู่หรือแอลกอฮอล์เจลล้างมือไม่นำมือมาสัมผัสตา จมูก ปาก หากมีอาการป่วย ควรรีบไปพบแพทย์ พร้อมแจ้งประวัติการสัมผัสคลุกคลีกับผู้ป่วยให้เจ้าหน้าที่ทราบเพื่อรับการตรวจวินิจฉัยและรักษาต่อไป
3. ไม่ใช้สิ่งของร่วมกับผู้อื่น เช่น แก้วน้ำ หลอดดูดน้ำ ช้อน ผ้าเช็ดมือ ผ้าเช็ดหน้า ผ้าเช็ดตัว เป็นต้น

4. ติดตามและปฏิบัติตามคำแนะนำอื่นๆ ของกระทรวงสาธารณสุขอย่างใกล้ชิด สามารถหาข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครปฐม

มาตรการสำหรับผู้ประกอบการคอนโดมิเนียม อพาร์ทเมนต์ หอพัก

มาตรการสำหรับผู้ประกอบการคอนโดมิเนียม อพาร์ทเมนต์ หอพัก นิติบุคคลคอนโดหรือผู้ดูแลที่พักอาศัยควรดำเนินการ ดังนี้

1. จัดทำป้าย เพื่อแจ้งเตือนพนักงาน ผู้พักอาศัย และผู้มาเยี่ยมถึงสถานการณ์การระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และมาตรการในการป้องกันสำหรับประชาชนที่แนะนำโดยกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข หากสามารถจัดทำได้ขอเป็น 3 ภาษา ได้แก่ ไทย จีน อังกฤษ (ประสานขอได้ที่ สายด่วนกรมควบคุมโรค 1422 หรือดาวน์โหลดได้จากเว็บไซต์กรมควบคุมโรค)
2. แจ้งพนักงานประจำในที่พักอาศัย ผู้พักอาศัยทุกห้อง รวมทั้งบุคคลใกล้ชิด ทั้งที่พักอยู่ด้วยกันในห้องหรือเป็นผู้มาเยี่ยม หากมีไข้ หรือ มีอาการไอ เจ็บคอ มีน้ำมูก ให้สวมใส่หน้ากากอนามัย ตลอดเวลา ล้างมือบ่อยๆ และรีบไปพบแพทย์ ในกรณีที่เพิ่งเดินทางกลับจากต่างประเทศภายใน 14 วัน ให้แจ้งประวัติการเดินทางให้แพทย์ทราบด้วย
3. ติดตั้งเครื่องจ่ายแอลกอฮอล์เจลล้างมือ ไว้ในบริเวณพื้นที่ส่วนกลาง เช่น ล็อบบี้ ห้องอาหาร ห้องออกกำลังกาย ประตูทางเข้าออก หรือหน้าลิฟต์ เป็นต้น เพื่อให้บริการแก่พนักงาน ผู้พักอาศัย ซึ่งจะช่วยลดความเสี่ยงในการแพร่กระจายเชื้อระหว่างบุคคลได้
4. หมั่นดูแลทำความสะอาดสิ่งของที่ใช้งานบ่อยๆ เช่น ลิฟต์ ปุ่มกดลิฟต์ สวิตช์ไฟ โทรศัพท์ มือจับประตู ปุ่มกดประตูเข้าออกอัตโนมัติ เครื่องคัดกรอง รวบันได ห้องน้ำส่วนรวม เครื่องออกกำลังกาย เคอร์เตอร์เจ้าหน้าที่ดูแลอาคารที่มีผู้มาติดต่อบ่อยๆ เป็นต้น เพื่อกำจัดเชื้อ ทั้งนี้ น้ำยาขัดล้าง ห้องสุขา น้ำยาซักผ้าขาวผสมน้ำ 1 ต่อ 10 และ 70% แอลกอฮอล์ สามารถทำลายเชื้อไวรัสได้
5. อาจพิจารณาให้มีเครื่องวัดอุณหภูมิกายแบบใช้จอหน้าผากหรือจอหู (Handheld thermometer) จัดไว้ที่เคาน์เตอร์เจ้าหน้าที่ด้านล่างของที่พักอาศัย เพื่อตรวจวัดอุณหภูมิผู้ที่เข้ามาในอาคาร
6. จัดให้มีการจำหน่ายหน้ากากอนามัยไว้ให้บริการแก่ผู้พักอาศัยที่ประสงค์จะใช้
7. แจ้งพนักงานทำความสะอาดถึงความเสี่ยงในการรับเชื้อ โดยเน้นความสำคัญในการป้องกันตนเอง ได้แก่ การสวมหน้ากากอนามัย แวนตากันลม และถุงมืออย่างยาวนานปฏิบัติงาน
8. เพิ่มความตระหนักแก่พนักงานในการหมั่นล้างมือให้สะอาดอยู่เสมอด้วยน้ำ และสบู่ หรือ แอลกอฮอล์เจลล้างมือ ไม่นำมือมาสัมผัสตา จมูก ปาก รักษาร่างกายให้อบอุ่นอยู่เสมอ และนอนหลับพักผ่อนให้เพียงพอ
9. หากพบพนักงานป่วยด้วยอาการปอดอักเสบมากกว่า 2 คน ใน 1 สัปดาห์ ให้แจ้งแพทย์ทันที ที่ไปรับการตรวจรักษาที่โรงพยาบาล

มาตรการสำหรับบริษัททัวร์/มัคคุเทศก์/ลูกทัวร์

มาตรการสำหรับบริษัททัวร์/มัคคุเทศก์

1. ติดตามข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสถานการณ์โรคปอดอักเสบจากไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 พื้นที่เสี่ยง การติดต่อและอาการของโรค ให้กับเครือข่ายมัคคุเทศก์/หัวหน้าทัวร์รับทราบ
2. สนับสนุนหน้ากากอนามัย แอลกอฮอล์เจลล้างมือ และคำแนะนำด้านสุขภาพต่างๆ
2. กรณีมีลูกทัวร์ป่วย ควรรีบส่งตัวไปยังโรงพยาบาลที่อยู่ใกล้ พร้อมแจ้งประวัติการเดินทาง
3. เน้นการทำความสะอาดของรถที่ใช้มาเที่ยวและขนส่งลูกทัวร์ โดยเพิ่มความตระหนักให้ กับบริษัท หรือเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบเรื่องการดูแลทำความสะอาดและทำลายเชื้อโดยเฉพาะส่วนที่มี การใช้งานบ่อย และสัมผัสใกล้ชิดโดยตรงกับผู้โดยสาร เช่น เบาะนั่ง ปลอกสวมเบาะ ที่พนักแขน ม่าน ผ้าห่ม กระจก รวมถึง ระบบปรับอากาศ และห้องน้ำภายในรถ (ถ้ามี) เป็นต้น เพื่อลดความเสี่ยงใน การปนเปื้อนและแพร่กระจาย ของเชื้อโรค ทั้งนี้ น้ำยาฆ่าล้างห้องสุขา ผงซักฟอก และ 70% แอลกอฮอล์ สามารถทำลายเชื้อไวรัสได้

มาตรการสำหรับลูกทัวร์

1. ระหว่างเดินทางในประเทศขอให้หลีกเลี่ยงการอยู่ในสถานที่แออัด หรือมีมลภาวะ และไม่อยู่ ใกล้ชิด ผู้ป่วยไอจาม หากเลี่ยงไม่ได้ให้สวมใส่หน้ากากอนามัย
2. หลีกเลี่ยงการเข้าไปตลาดค้าสัตว์มีชีวิต การสัมผัสหรืออยู่ใกล้ชิดกับสัตว์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สัตว์ที่ป่วย หรือตาย และหลีกเลี่ยงการรับประทานอาหารรวมถึงเนื้อสัตว์ที่ไม่สุกดี
3. หมั่นล้างมือให้สะอาดอยู่เสมอด้วยน้ำ และสบู่ หรือแอลกอฮอล์เจลล้างมือ ไม่นำมือมาสัมผัสตา จมูก ปาก โดยไม่จำเป็น
4. ไม่ใช้ของส่วนตัวร่วมกับผู้อื่น (เช่น ผ้าเช็ดหน้า แก้วน้ำ ผ้าเช็ดตัว) เนื่องจากเชื้อก่อโรคทางระบบ ทางเดินหายใจสามารถเข้าสู่ร่างกายได้ทางการสัมผัสสารคัดหลั่งของผู้ติดเชื้อ
5. รักษาร่างกายให้อบอุ่นอยู่เสมอและนอนหลับพักผ่อนให้เพียงพอ
6. หลังเดินทางกลับถึงประเทศไทย ภายใน 14 วัน ถ้ามีอาการไข้ มีอาการระบบทางเดินหายใจ เช่น ไอ เจ็บคอ มีน้ำมูก หายใจเหนื่อยหอบ ให้สวมหน้ากากอนามัย และรีบไปพบแพทย์หรือเจ้าหน้าที่ สาธารณสุขทันที พร้อมทั้งแจ้งประวัติการเดินทาง เนื่องจากมีโอกาสเกิดภาวะแทรกซ้อนปอดบวม และมีอาการรุนแรง ถึงขั้นเสียชีวิตได้

มาตรการสำหรับมัคคุเทศก์

สิ่งสำคัญเบื้องต้นในการป้องกันตนเอง คือ การสังเกตอาการทางสุขภาพของลูกทัวร์ทุกคน เช่น มีอาการไข้ ไอ เจ็บคอ มีน้ำมูก เจ็บคอ หายใจลำบาก หรือหายใจเหนื่อยหอบ หากมีคนใดคนหนึ่ง มีอาการดังกล่าว แนะนำให้ทุกคนสวมหน้ากากอนามัย รวมถึงมัคคุเทศก์ด้วย และระมัดระวังการสัมผัส ใกล้ชิดขณะปฏิบัติหน้าที่ หมั่นล้างมือให้สะอาดอยู่เสมอด้วยน้ำ และสบู่ หรือแอลกอฮอล์เจลล้างมือ ไม่นำมือมาสัมผัสตา จมูก ปาก รักษาร่างกาย ให้อบอุ่นอยู่เสมอและนอนหลับพักผ่อนให้เพียงพอ

มาตรการสำหรับผู้ประกอบการแท็กซี่ รถโดยสารไม่ประจำทาง (รถตู้ รถบัส รถบัสเช่า รถเช่าสนามบิน)

มาตรการสำหรับด้านยานพาหนะ

1. ดูแลความสะอาดของสถานที่ให้บริการเช่ารถ โดยเฉพาะเคาเตอร์ที่ให้บริการเช่ารถ ห้องสุขา สถานที่ จำหน่ายอาหาร (ถ้ามี) และควรมีการทำความสะอาดด้วยผงซักฟอก น้ำยาฟอกขาว หรือ 70% แอลกอฮอล์บ่อยๆ
2. ทำสะอาดยานพาหนะทุกเที่ยวหลังมีการให้บริการ เน้นการเช็ดทำความสะอาดพื้นผิวที่ผู้โดยสารสัมผัสบ่อยๆ เช่น ที่จับบริเวณประตู ที่จับเหนือหัวผู้โดยสาร แสนด์มอเตอร์ไซค์ เบาะนั่ง ที่เท้าแขน กระจกภายในรถ เป็นต้น โดยทำความสะอาดด้วยน้ำผงซักฟอกหรือน้ำยาทำความสะอาด และ 70% แอลกอฮอล์ สามารถทำลายเชื้อไวรัสได้
3. เจ้าของ หรือหัวหน้าในแผนกการจัดเตรียมหน้าากอนามัยและแอลกอฮอล์เจล เพื่อให้บริการแก่พนักงาน (ผู้ขับขี่รถ) รวมถึงให้บริการ ผู้โดยสารด้วย

มาตรการสำหรับด้านบุคลากร

1. ผู้ประกอบการควรมอบหมายให้มีฝ่ายบุคคลหรือผู้รับผิดชอบงานด้านบุคลากร เพื่อทำหน้าที่ติดตาม ข่าวสาร เผยแพร่ความรู้และคำแนะนำในการปฏิบัติตนแก่บุคลากรในองค์กร
2. ตรวจสอบสุขภาพพนักงานผู้ให้บริการบนยานพาหนะประจำปี
3. ขณะปฏิบัติงานผู้ขับขี่ประจำ ยานพาหนะ ควรสวมหน้ากากอนามัย เพื่อป้องกันการติดเชื้อ และควรล้างทำความสะอาดมือด้วยเจลแอลกอฮอล์ หรือน้ำสบู่บ่อยๆ
4. สำหรับผู้ขับขี่รถแท็กซี่ หรือรถยนต์ สามารถลดกระจกหน้าต่างลงเล็กน้อยเพื่อให้อากาศถ่ายเทได้สะดวก
5. จัดหาสื่อความรู้ ประชาสัมพันธ์ และให้คำแนะนำการปฏิบัติตนเมื่อเจ็บป่วย ให้แก่ผู้ขับขี่ประจำ ยานพาหนะ หรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยงาน
6. สังเกตอาการป่วยของพนักงาน หากพบว่ามีอาการป่วย หรือสงสัยว่าตนเองจะติดเชื้อให้รายงานกับฝ่ายบุคคล เพื่อพิจารณาหยุดงานจนกว่าจะหายเป็นปกติ

มาตรการสำหรับการบริการ

1. เมื่อพบผู้โดยสารมีอาการป่วย ไอ จาม หรือน้ำมูก ให้ขอความร่วมมือผู้โดยสารสวมหน้ากากอนามัย
2. จัดเตรียม เจลแอลกอฮอล์ หน้ากากอนามัย เพื่อสำรองให้กับผู้โดยสาร

มาตรการสำหรับผู้รับบริการ (ผู้โดยสาร)

1. ควรจัดเตรียมหน้ากากและแอลกอฮอล์เจล หรือหน้ากากอนามัยเพื่อใช้สำหรับตนเองระหว่างโดยสาร
2. กรณีพบเห็นผู้โดยสารบนรถไอ จาม ควรงดการสัมผัสใกล้ชิด และแจ้งเจ้าหน้าที่บนรถโดยสารเพื่อให้คำแนะนำ

ด้านสาธารณสุข

มาตรการรองรับการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา COVID-19

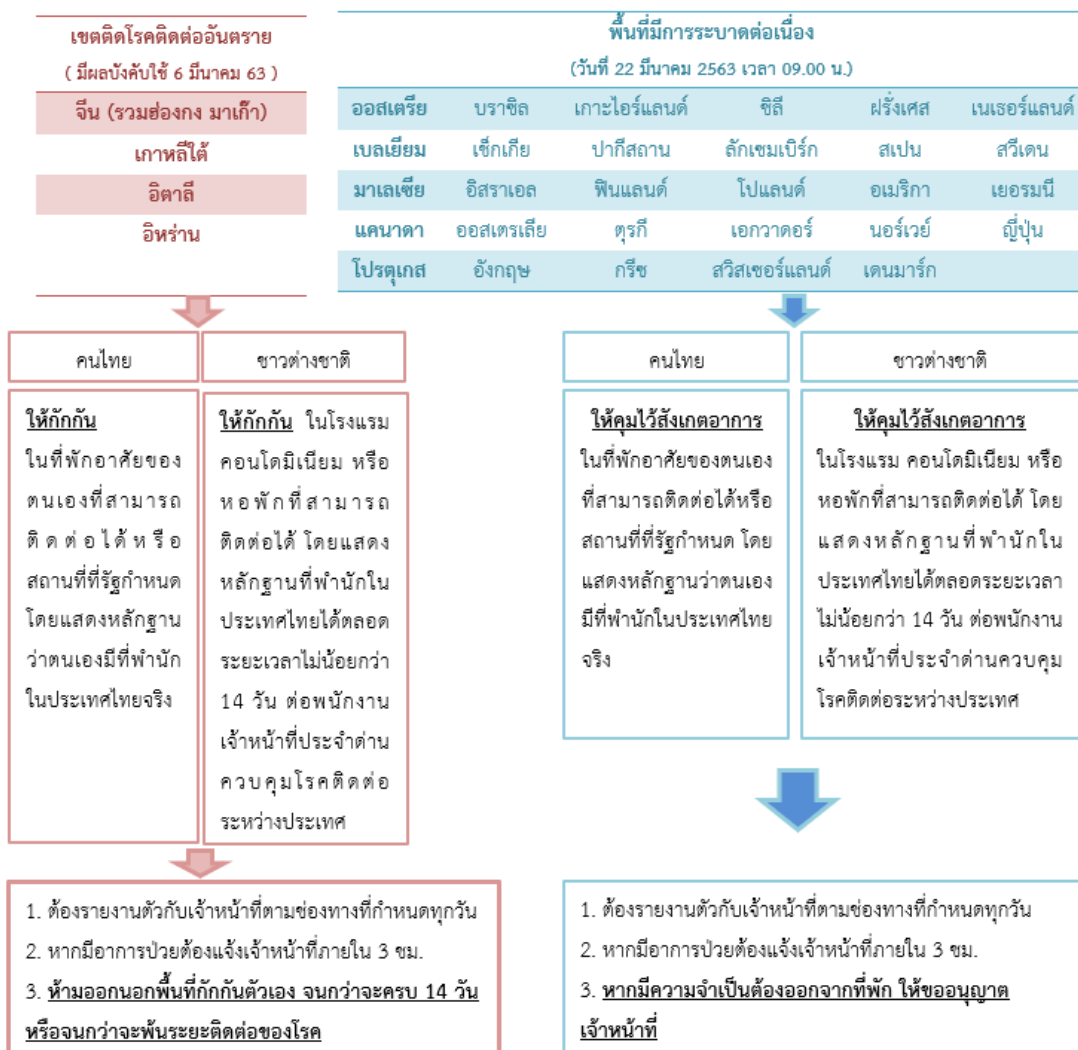
มาตรการด้านการแพทย์และสาธารณสุข

1. จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการตอบโต้ภาวะฉุกเฉินทางการแพทย์และสาธารณสุขประจำจังหวัดเพื่อติดตามสถานการณ์และเฝ้าระวังการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ทั้งในและนอกประเทศ
2. มาตรการให้ความรอบรู้ด้านสุขภาพแก่ประชาชน อาทิ ความรู้เรื่องโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา COVID-19, การป้องกันตนเอง ด้วยมาตรการ “กินร้อน ช้อนกลาง ล้างมือ” และมาตรการ D-M-H-T-T-A
3. วางแนวทางการคัดกรอง ดูแล รักษาพยาบาลสำหรับกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยงสัมผัสโรค และกลุ่มป่วยติดเชื้อ

แผนภูมิ 3-1-32 แนวทางการคัดกรองกลุ่มเสี่ยงโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา COVID-19

แนวทางการคัดกรองกลุ่มเสี่ยงโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา COVID-19

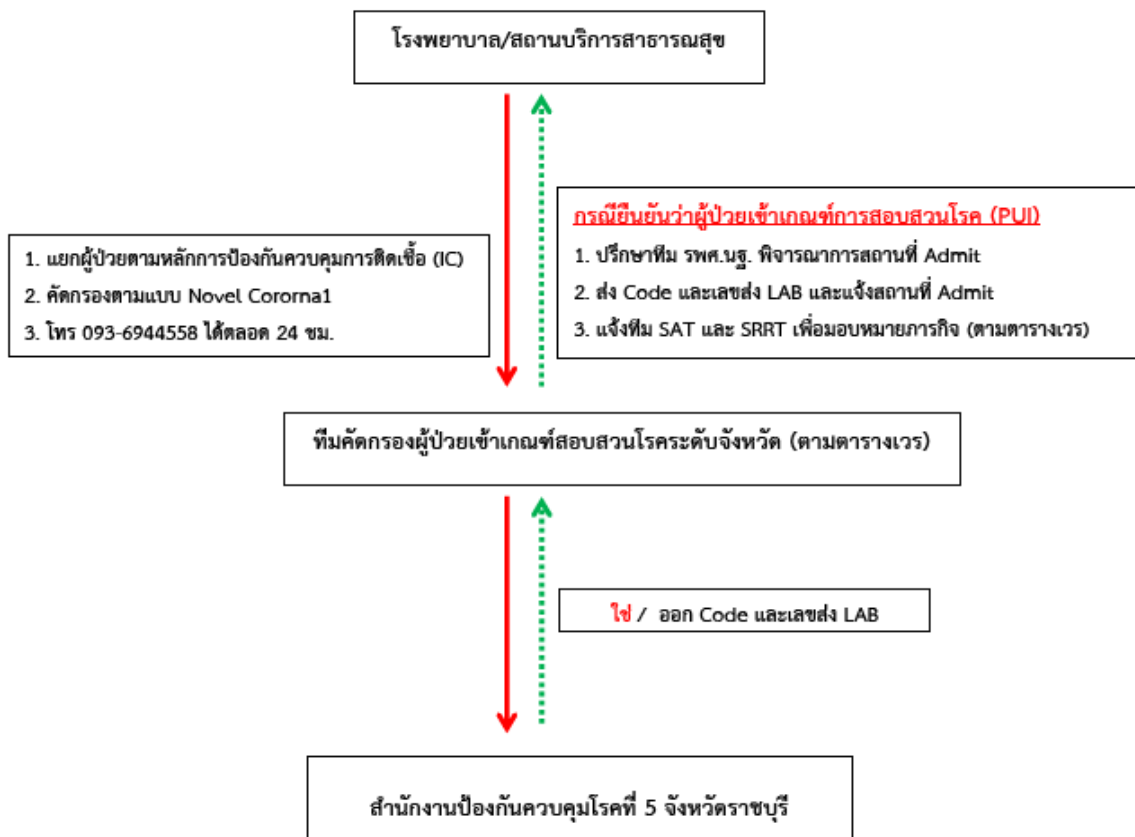
พิจารณาประวัติการเดินทางจากต่างประเทศ เพื่อจัดแบ่งให้การดูแล/ปฏิบัติตัว ดังนี้

แผนภูมิ 3-1-33 แนวทางการปฏิบัติงานเมื่อพบผู้ป่วยเข้าเกณฑ์สอบสวนโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19)

แนวทางการปฏิบัติงานเมื่อพบผู้ป่วยเข้าเกณฑ์สอบสวนโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19)
(Workflow Operation 1)

มาตรการรองรับการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา COVID-19

จากสภาวะวิกฤต (รองรับสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)) คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบมาตรการเตรียมความพร้อมของหน่วยงานภาครัฐในการบริหารราชการและให้บริการประชาชนในสภาวะวิกฤต [รองรับสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด 19 (Coronavirus Disease 2019 : COVID - 19)] ตามที่สำนักงาน ก.พ.ร. เสนอ ดังนี้

1. โดยที่สถานการณ์การระบาดของโรคโควิด 19 ได้แพร่อย่างรวดเร็วและกว้างขวางไปหลายประเทศทั่วโลก ส่งผลให้กระทรวงสาธารณสุข (สธ.) ต้องยกระดับการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคโควิด 19 โดยได้ออกประกาศ สธ. เรื่อง ชื่อและอาการสำคัญของโรคติดต่ออันตราย (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2563 ให้โรคโควิด 19 เป็นโรคติดต่ออันตรายตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2563

2. แม้ว่าปัจจุบัน สธ. และหน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ ได้มีการประชาสัมพันธ์ขอความร่วมมือจากประชาชนในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 โดยขอให้ประชาชนหลีกเลี่ยงการเดินทางไปยังพื้นที่เสี่ยงหรือสถานที่ชุมนุม ซึ่งรวมถึงสถานที่ทำการของหน่วยงานภาครัฐที่มีผู้ขอรับบริการเป็นจำนวนมากแล้วก็ตาม แต่โดยที่การขอรับบริการภาครัฐในหลายกรณีเป็นกรณีที่กฎหมายกำหนดให้ประชาชนต้องติดต่อขอรับบริการกับหน่วยงานของรัฐภายใต้กรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ ในขณะที่การให้บริการภาครัฐในปัจจุบันส่วนใหญ่ยังคงยึดรูปแบบในลักษณะที่ประชาชนต้องเดินทางมาขอรับบริการด้วยตนเอง ส่งผลให้ผู้ที่ต้องเดินทางมาขอรับบริการมีความเสี่ยงในการติดเชื้อโรคโควิด 19 โดยไม่อาจหลีกเลี่ยงได้

3. สำนักงาน ก.พ.ร. ในฐานะหน่วยงานกลางซึ่งมีภารกิจหลักในการยกระดับและประสิทธิภาพในการบริหารราชการและให้บริการประชาชนของหน่วยงานภาครัฐเห็นว่าหากโรคโควิด 19 ยังคงแพร่ระบาดต่อเนื่องเป็นระยะเวลานานหรือมีความรุนแรงเพิ่มขึ้น อาจมีผลกระทบต่อการบริหารราชการและการให้บริการประชาชนของหน่วยงานภาครัฐได้ ดังนั้น เพื่อให้การบริหารราชการและการบริการประชาชนสามารถดำเนินการไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง จึงเห็นควรเสนอมาตรการเตรียมความพร้อมของหน่วยงานภาครัฐในการบริหารราชการและให้บริการประชาชนในสภาวะวิกฤต (รองรับสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด 19) เพื่รองรับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อฯ ดังกล่าว

มาตรการด้านการแพทย์และสาธารณสุข

เตรียมความพร้อมสำหรับการรองรับผู้ป่วยในทุกกระดับ ดังนี้

1. State Quarantine : จัดตั้ง ณ โรงเรียนการบินกำแพงแสน อ.กำแพงแสน จ.นครปฐม
2. Cohort Ward : บริหารจัดการภายในจังหวัดดังนี้

2.1. Case Severe และ Moderate case : โรงพยาบาลนครปฐม รองรับได้ จำนวน 200 เตียง

2.2. Mild case : โรงพยาบาลบางเลน รองรับได้ 60 เตียง
: โรงพยาบาลพุทธมณฑล รองรับได้ 30 เตียง
: โรงพยาบาลห้วยพลู รองรับได้ 30 เตียง

3. Local Quarantine ระดับจังหวัด : 1. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม รองรับได้ 120 เตียง
2. วิทยาลัยนักษัตรบริหารสาธารณสุข รองรับได้ 50 เตียง
4. Local Quarantine ระดับอำเภอ : 1. อำเภอเมือง : มหาวิทยาลัยศิลปากร
2. อำเภอกำแพงแสน : บ้านอัมสุข
3. อำเภอนครชัยศรี : โรงเรียนจิวราย
4. อำเภอดอนตูม :
5. อำเภอบางเลน : โรงเรียนบางเลนวิทยา
6. อำเภอสามพราน : โรงพยาบาลสามพราน
7. อำเภอพุทธมณฑล : มหาวิทยาลัยมหิดล
5. Field Hospital : 1. สวนแสนปาล์ม 100-400 เตียง
2. โรงแรมริเวอร์ 100-400 เตียง
3. อาคารโพธิญาณ 1,000 เตียง

ด้านสถาบันการศึกษา

ตาราง 3-1-44 จำนวนสถานศึกษาทุกสังกัดในจังหวัดนครปฐม แยกรายอำเภอ

อำเภอ	รวม (แห่ง)	ศูนย์เด็กเล็ก	ศึกษา	มหาวิทยาลัย
เมือง	130	40	87	3
กำแพงแสน	84	24	59	1
นครชัยศรี	58	31	27	0
ดอนตูม	57	10	47	0
บางเลน	76	22	54	0
สามพราน	43	26	16	1
พุทธมณฑล	67	7	54	6
รวม	515	160	334	11

มาตรการสำหรับนักเรียน/นักศึกษา ที่เดินทางกลับมาจากพื้นที่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

เพื่อการแยกและสังเกตอาการ ณ ที่พักอาศัย (Self-Quarantine at Home)

การเตรียมความพร้อมก่อนนักเรียน / นักศึกษาเดินทางกลับมาจากต่างประเทศ

1. ติดตามรายชื่อประเทศที่มีรายงานการระบาดต่อเนื่องในชุมชน จากเว็บไซต์กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข
2. เลือกที่พักอาศัยสำหรับการแยกเพื่อสังเกตอาการเป็นเวลา 14 วัน โดยมีลักษณะดังต่อไปนี้

2.1 ให้แยกห้องนอนและห้องน้ำของนักเรียน/นักศึกษาที่เดินทางกลับมาจากพื้นที่ระบาด โดยไม่ปะปนกับ สมาชิกคนอื่นในบ้าน มีอากาศถ่ายเทดี

2.2 มีอุปกรณ์ป้องกันการติดเชื้อสำหรับนักเรียน/นักศึกษาที่เดินทางกลับมา และสมาชิกที่อาศัยร่วมบ้าน เช่น หน้ากากอนามัย สบู่ เจลแอลกอฮอล์ ถุงมือ

2.3 อยู่ในพื้นที่ที่สามารถเดินทางมาโรงพยาบาลได้สะดวกด้วยพาหนะส่วนบุคคลหรือพาหนะของสถานศึกษา

3. กำหนดผู้ประสานงานของสถานศึกษาในการติดต่อกับนักเรียน/นักศึกษาที่เดินทางกลับมา และประสานกับ หน่วยงานสาธารณสุขในพื้นที่

4. เตรียมความพร้อมเรื่องหลักสูตรการเรียนพิเศษจากที่บ้าน เช่น online course สำหรับนักเรียน/นักศึกษากลุ่มนี้

การคัดกรองผู้เดินทางกลับจากต่างประเทศ ณ สนามบินนานาชาติ

1. นักเรียน/นักศึกษาที่เดินทางกลับมาจากพื้นที่ระบาด ให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ด้านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศในการคัดกรองไข้ เพื่อประโยชน์ในการรักษาพยาบาล

2. หากมีอาการไข้ หรือ อากาศไอ จาม มีน้ำมูก เจ็บคอ ให้รีบแจ้งเจ้าหน้าที่ด้านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศ ทราบทันที กรณีวัดอุณหภูมิร่างกายได้ > 37.5 องศาเซลเซียส จะถูกแยกตัวมาตรวจซ้ำ หากยังมีไข้ ส่งโรงพยาบาลเพื่อตรวจวินิจฉัย และรักษาตามระบบ

3. การปฏิบัติตัวระหว่างการแยกสังเกตอาการที่บ้าน/ที่พัก เพื่อป้องกันการแพร่เชื้อไปสู่ผู้อื่น

3.1 ให้หยุดการเข้าเรียน และงดเข้าร่วมกิจกรรมของสถานศึกษาที่มีการรวมคนจำนวนมาก

3.2 นักเรียน/นักศึกษาที่เดินทางกลับมา ควรนอนแยกห้อง ไม่ออกนอกบ้าน ไม่เดินทางไปที่ชุมชน หรือที่สาธารณะ อย่างน้อย 14 วัน นับจากวันเดินทางกลับจากพื้นที่ระบาดมาถึงประเทศไทย

3.3 รับประทานอาหารแยกจากผู้อื่น อาจรับประทานอาหารร่วมกันได้ แต่ต้องใช้ช้อนกลางทุกครั้ง

3.4 ไม่ใช้สิ่งของเครื่องใช้ส่วนตัว เช่น ผ้าเช็ดหน้า ผ้าเช็ดตัว แก้วน้ำ โทรศัพท์ ร่วมกับผู้อื่น

3.5 ล้างมือบ่อยๆ ด้วยน้ำและสบู่อย่างน้อย 20 วินาที กรณีไม่มีน้ำและสบู่ ให้ลูบมือด้วยเจลแอลกอฮอล์ความเข้มข้น อย่างน้อย 60%

3.6 สวมหน้ากากอนามัย และอยู่ห่างจากคนอื่นๆ ในบ้านประมาณ 1-2 เมตร

3.7 หลีกเลี่ยงการอยู่ใกล้ชิดบุคคลอื่นที่พักอาศัย โดยเฉพาะผู้สูงอายุ ผู้ป่วยโรคเรื้อรังต่าง ๆ

3.8 การทิ้งหน้ากากอนามัยที่ใช้แล้ว ให้ใช้วิธีพับ ม้วน ใส่ถุงพลาสติกและปิดปากถุงให้สนิทก่อนทิ้งลงในถังขยะที่มีฝา ปิดมิดชิด และทำความสะอาดมือด้วยแอลกอฮอล์เจล หรือน้ำและสบู่ทันที

3.9 ปิดปากจมูกด้วยกระดาษทิชชูทุกครั้งเมื่อไอจาม โดยปิดถึงคาง แล้วทิ้งทิชชูลงในถุงพลาสติกและปิดปากถุงให้สนิท ก่อนทิ้ง หรือ ใช้แขนเสื้อปิดปากจมูกเมื่อไอหรือจาม และทำความสะอาดมือด้วยเจลแอลกอฮอล์ หรือล้างมือด้วย น้ำและสบู่ทันที

3.10 ทำสะอาดบริเวณที่พักของนักเรียน/นักศึกษา เช่น เตียง โต๊ะ บริเวณของใช้รอบๆ ตัวของผู้ป่วย รวมถึงห้องน้ำ ด้วยน้ำยาฟอกขาว 5% โซเดียมไฮโปคลอไรท์ (น้ำยาฟอกขาว 1 ส่วนต่อน้ำ 99 ส่วน)

ทำความสะอาดเสื้อผ้า ผ้าปูเตียง ผ้าขนหนู ฯลฯ ด้วยสบู่หรือผงซักฟอกธรรมดาและน้ำ หรือซักผ้าด้วยน้ำร้อนที่อุณหภูมิ 60-90 °C

วิธีการสังเกตอาการ ณ ที่พักอาศัยและแนวทางปฏิบัติเมื่อมีอาการป่วย

1. ที่หอพักนักเรียน/นักศึกษา ให้เจ้าหน้าที่จัดให้มีจุดคัดกรองอุณหภูมิด้วย Handheld thermometer บริเวณหน้า หอพัก ในจุดที่นักเรียน/นักศึกษาทุกคนที่เดินทางกลับมา ต้องเดินผ่านเข้าออก

2. สังเกตอาการไข้และอาการระบบทางเดินหายใจ กรณีมีประวัติไข้แนะนำให้วัดอุณหภูมิร่างกายทุกวัน ช่วงเช้า และเย็น

2.1 อาการไข้ ได้แก่ วัดอุณหภูมิร่างกายตั้งแต่ 37.5 องศาเซลเซียสขึ้นไป หรือ มีอาการสงสัยว่ามีไข้ ได้แก่ ตัวร้อน ปวดเนื้อปวดตัว หนาวสั่น

2.2 อาการระบบทางเดินหายใจ ได้แก่ ไอ น้ำมูก จาม เจ็บคอ หายใจเหนื่อย หรือ หายใจลำบาก หากพบอาการป่วยข้อใดข้อหนึ่ง ให้แจ้งผู้ประสานงานของสถานศึกษา พร้อมใส่หน้ากากอนามัย และรีบไปพบแพทย์พร้อมแจ้งประวัติการเดินทาง ขณะเดินทางมาโรงพยาบาลโดยรถยนต์ส่วนตัว ให้เปิดหน้าต่างรถยนต์ไว้เสมอ

การปฏิบัติตัวของผู้อยู่อาศัยร่วมบ้าน และวิธีการทำลายเชื้อในสิ่งแวดล้อมในบ้าน

1. ทุกคนในบ้านควรล้างมือบ่อยครั้ง เพื่อลดการรับและแพร่เชื้อ โดยใช้น้ำและสบู่อย่างน้อย 20 วินาที กรณีไม่มีน้ำและสบู่ ให้ลูบมือด้วยเจลแอลกอฮอล์ความเข้มข้นอย่างน้อย 70%

2. งดระงับอาการเจ็บป่วยของผู้สัมผัสใกล้ชิดหรือสมาชิกคนอื่นในบ้าน เป็นเวลา 14 วัน หลังสัมผัสกับผู้ป่วย

3. นอนแยกห้องกับนักเรียน/นักศึกษาที่เดินทางกลับมาจากพื้นที่ระบาด

4. อาจรับประทานอาหารร่วมกันได้ แต่ต้องใช้ช้อนกลางทุกครั้ง

5. ไม่ใช้สิ่งของเครื่องใช้ส่วนตัว เช่น ผ้าเช็ดหน้า ผ้าเช็ดตัว แก้วน้ำ หลอดดูดน้ำ ร่วมกับผู้เดินทางกลับหลีกเลี่ยงการอยู่ใกล้ชิดในระยะ 1-2 เมตรกับนักเรียน/นักศึกษาที่กลับมาจากพื้นที่ระบาด

6. ทำความสะอาดบริเวณที่พักของนักเรียน/นักศึกษา เช่น เตียง โต๊ะ บริเวณของใช้รอบๆ ตัวของผู้ป่วย รวมถึงห้องน้ำ ด้วยน้ำยาฟอกขาว 5% โซเดียมไฮโปคลอไรท์ (น้ำยาฟอกขาว 1 ส่วนต่อน้ำ 99 ส่วน)

7. ทำความสะอาดเสื้อผ้า ผ้าปูเตียง ผ้าขนหนู ฯลฯ ด้วยสบู่หรือผงซักฟอกธรรมดาและน้ำ หรือซักผ้าด้วยน้ำร้อนที่อุณหภูมิ 60-90 °C

8. หากมีแม่บ้านทำความสะอาดหอพักของนักศึกษา/นักศึกษาที่เดินทางกลับมาจากพื้นที่ระบาด แนะนำให้ใส่ ชุดป้องกันร่างกาย ได้แก่ หน้ากากอนามัย หมวกคลุมผม แว่นตากันลม ถุงมือยาว รองเท้าบูท และผ้ากันเปื้อนพลาสติก

มาตรการรองรับการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา COVID-19

มาตรการสำหรับสถานศึกษา

กรณีที่มีนักเรียน/นักศึกษา/ครู/อาจารย์/จนท. ที่เดินทางกลับมาจากพื้นที่ที่มีการระบาด

1. แจ้งคุณครู/อาจารย์ เพื่อให้ทราบข้อมูลประวัติการเดินทางและประวัติเสี่ยง ซึ่งสามารถตรวจสอบสถานการณ์ และพื้นที่การระบาดได้ที่เว็บไซต์กรมควบคุมโรค
2. สถานศึกษาแจ้งให้หน่วยงานสาธารณสุขในพื้นที่ทราบ เพื่อติดตามอาการ
3. งดการใช้สิ่งของร่วมกับผู้อื่น เช่น แก้วน้ำ ผ้าเช็ดตัว ช้อนส้อม
4. หลังเดินทางมาจากพื้นที่ที่มีการระบาด ภายใน 14 วัน และมีอาการไข้ร่วมกับไอ จาม มีน้ำมูก เจ็บคอ หอบเหนื่อย ให้ใส่หน้ากากอนามัย ควรรีบไปพบแพทย์และแจ้งประวัติการเดินทาง

มาตรการสำหรับสถานศึกษา

1. ให้ความรู้หรือจัดหาสื่อประชาสัมพันธ์ไว้ในสถานศึกษา เช่น โปสเตอร์ สอนอบรมการล้างมือที่ถูกต้อง และการสวมหน้ากากอนามัย เป็นต้น
2. กำหนดให้มีเจ้าหน้าที่หรือครูอนามัย เพื่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในพื้นที่ และให้บริการ ในห้องพยาบาล พร้อมทั้งจัดทำบันทึกข้อมูลการป่วยของนักเรียน/นักศึกษา
3. หากพบว่านักเรียน/นักศึกษาป่วยหรือขาดเรียนจำนวนมากผิดปกติ ให้แจ้งเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในพื้นที่ ที่รับผิดชอบ เพื่อสอบสวนหาสาเหตุ
4. ส่งเสริมให้นักเรียน/นักศึกษามีของใช้ส่วนตัวที่จำเป็น เช่น แก้วน้ำ อุปกรณ์รับประทานอาหาร ผ้าเช็ดหน้า อื่นๆ
5. จัดให้มีอุปกรณ์สำหรับการล้างมือ หรือจัดเตรียมแอลกอฮอล์เจลอย่างเพียงพอ เช่น ในห้องเรียน ในโรงอาหาร ในโรงยิม เป็นต้น
6. จัดเตรียมห้องพยาบาลสำหรับแยกนักเรียนที่มีการทางเดินหายใจออกจากนักเรียนที่มีอาการป่วยด้วยอื่นๆ เพื่อป้องกันการกระจายของเชื้อโรค หากมีการติดเชื้อ

มาตรการสำหรับสถานศึกษาเมื่อพบผู้ป่วยยืนยันในสถานศึกษา

1. จัดให้มีการคัดกรองอาการไข้ ไอ น้ำมูก บริเวณทางเข้าประตูสถานศึกษาทุกเช้า เพื่อแยกผู้มีอาการไปยังสถานที่ที่จัดเตรียมไว้
2. ทำความเข้าใจกับผู้ปกครองนักเรียน/นักศึกษาในเรื่องการดูแลผู้ป่วยขณะป่วยที่บ้าน และที่สถานศึกษา
3. การพิจารณาปิดสถานศึกษา หากพบผู้ป่วยจำนวนมาก เช่น หลายห้องเรียน หลายชั้นเรียน กรณีเป็น โรงเรียนประจำ ให้นักเรียน/นักศึกษาอยู่แต่บริเวณหอพัก หากเป็นโรงเรียนไปกลับ ให้เน้นย้ำการอยู่ กับบ้าน ไม่ออกไปในที่ชุมนุมชน

4. ควรมีการทำความสะอาดพื้นที่ที่นักเรียน/นักศึกษาใช้ร่วมกัน เช่น ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องดนตรี ลิฟต์ อุปกรณ์กีฬา ของเด็กเล่น ด้วยน้ำหรือเช็ดด้วย 70% แอลกอฮอล์ สามารถทำลายเชื้อไวรัสได้ อย่างน้อย วันละ 1 ครั้ง

5. จัดให้มีอุปกรณ์สำหรับการล้างมือ หรือจัดเตรียมแอลกอฮอล์เจลอย่างเพียงพอ เช่น ภายในห้องเรียน ในโรงอาหาร ในโรงยิม เป็นต้น

6. จัดเตรียมห้องพยาบาลสำหรับแยกนักเรียน/นักศึกษาที่มีการทางเดินหายใจออกจากนักเรียน/นักศึกษาที่มีอาการป่วยอื่นๆ

7. จัดระบบสื่อสาร ทำความเข้าใจ การดำเนินงาน ควบคุมการระบาดกับผู้ปกครอง

8. กรณีสถานศึกษาที่มีรถรับ-ส่ง ให้ดำเนินการทำความสะอาดยานพาหนะบริเวณที่สัมผัสกับผู้โดยสาร เช่น ราวจับ กลอนประตู เบาะนั่ง ที่เท้าแขน ด้วยน้ำผสมผงซักฟอกหรือน้ำยาทำความสะอาด และ 70% แอลกอฮอล์ สามารถทำลายเชื้อไวรัสได้

ด้านอื่น ๆ

มาตรการสำหรับที่ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา (วัด โบสถ์ มัสยิด ศาลเจ้า)

มาตรการสำหรับสถานประกอบพิธี

1. ผู้ดูแลควรให้ความรู้ คำแนะนำ หรือจัดหาสื่อประชาสัมพันธ์การป้องกันการแพร่กระจายเชื้อโรคแก่ผู้มาเข้าร่วมพิธีกรรมทางศาสนา เช่น โปสเตอร์ เสียงประชาสัมพันธ์ การล้างมือที่ถูกวิธี และการสวมหน้ากากอนามัย ประชาสัมพันธ์หากพบว่าตนเองป่วย ให้งดการมาประกอบพิธีกรรมและพักผ่อน อยู่ที่บ้าน เป็นต้น

2. จัดหาเจลล้างมือแอลกอฮอล์ และหน้ากากอนามัย บริเวณภายในศาสนสถาน เช่น ประตูทางเข้า ห้องสุขา จุดประชาสัมพันธ์ จุดปฐมพยาบาล เป็นต้น

3. จัดให้มีการทำความสะอาดอุปกรณ์ และบริเวณที่มีผู้สัมผัสปริมาณมาก เช่น ราวบันได ลูกบิด ประตู ไม้ตีระฆัง กระจกเงา เชื่อมซี ห้องน้ำ ด้วยน้ำผงซักฟอกหรือน้ำยาทำความสะอาด และ 70% แอลกอฮอล์อย่างสม่ำเสมอและบ่อยกว่าภาวะปกติ

4. จัดจุดปฐมพยาบาลให้การดูแลรักษาเบื้องต้นแก่ผู้ป่วย โดยแยกผู้ป่วยออกจากกิจกรรมการรวมตัวนั้น รวมทั้งอำนวยความสะดวกในการส่งกลับไปรักษาตัวที่บ้านหรือโรงพยาบาล

5. ควบคุมความแออัดของผู้เข้าร่วมประกอบพิธีกรรมทางศาสนา เช่น กระจายมุมประกอบพิธีกรรม

มาตรการสำหรับผู้เข้าร่วมในสถานประกอบพิธี

1. ก่อนเข้าร่วมประกอบพิธีกรรมในศาสนสถาน ควรจัดเตรียมหน้ากากอนามัยและแอลกอฮอล์เจล และควรปฏิบัติตามหลักสุขอนามัย

2. ผู้ที่มีอาการป่วย เช่น มีไข้ ไอ เจ็บคอ มีน้ำมูก แม้จะมีอาการไม่มาก ควรให้งดการร่วมประกอบ พิธีกรรม

3. ไม่ใช้สิ่งของ เช่น แก้วน้ำ หลอดดูดน้ำ ช้อนอาหาร ผ้าเช็ดมือ ผ้าเช็ดหน้า ผ้าเช็ดตัว เป็นต้น ร่วมกับผู้อื่น

4. หากสังเกตเห็นผู้ร่วมประกอบพิธีกรรมมีอาการไอ จาม ผิดปกติ ควรแนะนำให้ผู้มีอาการติดต่อเจ้าหน้าที่ เพื่อขอรับหน้ากากอนามัยมาสวม และแยกให้ห่างจากผู้อื่น
5. หลีกเลี่ยงการอยู่ในสถานที่แออัดและอากาศถ่ายเทไม่ดีเป็นเวลานาน หรืออยู่ใกล้ชิดกับผู้มีอาการ

มาตรการสำหรับค่ายทหาร

กรณีที่มีบุคลากรที่เดินทางกลับมาจากพื้นที่ที่มีการระบาด

1. แจ้งหน่วยพยาบาล เพื่อให้ทราบข้อมูลประวัติการเดินทางและประวัติเสี่ยง ซึ่งสามารถตรวจสอบสถานการณ์และพื้นที่การระบาดได้ที่เว็บไซต์กรมควบคุมโรค
2. หน่วยพยาบาลรายงานให้หน่วยงานสาธารณสุขในพื้นที่ทราบ เพื่อติดตามอาการ
3. ให้พิจารณาหยุดรับการฝึก/ปฏิบัติงาน 1 สัปดาห์ นับจากวันที่เดินทางออกจากพื้นที่ที่มีการระบาด โดยในระหว่างที่พักอยู่บ้าน ควรงดการออกไปในที่ชุมชนสาธารณะ
4. หากเดินทางมาจากพื้นที่ที่มีการระบาด ภายใน 14 วัน และมีอาการใช้ร่วมกับไอ จาม มีน้ำมูก เจ็บคอ หอบเหนื่อย ให้ใส่หน้ากากอนามัย ควรรีบไปพบแพทย์และแจ้งประวัติการเดินทาง

มาตรการสำหรับค่ายทหาร

1. หน่วยงานควรให้ข้อมูลความรู้หรือจัดหาสื่อประชาสัมพันธ์ให้กับทหารในค่ายทหารและครอบครัวที่พักอาศัยในค่าย รวมทั้งเจ้าหน้าที่ โดยเน้นแนะนำการปฏิบัติตามหลักสุขอนามัยที่ถูกต้อง เช่น ล้างมือบ่อยๆ การสวมหน้ากากอนามัย เป็นต้น
2. กำหนดให้มีเจ้าหน้าที่หรือพยาบาล เพื่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในพื้นที่ และให้บริการ ในหน่วยพยาบาล พร้อมทั้งจัดทำบันทึกข้อมูลการป่วยของทหาร/เจ้าหน้าที่ในค่ายทหาร
3. หากพบว่ามียาหรือเจ้าหน้าที่ป่วยหรือขาดการเข้าฝึกเป็นจำนวนมากผิดปกติ ให้แจ้งเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อลงสอบสวนหาสาเหตุและควบคุมโรค
4. จัดให้มีอุปกรณ์สำหรับการล้างมือ หรือจัดเตรียมแอลกอฮอล์เจลอย่างเพียงพอ ในบริเวณส่วนกลาง เช่น ในโรงอาหาร ในโรงครัว ห้องน้ำ เป็นต้น
5. เน้นย้ำสุขอนามัยส่วนบุคคล ไม่ใช่ของใช้ส่วนตัวร่วมกัน เช่น แก้วน้ำ ผ้าเช็ดตัว
6. จัดเตรียมห้องพยาบาลสำหรับแยกทหารหรือเจ้าหน้าที่ที่มีอาการทางเดินหายใจ ออกจากทหารหรือเจ้าหน้าที่ที่มีอาการป่วยอื่นๆ

มาตรการสำหรับผู้จัดการประชุม สัมมนา หรือกิจกรรมอย่างอื่นที่มีลักษณะเดียวกัน

การจัดประชุมสัมมนา หรือกิจกรรมอื่นที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน ที่มีการรวมกันของคนหมู่มากเป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการแพร่ของเชื้อโรคไวรัสโคโรนา 19 และเชื้อโรคอื่นๆ ในระบบทางเดินหายใจ เนื่องจากเชื้อโรคเหล่านี้สามารถแพร่ได้จากการสัมผัสใกล้ชิดกับผู้ป่วยที่มีอาการเล็กน้อยได้

หากผู้จัดประชุมได้มีพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้เข้าร่วมประชุม หรือผู้ร่วมกิจกรรมมีประวัติหรือโอกาสที่เดินทางจากพื้นที่การระบาดของโรค และไม่มีเหตุผลความจำเป็นเร่งด่วนในการประชุม สัมมนา ควรเลื่อนการประชุม สัมมนา หรือกิจกรรมออกไปก่อน

หากผู้จัดประชุมมีเหตุผลอันสมควรที่จำเป็นจะต้องจัดประชุม สัมมนา หรือกิจกรรม ควรเตรียมความพร้อมในการคัดกรองผู้เข้าร่วมประชุม ป้องกันและควบคุมโรคที่เข้มงวดและได้มาตรฐาน

มาตรการสำหรับผู้จัดการประชุม สัมมนา หรือกิจกรรมอย่างอื่นที่มีลักษณะเดียวกัน

1. จัดให้มีระบบคัดกรองผู้ที่มีอาการไข้ ร่วมกับอาการระบบทางเดินหายใจ ทุกวันก่อนเข้าร่วมกิจกรรม ในกรณีที่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีอาการอย่างใดอย่างหนึ่งของโรกระบบทางเดินหายใจ เช่น มีไข้ ไอ เจ็บ คอ จาม มีน้ำมูก ให้แนะนำให้พบแพทย์ และงดการเข้าร่วมกิจกรรมจนกว่าจะหายป่วย ในกรณีที่ของผู้เข้าร่วมกิจกรรมไม่พบอาการ หรืออาการแสดงดังกล่าว ให้จัดทำสัญลักษณ์ติดประจำตัวผู้นั้นให้เห็นชัดเจน ก่อนเข้าร่วมประชุม

2. จัดเตรียมจุดล้างมือหรือเจลแอลกอฮอล์อย่างเพียงพอ โดยเฉพาะในบริเวณที่มีการใช้งานร่วมกันจำนวนมาก เช่น ห้องประชุม ห้องสุขา จุดลงทะเบียน จุดบริการอาหารและเครื่องดื่ม

3. จัดให้มีหน้ากากอนามัย แจกจ่ายให้กับผู้เข้าร่วมกิจกรรมอย่างทั่วถึง แนะนำให้ผู้เข้าร่วมให้สวมใส่หน้ากากอนามัยไว้ตลอดเวลาที่เข้าร่วมกิจกรรม เพื่อลดการแพร่กระจายของเชื้อโรคต่าง ๆ

4. ให้คำแนะนำแก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรม ในการล้างมือด้วยน้ำสบู่หรือแอลกอฮอล์เจล ก่อนและหลังจาก เสร็จสิ้นการเข้าร่วมกิจกรรม ก่อนออกจากสถานที่จัดการประชุม สัมมนา

5. จัดให้มีจุดแนะนำและพยาบาลสำหรับผู้เข้าร่วมกิจกรรม โดยสามารถให้บริการปฐมพยาบาลให้การดูแลเบื้องต้นแก่ผู้ป่วย โดยแยกผู้ป่วยออกจากกิจกรรมการรวมตัวนั้น โดยอาจแนะนำให้พักรักษาตัวที่บ้านหรือที่พัก หากเห็นว่าควรส่งกลับไปรักษาตัวที่บ้าน หรือโรงพยาบาล ตามแต่กรณี และในกรณีที่ผู้ป่วยมีอาการมีอาการเข้าได้กับผู้สัมผัสโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 19 (COVID-19) ให้พิจารณาส่งต่อไปรับการตรวจวินิจฉัย ในสถานพยาบาลที่มีการประสานไว้ล่วงหน้า

6. จัดให้มีการทำความสะอาดอุปกรณ์ และบริเวณที่มีผู้สัมผัสปริมาณมาก เช่น ราวบันได ลูกบิดประตู ห้องน้ำ ด้วยน้ำผงซักฟอกหรือน้ำยาทำความสะอาด หรือแอลกอฮอล์ 70% อย่างน้อยวันละ 2 ครั้ง

7. จัดหา จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์คำแนะนำการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อโรค เช่น วิธีการสวมใส่ และวิธีการใช้หน้ากากอนามัยที่ถูกต้อง วิธีการล้างมือที่ถูกต้อง จากแหล่งอ้างอิงข้อมูลที่เชื่อถือได้

8. ควรลดความแออัดของผู้เข้าร่วมกิจกรรมในพื้นที่ต่างๆ เช่น จัดสถานที่และห้องประชุมให้กว้างขวางเพียงพอ ไม่ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมนั่งหรือยืน อยู่รวมกันอย่างเบียดเสียด กระจายมุมบริการอาหารและเครื่องดื่ม เป็นต้น

คำแนะนำสำหรับผู้เข้าร่วมกิจกรรม

1. ควรงดเข้าร่วมกิจกรรม หากตนเองมีอาการป่วยของโรกระบบทางเดินหายใจ

2. ก่อนเข้าร่วมกิจกรรม ควรจัดเตรียมหน้ากากอนามัยและแอลกอฮอล์เจล สำหรับใช้ของตนเองให้เพียงพอ และควรล้างมือบ่อยๆ ด้วยน้ำและสบู่หรือแอลกอฮอล์เจล การสวมใส่ หน้ากากอนามัยตลอดกิจกรรม

3. หากพบว่าตนเองป่วยหรือเริ่มป่วย ควรติดต่อขอเข้ารับการรักษาตามขั้นตอน และหากมีอาการป่วยเกี่ยวกับโรคในระบบทางเดินหายใจควรงดเข้าร่วมกิจกรรมทันที

4. หากสังเกตเห็นผู้ร่วมกิจกรรมมีอาการไข้ ไอ จาม มีน้ำมูก ผิดปกติ ควรแนะนำให้ผู้มีอาการติดต่อเจ้าหน้าที่ ณ จุดปฐมพยาบาล เพื่อรับการรักษาตามขั้นตอน และขอรับหน้ากากอนามัยมาสวมใส่

5. หลีกเลี่ยงการอยู่ใกล้ชิดกับผู้มีอาการป่วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ป่วยที่มีอาการโรคในระบบทางเดิน หายใจที่ไม่ป้องกันตนเอง

มาตรการสำหรับสถานที่ที่มีการรวมกันของคนหมู่มาก

เช่น การแสดงคอนเสิร์ต การแข่งขันกีฬา สวนสนุก

มาตรการสำหรับผู้ดูแลการจัดกิจกรรมหรือสถานประกอบการ

1. ควรพิจารณาเลื่อนการจัดกิจกรรม จนกว่าสถานการณ์การระบาดจะคลี่คลายตามความเหมาะสม

2. เมื่อจัดงาน ควรมีระบบการคัดกรองผู้มีอาการทางเดินหายใจ เพื่อให้คำแนะนำแยกตัวจากผู้อื่น และ สวมหน้ากากอนามัย

3. จัดหาเจลล้างมือแอลกอฮอล์ และหน้ากากอนามัย โดยเฉพาะในบริเวณที่มีการใช้งานร่วมกันจำนวนมาก เช่น ห้องสุขา ประตูทางเข้างาน จุดจำหน่ายตั๋ว จุดจำหน่ายอาหาร เป็นต้น

4. จัดให้มีการทำความสะอาดอุปกรณ์ และบริเวณที่มีผู้สัมผัสปริมาณมาก เช่น รวบบันได ลูกบิดประตู ห้องน้ำ ด้วยผงซักฟอกหรือน้ำยาทำความสะอาด และ 70% แอลกอฮอล์ อย่างสม่ำเสมอ

5. จัดจุดปฐมพยาบาลให้การดูแลรักษาเบื้องต้นแก่ผู้ป่วย โดยแยกผู้ป่วยออกจากกิจกรรมการรวมตัวนั้น รวมทั้งอำนวยความสะดวกในการส่งกลับไปรักษาตัวที่บ้านหรือโรงพยาบาล

6. ควบคุมความแออัดของผู้เข้าร่วมกิจกรรม เช่น เพิ่มจำนวนรถที่นำประชาชนเข้างาน กระจายมุมจำหน่ายอาหาร

7. จัดหาหรือจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์คำแนะนำการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อโรค ให้ผู้ร่วมกิจกรรมทราบข้อมูล

สำหรับผู้เข้าร่วมกิจกรรม

1. ก่อนเข้าร่วมกิจกรรม ควรจัดเตรียมหน้ากากอนามัยและแอลกอฮอล์เจล และควรปฏิบัติตามหลักสุขอนามัย

2. หากสงสัยว่าตนเองป่วย ควรงดเข้าร่วมกิจกรรมที่มีการรวมตัวกันของคนหมู่มาก

3. หากสังเกตเห็นผู้ร่วมกิจกรรมมีอาการไอ จาม ผิดปกติ ควรแนะนำให้ผู้มีอาการติดต่อเจ้าหน้าที่เพื่อขอรับหน้ากากอนามัยมาสวม

4. หลีกเลี่ยงการอยู่ใกล้ชิดกับผู้มีอาการ หากพบเห็นให้แจ้งเจ้าหน้าที่ผู้จัดงาน

มาตรการเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID – 19) ตามมาตรการเยียวยา 5,000 บาท การพักชำระหนี้ ช่วยเหลือเกษตรกร บัณฑิตสวัสดิการ เยียวยา กลุ่มเปราะบาง ฯลฯ

1. มาตรการเยียวยากรณีว่างงาน

จังหวัดนครปฐมมีการเยียวยาแก่ผู้ว่างงานด้วยสาเหตุการลาออก เลิกจ้าง และสาเหตุสุดวิสัยจากโรค COVID-19 ดังนี้

- จ่ายค่าประโยชน์ทดแทนให้กับลูกจ้างทั้งหมด 34,196 ราย เป็นเงิน 186 ล้านบาท (15 ก.ค. 63)
- การคืนเงินสมทบให้กับนายจ้าง 181 แห่ง เป็นเงิน 4 ล้านบาท
- คืนเงินสมทบให้กับผู้ประกันตนตามมาตรา 39 จำนวน 1,103 ราย เป็นเงิน 460,000 บาท

2. การช่วยเหลือเกษตรกร

- การโอนเงินเยียวยาเกษตรกรจังหวัดนครปฐม จำนวน 79,072 ราย เป็นเงิน 395,360,000 บาท

3. การช่วยเหลือประชาชนด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต

- อปท.จังหวัดนครปฐมจำนวน 117 แห่ง อปท.ที่ดำเนินการช่วยเหลือประชาชนช่วงสถานการณ์ระบาดของโควิด-19 คิดเป็นเงิน 18 ล้านบาท

ตาราง 3-1-45 สรุปรายงานการให้ความช่วยเหลือประชาชนด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต

จากสถานการณ์ COVID-19 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดนครปฐม

ข้อมูลตั้งแต่วันที่ 1-14 เดือน มิถุนายน พ.ศ.2563

ที่	อำเภอ	จำนวน อปท.		จำนวนครัวเรือนทั้งหมด	จำนวนครัวเรือนผู้ยากไร้	จำนวนครัวเรือนที่ช่วยเหลือแล้ว	คิดเป็น %ช่วยเหลือผู้ยากไร้	การช่วยเหลือโดย อปท.				การช่วยเหลือโดย ภาคเอกชน/อื่นๆ			
								ถุงยังชีพ (ชุด)	เงิน (บาท)	สิ่งอื่น (ระบุ) (ชุด)	รวมงบประมาณ	ถุงยังชีพ (ชุด)	เงิน (บาท)	สิ่งอื่น (ระบุ) (ชุด)	รวมงบประมาณ
1	เมืองนครปฐม	29	29	118,625		66,063		3,886	0	0	1,801,069	7,622	320,000	54,555	5,844,191
2	สามพราน	17	17	127,356		27,757		5,106	0	0	3,171,356	6,719	482,000	16,432	1,824,300
3	นครชัยศรี	25	19	43,334		11,889		3,342	0	0	1,731,689	1,851	101,000	6,696	1,460,800
4	บางเลน	19	13	34,999		9,298		6,867	200,000	565	1,913,594	389	2,000	1,377	109,500
5	กำแพงแสน	16	14	45,517		14,630		12,743	0	0	4,104,439	587	100,000	1,300	547,900
6	ดอนตูม	7	7	15,106		9,405		4,253	0	0	1,284,820	4,542	2,000	610	1,586,417
7	พุทธมณฑล	4	4	23,365		7,519		5,559	0	0	2,918,190	838	0	1,122	820,000
รวม		117	103	408,302		146,561		41,756	200,000	565	16,925,157	22,548	1,007,000	82,092	12,193,108

- อบจ.นครปฐม สนับสนุนงบประมาณในการปรับปรุงเตียงผู้ป่วยในเป็น Cohort ward เพื่อรองรับผู้ป่วยโควิด-19

4. การติดตามช่วยเหลือเยียวยาบุคคลไร้บ้าน ไร้ที่พึ่ง

1. ให้การช่วยเหลือ ตามมติ ครม. เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2563 ได้อนุมัติหลักเกณฑ์การช่วยเหลือ 3 กลุ่ม คือ กลุ่มเด็กปฐมวัย กลุ่มคนพิการ และกลุ่มผู้สูงอายุ จังหวัดนครปฐมมีผู้ที่อยู่ในเกณฑ์ได้แก่ เด็กแรกเกิด จำนวน 12,733 คน ผู้สูงอายุ 138,270 คน และผู้พิการ 26,004 คน (16 มิถุนายน 2563)

2. มาตรการเพื่อช่วยเหลือผู้ที่พักอาศัยในพื้นที่ของการเคหะแห่งชาติที่สำคัญ 3 ประการ ได้แก่

2.1 พักการชำระหนี้ให้ 3 เดือน โดยการถือได้เจรจากับธนาคาร

2.2 ผู้ที่เช่าที่พักกับการเคหะโดยตรง ปลอดการชำระหนี้ 3 เดือน

2.3 ลด 50% ให้กับลูกค้ารายย่อยในพื้นที่ของตลาดการเคหะเอื้ออาทร

สำหรับของจังหวัดนครปฐม (ข้อมูล ณ วันที่ 13 กรกฎาคม 2563) มีผู้ที่ได้รับประโยชน์ คือ

1. ผู้ที่พักอาศัยในพื้นที่บ้านเอื้ออาทร 1 (ถนนทหารบกและนครชัยศรี) ได้รับประโยชน์ 500 หลัง

2. บ้านเอื้ออาทร (พุทธมณฑล และสามพราน) ได้รับประโยชน์ 350 หลังรวมผู้ที่ได้รับประโยชน์กับ

มาตรการดังกล่าว 850 หลัง ประมาณ 7,400 คน คิดเป็นเงินประมาณ 5,500,000 บาท

ผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID – 19) ในจังหวัด

ในช่วงการเกิดโรคติดเชื้อโควิด-19 บริการสาธารณสุขบางกิจกรรมอาจถูกเลื่อนระยะเวลาการบริการออกไป เช่น การบริการด้านทันตกรรม เนื่องจากมีหัตถการบางอย่างอาจเกิดความเสี่ยงต่อการฟุ้งกระจายหรือเป็นละอองฝอย ซึ่งเสี่ยงต่อการเกิดโรคโควิด -19 จึงต้องรอให้มีความพร้อมในแนวทาง ลักษณะห้องเพื่อให้ความปลอดภัยสูงสุดแก่ผู้รับ และให้บริการ

ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการในระยะต่อไป

- การเตรียมความพร้อมในการรับมือ หากพบการเกิดการระบาดในระลอกที่ 2 เน้นย้ำประชาชนในความร่วมมือการป้องกันและควบคุมโรคโควิด-19 เช่น การรักษาระยะห่าง การสวมใส่หน้ากากอนามัย การหมั่นล้างมือด้วยสบู่หรือแอลกอฮอล์เจล รวมถึงการลงทะเบียนกรณีไปสถานที่แออัด เพื่อสามารถติดตามกรณีหากเกิดพบผู้ป่วยโรคโควิด-19 ทุกมาตรการของทางภาครัฐ ยังคงต้องเน้นย้ำให้ประชาชนทุกคนปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

ด้านการศึกษา

จังหวัดนครปฐมเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีความพร้อมทางการจัดการศึกษา กล่าวคือ มีสถานศึกษาทุกระดับที่จะให้บริการทางการศึกษาแก่เด็ก เยาวชน และประชาชนในจังหวัดนครปฐมอย่างพอเพียง ตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา จนถึงระดับอุดมศึกษา โดยมีสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ทำหน้าที่ในการกำกับดูแล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 รับผิดชอบดูแลสถานศึกษาในพื้นที่อำเภอเมืองนครปฐม กำแพงแสน และดอนตูม และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 รับผิดชอบดูแลสถานศึกษาในพื้นที่อำเภอนครชัยศรี บางเลน สามพราน และพุทธมณฑล

นอกจากนี้ ยังมีสถาบันอุดมศึกษาอีกหลายแห่ง ประกอบด้วย มหาวิทยาลัยคริสเตียน มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตของมหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม วิทยาเขตของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา วิทยาเขตของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ และโรงเรียนนายร้อยตำรวจ

ในด้านการศึกษาจังหวัดนครปฐมมีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 รับผิดชอบดูแลสถานศึกษาในพื้นที่อำเภอเมืองนครปฐม กำแพงแสน และดอนตูม และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 รับผิดชอบดูแลสถานศึกษาในพื้นที่อำเภอนครชัยศรี บางเลน สามพราน และพุทธมณฑล

ในปี พ.ศ.2564 จังหวัดนครปฐมมีโรงเรียนจำนวน 315 แห่ง แยกเป็นโรงเรียนในพื้นที่ สพป. นครปฐม เขต 1 จำนวน 122 แห่ง สพป.นครปฐม เขต 2 จำนวน 120 แห่ง สพม.9 จำนวน 29 แห่ง เอกชน จำนวน 44 แห่ง สำหรับจำนวนครูในจังหวัดนครปฐม มีจำนวนครูทั้งหมดจำนวน 7,205 คน จำนวนนักเรียน 131,071 คน และจำนวนห้องเรียน 5,066 ห้อง อัตราส่วนนักเรียนต่อห้องเรียน 25 คนต่อห้องเรียน

ตาราง 3-1-46 จำนวนโรงเรียน ครู นักเรียน ห้องเรียน และอัตราส่วนนักเรียน/ห้องเรียน ปีการศึกษา 2564

ที่	หน่วยงาน	จำนวน				อัตราส่วน นักเรียน/ห้องเรียน
		โรงเรียน	ครู	นักเรียน	ห้องเรียน	
1	สพป.นครปฐม เขต 1	122	1,651	30,851	1,449	21.00
2	สพป.นครปฐม เขต 2	120	1,466	27,783	1,320	21.00
3	สพม.9	29	2,230	35,757	1,076	33.23
4	เอกชน	44	1,858	36,680	1,221	30.04
	รวม	315	7,205	131,071	5,066	25.87

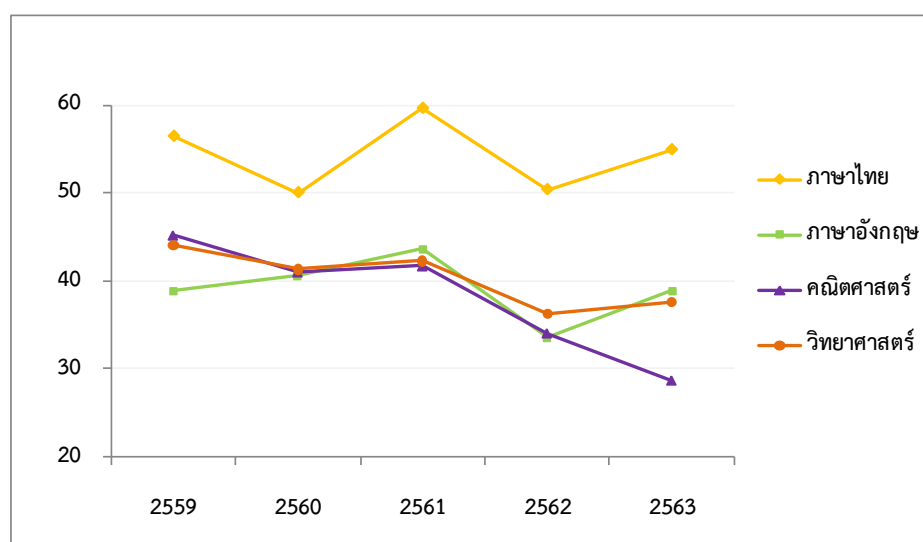
ที่มา : สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครปฐม

ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดนครปฐม ระหว่างปีการศึกษา 2560 – 2563 พบว่าวิชาภาษาไทยมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดในแต่ละปีการศึกษา และมีคะแนนเฉลี่ยมากกว่าร้อยละ 50 ส่วนวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดในทุกปีการศึกษาคือคณิตศาสตร์ เมื่อเปรียบเทียบกับคะแนนเฉลี่ยในระดับประเทศพบว่า มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าในระดับประเทศ ทุกวิชา

ตาราง 3-1-47 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดนครปฐม ปีการศึกษา 2560 – 2563

รายวิชา	ปีการศึกษา 2560		ปีการศึกษา 2561		ปีการศึกษา 2562		ปีการศึกษา 2563	
	จำนวนนักเรียน ที่เข้าสอบ	คะแนน เฉลี่ย	จำนวน นักเรียน ที่เข้าสอบ	จำนวน นักเรียน ที่เข้าสอบ	จำนวน นักเรียน ที่เข้าสอบ	คะแนน เฉลี่ย	จำนวน นักเรียน ที่เข้าสอบ	คะแนน เฉลี่ย
ภาษาไทย	10,794	50.02	6,609	59.73	6,636	50.37	1,272	54.96
ภาษาอังกฤษ	10,794	40.58	6,609	43.64	6,636	33.58	1,272	38.87
คณิตศาสตร์	10,792	40.98	6,609	41.67	6,637	33.99	1,271	28.59
วิทยาศาสตร์	10,794	41.31	6,609	42.25	6,636	36.29	1,272	37.64

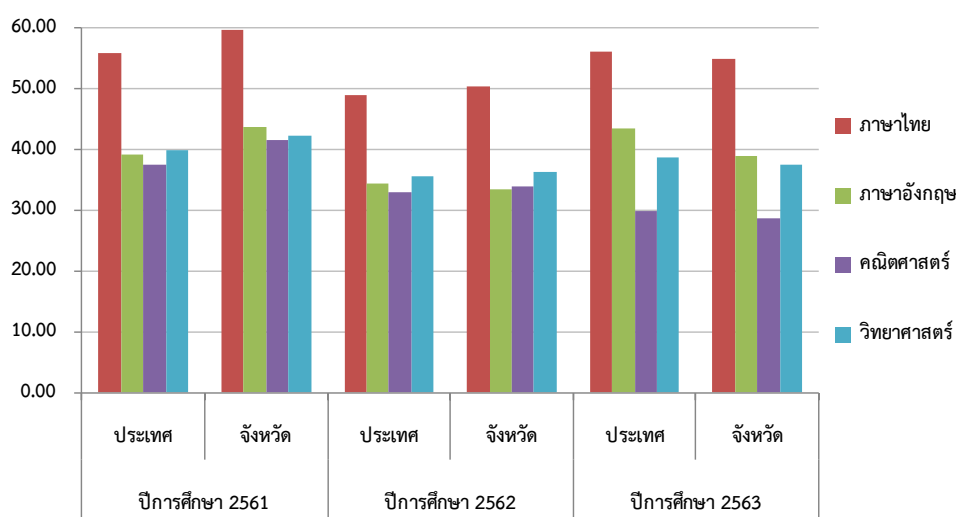
แผนภูมิ 3-1-34 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดนครปฐม ปีการศึกษา 2559 – 2563

ตาราง 3-1-48 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศกับจังหวัดนครปฐม ปีการศึกษา 2560 – 2563

รายวิชา	ปีการศึกษา 2560		ปีการศึกษา 2561		ปีการศึกษา 2562		ปีการศึกษา 2563	
	ระดับประเทศ	จังหวัดนครปฐม	ระดับประเทศ	ระดับจังหวัด	ระดับประเทศ	จังหวัดนครปฐม	ระดับประเทศ	จังหวัดนครปฐม
ภาษาไทย	46.58	50.02	55.90	59.73	49.07	50.37	56.20	54.96
ภาษาอังกฤษ	36.34	40.58	39.24	43.64	34.42	33.58	43.55	38.87
คณิตศาสตร์	37.12	40.98	37.50	41.67	32.90	33.99	29.99	28.59
วิทยาศาสตร์	39.12	41.31	39.93	42.25	35.55	36.29	38.78	37.64

แผนภูมิ 3-1-35 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศกับจังหวัดนครปฐม ปีการศึกษา 2561 – 2563

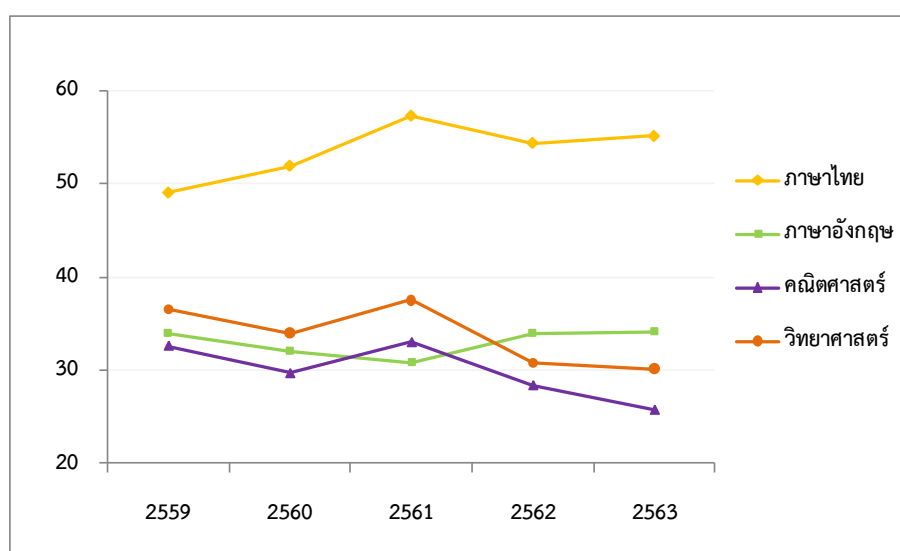

ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดนครปฐม ระหว่างปีการศึกษา 2560 – 2563 พบว่าวิชาภาษาไทยมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดในแต่ละปีการศึกษา และมีคะแนนเฉลี่ยมากกว่าหรือใกล้เคียงร้อยละ 50 เพียงวิชาเดียว และวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดในปีการศึกษา 2560 – 2563 คือ คณิตศาสตร์ เมื่อเปรียบเทียบกับคะแนนเฉลี่ยในระดับประเทศพบว่า มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าในระดับประเทศ ทุกวิชา ยกเว้นภาษาอังกฤษ

ตาราง 3-1-49 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
จังหวัดนครปฐม ปีการศึกษา 2560 – 2563

รายวิชา	ปีการศึกษา 2560		ปีการศึกษา 2561		ปีการศึกษา 2562		ปีการศึกษา 2563	
	จำนวน นักเรียน ที่เข้าสอบ	คะแนน เฉลี่ย	จำนวน นักเรียน ที่เข้าสอบ	คะแนน เฉลี่ย	จำนวน นักเรียน ที่เข้าสอบ	คะแนน เฉลี่ย	จำนวน นักเรียน ที่เข้าสอบ	คะแนน เฉลี่ย
ภาษาไทย	10,238	51.99	7,491	57.36	7,807	54.44	267	55.18
ภาษาอังกฤษ	10,226	32.11	7,490	30.82	7,800	33.96	270	34.14
คณิตศาสตร์	10,239	29.70	7,490	32.99	7,807	28.42	266	25.82
วิทยาศาสตร์	10,223	34.01	7,485	37.53	7,800	30.82	270	30.17

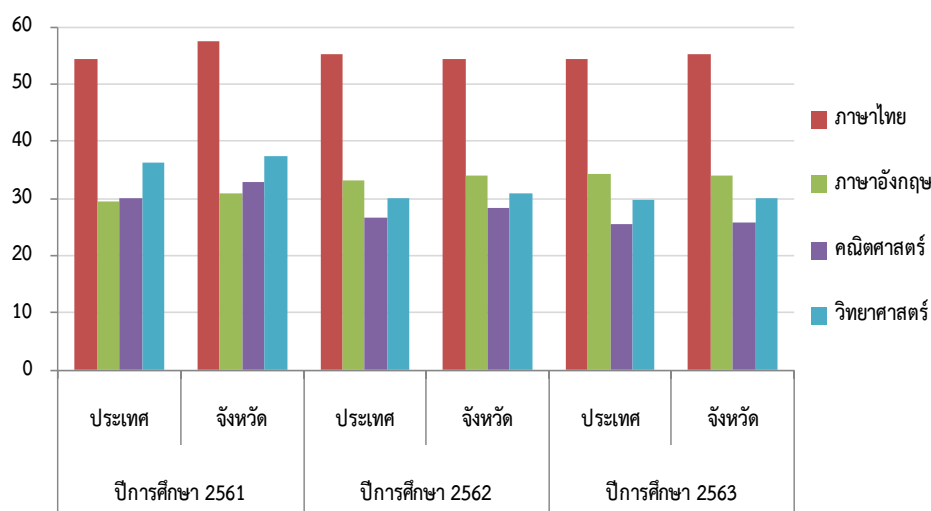
แผนภูมิ 3-1-36 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
จังหวัดนครปฐม ปีการศึกษา 2559 – 2563

ตาราง 3-1-50 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศกับจังหวัดนครปฐม ปีการศึกษา 2560 – 2563

รายวิชา	ปีการศึกษา 2560		ปีการศึกษา 2561		ปีการศึกษา 2562		ปีการศึกษา 2563	
	ระดับ ประเทศ	จังหวัด นครปฐม	ระดับ ประเทศ	จังหวัด นครปฐม	ระดับ ประเทศ	จังหวัด นครปฐม	ระดับ ประเทศ	จังหวัด นครปฐม
ภาษาไทย	48.29	51.99	54.42	57.36	55.14	54.44	54.29	55.18
ภาษาอังกฤษ	30.45	32.11	29.45	30.82	33.25	33.96	34.38	34.14
คณิตศาสตร์	26.30	29.70	30.04	32.99	26.73	28.42	25.46	25.82
วิทยาศาสตร์	32.28	34.01	36.16	37.53	30.07	30.82	29.89	30.17

แผนภูมิ 3-1-37 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศกับจังหวัดนครปฐม ปีการศึกษา 2561 – 2563

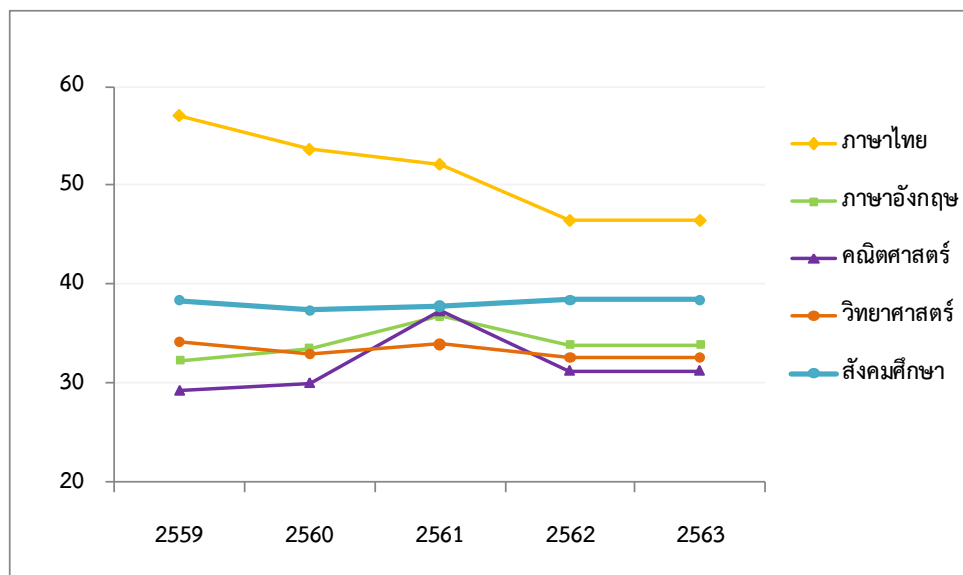

ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดนครปฐม ระหว่างปีการศึกษา 2559 – 2563 พบว่าวิชาภาษาไทย มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดในแต่ละปีการศึกษา และมีคะแนนเฉลี่ยมากกว่าร้อยละ 50 ส่วนวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดในปีการศึกษา 2559 คือคณิตศาสตร์ และวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดในปีการศึกษา 2559 – 2563 คือคณิตศาสตร์ เมื่อเปรียบเทียบกับคะแนนเฉลี่ยในระดับประเทศพบว่า มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าในระดับประเทศ ทุกวิชา ทุกปีการศึกษา

ตาราง 3-1-51 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
จังหวัดนครปฐม ปีการศึกษา 2559 – 2563

รายวิชา	2559	2560	2561	2562	2563
	คะแนนเฉลี่ย	คะแนนเฉลี่ย	คะแนนเฉลี่ย	คะแนนเฉลี่ย	คะแนนเฉลี่ย
ภาษาไทย	57.08	53.63	52.12	46.42	48.61
สังคมศึกษา	38.36	37.39	37.82	38.42	38.04
ภาษาอังกฤษ	32.34	33.58	36.82	33.92	34.45
คณิตศาสตร์	29.24	30.02	37.30	31.27	30.46
วิทยาศาสตร์	34.23	32.94	33.95	32.67	36.00

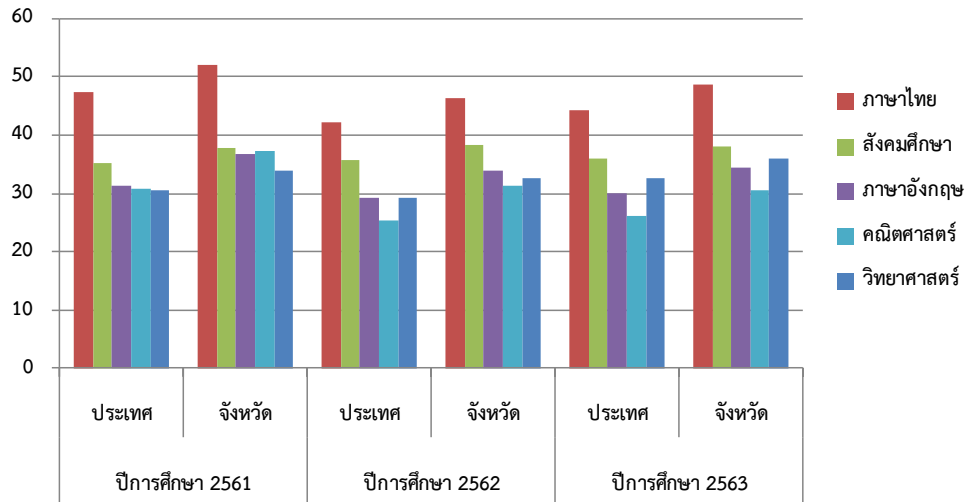
แผนภูมิ 3-1-38 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
จังหวัดนครปฐม ปีการศึกษา 2559 – 2563

ตาราง 3-1-52 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศกับจังหวัดนครปฐม ปีการศึกษา 2560 – 2563

รายวิชา	ปีการศึกษา 2560		ปีการศึกษา 2561		ปีการศึกษา 2562		ปีการศึกษา 2563	
	ระดับประเทศ	จังหวัดนครปฐม	ระดับประเทศ	จังหวัดนครปฐม	ระดับประเทศ	จังหวัดนครปฐม	ระดับประเทศ	จังหวัดนครปฐม
ภาษาไทย	49.25	53.63	47.31	52.12	42.21	46.42	44.36	48.61
สังคมศึกษา	34.70	37.39	35.16	37.82	35.70	38.42	35.93	38.04
ภาษาอังกฤษ	28.31	33.58	31.41	36.82	29.20	33.92	29.94	34.45
คณิตศาสตร์	24.53	30.02	30.72	37.30	25.41	31.27	26.04	30.46
วิทยาศาสตร์	29.37	32.94	30.51	33.95	29.20	32.67	32.68	36.00

แผนภูมิ 3-1-39 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินัยพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศกับจังหวัดนครปฐม ปีการศึกษา 2561 – 2563

สรุปปัญหาสำคัญด้านการศึกษา

1. โรงเรียนขนาดเล็กในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (โรงเรียนประถมศึกษาต่ำกว่า 120 คน) มีจำนวนมากถึง 86 โรงเรียน จากโรงเรียนทั้งหมด 241 โรงเรียน (โรงเรียนมัธยมศึกษา นักเรียนต่ำกว่า 300 คน) มีจำนวน 10 โรงเรียน จากโรงเรียนทั้งหมด 29 โรงเรียน และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ขาดครูผู้สอน ครูผู้สอนไม่ครบชั้น ผู้เรียนขาดโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพ

2. ผู้เรียนขาดทักษะการคิดทักษะการคิด คิววิเคราะห์ คิดแก้ปัญหา คิดสร้างสรรค์

3. ผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาอังกฤษ และคณิตศาสตร์ต่ำ

ศักยภาพของจังหวัดนครปฐมด้านการศึกษาและแนวทางการพัฒนา

จังหวัดนครปฐม เป็นจังหวัดที่มีสถานศึกษาหลากหลายครบทุกสังกัดและครอบคลุมทุกระดับการศึกษาที่จะให้บริการทางการศึกษาแก่เด็ก เยาวชน และประชาชนในจังหวัดนครปฐมอย่างทั่วถึงตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา จนถึงระดับอุดมศึกษา ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาชั้นนำและมีชื่อเสียงหลายแห่งในจังหวัด ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์วิทยาเขตกำแพงแสน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ วิทยาเขตศาลายา วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ วิทยาลัยนาฏศิลป์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน และมหาวิทยาลัยเอกชน 1 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยคริสเตียน อีกทั้งยังมีมหาวิทยาลัยสงฆ์/วิทยาลัยสงฆ์ ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัยในพระราชูปถัมภ์และวิทยาลัยแสงธรรม มีสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครปฐม เป็นตัวแทนกระทรวงศึกษาในจังหวัด ทำหน้าที่บูรณาการการศึกษาของหน่วยงานทางการศึกษาในจังหวัด ทั้งสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานส่งเสริม

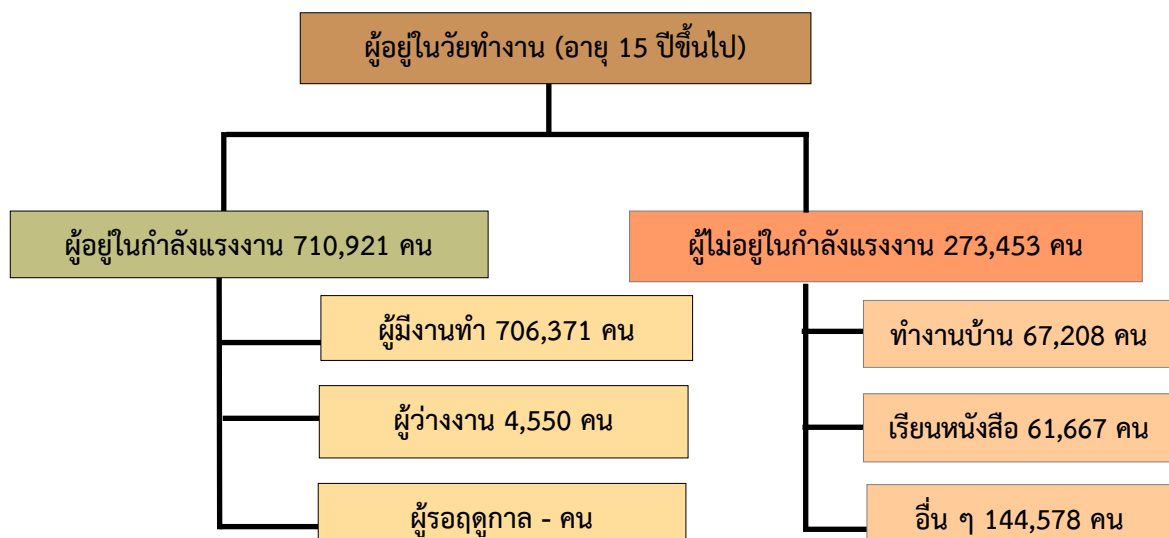
การศึกษาเอกชน สำนักงานอาชีวศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กำหนดยุทธศาสตร์และจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของจังหวัดให้เกิดการบูรณาการ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ และนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ด้านการศึกษาขั้นพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ดูละดับผิชอบ การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตอำเภอเมืองนครปฐม กำแพงแสน และดอนตูมมีสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 จำนวน 121 โรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ดูละดับผิชอบ การจัดการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ในเขตอำเภอนครชัยศรี อำเภอสสามพราน อำเภอบางเลน และอำเภอพุทธมณฑล จำนวน 120 โรงเรียน สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จำนวน 29 โรงเรียน สถานศึกษาเอกชนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนจำนวน 44 โรงเรียน โรงเรียนสาธิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จำนวน 5 แห่ง วิทยาลัยอาชีวศึกษา จำนวน 11 แห่ง สถานศึกษา การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จำนวน 7 แห่ง โรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 20 แห่ง และโรงเรียนพระปริยัติธรรม สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติจำนวน 2 แห่ง

ด้านแรงงาน

สำนักงานสถิติจังหวัดนครปฐม ได้ดำเนินการสำรวจสถานะการทำงานของประชากร ณ ไตรมาส 1 ปี 2564 สรุปรายละเอียดได้ดังนี้ จังหวัดนครปฐม มีประชากรที่อยู่ในวัยทำงานหรืออายุ 15 ปีขึ้นไป 984,374 คน จำแนกเป็น ผู้อยู่ในกำลังแรงงาน 710,921 คน (ผู้มีงานทำ 706,371 คน ผู้ว่างงาน 4,550 คน) ผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน 273,453 คน (ทำงานบ้าน 67,208 คน เรียนหนังสือ 61,667 คน อื่น ๆ 144,578 คน

แรงงานนอกระบบในจังหวัดนครปฐม จำนวน 269,965 คน จำแนกเป็น ชาย 140,846 คน หญิง 129,119 คน

แผนภูมิ 3-1-40 โครงสร้างประชากรและกำลังแรงงาน ไตรมาส 1 ปี 2564

ตาราง 3-1-53 จำนวนแรงงานนอกระบบ จำแนกตามสาขาอาชีพ

ประเภท	รวม	อาชีพ								
		ผู้บัญญัติกฎหมายและผู้จัดการ	วิชาชีพด้านต่าง ๆ	วิชาชีพด้านเทคนิค	เสมียน	พนักงานบริการ	ด้านการเกษตรและประมง	ด้านความสามารถทางฝีมือ	ผู้ปฏิบัติงานโรงงานเครื่องจักร	อาชีพพื้นฐานต่าง ๆ
แรงงานนอกระบบ	269,965	2,990	1,105	4,494	352	122,849	82,053	19,669	14,830	21,622
ชาย	140,846	1,677	615	1,743	-	48,737	47,470	14,355	14,535	11,714
หญิง	129,119	1,313	490	2,751	352	74,112	34,583	5,314	295	9,909

ตาราง 3-1-54 เปรียบเทียบจำนวนตำแหน่งงานว่าง ผู้สมัครงานและการบรรจุงาน (พ.ศ. 2560 – 2564)

พ.ศ. / ประเภท	จำนวนตำแหน่งงานว่าง(คน)	จำนวนผู้สมัครงาน(คน)	จำนวนการบรรจุงาน(คน)
2560	10,825	9,160	8,947
2561	7,215	2,963	6,832
2562	7,872	3,347	8,235
2563	1,388	780	1,864
2564	1,937	1,351	2,488

ที่มา : สำนักงานจัดหางานจังหวัดนครปฐม

ตาราง 3-1-55 จำนวนแรงงานต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงาน พ.ศ. 2562

ประเภท	คนต่างด้าว (คน)	นายจ้าง (ราย)
1. แรงงานต่างด้าวระดับฝีมือเข้าเมืองโดยถูกกฎหมาย (รวม BOI)	2,035	569
2. แรงงานต่างด้าวอยู่ในความดูแลของกรมการปกครอง (พื้นที่สูง)	6,496	2,486
3. แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองตามมติ ครม. 15 มกราคม 2556 (MOU กรณีพิเศษ)	8,538	3,577
(1) เมียนมา 8,122 คน		
(2) ลาว 207 คน		
(3) กัมพูชา 209 คน		
4. แรงงานต่างด้าวที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติ	11,265	7,307
(1) เมียนมา 10,200 คน		
(2) ลาว 736 คน		
(3) กัมพูชา 329 คน		
5. แรงงานต่างด้าวนำเข้าถูกกฎหมาย (ตาม MOU)	35,594	4,786
(1) เมียนมา 26,639 คน		
(2) ลาว 4,071 คน		
(3) กัมพูชา 4,884 คน		
6. แรงงานต่างด้าว จดทะเบียน ณ ศูนย์ OSS ตามมติ ครม. 16 มกราคม 2561	35,998	6,650
(1) เมียนมา 29,786 คน		
(2) ลาว 1,243 คน		
(3) กัมพูชา 4,967 คน		
7. แรงงานต่างด้าว ตามมติ ครม. 20 สิงหาคม 2562	3,663	
(1) เมียนมา 3,371 คน		
(2) ลาว 99 คน		
(3) กัมพูชา 193 คน		
รวม	103,589	25,375

ตาราง 3-1-56 จำนวนแรงงานต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงาน พ.ศ. 2563

ประเภท	คนต่างด้าว (คน)	นายจ้าง (ราย)
1. แรงงานต่างด้าวระดับฝีมือเข้าเมืองโดยถูกกฎหมาย (รวม BOI)	2,641	730
2. แรงงานต่างด้าวอยู่ในความดูแลของกรมการปกครอง (พื้นที่สูง)	6,756	2,211
3. แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองตามมติ ครม. 15 มกราคม 2556 (MOU กรณีพิเศษ)	8,988	2,709
(1) เมียนมา 8,589 คน		
(2) ลาว 189 คน		
(3) กัมพูชา 210 คน		
4. แรงงานต่างด้าวที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติ	10,151	5,064
(1) เมียนมา 9,340 คน		
(2) ลาว 533 คน		
(3) กัมพูชา 278 คน		
5. แรงงานต่างด้าวนำเข้าถูกกฎหมาย (ตาม MOU)	12,121	1,765
(1) เมียนมา 8,572 คน		
(2) ลาว 1,181 คน		
(3) กัมพูชา 2,368 คน		
6. แรงงานต่างด้าวจดทะเบียน ณ ศูนย์ OSS ตามมติ ครม. 16 มกราคม 2561	26,161	3,113
(1) เมียนมา 21,307 คน		
(2) ลาว 965 คน		
(3) กัมพูชา 3,889 คน		
7. แรงงานต่างด้าว ตามมติ ครม. 20 สิงหาคม 2562	24,739	
(1) เมียนมา 22,558 คน		
(2) ลาว 792 คน		
(3) กัมพูชา 1,389 คน		
รวม	115,536	17,108

ตาราง 3-1-57 ตารางแสดงจำนวนแรงงานต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงาน พ.ศ. 2564

ประเภท	คนต่างด้าว (คน)	นายจ้าง (ราย)
1. แรงงานต่างด้าวระดับฝีมือเข้าเมืองโดยถูกกฎหมาย (รวม BOI)	2,679	772
2. แรงงานต่างด้าวอยู่ในความดูแลของกรมการปกครอง (พื้นที่สูง)	6,879	2,291
3. แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองตามมติ ครม. (1) เมียนมา 15,084 คน (2) ลาว 1,879 คน (3) กัมพูชา 1,542 คน	18,505	1,658
4. แรงงานต่างด้าว ตามมติ ครม. 20 สิงหาคม 2562 (1) เมียนมา 32,680 คน (2) ลาว 1,168 คน (3) กัมพูชา 2,502 คน	36,350	
5. แรงงานต่างด้าว ตามมติ ครม. 4 สิงหาคม 2563 (๑) เมียนมา 4,811 คน (๒) ลาว 186 คน (๓) กัมพูชา 559 คน	5,556	393
6. แรงงานต่างด้าว ตามมติ ครม. 10 พฤศจิกายน 2563 (๑) เมียนมา 1,970 คน (๒) ลาว 135 คน (๓) กัมพูชา 136 คน	2,241	736
7. แรงงานต่างด้าว ตามมติ ครม. 29 ธันวาคม 2563 (๑) เมียนมา 9,337 คน (๒) ลาว 863 คน (๓) กัมพูชา 1,513 คน	11,713	
รวม	83,923	5,850

ที่มา : สำนักงานจัดหางานจังหวัดนครปฐม ข้อมูล ณ เดือนกรกฎาคม 2564

ข้อมูลทั่วไปด้านแรงงาน

ผู้อยู่ในวัยทำงาน (อายุ 15 ปีขึ้นไป) 964,968 คน จำแนกเป็น

ผู้อยู่ในวัยทำงาน (อายุ 15 ปีขึ้นไป) 984,374 คน จำแนกเป็น

1.1 ผู้อยู่ในกำลังแรงงาน 710,921 คน จำแนกเป็น

- ผู้มีงานทำ 706,371 คน (ร้อยละ 99.36 ของผู้อยู่ในกำลังแรงงาน)

- ผู้ว่างงาน 4,550 คน (ร้อยละ 0.64 ของผู้อยู่ในกำลังแรงงาน)

1.2 ผู้อยู่ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน 273,453 คน จำแนกเป็น

- ทำงานบ้าน 67,208 คน (ร้อยละ 24.58 ของผู้อยู่ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน)

- เรียนหนังสือ 61,667 คน (ร้อยละ 22.56 ของผู้อยู่ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน)

- อื่น ๆ 144,578 คน (ร้อยละ 52.87 ของผู้อยู่ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน)

จำแนกตามสถานภาพการทำงาน

2.1 นายจ้าง จำนวน 16,000 คน ร้อยละ 2.3

2.2 ลูกจ้างรัฐบาล จำนวน 64,162 คน ร้อยละ 9.1

2.3 ลูกจ้างเอกชน จำนวน 370,949 คน ร้อยละ 52.50

2.4 ทำงานส่วนตัว จำนวน 166,794 คน ร้อยละ 23.60

2.5 ช่วยธุรกิจครัวเรือน จำนวน 88,466 คน ร้อยละ 12.5

ตาราง 3-1-58 จำนวนและร้อยละของประชากรจำแนกตามสถานภาพแรงงานและเพศ ปี 2560 - 2564

สถานภาพแรงงาน	2560	2561	2562	2563	2564
รวม					
ประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป	922,023	934,014	953,267	972,139	984,374
ผู้อยู่ในกำลังแรงงาน	652,608	665,408	684,525	697,391	710,921
ผู้มีงานทำ	648,509	661,496	678,887	688,789	706,371
ผู้ว่างงาน	4,099	3,912	5,638	8,603	4,550
ผู้ที่รอฤดูกาล	-	599	-	-	-
ผู้อยู่นอกกำลังแรงงาน	269,415	268,007	268,743	274,748	273,453
ชาย					
ประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป	438,245	443,445	451,843	460,057	465,422
ผู้อยู่ในกำลังแรงงาน	341,101	350,852	363,998	363,881	365,378
ผู้มีงานทำ	337,737	347,908	360,586	358,662	361,813
ผู้ว่างงาน	3,364	2,944	3,412	5,219	3,565
ผู้ที่รอฤดูกาล	-	203	-	-	-
ผู้อยู่นอกกำลังแรงงาน	97,144	92,391	87,846	96,176	100,044

สถานภาพแรงงาน	2560	2561	2562	2563	2564
หญิง					
ประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป	483,778	490,569	501,424	512,083	518,952
ผู้อยู่ในกำลังแรงงาน	311,507	314,556	320,527	333,511	345,543
ผู้มีงานทำ	310,772	313,588	318,301	330,127	344,558
ผู้ว่างงาน	735	968	2,226	3,384	985
ผู้ที่รอฤดูกาล	-	397	-	-	-
ผู้อยู่นอกกำลังแรงงาน	172,271	175,616	180,897	178,572	173,409
อัตราการจ้างงานต่อกำลังแรงงาน	99.37	99.32	99.18	98.77	99.36
อัตราการว่างงาน	0.44	0.59	0.82	1.23	0.64

ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัดนครปฐม ปี 2564

ข้อมูลสถานประกอบการและลูกจ้าง

จากข้อมูลของสำนักงานประกันสังคมจังหวัดนครปฐม พบว่า จำนวนสถานประกอบการ ปี 2564 มีจำนวนสถานประกอบการทั้งสิ้น 9,573 แห่ง แรงงานไทย จำนวน 242,447 คน โดยลดลงจากปี 2563 จำนวน 13,005 คน ในขณะที่แรงงานต่างด้าว ในปี 2564 มีจำนวน 46,444 คน (ม.ค. - ก.ค. 64) ลดลงจากปี 2563 จำนวน 69,092 คน

ตาราง 3-1-59 จำนวนสถานประกอบการตาม พรบ.ประกันสังคมและลูกจ้าง (พ.ศ. 2560- พ.ศ. 2564)

พ.ศ. / ประเภท	จำนวนสถานประกอบการ (แห่ง)	จำนวนลูกจ้าง แรงงานไทย (คน)	จำนวนลูกจ้าง แรงงานต่างด้าว (คน)
2560	8,919	226,107	116,817
2561	8,895	252,261	109,557
2562	9,222	255,465	103,589
2563	9,479	255,452	115,536
2564	9,573	242,447	46,444

ที่มา: สำนักงานประกันสังคมจังหวัดนครปฐม/สำนักงานจัดหางานจังหวัดนครปฐม

แรงงานต่างด้าว

จากการติดตามข้อมูลแรงงานต่างด้าวในพื้นที่จังหวัดนครปฐม ณ เดือนกรกฎาคม 2564 พบว่า มีจำนวนแรงงานต่างด้าว 83,923 คน นายจ้าง 5,850 ราย ลดลงจากปี 2563 จำนวน 31,613 คน นายจ้าง 11,258 ราย จากข้อมูลพิจารณาได้ว่า มีจำนวนแรงงานต่างด้าวและนายจ้างลดลง สาเหตุมาจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19)

ประเภทกิจการที่ได้รับอนุญาตทำงานมากที่สุด คือ กิจการประเภทต่อเนื่องการเกษตร กิจการประเภทผลิตหรือจำหน่ายผลิตภัณฑ์พลาสติก รองลงมาเป็นกิจการประเภทการให้บริการต่าง ๆ ตามลำดับ

จากการพิจารณาข้อมูล พบว่า จังหวัดนครปฐมเป็นแหล่งอุตสาหกรรมการผลิตขนาดใหญ่ที่ต้องใช้แรงงานจำนวนมากซึ่งรายได้หลักของจังหวัดนครปฐม มาจากภาคอุตสาหกรรมและภาคการเกษตร และมีการขาดแคลนแรงงานไทยทำให้ผู้ประกอบการมีความจำเป็นต้องจ้างแรงงานต่างด้าวเพื่อให้กิจการดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง

ศักยภาพด้านแรงงานจังหวัดนครปฐม

ปัจจัยภายใน: จุดแข็ง (Strengths) 1. เป็นแหล่งตลาดแรงงานเนื่องจากอยู่ในเขตปริมณฑล 2. สถานประกอบการมีจำนวนมาก มีมาตรฐานและมีสวัสดิการสูง นายจ้าง ลูกจ้างมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน 3. อัตราการว่างงานต่ำ 4. มีอาสาสมัครแรงงานเป็นเครือข่ายในพื้นที่ในการบริหารจัดการด้านแรงงานสู่ประชาชน 5. มีสถาบันการศึกษาจำนวนมากสามารถรองรับการพัฒนากำลังแรงงานของจังหวัด 6. ผู้ประกอบการให้ความสำคัญกับการพัฒนาฝีมือแรงงานเพื่อรองรับ Thailand 4.0	ปัจจัยภายใน: จุดอ่อน (Weaknesses) 1. ขาดแคลนแรงงานฝีมือในภาคอุตสาหกรรม 2. แรงงานขาดทักษะด้านภาษาต่างประเทศ ส่งผลถึงขีดความสามารถในการแข่งขันในตลาดแรงงาน ภาคบริการ และการท่องเที่ยว 3. แรงงานขาดความก้าวหน้าในอาชีพ 4. แรงงานขาดศักยภาพและอำนาจในการต่อรอง
ปัจจัยภายนอก: โอกาส (Opportunities) 1. การอนุญาตให้แรงงานต่างด้าวทดแทนแรงงานไทยในสาขาที่ขาดแคลน 2. รัฐมีนโยบายในการพัฒนาสถานประกอบการให้ได้มาตรฐานแรงงานไทย 3. นโยบายThailand 4.0 สร้างโอกาสสร้างงานให้ภาคแรงงาน 4. ภาคอุตสาหกรรมขยายตัวอย่างต่อเนื่องก่อให้เกิดการจ้างงาน 5. ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาบุคลากรในภาคอุตสาหกรรมเกษตร และการท่องเที่ยว 6. ภาครัฐส่งเสริมการสร้างหลักประกันความมั่นคงในการทำงานมากขึ้น 7. นโยบายการท่องเที่ยวของจังหวัดส่งเสริมการจ้างงานด้านการบริการ 8. ภาคอุตสาหกรรมมีความเข้มแข็งและยังมีความต้องการแรงงานในภาคการผลิต 9. แรงงานนอกระบบต้องการพัฒนาฝีมือเพื่อการผลิตสินค้าชุมชน/OTOP ให้สามารถแข่งขันทางการตลาดได้ 10. การพัฒนาแรงงานกลุ่มพิเศษให้พร้อมเข้าสู่ตลาดแรงงาน (เช่น ผู้ต้องขังที่พ้นโทษ ทหารปลดประจำการ ผู้สูงอายุ คนพิการ)	ปัจจัยภายนอก: อุปสรรค (Threats) 1. ค่านิยมการศึกษาสายอาชีพมีน้อยทำให้ไม่สอดคล้องต่อความต้องการตลาดแรงงาน 2. ทักษะคติของผู้หางานต้องการประกอบอาชีพอิสระเพิ่มมากขึ้น 3. ปัญหาการลักลอบเข้าเมืองและแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย 4. ประเทศไทยกำลังก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ 5. ภาคอุตสาหกรรมนำเทคโนโลยี เครื่องจักรเข้ามาทดแทนแรงงาน 6. ประชาชนไม่เห็นความสำคัญต่อการพัฒนาฝีมือแรงงาน ทำให้ขาดแคลนแรงงานฝีมือและกึ่งฝีมือภาคอุตสาหกรรม 7. ปัญหายาเสพติดส่งผลต่อคุณภาพของกำลังแรงงานในจังหวัด

แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงด้านแรงงานในอนาคตและผลกระทบ

ในปี 2563 การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ทำให้ตลาดแรงงานทั่วโลกหยุดชะงัก ผู้คนหลายล้านต้องตกงานหรือถูกปรับลดเงินเดือน บางคนต้องทำงานที่บ้านแบบ Work from home แต่ก็ยังมีอีกหลายคนที่ยังจำเป็นต้องทำงานในสภาพแวดล้อมที่เสี่ยงต่อการแพร่ระบาดของโควิด-19 เช่น บุคลากรทางการแพทย์ ผู้ที่ทำงานในห้างร้าน หรืองานสาธารณะ จึงต้องเตรียมความพร้อมและมีมาตรการการป้องกันที่แตกต่างออกไปจากเมื่อก่อน จากข้อมูลวิจัยของ “McKinsey Global Institute” หรือ MGI (หน่วยงานที่รับผิดชอบงานด้านการวิจัยทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และภูมิศาสตร์การเมือง ที่ตั้งอยู่ในสหรัฐอเมริกา) ที่ทำให้ประเทศผู้นำด้านตลาดแรงงานโลกทั้ง 8 ประเทศ ได้แก่ จีน ฝรั่งเศส เยอรมนี อินเดีย ญี่ปุ่น สเปน สหราชอาณาจักร และสหรัฐอเมริกา พบว่า “งานที่ต้องเกี่ยวข้องกับใกล้ชิดกับผู้อื่น” คืองานที่จะได้รับผลกระทบและเปลี่ยนแปลงไปมากที่สุดและในระยะยาวความเปลี่ยนแปลงหรือความไม่มั่นคงในบางอาชีพก็จะยิ่งมากขึ้นไปเรื่อย ๆ ตามลักษณะงานและโอกาสในการเกี่ยวข้องกับใกล้ชิดกับผู้อื่น เช่น

1. งานที่ต้องพบปะกับลูกค้าโดยตรง เช่น กลุ่มพนักงานขาย พนักงานธนาคาร งานสายนี้มีการเกี่ยวข้องกับใกล้ชิดกับผู้อื่นในระดับสูง จึงกำลังถูกแทนที่ด้วยบริการ E-commerce และการทำธุรกรรมดิจิทัลต่าง ๆ ที่เข้ามาเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้บริโภคไปตลอดกาล เพราะมีความสะดวกสบายกว่า

2. งานด้านการท่องเที่ยวพักผ่อน เนื่องจากงานสายนี้จำเป็นต้องพบปะกับผู้คนจำนวนมากเช่นกัน จึงได้รับผลกระทบอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นการโรงแรม การบิน หรือร้านอาหาร การหยุดให้บริการหรือปิดกิจการเป็นเรื่องที่พบเห็นได้บ่อยในสายงานนี้ สำหรับในระยะยาว การทำงานจากระยะไกล การลดลงของธุรกิจการท่องเที่ยว รวมถึงการเข้ามาของระบบอัตโนมัติ อาจส่งผลให้ความต้องการของแรงงานด้านนี้ลดลงไปอีก

ดังนั้น จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) จะก่อให้เกิดอาชีพหรือเทรนด์ใหม่ ที่อาจจะเปลี่ยนแปลงโลกของการทำงานไปตลอดกาล คือ

1. การทำงาน ณ สถานที่ตั้ง หรือ work from home และ การประชุมทางไกล (VDO Conference) จะยังคงอยู่ต่อไป แม้การระบาดของโรคจะลดลงแล้วก็ตาม เพราะพิสูจน์แล้วว่าการทำงานในรูปแบบนี้ไม่ได้ทำให้ประสิทธิภาพในการทำงานลดลง แถมยังช่วยลดความแออัดในที่ทำงานอีกด้วย

2. E - Commerce และธุรกรรมดิจิทัล จะยังคงได้รับความนิยมอย่างต่อเนื่อง เพราะผู้คนติดใจในความสะดวกสบาย โดยอัตราการเติบโตของธุรกิจด้านนี้มีมากถึง 2-5 เท่าภายในปีเดียว เป็นข้อบ่งชี้ถึงคามนิยมได้เป็นอย่างดี

3. ระบบอัตโนมัติและ AI (Artificial Intelligence) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในงานที่ต้องใกล้ชิดกับผู้อื่นสูง โดยจากผลสำรวจผู้บริหารกว่า 800 คนพบว่า 2 ใน 3 ของผู้บริหารมีความคิดที่จะนำระบบอัตโนมัติและ AI มาใช้ในธุรกิจ และบางส่วนก็เริ่มใช้ไปแล้ว เช่น ระบบจัดการคลังสินค้า ระบบจัดการร้านค้า Chat-bot และ Call Center เป็นต้น

ข้อมูลแนวโน้มตลาดแรงงานในอนาคตของไทยว่า ภายในปี 2568 อาชีพปัจจุบันจะถูกแทนที่ด้วยเครื่องจักรระบบดิจิทัล 85 ล้านตำแหน่งงาน เกิดอาชีพใหม่ 97 ล้านตำแหน่งงาน คนหนึ่งคน จะเปลี่ยนอาชีพบ่อยครั้งขึ้น งานจะไม่ยึดติดกับองค์กรหรืออาชีพแต่จะยึดติดกับทักษะ ตลาดแรงงานจะประกอบด้วยแรงงานหลากหลายประเภทขึ้นมีความยืดหยุ่นขึ้น เกิดการจ้างชั่วคราว จ้างไม่เต็มเวลา จ้างรายชั่วโมง มีความหลากหลายของคนในตลาดแรงงานมากขึ้น คนหนึ่งคน มีหลายงานและไม่ได้ทำงานบนแพลตฟอร์มเดียว ทั้งนี้ ข้อมูลจากคณะกรรมการมาตรฐานแรงงาน สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยระบุว่า จะเกิดการปรับตัวการจ้างงานในอนาคต คือ

1. ลดขนาดองค์กรและนำเทคโนโลยีมาใช้งานให้มากขึ้น 32.2 %
2. จ้างค่าจ้างเพิ่มเพื่อให้ได้แรงงานที่มีทักษะหลากหลาย (Multi Skills) 19.5 %
3. ปรับรูปแบบการจ้างงานให้มีความยืดหยุ่น เช่นจ้างรายชั่วโมง 17.8 %
4. ลดการจ้างลูกจ้างประจำและมาใช้ Outsource แทน 15.5 %
5. ตลาดออนไลน์ ปรับฐานเงินเดือน 9.2 %
6. การแชร์หรือแลกเปลี่ยนแรงงานระหว่างอุตสาหกรรม
7. ลดการใช้แรงงานต่างด้าว 1.2 %

แนวทางการพัฒนา

Future of Work หรือ โลกแห่งการทำงานในอนาคต ถูกจัดเป็นวาระแห่งโลก ประเด็นที่พิจารณา คือ ทักษะของคนที่ไม่เหมาะกับรูปแบบงานที่เปลี่ยนแปลงไป การเพิ่มทักษะจะมีต้นทุนที่ต้องมีผู้สนับสนุน จะมีอาชีพประมาณ 14 % หายไป ส่วนอาชีพที่ไม่หายไป 32 % จะมีเครื่องจักรเข้ามาช่วยโดยขั้นตอนที่แรงงานทำงานได้ เครื่องจักรก็สามารถทำได้ ดังนั้น จะเป็นข้อต่อรองรับให้แรงงานไม่ได้เพิ่มค่าแรงเพราะมองว่าเครื่องจักรก็ทำได้ นอกจากนี้งานแบบ “Gig Worker” หรือ ผู้ที่ไม่ต้องการทำงานประจำไม่ต้องการที่จะสังกัดกับองค์กรใดองค์กรหนึ่งจะมีมากขึ้น ดังนั้น ในฐานะของกระทรวงแรงงานจึงจำเป็นต้องสร้างความสามารถทางการแข่งขันของประเทศ ต้องคุ้มครองดูแล และต้องทำให้คุณภาพชีวิตแรงงานดีขึ้น

เนื่องจากปัจจัยที่จังหวัดนครปฐมอยู่ใกล้กับกรุงเทพฯ ภาคอุตสาหกรรมมีความเข้มแข็ง มีมาตรฐาน มีสวัสดิการสูง อีกทั้งมีความต้องการแรงงานอีกมาก ประกอบกับมีองค์กร/ส่วนราชการในด้านศึกษา/การส่งเสริมอาชีพจำนวนมาก และจังหวัดมียุทธศาสตร์ในการส่งเสริมอุตสาหกรรมเกษตรและการท่องเที่ยว จึงทำให้จังหวัดมีศักยภาพรองรับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจได้ดี

ดังนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน และการกำหนดทิศทางการพัฒนาด้านแรงงานของกระทรวงแรงงานซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนภารกิจด้านแรงงานของประเทศ และสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาภาคและเป้าหมายการพัฒนาจังหวัดในประเด็นด้าน จึงกำหนดมาตรการส่งเสริมและสนับสนุนเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะของกำลังคนในประเทศ Reskill / Upskill / New Skill รวมถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) มาตั้งแต่ช่วงก่อนการแพร่ระบาดของโควิด-19 จึงกำหนดแนวทางการพัฒนา ได้ดังนี้

1. การคุ้มครองดูแลผู้ใช้แรงงานและส่งเสริมสนับสนุนสถานประกอบกิจการให้ได้รับมาตรฐานด้านแรงงาน
2. การส่งเสริมและพัฒนากำลังแรงงานให้มีความรู้และมีรายได้
3. เพิ่มผลิตภาพแรงงานสู่ Thailand 4.0 เพื่อให้กำลังแรงงานเข้าสู่ตลาด แรงงานอย่างมีคุณภาพ มีประสิทธิภาพในการทำงาน เป็นที่ต้องการของสถานประกอบกิจการ ทั้งในและต่างประเทศ
4. การส่งเสริมให้ผู้อยู่ในวัยแรงงานเข้าสู่ระบบประกันสังคมเพื่อเป็นหลักประกันความมั่นคงในชีวิต
5. การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ด้านแรงงานบริหารจัดการข้อมูลและเครือข่ายแรงงานที่มีประสิทธิภาพ

♦ ด้านความมั่นคงและความปลอดภัย

ปัญหายาเสพติด

◆ สภาพทั่วไป

- ลักษณะที่ตั้งของจังหวัด ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์สำคัญต่อการค้าและแพร่ระบาดของยาเสพติด โดยกลุ่มการค้าใช้ศักยภาพในเชิงพื้นที่ของจังหวัดนครปฐม ในการพักเก็บยาเสพติดเพื่อรอคอยการส่งมอบให้กลุ่มการค้าระดับต่างๆ กระจายไปในพื้นที่อื่นๆ รวมทั้งการเป็นพื้นที่การแพร่ระบาดเฉพาะอย่างยิ่ง ย่านชุมชนและอุตสาหกรรมมีการอาศัยของประชากรหนาแน่น โดยเฉพาะแรงงานจากพื้นที่ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวมทั้งกลุ่มแรงงานต่างด้าวที่ใช้หอพัก/ห้องเช่า เป็นสถานที่พักเก็บ/แบ่งบรรจุหรือเพื่อรอการส่งต่อยาเสพติด

- เป็นที่ตั้งของสถาบันอุดมศึกษา และสถานศึกษาขนาดใหญ่หลายแห่ง ทำให้มีกลุ่มเยาวชน นักเรียน นักศึกษา เดินทางเข้ามาศึกษาต่อและพักอาศัยอยู่ตามหอพัก/ห้องเช่าต่างๆ เป็นจำนวนมาก

- เป็นพื้นที่จังหวัดปริมณฑล และมีถนนเส้นทางสายหลักที่เชื่อมต่อไปจังหวัดภาคใต้ และภาคตะวันตก คือ ถนนเพชรเกษมและมีเส้นทางรองสามารถเชื่อมต่อได้ทุกพื้นที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เส้นทางรอยต่อกับกรุงเทพมหานคร และจังหวัดปริมณฑล เป็นปัจจัยสำคัญที่เอื้ออำนวยต่อการลักลอบลำเลียงและการแพร่ กระจายของยาเสพติดไปยังพื้นที่จังหวัดใกล้เคียงและกรุงเทพมหานคร ทำให้การกระจายยาเสพติดสู่กลุ่มผู้ค้ารายย่อย ผู้เสพ ได้อย่างรวดเร็วต่อเนื่อง

- จังหวัดนครปฐม ประกอบด้วย 7 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองนครปฐม อำเภอนครชัยศรี อำเภอสามปราน อำเภอกำแพงแสน อำเภอบางเลน อำเภอดอนตูม และอำเภอพุทธมณฑล (106 ตำบล 1,053 หมู่บ้าน/ชุมชน) มีจำนวนประชากรประมาณ 920,000 คน

◆ สถานการณ์ด้านการค้า

1) ยังมีความเคลื่อนไหวของกลุ่มนักค้ายาเสพติดอยู่อย่างต่อเนื่อง การจับกุมคดียาเสพติดสูงขึ้น โดยเฉพาะ ยาบ้า ไอซ์ และกัญชา ยังคงเป็นตัวยาลึกที่มีการค้าและแพร่ระบาดมากที่สุด ซึ่งเป็นปัจจัยที่ชี้ให้เห็นว่าสถานการณ์ยาเสพติดยังคงรุนแรง คือสามารถจับกุมนักค้ารายใหญ่ได้อย่างต่อเนื่อง ในเขตอำเภอเมืองนครปฐม อำเภอสามปราน และอำเภอกำแพงแสน ซึ่งกลุ่มนักค้ายาเสพติดที่มีบทบาทสำคัญ คือ เครือข่ายนักโทษในเรือนจำ โดยเป็นผู้บงการนักค้าภายนอกเรือนจำในการจัดหา ลำเลียง และจำหน่ายยาเสพติดแทน

2) รูปแบบการค้ายาเสพติดของกลุ่มนักค้า มีการใช้ Social Network ติดต่อกันได้อย่างอิสระ และหลากหลาย ทำให้กลุ่มผู้ค้า/ผู้เสพ เข้าถึงกันได้ง่ายและยากต่อการสืบสวน โดยมีการค้าผ่านทาง Line ซึ่งเป็นการค้ายาเสพติดภายในกลุ่มเฉพาะ และยังการลักลอบส่งยาเสพติดผ่านทางพัสดุไปรษณีย์ บริษัทขนส่งต่าง ๆ รถประจำทาง รถไฟ หรือการซ่อนพรางมากับวัสดุต่าง ๆ เป็นต้น

◇ สถานการณ์การแพร่ระบาด

การแพร่ระบาดของยาเสพติดในพื้นที่จังหวัดนครปฐมยังคงอยู่ในระดับที่ปานกลาง จากการติดตามสถานการณ์ยาเสพติดของคณะทำงานเฝ้าระวังปัญหาเสพติดจังหวัดนครปฐม ปรากฏว่า พื้นที่การแพร่ระบาดของยาเสพติดมีการขยายตัวเพิ่มมากขึ้นและฝังรากลึกอยู่ในทุกพื้นที่ ในขณะเดียวกันก็ยังมีตัวยาใหม่ ๆ ที่กลุ่มผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดได้นำมาเผยแพร่ โดยเฉพาะหมูป้าน ชุมชน ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของประเทศ และได้ขยายตัวเข้าไปสู่สถาบันครอบครัว โดยเฉพาะกลุ่มนักเรียน นักศึกษา และเยาวชน พื้นที่ที่มีปัญหาเสพติด แพร่ระบาดรุนแรง ได้แก่ อำเภอเมืองนครปฐม สามพราน นครชัยศรี กำแพงแสน บางเลน ดอนตูม และพุทธมณฑล ซึ่งทุกฝ่ายได้ให้ความสำคัญกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

ยาเสพติดที่เป็นปัญหาแพร่ระบาดหลัก คือ ยาบ้า รองลงมาคือไอซ์ กัญชา พืชกระท่อม เคตามีน และเฮโรอีน ตามลำดับ และที่ต้องเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด คือ เคตามีน และเฮโรอีน ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากในอดีต พบการแพร่ระบาดเฉพาะกลุ่มผู้เสพยาที่เฝ้าระวังกลางคืน เช่นพื้นที่ จ.นครปฐม จ.สุพรรณบุรี นอกจากนี้ยังพบ การใช้ยาควบคุม/ยาอันตรายในทางที่ผิดในกลุ่มเด็กและเยาวชน จำพวกกลุ่มยาทามาโดล โปโรโคติล โดยประชากรที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ทั้งในมิติของการเสพยาและกระทำความผิดที่มีอายุไม่เกิน 24 ปี มีสัดส่วนสูง โดยส่วนใหญ่ร้อยละ 40 ยังอยู่ในกลุ่มอายุ 15-19 ปี ร้อยละ 70 ของผู้เข้าไปเกี่ยวข้องกับอาชีพรับจ้าง แรงงาน และเกษตรกร

สำหรับสถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน จากการสำรวจหมู่บ้าน/ชุมชนจังหวัดนครปฐม จำนวน 1,053 หมู่บ้าน/ชุมชน รอบที่ 1/2563 มีหมู่บ้านที่ไม่มีปัญหายาเสพติด 539 หมู่บ้าน/ชุมชน มีปัญหาน้อย 475 หมู่บ้าน/ชุมชน มีปัญหามานกลาง 36 หมู่บ้าน/ชุมชน และมีปัญหามาก 3 หมู่บ้าน/ชุมชน

คดียาเสพติดในปี พ.ศ. 2562 มีจำนวนจับกุมรวมทั้งสิ้น 2,212 ราย ลดลงจากปี 2561 จำนวน 3,035 ราย คิดเป็นร้อยละ 57.84 จากคดีผลิต 56 ราย จำหน่าย 144 ราย เพื่อจำหน่าย 415 ราย ครอบครอง 426 ราย เสพ 1,149 ราย จะเห็นได้ว่าในปี 2560 จำนวนจับกุมเพิ่มขึ้นมากที่สุด

ตาราง 3-1-60 ร้อยละที่ลดลงของคดียาเสพติด ของจังหวัดนครปฐม ปี 2558 – 2562

ปี	2558	2559	2560	2561	2562
จำนวนจับกุม (ราย)	2,314	2,486	4,302	5,247	2,212
จำนวนที่เพิ่มขึ้น/ลดลง	ลดลง 237	เพิ่มขึ้น 172	เพิ่มขึ้น 1,816	เพิ่มขึ้น 945	ลดลง 3,035
ร้อยละ	-9.29	+7.43	+73.04	+21.96	-57.84

ที่มา : ตำรวจภูธรจังหวัดนครปฐม

◆ แนวโน้มสถานการณ์ยาเสพติดในจังหวัดนครปฐม

สถานการณ์ของปัญหาเสพติดในจังหวัดนครปฐมยังคงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และการแพร่ระบาดของยาเสพติดในภาพรวมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในทุกพื้นที่ ชนิดยาเสพติดที่แพร่ระบาดมาก ได้แก่ ยาบ้า กัญชา ไอซ์และเคตามีน ขณะที่เฮโรอีนมีแนวโน้มที่จะมีแพร่ระบาดเพิ่มขึ้น โดยมีปัจจัย ดังนี้

1. กลุ่มผู้ค้ามีการลักลอบนำยาเสพติดมาจากชายแดนภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เข้ามาเก็บพักซุกซ่อนตามอาคารชุด (คอนโดมิเนียม) อาคารพาณิชย์ บ้านจัดสรร ในพื้นที่เพื่อรอการส่งมอบให้กับผู้ค้าในพื้นที่ภาคกลาง และผู้ค้าที่มาจากพื้นที่ภาคใต้

2. การลักลอบลำเลียงยาเสพติดเข้าทางชายแดนด้านอำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรีมีแนวโน้มมากขึ้น เนื่องจากหน่วยงานต่าง ๆ ตามแนวชายแดนภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้ดำเนินการสกัดกั้นยาเสพติดอย่างเข้มข้น และการประกาศให้จุดผ่านแดนบ้านขุนน้ำร้อน อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี เป็นจุดผ่านแดนถาวร จึงเป็นอีกช่องทางในการหลบเลี่ยงการตรวจค้น จับกุมเพื่อลักลอบนำยาเสพติดเข้ามาภายในประเทศ

3. การสกัดกั้นการลักลอบนำเข้ายาเสพติดจากชายแดนเข้าสู่พื้นที่ตอนในอย่างจริงจังและเข้มงวด ส่งผลให้กลุ่มเครือข่ายนักค้าหันมาลักลอบผลิตอัดเม็ดยาบ้าในพื้นที่ตอนในมากขึ้น เพื่อหลบเลี่ยงถูกจับกุมของเจ้าหน้าที่

4. มีการใช้พื้นที่จังหวัดนครปฐม เป็นที่พักยาและเส้นทางลำเลียงยาเสพติดผ่านลงสู่จังหวัดใกล้เคียง และภาคใต้ โดยเส้นทางหลัก ถนนเพชรเกษม และ ถนนปิ่นเกล้านครชัยศรี

5. กลุ่มการค้าหลัก ๆ ยังมีความพยายามที่จะลักลอบนำยาเสพติด โดยเฉพาะยาบ้า และ ไอซ์เข้ามาซุกซ่อน และพักคอย เพื่อรอการส่งมอบให้กับลูกค้า สำหรับพื้นที่ที่ปรากฏข่าวสาร ว่าอาจจะเป็นพื้นที่ซุกซ่อนและพักยา ยังคงเป็น อ.สามพราน อ.นครชัยศรี และ อ.พุทธมณฑล ตามลำดับ

6. สถานการณ์การแพร่ระบาดของกลุ่มการค้ารายย่อย-รายกลาง ที่มุ่งเน้นการเข้าถึงกลุ่มผู้เสพ พบได้ในพื้นที่ อ.เมือง อ.สามพราน อ.นครชัยศรี อ.กำแพงแสน อ.บางเลน ตามลำดับ

7. กลุ่มผู้เสพยาใหม่ ยังคงเป็นปัญหาหลักและต้องเฝ้าระวัง ทั้งในกลุ่มผู้ค้าและกลุ่มผู้เสพ คือ

- 1) กลุ่มเยาวชน อายุระหว่าง 15 – 24 ปี ทั้งที่อยู่ในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา
- 2) กลุ่มนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ซึ่งเป็นกลุ่มเสี่ยงที่มีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ
- 3) กลุ่มเยาวชนหญิง อายุระหว่าง 15 – 19 ปี ซึ่งเป็นกลุ่มเสี่ยงที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับ ยาเสพติด และมีพฤติกรรมเสี่ยงที่ต้งครรรักก่อนวัย
- 4) มีกลุ่มแรงงานต่างด้าว บุคคลสามสัญชาติ ที่เข้ามากระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ทั้งคดียาและคดีเสพ

♦ สถานการณ์ยาเสพติดที่เฝ้าระวังในพื้นที่จังหวัดนครปฐม

สถานการณ์ของปัญหายาเสพติดในจังหวัดนครปฐมยังคงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และการแพร่ระบาดของยาเสพติดในภาพรวมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในทุกพื้นที่ ชนิดยาเสพติดที่แพร่ระบาดมาก ได้แก่ ยาบ้า กัญชา ไอซ์และเคตามีน ยังพบว่าเริ่มมีการแพร่ระบาดของสารเสพติดชนิดเฮโรอีน

จากการลงพื้นที่ทราบว่า ผู้ใช้สารเสพติดชนิดเฮโรอีน เป็นกลุ่มนักศึกษาที่มาเรียนในสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดนครปฐม และพบว่าการเสพมั่วสุมภายในหอพัก/ห้องเช่า ของนักศึกษา โดยที่ผ่านมา ศอ.ปส.จ.นฐ. ได้ร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ เข้าร่วมดำเนินการตรวจสอบจับกุม ดังนี้

1. จับกุมคดียาครอบครองเฮโรอีน ผู้ต้องหา เป็นชาย 1 ราย อายุ 22 ปี ภูมิลำเนาจังหวัดสุพรรณบุรี

ของกลาง - เฮโรอีน จำนวน 1 ถุง น้ำหนักไม่รวมถุง 2.0 กรัม
 - เฮโรอีน จำนวน 3 ถุง ถุงที่ 1 น้ำหนักไม่รวมถุง 1.7 กรัม ถุงที่ 2 น้ำหนักไม่รวมถุง 2.2 กรัม ถุงที่ 3 น้ำหนักไม่รวมถุง 2.4 กรัม น้ำหนักทั้งหมดไม่รวมถุง 8.3 กรัม จับกุมได้ที่หอพักในเขตอำเภอเมืองนครปฐม โดยผู้ต้องหาหารายนี้ เป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในจังหวัดนครปฐม

2. จับกุมคดียาครอบครองเฮโรอีนและครอบครองกัญชา ผู้ต้องหา เป็นชาย 1 ราย อายุ 19 ปี ภูมิลำเนาจังหวัดกาญจนบุรี

ของกลาง - เฮโรอีน จำนวน 2 ถุง ถุงที่ 1 น้ำหนักไม่รวมถุง 0.1 กรัม ถุงที่ 2 น้ำหนักไม่รวมถุง 0.4 กรัม น้ำหนักทั้งหมดไม่รวมถุง 0.5 กรัม
 - กัญชา ชนิดก้านอัดแท่ง จำนวน 1 ก้อน น้ำหนัก 162.5 กรัม
 จับกุมได้ที่ห้องเช่าในเขตอำเภอเมืองนครปฐม โดยผู้ต้องหาหารายนี้ เป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในจังหวัดนครปฐม

3. จับกุมผู้เสพเฮโรอีน นำเข้าค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรม รุ่นที่ 2/2563 จำนวน 11 ราย โดยทั้งหมดเป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในจังหวัดนครปฐม ซึ่งข้อมูลของผู้ต้องหาและผู้เสพทุกราย ป.ป.ส. ภาค 7 รับเป็นเคสกรณีศึกษาแล้ว

ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

จังหวัดนครปฐมมีกลุ่มคดีอาชญาฐานความผิดพิเศษในปี 2562 มีสถิติการรับแจ้ง 118 ราย จับกุมได้ 106 ราย เพิ่มขึ้นจากปี 2561 รับแจ้ง 24 ราย จับกุม 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 25.53 และ 7.07 กลุ่มคดีประทุษร้ายต่อชีวิต ร่างกาย และเพศ ในปี 2562 มีสถิติการรับแจ้ง 573 ราย จับกุมได้ 535 ราย เพิ่มขึ้นจากปี 2561 คิดเป็นร้อยละ 59.61 และ 28.29 กลุ่มคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์ ในปี 2562 มีสถิติการรับแจ้ง 1,006 ราย จับกุมได้ 724 ราย จำนวนคดีรับแจ้งเพิ่มขึ้น ขณะที่จำนวนคดีที่จับกุมได้ลดลงจากปี 2561 และคดีที่รัฐเป็นผู้เสียหาย ในปี 2562 มีสถิติการรับแจ้ง 5,836 ราย จับกุมได้ 5,704 ราย จำนวนคดีรับแจ้งลดลง ขณะที่จำนวนคดีที่จับกุมได้ลดลงจากปี 2561

ตาราง 3-1-61 สถิติคดีอาญา พ.ศ. 2558 - 2562

ประเภทคดี	2558		2559		2560		2561		2562	
	รับแจ้ง (ราย)	จับกุม (ราย)	รับแจ้ง (ราย)	จับกุม (ราย)	รับแจ้ง (ราย)	จับกุม (ราย)	รับแจ้ง (ราย)	จับกุม (ราย)	รับแจ้ง (ราย)	จับกุม (ราย)
คดีอาชญาฐานความผิดพิเศษ	87	73	67	57	79	59	94	99	118	106
คดีประทุษร้ายต่อชีวิตร่างกายและเพศ	371	273	410	299	485	402	359	417	573	535
คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์	905	452	850	407	1,187	848	1,081	973	1,006	724
คดีที่รัฐเป็นผู้เสียหาย	9,990	11,110	5,481	6,742	6,965	6,540	6,569	7,125	5,836	5,704
รวม	11,919	12,055	7,358	7,672	8,716	7,849	8,103	8,614	7,533	7,069

ที่มา: ตำรวจภูธรจังหวัดนครปฐม

การสาธารณสุข

จังหวัดนครปฐม เป็นจังหวัดที่มีพื้นที่บางส่วนเป็นพื้นที่สองฝั่งแม่น้ำท่าจีน เป็นที่ราบลุ่ม น้ำท่วมถึง จึงทำให้มีน้ำท่วมล้นตลิ่งในพื้นที่บริเวณริมฝั่งแม่น้ำท่าจีนเป็นประจำทุกปี ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ ทรัพย์สิน และพื้นที่การเกษตรได้รับความเสียหาย สำหรับอัคคีภัย เป็นภัยที่เกิดขึ้นเป็นประจำ สาเหตุจากความประมาทขาดการตรวจตราเพื่อลดความเสี่ยงภัยที่อาจเกิดขึ้น ส่วนใหญ่เกิดกับบ้านเรือนพักอาศัย และโรงงานสถานประกอบการ และวาตภัยเกิดขึ้นเป็นประจำทุกปี ซึ่งมีสถิติการเกิดสาธารณภัยจังหวัดนครปฐม (ปี พ.ศ. 2561 – 2563) ดังนี้

ตาราง 3-1-62 สถิติการเกิดสาธารณภัยจังหวัดนครปฐม (ปี พ.ศ. 2561 – 2563)

ประเภทสาธารณภัย	ปี พ.ศ. 2561 (ครั้ง)	ปี พ.ศ. 2562 (ครั้ง)	ปี พ.ศ. 2563 (ครั้ง)
อุทกภัย (ที่มีการประกาศพื้นที่ประสบ สาธารณภัย)	3	-	32
อัคคีภัย	36	36	32
वादภัย	34	41	33
ภัยแล้ง	-	-	-

การเกิดอุบัติเหตุทางถนน

จังหวัดนครปฐม เป็นจังหวัดปริมณฑลที่มีถนนสายหลักตัดผ่าน ได้แก่ ถนนเพชรเกษม ถนนบรมราชชนนี และถนนมาลัยแมน เพื่อเดินทางผ่าน เข้าสู่ - ออก ภาคใต้ ภาคตะวันตก และกรุงเทพมหานคร ปริมาณการจราจรหนาแน่น โดยเฉพาะในช่วงเทศกาลหรือวันหยุดต่อเนื่องหลายวัน จะมีปริมาณการจราจรหนาแน่นมากกว่าปกติ จึงทำให้มีความเสี่ยงในการเกิดอุบัติเหตุทางถนน และสาเหตุเกิดจากเมาแล้วขับ ขับรถเร็วเกินกำหนด และตัดหน้ากระชั้นชิด การไม่สวมหมวกนิรภัย และไม่คาดเข็มขัดนิรภัย เป็นพฤติกรรมเสี่ยงที่ทำให้บาดเจ็บและเสียชีวิต สถิติอุบัติเหตุทางถนนของจังหวัดในภาพรวม 3 ปีย้อนหลัง (ปี พ.ศ. 2561 – 2563) และตลอดทั้งปี ดังแสดงไว้ในตารางต่อไปนี้

ตาราง 3-1-63 สถิติอุบัติเหตุทางถนนของจังหวัดในภาพรวม 3 ปีย้อนหลัง (ปี พ.ศ. 2561 – 2563)

ช่วงเวลา	ปี พ.ศ. 2561			ปี พ.ศ. 2562			ปี พ.ศ. 2563		
	อุบัติเหตุ (ครั้ง)	บาดเจ็บ (ราย)	เสียชีวิต (ราย)	อุบัติเหตุ (ครั้ง)	บาดเจ็บ (ราย)	เสียชีวิต (ราย)	อุบัติเหตุ (ครั้ง)	บาดเจ็บ (ราย)	เสียชีวิต (ราย)
ตลอดทั้งปี	2,036	1,970	256	2,058	1,958	227	1,479	1,391	127
เฉลี่ยรายเดือน	169.66	164.16	21.33	171.5	163.16	18.92	123.25	115.92	10.58
เทศกาล									
- ปีใหม่	70	69	12	81	86	11	83	91	8
- สงกรานต์	69	72	7	58	61	7	29	29	2

3) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

♦ ทรัพยากรดินและการใช้ประโยชน์ที่ดิน

จังหวัดนครปฐมมีเนื้อที่ทั้งหมด 1,355,204 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.42 ของพื้นที่ทั้งประเทศ โดยจัดอยู่ในลำดับที่ 62 ของประเทศ กรมพัฒนาที่ดิน ได้แบ่งลักษณะดินในจังหวัดนครปฐมตามลักษณะชุดดินได้ 20 ชุด รายละเอียดชุดดิน แต่ละชุดดินมีปริมาณพื้นที่แตกต่างกัน โดยดินชุดบางเขน

มีพื้นที่มากที่สุด ตามด้วยดินชุดกำแพงแสน ขณะที่ดินชุดสิงห์บุรีมีพื้นที่น้อยที่สุด ดินส่วนใหญ่ในพื้นที่จังหวัดนครปฐมมีความอุดมสมบูรณ์ปานกลางถึงค่อนข้างสูง มีความเหมาะสมต่อเกษตรกรรม

- บริเวณอำเภอกำแพงแสน อำเภอเมือง และบางส่วนของอำเภอดอนตูม ดินมีศักยภาพเหมาะสมต่อการปลูกพืชไร่ ไม้ผลและไม้ยืนต้น โดยทั่วไปคิดเป็นเนื้อที่ประมาณ 316,200 ไร่ หรือประมาณร้อยละ 23.32 ของพื้นที่ทั้งจังหวัด

- บริเวณอำเภอบางเลน อำเภอนครชัยศรี และอำเภอสสามพราน ดินมีความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว ประมาณ 913,444 ไร่ หรือร้อยละ 67.4 ของพื้นที่ทั้งจังหวัด

- บางแห่งมีการรกร่องถาวร เพื่อพัฒนาปรับปรุงดิน ให้มีความเหมาะสมต่อการปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้นและพืชผัก มีเนื้อที่ประมาณ 73,600 ไร่ หรือประมาณร้อยละ 5.43 ของพื้นที่ทั้งหมดจังหวัด

1) การใช้ประโยชน์ที่ดิน จากข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดินจังหวัดนครปฐมของกรมแผนที่ดิน จำแนกตามประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินได้ดังนี้

- พื้นที่เกษตรกรรม มีการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการเกษตรมากที่สุด เนื้อที่ 920,259 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 67.91 ของพื้นที่ทั้งจังหวัด โดยพื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ในการปลูกข้าว ซึ่งใช้พื้นที่ประมาณ 425,331 ไร่ และอำเภอบางเลนเป็นพื้นที่ปลูกข้าวมากที่สุดของจังหวัด รองลงมาเป็นสถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ พืชไร่ พืชสวน ไม้ผล พืชไร่ เลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ ไม้ยืนต้น และพืชไร่ ตามลำดับ

- พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 317,163 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 23.41 ซึ่งพื้นที่ส่วนใหญ่ถูกสร้างเป็นหมู่บ้าน มีเนื้อที่ 189,676 ไร่ นอกจากนั้นประกอบด้วย ตัวเมืองและย่านการค้า สถานที่ราชการ และสถาบันต่างๆ เป็นต้น ทั้งนี้ยังมีบางแห่งที่ถูกปล่อยให้รกร้าง ได้แก่ หมู่บ้านร้าง โรงงานอุตสาหกรรมร้าง ซึ่งปัจจุบันไม่มีการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ดังกล่าว

- พื้นที่น้ำ มีเนื้อที่ ประมาณ 47,312 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 3.49 ประกอบด้วย แม่น้ำลำคลอง ทะเลสาบ บึง อ่างเก็บน้ำ บ่อน้ำในไร่นา และคลองชลประทาน

- พื้นที่เบ็ดเตล็ด 77,451 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 5.73 ได้แก่ พืชไร่ พื้นที่ถม ที่ทิ้งขยะ เป็นต้น

2) การถือครองที่ดิน

ปี พ.ศ. 2561 จังหวัดนครปฐมมีพื้นที่การออกเอกสารสิทธิ รวมทั้งสิ้น 489,582 แปลง 1,223,622 ไร่ - งาน 15.30 ตารางวา โดยจำแนกตามประเภทเอกสารสิทธิ ดังนี้

- โฉนดที่ดิน มีจำนวน 481,061 แปลง เนื้อที่ 1,172,787 ไร่ 3 งาน 19.10 ตารางวา

- หนังสือรับรองการทำประโยชน์ ก. (น.ส.3 ก.) มีจำนวน 3,880 แปลง เนื้อที่ 12,171 ไร่ 3 งาน 64.20 ตารางวา

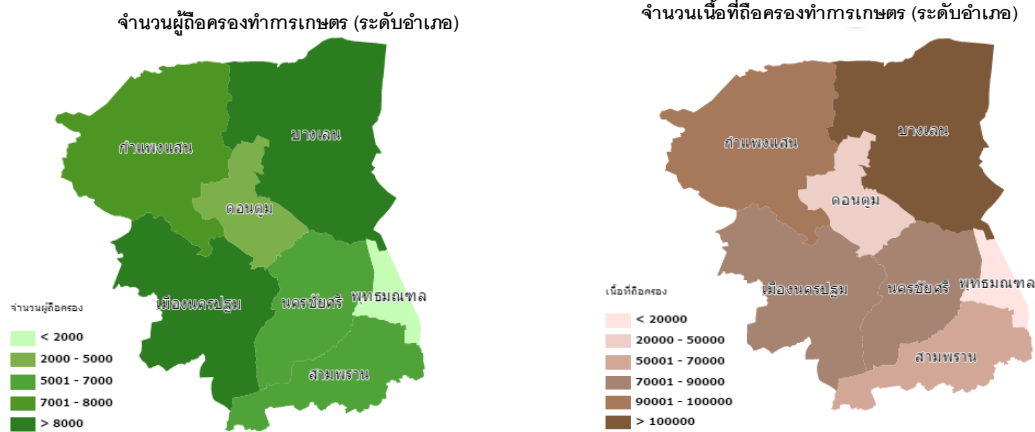
- หนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. 3) มีจำนวน 4,641 แปลง เนื้อที่ 38,662 ไร่ 1 งาน 32 ตารางวา

- ใบจอง (น.ส.2) มีจำนวน 183 แปลง เนื้อที่ - ไร่ - งาน - ตารางวา

- ใบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค.1) มีจำนวน 408 แปลง เนื้อที่ 1,395 ไร่ - งาน 95.4 ตารางวา

(ที่มา : สำนักงานที่ดินจังหวัดนครปฐม)

แผนภูมิ 3-1-41 จำนวนผู้ถือครองทำการเกษตรและจำนวนเนื้อที่ถือครองทำการเกษตร (ระดับอำเภอ)

ที่มา: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

3) การจัดการดินและการใช้ที่ดิน

การเพิ่มธาตุอาหารและความอุดมสมบูรณ์ให้กับดิน โดย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ส่งเสริมให้เกษตรกรหันมาใช้รูปแบบการผลิตแบบเกษตรอินทรีย์ และการถ่ายทอดเทคนิคการปรับปรุงบำรุงดิน การวิเคราะห์ศักยภาพของดิน และประเมินพืชเศรษฐกิจที่เหมาะสมกับสภาพดิน

การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมของจังหวัดนครปฐม โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ออกประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดังนี้

- เรื่อง กำหนดเขตเหมาะสมสำหรับปลูกสับปะรดโรงงาน และลำไย
- เรื่อง กำหนดเขตเหมาะสมสำหรับการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด
- เรื่อง กำหนดเขตเหมาะสมสำหรับปลูกข้าว อ้อย มันสำปะหลัง ยางพารา ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

ปาล์มน้ำมัน

- เรื่อง กำหนดเขตเหมาะสมสำหรับการผลิตโคเนื้อ โคนม สุกร ไก่เนื้อ และไก่ไข่

4) ปัญหาด้านทรัพยากรดิน

- ดินเปรี้ยว มีสาเหตุมาจากดินที่เป็นกรดสูงเกินไป เนื้อดินเป็นดินเหนียวซึ่งเกิดจากวัตถุดิบกำเนิดดินพวกตะกอนผสมระหว่างตะกอนลำน้ำและตะกอนทะเล ตะกอนมีการอัดตัวแน่น ทำให้น้ำและอากาศระบาย ได้ยาก เกิดการขังตัวของน้ำในบางพื้นที่ พบมากบริเวณอำเภอบางเลน นครชัยศรี พุทธมณฑล

- ปัญหาการพังทลายของดิน เนื่องจากจังหวัดนครปฐมมีการสูบน้ำใต้ดินขึ้นมาใช้มากการขุดบ่อดินและคูทรายมาใช้มากเกินไป จนส่งผลกระทบต่อให้เกิดการทรุดตัวและการพังทลายของดิน

- การใช้สารเคมีในเกษตรกรรม เนื่องจากจังหวัดนครปฐมมีการทำเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ จึงมีการใช้สารเคมีในกิจกรรมทางการเกษตรปริมาณมาก ได้แก่การใช้ปุ๋ยเคมีและยากำจัดศัตรูพืชเพื่อเร่งผลผลิต ทำให้มีสารเคมีตกค้างอยู่ในดินเป็นจำนวนมาก และทำให้คุณภาพของดินเสื่อมโทรมลง

5) ปัญหาด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ปัญหาการใช้ที่ดินไม่เหมาะสมกับศักยภาพ ขาดการควบคุมการใช้ที่ดินภายในเมืองให้เหมาะสม การเพิ่มขึ้นของประชากรในเมือง ผสมกับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจสูงขึ้น ส่งผลต่อการขยายตัวของเมือง และโรงงานอุตสาหกรรมที่รุกเข้าไปในพื้นที่เกษตรกรรม ทำให้พื้นที่เกษตรกรรมลดลง ได้แก่ นาข้าว ซึ่งมีแนวโน้มลดลงอย่างเห็นได้ชัดบริเวณอำเภอบางเลน ซึ่งเป็นพื้นที่ปลูกข้าวมากที่สุดของจังหวัด และประสบปัญหาน้ำท่วมขังในฤดูฝน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอบางเลน นอกจากนี้พืชเกษตรอื่น ๆ ก็มีแนวโน้มลดลงเช่นเดียวกัน ในขณะที่มีพื้นที่ในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำมากขึ้น เมื่อเปรียบเทียบปริมาณพื้นที่ในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำระหว่างปี พ.ศ. 2521-2546 (สำนักงานสถิติจังหวัดนครปฐม) และการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ต่าง ๆ มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว พื้นที่บางแห่งถูกปล่อยให้รกร้างไม่มีการใช้ประโยชน์

♦ ทรัพยากรน้ำ

1) แหล่งน้ำ

จังหวัดนครปฐม มีพื้นที่อยู่ในเขตลุ่มน้ำหลัก คือ ลุ่มน้ำท่าจีนและลุ่มน้ำแม่กลอง โดยมีเนื้อที่จังหวัด ในลุ่มน้ำท่าจีน 1.2 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 14 ของพื้นที่ลุ่มน้ำ และในลุ่มน้ำแม่กลอง 135,752.7 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.72 ของพื้นที่ลุ่มน้ำ ทั้งนี้ พื้นที่ทั้งหมดได้รับการจำแนกเป็นพื้นที่ลุ่มน้ำชั้น 5

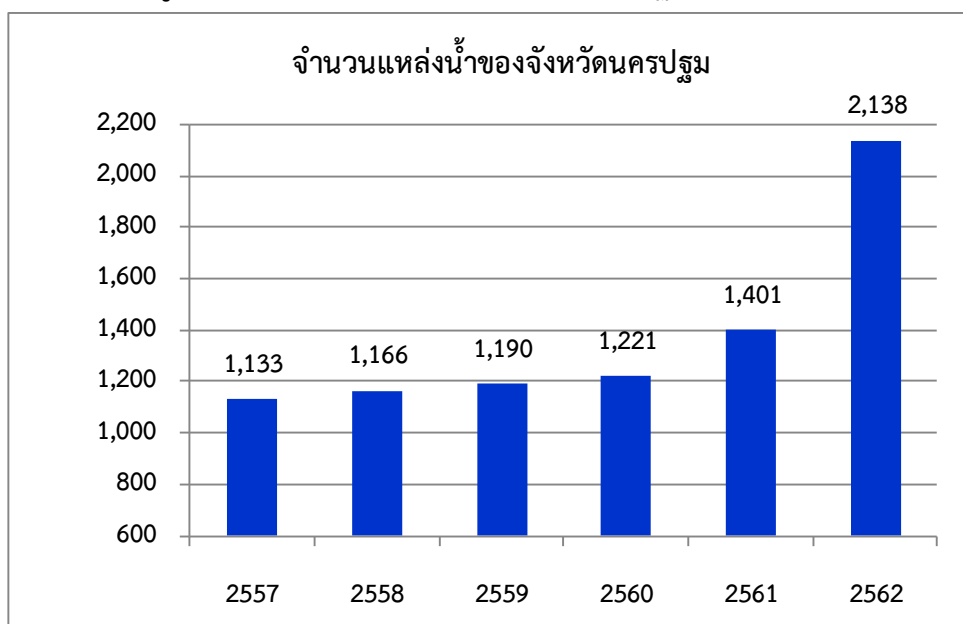
- แม่น้ำสายหลัก คือ แม่น้ำท่าจีน มีความยาวทั้งสิ้น 325 กิโลเมตร (จากปากแม่น้ำ อำเภอมือง จังหวัดสมุทรสาคร ขึ้นไปทางตอนเหนือผ่าน จังหวัดนครปฐม จังหวัดสุพรรณบุรีและจนถึงจุดเริ่มต้นของแม่น้ำท่าจีน ที่บ้านปากคลองมะขามเฒ่า อำเภอดำรงวิทยพร จังหวัดชัยนาท

- คู คลอง ได้แก่ คลองเจดีย์บูชา คลองมหาสวัสดิ์คลองทวีวัฒนา คลองนราภิรมย์ คลองภาษีเจริญ คลองบางแก้ว คลองบางระกำ คลองบางขโมย คลองตาหรั่ง คลองพระมอพิสัย และอื่นๆ แหล่งน้ำขนาดเล็ก ได้แก่ สระเก็บน้ำ 2 แห่ง (บ้านไผ่หอม ตำบลไผ่หูช้าง อำเภอ บางเลน และหมู่บ้านห้วยพระ อำเภอดอนตูม) และฝายน้ำล้น 2 แห่ง (หมู่บ้านรางแถม ตำบลทุ่งขวาง และหมู่บ้านทุ่งขโมย ตำบลหนองกระทุ่มอำเภอ กำแพงแสน)

ตาราง 3-1-64 จำนวนแหล่งน้ำ จำแนกตามประเภทแหล่งน้ำ

ปี	ประเภทแหล่งน้ำ								รวม
	อ่างเก็บน้ำ			ฝาย คอนกรีต	ทำนบ	สระ, หนอง, บึง	คู, คลอง	บ่อบาดาล	
	ใหญ่	กลาง	เล็ก						
2558	-	-	-	-	229	-	242	695	1,166
2559	-	-	-	-	229	-	242	719	1,190
2560	-	-	-	-	229	-	242	750	1,221
2561	-	-	-	-	229	-	242	930	1,401
2562	-	-	-	-	-	1	951	1,186	2,138

แผนภูมิ 3-1-42 จำนวนแหล่งน้ำของจังหวัดนครปฐม ปี 2557 – 2562

ที่มา: สำนักงานชลประทานจังหวัดนครปฐม

จำนวนแหล่งน้ำของจังหวัดนครปฐมใน ปี พ.ศ. 2562 พบว่ามีปริมาณแหล่งน้ำ จากทำนบ คูคลอง บ่อบาดาล รวมทั้งสิ้นจำนวน 2,138 แห่ง โดยอำเภอสามพรานมีจำนวนแหล่งน้ำสูงสุดคือ 320 แห่ง รองลงมาคือ อำเภอบางเลนมีจำนวนแหล่งน้ำ 233 แห่ง อำเภอที่มีจำนวนแหล่งน้ำน้อยที่สุดคือ อำเภอพุทธมณฑลมี 31 แห่ง จากแผนภูมิจะเห็นได้ว่าแหล่งน้ำในจังหวัดนครปฐมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี โดยเฉพาะบ่อบาดาล

2) ปริมาณน้ำฝน

จากสถิติข้อมูลปริมาณน้ำฝนของจังหวัดนครปฐม โดยใช้ข้อมูลของสถานีอุตุนิยมวิทยา นครปฐม ย้อนหลัง 5 ปี (2559-256-) ปริมาณน้ำฝนจะอยู่ในช่วง 700-1,200 มิลลิเมตร ฝนตกมากที่สุดปี

2560 วัดได้ 1,227.90 มิลลิเมตร จำนวนวันที่ฝนตก 143 วัน ฝนตกน้อยที่สุดในปี 2562 วัดได้ 694.10 มิลลิเมตร

ตาราง 3-1-65 จำนวนปริมาณน้ำฝนเปรียบเทียบย้อนหลัง 5 ปี (ปี 2559 – 2563)

ปี พ.ศ.	ปริมาณน้ำฝน (มม.)	จำนวนวันที่ฝนตก
2559	790.60	115
2560	1,227.90	123
2561	1,081.60	143
2562	694.10	87
2563	1,207.07	94

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยานครปฐม

3) สภาพอุทกวิทยา

ลุ่มน้ำท่าจีนมีพื้นที่ลุ่มน้ำ 13,681 ตร.กม. แยกออกมาทางฝั่งขวาของแม่น้ำเจ้าพระยาที่ตำบลมะขามเต่า อำเภอดำรงวิทยารัษฎา จังหวัดชัยนาท มีลุ่มน้ำสาขาที่สำคัญคือ ห้วยกระเสียว ไหลผ่านจังหวัดสุพรรณบุรี นครปฐม ออกสู่อ่าวไทยที่จังหวัดสมุทรสาคร แม่น้ำท่าจีนมีชื่อเรียกต่างๆ กัน ตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปากแม่น้ำคือคลองมะขามเต่า แม่น้ำสุพรรณบุรี แม่น้ำนครชัยศรี และแม่น้ำท่าจีนตามลำดับ โดยมีปริมาณน้ำท่ารายปีเฉลี่ย 1,395.4 ล้านลูกบาศก์เมตร แบ่งเป็นน้ำท่ารายปีเฉลี่ยในช่วงฤดูฝน 1,183.3 ล้านลูกบาศก์เมตร และปริมาณน้ำท่ารายปีเฉลี่ยในช่วงฤดูแล้ง 212.1 ล้านลูกบาศก์เมตร

นอกจากนี้ มีการนำเข้าน้ำท่าจากลุ่มน้ำเจ้าพระยาและแม่กลอง เนื่องจากลุ่มน้ำท่าจีนมีการใช้น้ำมากโดยนำเข้าปริมาณน้ำท่าจากลุ่มน้ำแม่กลอง ผ่านคลองท่าสาร-บางปลา และคลองจรเข้สามพันเฉลี่ยปีละ 744 ล้านลูกบาศก์เมตร และจากแม่น้ำเจ้าพระยา ผ่านคลองมะขามเต่า-อู่ทอง และปตร.พลเทพ เฉลี่ยปีละ 2,897 ล้านลูกบาศก์เมตร ส่งผลให้มีปริมาณน้ำท่าในลุ่มน้ำท่าจีนรวมเฉลี่ยปีละ 5,036 ล้านลูกบาศก์เมตร เป็นสัดส่วนปริมาณน้ำท่าจากลุ่มน้ำเจ้าพระยา และลุ่มน้ำแม่กลองร้อยละ 57.52 และ 14.77 ตามลำดับ

เนื่องจากจังหวัดนครปฐมมีแม่น้ำท่าจีนไหลผ่านอำเภอบางเลน อำเภอนครชัยศรี และอำเภอสองพี่น้อง จึงได้รับผลกระทบจากปริมาณน้ำจากแม่น้ำท่าจีนและอิทธิพลของน้ำทะเลหนุน โดยในช่วงฤดูน้ำหลากจะมีการผันน้ำจากแม่น้ำเจ้าพระยาลงแม่น้ำท่าจีน เพื่อลดปริมาณน้ำที่ไหลผ่านแม่น้ำเจ้าพระยา โดยในปี พ.ศ.2554 มีการระบายผ่านประตูพลเทพลงสู่แม่น้ำท่าจีน มากกว่า 350 ลูกบาศก์เมตรต่อวินาที ในขณะที่แม่น้ำสุพรรณบุรี (ชื่อของแม่น้ำท่าจีนช่วงที่ไหลผ่านจังหวัดสุพรรณบุรี) มีความสามารถรองรับน้ำได้เพียง 200 ลูกบาศก์เมตร ต่อวินาที สำหรับปริมาณน้ำที่จังหวัดนครปฐมจะได้รับอิทธิพลของน้ำทะเลขึ้น-ลง ทำให้ไม่สามารถวัดอัตราการไหลได้ถูกต้องนัก จึงมีการวัดปริมาณน้ำด้วยระดับน้ำ

สำหรับปัญหาอุทกภัยในจังหวัดเกิดจากฝนตกหนักและน้ำทะเลหนุน ในฤดูน้ำหลาก ในช่วงเดือนสิงหาคมถึงตุลาคมของทุกปี จะเกิดปัญหาน้ำท่วม เกิดภาวะน้ำล้นตลิ่งเป็นปริมาณมากทุกปี ประกอบกับลำน้ำสายหลักไม่สามารถระบายน้ำได้ทัน เนื่องจากมีสิ่งกีดขวางทางน้ำ และมีอาคารระบายน้ำไม่เพียงพอทำให้เกิดน้ำท่วมขัง ก่อให้เกิดความเสียหายในพื้นที่ราบลุ่มทั้งพื้นที่ชุมชนและเกษตรกรรม โดยพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซาก ในพื้นที่จังหวัดนครปฐม ได้แก่ อำเภอบางเลน กำแพงแสน ดอนตูม เป็นต้น

4) น้ำใต้ดิน (น้ำบาดาล)

จังหวัดนครปฐม คือ 1 ใน 7 จังหวัด (กรุงเทพมหานคร นครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ สมุทรสาคร พระนครศรีอยุธยา) ที่ถูกกำหนดให้เป็นพื้นที่วิกฤติน้ำบาดาล ปริมาณน้ำบาดาลที่ยอมรับได้ (safe yield) เท่ากับ 2,246,609 ลูกบาศก์เมตร/วัน ปัจจุบันจังหวัดนครปฐมมีปริมาณที่ยอมรับได้ (safe yield) เท่ากับ 230,675 ลูกบาศก์เมตร/วัน ปริมาณน้ำตามใบอนุญาต 163,531 ลูกบาศก์เมตร/วัน ปริมาณน้ำที่ใช้จริง 62,107 ลูกบาศก์เมตร/วัน สถิติบ่อน้ำบาดาล ณ เดือนมกราคม พ.ศ. 2564 จำนวนทั้งสิ้น 1,335 บ่อ

ตาราง 3-1-66 ประเภทและจำนวนบ่อน้ำบาดาลในจังหวัดนครปฐม พ.ศ. 2560 – 2564

ประเภทบ่อน้ำบาดาล	จำนวนบ่อน้ำบาดาลโดยเปรียบเทียบ ปี พ.ศ. 2558-2562				
	ปี พ.ศ.2560 (บ่อ)	ปี พ.ศ.2561 (บ่อ)	ปี พ.ศ.2562 (บ่อ)	ปี พ.ศ.2563 (บ่อ)	ปี พ.ศ.2564 (บ่อ)
เกษตรกรรม	23	28	28	46	57
ธุรกิจ	624	679	679	760	794
อุปโภคบริโภค	72	85	85	373	484
รวม	719	792	792	1,179	1,335

ที่มา: สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประจำปีงบประมาณ (2564)

ปัญหาการใช้ น้ำบาดาล

การใช้น้ำบาดาลมากเกินไป ทำให้มีระดับน้ำบาดาลลดลงมาก จนทำให้พบการทรุดตัวของแผ่นดินเพิ่มขึ้น โดยพบว่า ในปี 2548 มีอัตราการทรุดตัวของแผ่นดิน 2.3 เซนติเมตรต่อปีความเค็มของน้ำบาดาลจากสถานการณ์คุณภาพน้ำบาดาลในบริเวณกรุงเทพมหานคร และปริมณฑลในปัจจุบันปี 2552 พบว่า สาเหตุของความเค็มของน้ำบาดาลบริเวณกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล เกิดจากความเค็มดั้งเดิม ความเค็มจากน้ำทะเลเฉพาะบริเวณที่อยู่ใกล้ชายฝั่งทะเลและการรั่วซึมของน้ำเค็มจากชั้นน้ำบาดาลที่อยู่ตื้นกว่า หรือการไหลย้อนกลับของน้ำเค็มจากชั้นน้ำบาดาลที่อยู่ลึกกว่า ดังนั้น การที่น้ำบาดาลเปลี่ยนแปลงคุณภาพจากน้ำจืดเป็นน้ำเค็ม จึงมีสาเหตุมาจากการที่น้ำจืดถูกสูบออกใช้มาก จนระดับน้ำและแรงดันในชั้นน้ำลดลง น้ำเค็ม ในชั้นเดียวกันซึ่งเกิดจากความเค็มดั้งเดิม หรือ จากน้ำทะเลในบริเวณ

ที่อยู่ใกล้ชายฝั่งทะเลที่มีแรงดันสูงกว่า จะถูกขับดันให้ไหลเข้าสู่แหล่งน้ำจืด ความเร็วในการไหลของน้ำเค็มจะขึ้นอยู่กับความแตกต่างของระดับน้ำ ณ จุดที่มีน้ำเค็มกับจุดที่ใช้น้ำมาก หากมีความแตกต่างมาก เช่น บริเวณมากก็จะไหลเร็ว ในบริเวณที่ใช้น้ำน้อยก็จะไหลช้าลง ผลจากการที่น้ำเค็มไหลเข้าไปสู่แหล่งน้ำจืด คุณภาพน้ำเปลี่ยนแปลงโดยปริมาณความเข้มข้นของสารละลายทั้งหมดจะเพิ่มขึ้นและปริมาณสารต่างๆ เช่น คลอไรด์ ซัลเฟต โซเดียม โพแทสเซียม และแมกนีเซียมเพิ่มขึ้น ปริมาณคลอไรด์ในน้ำบาดาลจะเป็นตัวบ่งชี้ว่า ได้เกิดมีการไหลของน้ำเค็มเข้าสู่แหล่งน้ำจืด ปริมาณคลอไรด์จะเพิ่มขึ้นตามระยะห่างจากฝั่งทะเล เมื่อมีการไหลของน้ำเค็มเข้าสู่แหล่งน้ำจืด

จากการศึกษาเกี่ยวกับคุณภาพน้ำพบว่าแนวต่อระหว่างน้ำเค็มกับน้ำจืดของชั้นน้ำพระประแดง นครหลวง และนนทบุรี จะอยู่ในแนวใกล้เคียงกัน คือ โดยเฉลี่ยจะอยู่ในแนวลำน้ำแม่น้ำเจ้าพระยา และชายฝั่งทะเลอ่าวไทย แต่ในชั้นน้ำพระประแดงน้ำเค็มกำลังเคลื่อนที่เข้าหาน้ำจืดเกือบจะเต็มพื้นที่กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล โดยเฉพาะพื้นที่ชายฝั่งทะเลจังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรสาคร และเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร จะเห็นว่ามีค่าคลอไรด์มาก แม้ระดับน้ำบาดาลจะมีระดับน้ำที่เพิ่มสูงขึ้น แต่การแพร่กระจายของคลอไรด์ก็ยังมีอยู่ ส่วนชั้นน้ำนครหลวง และชั้นน้ำนนทบุรี จะมีลักษณะที่บ่งชี้ว่ามีลักษณะการแพร่ที่ใกล้เคียงกัน โดยเฉพาะบริเวณชายฝั่งทะเลในอ่าวไทย และบริเวณอำเภอเมืองปทุมธานี ที่มีค่าคลอไรด์มากกว่า 1,000 มิลลิกรัมต่อลิตร และบางส่วนของอำเภอดอนตูม อำเภอบางเลน อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม พบว่ามีค่าคลอไรด์มากกว่า 1,000 มิลลิกรัมต่อลิตร เช่นกัน

การเปลี่ยนแปลงของคุณภาพน้ำจืดเป็นน้ำเค็มในชั้นน้ำพระประแดง นครหลวง และนนทบุรีค่อนข้างน่าเป็นห่วงมากในปัจจุบัน โดยเฉพาะชายฝั่งทะเล และบริเวณอำเภอเมืองปทุมธานี และสิ่งที่น่าเป็นห่วงอีกประการ คือ การรั่วของน้ำเค็มจากชั้นน้ำอื่นที่อยู่ระดับตื้นกว่าทางบ่อน้ำบาดาล สาเหตุของการรั่วมีหลายประการ ที่สำคัญที่สุดประการแรก คือ รั่วทางบ่อที่เลิกใช้แล้ว และไม่อุดหรือกลบบ่อที่เลิกใช้แล้ว เมื่อทิ้งไว้นานๆ ท่อกรุจะผุกร่อนบริเวณที่มีน้ำเค็มจัด น้ำเค็มจึงไหลรั่วเข้าไปในบ่อ และทำให้ชั้นน้ำ 2 ชั้น ที่ต่อเนื่องถึงกัน โดยมีตัวบ่อเป็นตัวเชื่อมชั้นน้ำ สาเหตุสำคัญประการที่สองคือ การพัฒนาบ่อในชั้นน้ำจืดที่อยู่ลึกกว่า แต่ผนึกข้างบ่อเพื่ออุดกั้นน้ำเค็มข้างบนไว้ไม่ดี น้ำเค็มจากข้างบนจึงไหลลงสู่ชั้นน้ำข้างล่างทางข้างๆ บ่อ หากมีการสูบน้ำใกล้เคียงออกมามาก และระดับน้ำลดลงมาก การรั่วไหลชนิดนี้จะเกิดรวดเร็วแต่การเปลี่ยนแปลงคุณภาพจะเกิดเป็นหย่อมๆ เท่านั้น สาเหตุสำคัญประการที่สามคือการพัฒนาบ่อที่ไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ เป็นสาเหตุหนึ่งที่จะทำให้คุณภาพ น้ำบาดาลเสียไป เช่น การพัฒนาชั้นน้ำหลายชั้นขึ้นมาใช้ใน บ่อเดียว ทำให้ชั้นน้ำจืดไปปะปนกับชั้นน้ำเค็ม

คุณภาพสิ่งแวดล้อม

สถานการณ์ด้านมลพิษทางน้ำ

สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดนครปฐม ได้รวบรวมข้อมูลจากสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 5 ที่ได้ดำเนินการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำที่สำคัญของจังหวัดนครปฐม ดังนี้

1) คุณภาพน้ำแม่น้ำท่าจีน ใช้เกณฑ์ดัชนีคุณภาพน้ำทั่วไป หรือ Water Quality Index (WQI) ของกรมควบคุมมลพิษพบว่า คุณภาพน้ำโดยรวมอยู่ในเกณฑ์อยู่ในเกณฑ์พอใช้-เสื่อมโทรม คุณภาพน้ำต่ำกว่าเกณฑ์ เมื่อเทียบกับมาตรฐานแหล่งน้ำผิวดินตามประกาศของกรมควบคุมมลพิษคุณภาพน้ำเฉลี่ยเมื่อเทียบกับมาตรฐานแหล่งน้ำผิวดินจัดอยู่ในประเภทที่ 4 โดยดัชนีชี้วัดคุณภาพน้ำที่เป็นปัญหาสำคัญได้แก่ ค่าออกซิเจนละลายน้ำ (DO) ความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (BOD) แอมโมเนีย-ไนโตรเจน ($\text{NH}_3\text{-N}$) แบคทีเรีย กลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด (TCB) และแบคทีเรียกลุ่มฟิคอลโคลิฟอร์ม

ตาราง 3-1-67 ดัชนีคุณภาพน้ำทั่วไป (WQI) แม่น้ำท่าจีนตอนกลาง

จังหวัด	สถานี	ที่ตั้ง	WQI	ระดับค่า
สุพรรณบุรี	TC22	ท้ายเมืองสุพรรณบุรี อำเภอเมือง	54	เสื่อมโทรม
	TC17	ใต้ปากคลองพระยาบันลือ อำเภอสองพี่น้อง	67	พอใช้
นครปฐม	TC15	สะพานบางเลน อำเภอบางเลน	62	พอใช้

ที่มา: สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 5 (2563)

ตาราง 3-1-68 ดัชนีคุณภาพน้ำทั่วไป (WQI) แม่น้ำท่าจีนตอนล่าง

จังหวัด	สถานี	ที่ตั้ง	WQI	ระดับค่า
นครปฐม	TC13	หน้าที่ว่าการอำเภอนครชัยศรี	63	พอใช้
	TC11	สะพานโพธิ์แก้ว อำเภอสามปราน	57	เสื่อมโทรม
	TC10	วัดบางช้างเหนือ อำเภอสามปราน	56	เสื่อมโทรม
	TC09	วัดเทียนดัด อำเภอสามปราน	53	เสื่อมโทรม
สมุทรสาคร	TC07	โรงเรียนบ้านปล่องเหล็ก อำเภอกะทู้แบน	52	เสื่อมโทรม
	TC04	วัดศิริมงคล อำเภอเมือง	50	เสื่อมโทรม
	TC01	ปากแม่น้ำท่าจีน อำเภอเมือง	46	เสื่อมโทรม

ที่มา: สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 5 (2563)

2) คุณภาพน้ำลำคลองสาขาแม่น้ำท่าจีน

จากผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำคลองสาขาของแม่น้ำท่าจีนจังหวัดนครปฐม 2 สถานี ได้แก่คลองมหาสวัสดิ์และคลองเจดีย์บูชา โดยพิจารณาโดยใช้เกณฑ์ดัชนีคุณภาพน้ำทั่วไปหรือ Water Quality Index (WQI) ของกรมควบคุมมลพิษ พบว่าอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม-เสื่อมโทรมมาก โดยพารามิเตอร์สำคัญที่บ่งชี้ถึงปัญหาคุณภาพน้ำคือ ออกซิเจนละลายในน้ำ (DO) ความสกปรกในรูปสารอินทรีย์(BOD) ค่าแบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด (TCB) และค่าแบคทีเรียฟิคอล โคลิฟอร์ม (FCB) และค่าแอมโมเนีย-ไนโตรเจน ($\text{NH}_3\text{-N}$)ในปริมาณสูงในบริเวณปากคลองเจดีย์บูชาและคลองภาษีเจริญ

ซึ่งสามารถใช้เป็นดัชนีบ่งชี้ได้ว่าการปนเปื้อน ของสิ่งสกปรกที่เกิดจากแหล่งกำเนิดประเภทยุขชุมชนและการปศุสัตว์เป็นสำคัญ

ตาราง 3-1-69 คุณภาพน้ำคลองสาขาแม่น้ำท่าจีน ปี 2563

สถานี	ที่ตั้ง	พารามิเตอร์						
		DO (mg/l)	BOD (mg/l)	TCB (MPN/100 ml)	FCB (mg/l)	NH ₃ -N (mg/l)	WQI	เกณฑ์ คุณภาพน้ำ
JBC	คลองเจดีย์บูชา อ.นครชัยศรี จ.นครปฐม	5.7	6.1	92,000	12,850	2.1	42	เสื่อมโทรม
MSC	คลองมหาสวัสดิ์ อ.นครชัยศรี จ.นครปฐม	5.0	1.5	19,150	18,650	0.5	61	พอใช้
JDC	คลองจินดา อ.สามพราน จ.นครปฐม	3.3	2.0	5,700	4,800	0.8	57	เสื่อมโทรม
OYC	คลองอ้อมใหญ่ อ.สามพราน จ.นครปฐม	3.4	2.7	50,000	27,500	1.3	45	เสื่อมโทรม

ที่มา: สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 5 (2563)

3) ระบบบำบัดน้ำเสีย

(1) น้ำเสียจากชุมชน การจัดการน้ำเสียชุมชน จังหวัดนครปฐม มีปริมาณน้ำเสียเกิดขึ้น 155,107 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน โดยมีระบบบำบัดน้ำเสียรวม จำนวน 5 แห่ง ได้แก่

1. เทศบาลนครนครปฐม มีระบบบำบัดน้ำเสียรวมแบบระบบบ่อปรับเสถียรซึ่งเป็นระบบบำบัดน้ำเสียที่อาศัยธรรมชาติในการบำบัดสารอินทรีย์ในน้ำเสีย ซึ่งแบ่งตามลักษณะการทำงานได้ 3 รูปแบบ คือ บ่อแอนแอโรบิก (Anaerobic Pond) บ่อแฟคัลเททีฟ (Facultative Pond) บ่อแอโรบิก (Aerobic Pond) และหากมีบ่อหลายบ่อต่อเนื่องกัน บ่อสุดท้ายจะทำหน้าที่เป็นบ่อบ่ม (Maturation Pond) เพื่อปรับปรุงคุณภาพน้ำทิ้งก่อนระบายออกสู่สิ่งแวดล้อม บ่อปรับเสถียรสามารถบำบัดน้ำเสียจากชุมชนหรือโรงงานบางประเภท เช่น โรงงานผลิตอาหาร โรงฆ่าสัตว์ เป็นต้น และเป็นระบบที่มีค่าก่อสร้างและค่าดูแลรักษาต่ำ วิธีการเดินระบบไม่ยุ่งยากซับซ้อน ผู้ควบคุมระบบไม่ต้องมีความรู้สูง แต่ต้องใช้พื้นที่ก่อสร้างมากจึงเป็นระบบที่เหมาะสมกับชุมชนที่มีพื้นที่เพียงพอและราคาไม่แพง ซึ่งโดยปกติระบบบ่อปรับเสถียรจะมีการต่อกัน แบบอนุกรมอย่างน้อย 3 บ่อเปิดรับปริมาณน้ำเสียที่ได้รับการบำบัด 21,000 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน โดยมีความสามารถรองรับน้ำเสียได้วันละ 60,000 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานควบคุมระบายน้ำทิ้งจากระบบบำบัดน้ำเสียรวมชุมชนของกรมควบคุมพิษที่กำหนดให้มีค่า BOD ไม่เกิน 20 มิลลิกรัมต่อลิตร (Biochemical Oxygen Demand) คือ ปริมาณ

ออกซิเจนที่จุลินทรีย์ใช้ในการย่อยสลายสารอินทรีย์ เป็นปริมาณของออกซิเจนที่ถูกใช้โดยจุลินทรีย์ในกระบวนการย่อยสลายสารอินทรีย์ที่อยู่ในน้ำ

2. องค์การบริหารส่วนตำบลสามควายเผือก มีระบบบำบัดน้ำเสียขนาดเล็ก (AS) แบบแอกทิเวเตดสลัดจ์ (Activated Sludge Process) ซึ่งเป็นวิธีบำบัดน้ำเสียด้วยวิธีการทางชีววิทยา โดยใช้แบคทีเรียพวกที่ใช้ ออกซิเจน (Aerobic Bacteria) เป็นตัวหลักในการย่อยสลายสารอินทรีย์ในน้ำเสีย ระบบแอกทิเวเตดสลัดจ์เป็นระบบบำบัดน้ำเสียที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย สามารถบำบัดได้ทั้งน้ำเสียชุมชนและน้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรม แต่การเดินระบบประเภทนี้จะต้องมีความยุ่งยากซับซ้อน เนื่องจากจำเป็นต้องมีการควบคุมสภาวะแวดล้อมและลักษณะทางกายภาพต่างๆ ให้เหมาะสมแก่การทำงานและการเพิ่มจำนวนของจุลินทรีย์ เพื่อให้ระบบมีประสิทธิภาพในการบำบัดสูงสุด ในปัจจุบัน ระบบแอกทิเวเตดสลัดจ์มีการพัฒนาใช้งานหลายรูปแบบ เช่น ระบบแบบกวนสมบูรณ์ (Completely Mix) กระบวนการปรับเสถียรสัมผัส (Contact Stabilization Process) ระบบคลองวนเวียน (Oxidation Ditch) หรือ ระบบบำบัดน้ำเสียแบบเอสปีอาร์ (Sequencing Batch Reactor) เป็นต้น เปิดรับปริมาณน้ำเสียที่ได้รับการบำบัด 275 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน โดยมีความสามารถรองรับน้ำเสียได้วันละ 600 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานควบคุมระบายน้ำทิ้งจากระบบบำบัดน้ำเสียรวมชุมชนของกรมควบคุมพิษที่กำหนดให้มีค่า BOD ไม่เกิน 20 มิลลิกรัมต่อลิตร

3. เทศบาลตำบลนครชัยศรี มีระบบบำบัดน้ำเสียขนาดเล็ก (AS) เปิดรับปริมาณน้ำเสียที่ได้รับการบำบัด 447 ลูกบาศก์เมตรต่อวันโดยมีความสามารถรองรับน้ำเสียได้วันละ 450 ลูกบาศก์เมตร ต่อวัน เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานควบคุมระบายน้ำทิ้งจากระบบบำบัดน้ำเสียรวมชุมชนของกรมควบคุมพิษที่กำหนดให้มีค่า BOD ไม่เกิน 20 มิลลิกรัมต่อลิตร

4. เทศบาลตำบลบางเลน มีระบบบำบัดน้ำเสียขนาดเล็ก (AS) เปิดรับปริมาณน้ำเสียที่ได้รับการบำบัด 137 ลูกบาศก์เมตรต่อวันโดยมีความสามารถรองรับน้ำเสียได้วันละ 600 ลูกบาศก์เมตร ต่อวัน เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานควบคุมระบายน้ำทิ้งจากระบบบำบัดน้ำเสียรวมชุมชนของกรมควบคุมพิษที่กำหนดให้มีค่า BOD ไม่เกิน 20 มิลลิกรัมต่อลิตร

5. เทศบาลเมืองไร่ขิง มีระบบบำบัดน้ำเสียขนาดเล็ก (AS) เปิดรับปริมาณน้ำเสียที่ได้รับการบำบัด 338 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน โดยมีความสามารถรองรับน้ำเสียได้วันละ 600 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานควบคุมระบายน้ำทิ้งจากระบบบำบัดน้ำเสียรวมชุมชนของกรมควบคุมพิษ ที่กำหนดให้มีค่า BOD ไม่เกิน 20 มิลลิกรัมต่อลิตร

6. เทศบาลเมืองสามพราน มีระบบบำบัดน้ำเสียของเทศบาลเมืองสามพรานเป็นระบบตะกอนเร่ง (Fix Film aeration) เปิดใช้งานเมื่อเดือนพฤษภาคม 2563 สามารถรองรับปริมาณน้ำเสียได้ 600 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน มีน้ำเสียถูกรวบรวมเข้าระบบฯ เฉลี่ย 300 - 400 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน

ที่มา: ข้อมูลสำคัญด้านสิ่งแวดล้อมรายจังหวัด กรมควบคุมมลพิษ (2563)

(2) น้ำเสียจากการเกษตร

การเลี้ยงสุกรเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดน้ำเสียจังหวัดนครปฐมมีสุกร 576,912 ตัว จำแนกเป็น สุกรพ่อ-แม่พันธุ์ จำนวน 61,256 ตัว และสุกรขุน จำนวน 414,299 ตัว จำนวนคร้วเรือนที่เลี้ยงมีทั้งสิ้น 1,845 คร้วเรือน พื้นที่ที่เลี้ยงสุกรมากที่สุดได้แก่ อำเภอเมืองนครปฐม พื้นที่ตำบลสามควายเผือก ตำบลธรรมศาลา, ตำบลหนองหูล้อม, อำเภอสามพราน พื้นที่ตำบลท่าข้าม ตำบลสามพราน และอำเภอดอนตูมพื้นที่ตำบลสามง่าม สามารถคำนวณปริมาณน้ำเสียที่เกิดขึ้นประมาณ 592,802.70 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน ปริมาณความสกปรกในรูปบีโอดีที่ระบายออกสู่สิ่งแวดล้อมคิดเป็นประมาณ 7,568.93 กิโลกรัมบีโอดีต่อวัน

การแก้ไขปัญหา น้ำเสียจากฟาร์มสุกร ปี พ.ศ.2554 สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดนครปฐม โดยร่วมกับสถาบันวิจัยและพัฒนาพลังงานนครพิงค์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ทำการศึกษาความเป็นไปได้ในการประยุกต์ใช้กลไกการพัฒนาที่สะอาด (Clean Development Mechanism: CDM) ในการจัดการน้ำเสียฟาร์มสุกร เพื่อแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่จังหวัดนครปฐม และศักยภาพในการผลิตก๊าซชีวภาพจากน้ำเสียฟาร์มสุกร ในพื้นที่อำเภอเมืองนครปฐม อำเภอนครชัยศรี และอำเภอสามพราน เพื่อการจัดการน้ำเสียเปลี่ยนเป็นการผลิตพลังงานทดแทน โดยประเมินการติดตั้งระบบก๊าซชีวภาพพร้อมระบบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในการจัดการน้ำเสีย และการผลิตก๊าซชีวภาพในฟาร์มสุกรตัวอย่าง สรุปผลการศึกษาพบว่า ฟาร์มสุกรตัวอย่าง 21 ฟาร์ม เป็นฟาร์มขนาดเล็ก 10 ฟาร์ม ฟาร์มขนาดกลาง 10 ฟาร์ม ส่วนมากฟาร์มมีพื้นที่จำกัด ไม่มีพื้นที่ก่อสร้างระบบก๊าซชีวภาพ และมีการใช้พลังงานไฟฟ้าน้อย เมื่อนำไปคำนวณคาร์บอนเครดิต ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานระยะคืนทุนมากกว่า 15 ปี ซึ่งไม่คุ้มค่าต่อการลงทุนและจากการวิเคราะห์ทางเศรษฐศาสตร์และข้อจำกัดของแต่ละฟาร์ม ที่ปรึกษาจึงมีแนวทางการจัดการน้ำเสียในแต่ละฟาร์ม โดยการรวมกลุ่มฟาร์มในพื้นที่ใกล้เคียงกันในแต่ละอำเภอ คือ อำเภอเมืองนครปฐม นครชัยศรี และสามพราน เพื่อจัดการระบบของเสียรวมกัน และหาพื้นที่ส่วนกลางในการก่อสร้างระบบก๊าซชีวภาพ

(3) น้ำเสียอุตสาหกรรม

จังหวัดนครปฐม มีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการเมื่อสิ้นปี พ.ศ.2560 มีจำนวนทั้งสิ้น 3,325 แห่ง จำนวนโรงงานที่เกิดมลพิษทางน้ำมีทั้งหมด 388 แห่ง มีปริมาณน้ำเสียเกิดขึ้น 94,670 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน คิดเป็นปริมาณความสกปรกในรูปบีโอดี 239,522 กิโลกรัมบีโอดีต่อวัน ส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำท่าจีนตอนล่าง มีจำนวนโรงงาน 285 แห่ง มีปริมาณน้ำเสียเกิดขึ้น 74,193 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน คิดเป็นปริมาณความสกปรกในรูปบีโอดี 186,325 กิโลกรัมบีโอดีต่อวัน และลุ่มน้ำท่าจีนตอนกลางมีจำนวนโรงงาน 103 แห่ง มีปริมาณน้ำเสียเกิดขึ้น 20,477 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน ปริมาณความสกปรกในรูปบีโอดี 53,197 กิโลกรัมบีโอดีต่อวัน

◆ ขยะมูลฝอย

สถานการณ์ขยะมูลฝอย

สถานการณ์ขยะมูลฝอยจังหวัดนครปฐม ปี พ.ศ. 2563 มีปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น 464,071.95 ตันต่อปี (1,271.43 ตันต่อวัน) ปี พ.ศ. 2562 มีปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น 399,594.70 ตัน/ปี ปี พ.ศ. 2561 มีปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น 461,327.15 ตัน/ปี ปี พ.ศ. 2560 มีปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น 424,860 ตัน/ปี และปี พ.ศ. 2559 มีปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น 424,604.50 ตัน/ปี

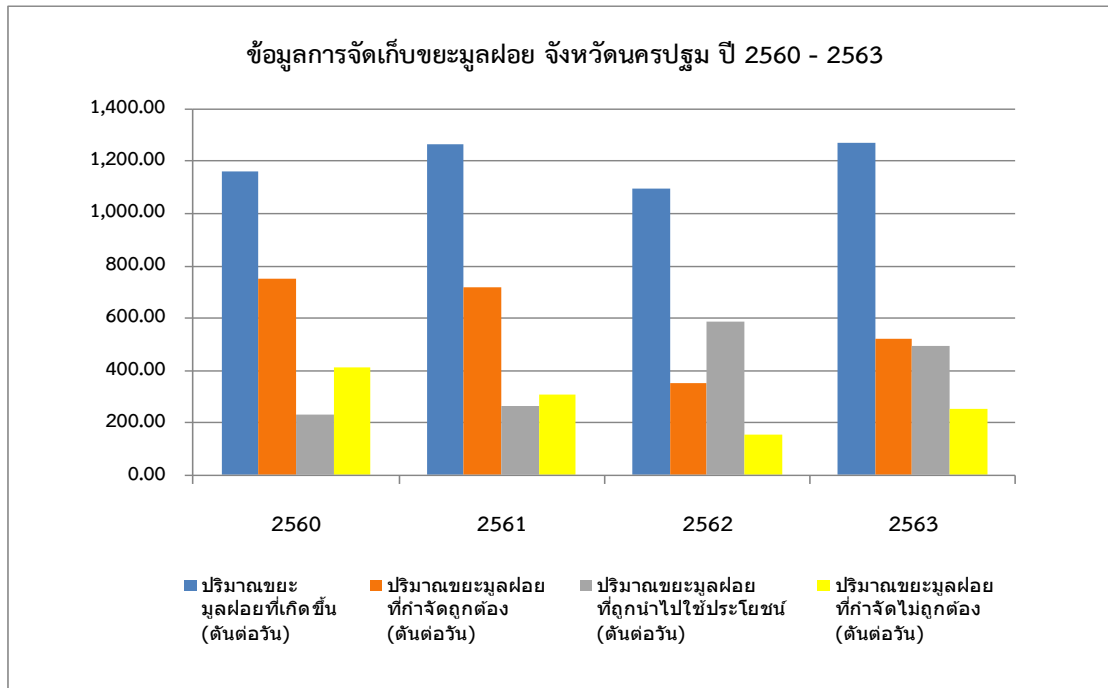
ปริมาณขยะมูลฝอยที่กำจัดถูกต้อง ปี พ.ศ. 2563 จำนวน 191,314.75 ตันต่อปี (ร้อยละ 41.23) ปี พ.ศ. 2562 จำนวน 129,242.85 ตันต่อปี ปี พ.ศ. 2561 จำนวน 261,854.65 ตันต่อปี ปี พ.ศ. 2560 จำนวน 273,750 ตันต่อปี และปี พ.ศ. 2559 จำนวน 237,162.40 ตันต่อปี

ปี พ.ศ. 2563 มีปริมาณขยะมูลฝอยที่ถูกนำไปใช้ประโยชน์ จำนวน 179,434.00 ตันต่อปี (ร้อยละ 38.67) ปริมาณขยะมูลฝอยที่กำจัดไม่ถูกต้อง จำนวน 93,323.20 ตันต่อปี (ร้อยละ 20.11) และปริมาณขยะมูลฝอยตกค้างสะสมในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย จำนวน 258,979.00 ตัน

ตาราง 3-1-70 ข้อมูลการจัดเก็บขยะมูลฝอยจังหวัดนครปฐม ปี 2559 – 2563

ปี	ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น (ตันต่อวัน)	ปริมาณขยะมูลฝอยที่กำจัดถูกต้อง (ตันต่อวัน)	ปริมาณขยะมูลฝอยที่ถูกนำไปใช้ประโยชน์ (ตันต่อวัน)	ปริมาณขยะมูลฝอยที่กำจัดไม่ถูกต้อง (ตันต่อวัน)	ปริมาณขยะมูลฝอยตกค้างสะสมในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย (ตัน)
2559	1,163.30	649.76	116.62	475.73	114,384.67
2560	1,164.00	750.00	234.00	414.00	114,374.02
2561	1,263.91	717.41	263.28	310.22	87,836.00
2562	1,094.78	354.09	585.39	155.30	94,748.00
2563	1,271.43	524.15	491.60	255.68	258,979.00

แผนภูมิ 3-1-43 ข้อมูลการจัดการขยะมูลฝอยจังหวัดนครปฐม ปี พ.ศ.2558-2562

ที่มา: สนง.ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดนครปฐม

จากสถานการณ์ที่ผ่านมาของจังหวัดนครปฐมยังคงเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับสถานการณ์ในระดับประเทศ เนื่องจากการที่มีประชากรมากขึ้น ชุมชนขยายตัวมากขึ้น มีสถานประกอบการทั้งขนาดกลางและขนาดย่อมมากขึ้น มีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมมากขึ้น แต่สมรรถนะขีดความสามารถในการจัดการขยะ ยังเท่าเดิม

การกำจัดขยะมูลฝอยขยะมูลฝอยของจังหวัดนครปฐม

1. องค์รปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย

- ปัจจุบันเปิดดำเนินการ 6 แห่ง ได้แก่

1.1) เทศบาลนครนครปฐม มีองค์รปกครองส่วนท้องถิ่นส่งขยะมูลฝอยร่วมกำจัดรวมเทศบาลนครนครปฐม จำนวน 18 แห่ง กำจัดขยะมูลฝอยโดยวิธีเทกองแบบควบคุม แต่มีปริมาณขยะมูลฝอยเข้ากำจัดวันละมากกว่า 50 ตันต่อวัน จึงถือว่าเป็นการกำจัดแบบไม่ถูกต้อง

1.2) เทศบาลตำบลดอนยายหอม จำนวน 1 แห่ง (ไม่มีองค์รปกครองส่วนท้องถิ่น) กำจัดขยะมูลฝอยโดยวิธีเทกองกลางแจ้ง เป็นการกำจัดแบบไม่ถูกต้อง

1.3) องค์การบริหารส่วนตำบลหนองงูเหลือม (เปิดพื้นที่ใหม่เป็นพื้นที่เกษตรของชาวบ้าน) จำนวน 1 แห่ง (ไม่มีองค์รปกครองส่วนท้องถิ่น) กำจัดขยะมูลฝอยโดยวิธีเทกองกลางแจ้ง เป็นการกำจัดแบบไม่ถูกต้อง

1.4) เทศบาลตำบลห้วยพลู มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งขยะมูลฝอยร่วมกำจัดรวมเทศบาลตำบลห้วยพลู จำนวน 5 แห่ง กำจัดขยะมูลฝอยโดยวิธีเทกองกลางแจ้งเป็นการกำจัดแบบไม่ถูกต้อง

1.5) เทศบาลตำบลสามง่าม มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งขยะมูลฝอยร่วมกำจัดรวมเทศบาลตำบลห้วยพลู จำนวน 10 แห่ง กำจัดขยะมูลฝอยโดยวิธีเทกองแบบควบคุมมีปริมาณขยะมูลฝอยเข้ากำจัดวันละน้อยกว่า 50 ตันต่อวัน จึงถือว่าเป็นการกำจัดแบบถูกต้อง (อยู่ในระดับที่ยอมรับได้)

1.6) เทศบาลตำบลบางหลวง จำนวน 1 แห่ง (ไม่มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) กำจัดขยะมูลฝอยโดยวิธีเทกองกลางแจ้ง เป็นการกำจัดแบบไม่ถูกต้อง

- ปัจจุบันปิดดำเนินการ 5 แห่ง ได้แก่ เทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อ เทศบาลตำบลนครชัยศรี เทศบาลตำบลบางเลน และเทศบาลตำบลดำเพ็ญ

2. บริษัทเอกชนที่บริการการเก็บขนและกำจัดขยะมูลฝอยในพื้นที่จังหวัดนครปฐม

2.1) สถานีขนถ่ายขยะมูลฝอย จำนวน 1 แห่ง ได้แก่ บริษัท ทิพยวรรณฯ จำกัด รับขยะมูลฝอยจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 41 แห่ง ส่งขยะมูลฝอยไปกำจัดที่บริษัทกลุ่ม 15 จำกัด เป็นบริษัทในเครือบริษัท กลุ่ม 79 จำกัด ซึ่งมีกำจัดขยะมูลฝอยแบบถูกต้อง

2.2) สถานที่กำจัดขยะมูลฝอย จำนวน 3 แห่ง ได้แก่

2.2.1) บริษัท ลำเลียงชัย จำกัด เป็นบริษัทในเครือบริษัท กลุ่ม 79 จำกัด รับขยะมูลฝอยจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 21 แห่ง

2.2.2) บริษัท วัสดุภัณฑ์ธุรกิจ จำกัด เป็นบริษัทในเครือบริษัท กลุ่ม 79 จำกัด รับขยะมูลฝอยจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 1 แห่ง

2.2.3) ร้าน นายวรชิต ช่วยแสง รับขยะมูลฝอยจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดนครปฐม จำนวน 5 แห่ง และในพื้นที่จังหวัดใกล้เคียง จำนวน 3 แห่ง รวมทั้งสิ้นจำนวน 8 แห่ง

3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการเก็บขนและกำจัดขยะมูลฝอย นอกพื้นที่จังหวัดนครปฐม จำนวน 6 แห่ง ส่งไปกำจัดที่อบจ.นนทบุรี จำนวน 5 แห่ง และส่งไปกำจัดที่บริษัท บ้านโป่ง จำกัด จำนวน 1 แห่ง

4. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ไม่มีการให้บริการเก็บขนขยะมูลฝอย ประชาชนจึงทำการเผาหรือฝังกลบขยะมูลฝอยในพื้นที่บ้านเรือน จำนวน 6 แห่ง

ปริมาณขยะมูลฝอยตกค้างสะสมในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย

จากการสำรวจขยะมูลฝอยในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ยังเปิดให้บริการในปี 2563 จำนวน 6 แห่ง ได้แก่ เทศบาลนครนครปฐม เทศบาลตำบลห้วยพลู เทศบาลตำบลดอนยายหอม เทศบาลตำบลบางหลวง องค์การบริหารส่วนตำบลดอนกุหลาบ และเทศบาลตำบลสามง่าม โดยมีปริมาณขยะมูลฝอยตกค้างสะสมรวมทั้งสิ้น 258,979 ตัน แยกราย อบท. ได้ดังนี้

1. เทศบาลนครนครปฐม	จำนวน	255,640	ตัน
2. เทศบาลตำบลห้วยพลู	จำนวน	10,920	ตัน

3. เทศบาลตำบลดอนยายหอม	จำนวน	26,100	ตัน
4. เทศบาลตำบลบางหลวง	จำนวน	1,042	ตัน
5. องค์การบริหารส่วนตำบลหนองูเหลื่อม	จำนวน	27	ตัน
6. เทศบาลตำบลสามง่าม	จำนวน	2,250	ตัน

โครงการทำความดีด้วยหัวใจ ลดภัยสิ่งแวดล้อม

มติที่ประชุมคณะรัฐมนตรี (ครม.) เมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2561 ได้ให้ความเห็นชอบโครงการ “ทำความดีด้วยหัวใจ ลดภัยสิ่งแวดล้อม” ตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอเพื่อแก้ไขปัญหาขยะพลาสติกและกล่องโฟมบรรจุอาหาร ในตลาดสดทั่วประเทศ โดยการบูรณาการร่วมกันของหน่วยงานภาครัฐและประชาชน และกำหนดเริ่มพร้อมกันทั่วประเทศตั้งแต่วันที่ 21 กรกฎาคม 2561 โดยมีเป้าหมายที่จะลดการใช้ถุงพลาสติกหูหิ้ว และลดการใช้กล่องโฟมบรรจุอาหารในตลาดสดให้เกิดผลเป็นรูปธรรมภายในปี 2562 และให้สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดเป็นหน่วยงานประสานดำเนินการเก็บข้อมูลในพื้นที่จังหวัดเป็นต้นแบบในการลดใช้ถุงพลาสติกและงดใช้โฟมในสถานที่ราชการต่อไป

ในปี พ.ศ. 2561 - 2563 สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดนครปฐม ได้มีการเดินรณรงค์ประชาสัมพันธ์และเก็บข้อมูลแบบสอบถามปริมาณการใช้ถุงพลาสติกและโฟม ภายในตลาดสดของทุกอำเภอในจังหวัดนครปฐม จำนวน 15 แห่ง ได้แก่

- 1) ตลาดนัดหน้าองค์พระปฐมเจดีย์ (ตลาดบน-ล่าง) อ.เมืองนครปฐม จ.นครปฐม ในวันที่ 25 กรกฎาคม 2561
- 2) ตลาดบ้านศาลาติน ต.มหาสวัสดิ์ อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ในวันที่ 18 สิงหาคม 2561
- 3) ตลาดน้ำดอนหวาย ต.บางกระทีก อ.สามพราน จ.นครปฐม ในวันที่ 24 สิงหาคม 2561
- 4) ตลาดสดธัญญา ต.อ้อมใหญ่ อ.สามพราน จ.นครปฐม ในวันที่ 3 ตุลาคม 2561
- 5) ตลาดตรัสสุข ต.กำแพงแสน อ.กำแพงแสน จ.นครปฐม ในวันที่ 19 ตุลาคม 2561
- 6) ตลาดนัดธกส.-ดอนตูม ต.สามง่าม อ.ดอนตูม จ.นครปฐม ในวันที่ 25 ตุลาคม 2561
- 7) ตลาดน้ำวัดลำพญา ต.ลำพญา อ.บางเลน จ.นครปฐม ในวันที่ 10 พฤศจิกายน 2561
- 8) ตลาดวัดละมุด ต.วัดละมุด อ.นครชัยศรี จ.นครปฐม ในวันที่ 26 พฤศจิกายน 2561
- 9) ตลาดสดไฟฟ้า ต.นครชัยศรี อ.นครชัยศรี จ.นครปฐม ในวันที่ 6 ธันวาคม 2561
- 10) ตลาดนัดกระบือเผือก ต.สามควายเผือก อ.เมืองนครปฐม จ.นครปฐม ในวันที่ 4 เมษายน 2562
- 11) ตลาดนัดตำบลธรรมศาลา ต.ธรรมศาลา อ.เมืองนครปฐม จ.นครปฐม ในวันที่ 4 เมษายน 2562
- 12) ตลาดนัดวัดเกาะวังไทร ต.ถนนขาด อ.เมืองนครปฐม จ.นครปฐม ในวันที่ 13 มิถุนายน 2562

13) ตลาดปฐมนคร ต.บางแพม อ.เมืองนครปฐม จ.นครปฐม ในวันที่ 25 พฤศจิกายน 2562

14) ตลาดสดศรีสวัสดิ์ ต.กระทุ่มล้ม อ.สามพราน จ.นครปฐม ในวันที่ 29 มกราคม 2563

และได้ดำเนินการสำรวจปริมาณถุงพลาสติกหูหิ้วหลังการรณรงค์กิจกรรม “ทำความดีด้วยหัวใจ ลดรับ ลดให้ ลดใช้ถุงพลาสติก” ภายใต้โครงการทำความดีด้วยหัวใจ ลดภัยสิ่งแวดล้อม สรุปได้ดังนี้

ตาราง 3-1-71 การติดตามผลการรณรงค์กิจกรรมการทำความดีด้วยหัวใจ ลดรับ ลดให้ ลดใช้ถุงพลาสติก และโฟมบรรจุอาหาร

ตลาด	ปริมาณการใช้ถุงพลาสติก		ปริมาณถุงพลาสติกที่ลดลง	
	ก่อนรณรงค์ (ใบ/เดือน)	หลังรณรงค์ (ใบ/เดือน)	หลังรณรงค์ (ใบ/เดือน)	ร้อยละ
1. ตลาดนัดหน้าองค์พระปฐมเจดีย์ (ตลาดบน-ล่าง)	10,576,351.84	9,827,584.16	748,767.68	7.08
2. ตลาดบ้านศาลาดิน	74,460.00	54,840.00	19,620.00	26.35
3. ตลาดน้ำดอนหวาย	2,962,055.77	1,897,385.81	1,064,669.96	35.94
4. ตลาดสดธัญญา	7,013,020.41	6,542,400.00	470,620.41	6.71
5. ตลาดตริสุข	2,414,715.52	2,391,488.37	23,227.15	0.96
6. ตลาดนัดธกส.-ดอนตูม	1,081,020.00	790,443.75	290,576.25	26.88
7. ตลาดน้ำวัดลำพญา	3,419,666.67	3,201,600.00	218,066.67	6.38
8. ตลาดวัดละมุด	613,035.00	313,200.00	299,835.00	48.91
9. ตลาดสดไฟฟ้า	2,841,720.00	1,434,120.00	1,407,600.00	49.53
10. ตลาดนัดกระบือเผือก	2,244,600.00	1,504,588.24	740,011.76	32.97
11. ตลาดนัดตำบลธรรมศาลา	99,528.00	83,892.86	15,635.14	15.71
12. ตลาดนัดวัดเกาะวังไทร	430,650.00	313,200.00	117,450.00	27.27
13. ตลาดปฐมนคร	2,161,080.00	1,847,880.00	313,200.00	14.49
14. ตลาดสดศรีสวัสดิ์	2,975,400.00	2,489,940.00	485,460.00	16.32
ในภาพรวมจากตลาดทั้ง 14 แห่ง มีปริมาณถุงพลาสติกลดลงเฉลี่ยสะสมร้อยละ				22.76

ในปี พ.ศ. 2563 สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดนครปฐม ได้ดำเนินการตามมาตรการลด และคัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ ร่วมกับส่วนราชการ หน่วยงาน จำนวน 34 แห่ง เพื่อลดปริมาณขยะมูลฝอย เมื่อเปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2561

ตาราง 3-1-72 การดำเนินการมาตรการลดและคัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ ระหว่างปี 2561 และ ปี 2563

ประเภทขยะ	ปี 2561	ปี 2563	ร้อยละขยะ ที่ลดลง
1. ปริมาณขยะมูลฝอย (กิโลกรัม)	49,374.80	3,262.58	93.39
2. จำนวนถุงพลาสติกที่เกิดขึ้น (ใบ)	136,506.80	9,342.00	93.16
3. จำนวนแก้วพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้งที่เกิดขึ้น (ใบ)	58,088.00	5,548.80	90.45
4. จำนวนโฟมบรรจุอาหารที่เกิดขึ้น (ใบ)	68,253.40	0.00	100.00

สถานการณ์ป่าไม้

จังหวัดนครปฐม มีพื้นที่จังหวัด 1,339,004.62 ไร่ พบพื้นที่ป่าไม้ 1,029.02 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.08 เมื่อเปรียบเทียบกับสัดส่วนพื้นที่ป่าไม้ของจังหวัดนครปฐมกับจังหวัดอื่นในภาคกลางอีก 22 จังหวัด พบว่าพื้นที่ป่าของจังหวัดนครปฐม อยู่ในลำดับที่ 17 ของการจัดลำดับ

สถานการณ์สิ่งแวดล้อมเมือง

จังหวัดนครปฐม เป็นจังหวัดในเขตปริมณฑลมีพื้นที่ติดต่อกับกรุงเทพมหานคร ที่มีความพร้อมทั้งด้านการเป็นแหล่งเกษตรกรรม พาณิชยกรรม และการท่องเที่ยว จึงมีการขยายตัวของชุมชนเมืองที่อยู่อาศัยสถานบริการ และโรงงานอุตสาหกรรมอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะในเขตพื้นที่ อำเภอนครชัยศรี อำเภอสมาปราน อำเภอมืองนครปฐม และอำเภอยุทธมณฑล จึงทำให้จังหวัดนครปฐมเป็นพื้นที่เป้าหมายของการพัฒนาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ด้านที่อยู่อาศัยจากนโยบายตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ การกระจายความเจริญจากเมืองหลักสู่เมืองรอง เพื่อส่งเสริมให้มีการพัฒนาความเจริญในพื้นที่โดยรอบกรุงเทพมหานคร ส่งผลให้มีการขยายตัวด้านที่อยู่อาศัยสู่พื้นที่จังหวัดนครปฐม โดยเฉพาะฝั่งตะวันออกที่มีพื้นที่ติดกรุงเทพมหานคร นอกจากนี้ยังมีการพัฒนาระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการต่างๆ เช่น การปรับปรุงถนนและโครงข่ายคมนาคมสายหลัก การก่อสร้างสถานศึกษาและหน่วยงานราชการ รวมทั้งการเพิ่มจำนวนของโรงงานอุตสาหกรรม ทำให้มีการขยายตัวของชุมชนเมือง อุตสาหกรรมและการค้าและบริการตามมา เกิดความต้องการด้านที่อยู่อาศัย และการลงทุนด้านอสังหาริมทรัพย์ มีการพัฒนาที่ดินเพื่อก่อสร้างที่อยู่อาศัย เพื่อรองรับความต้องการ โดยกระจายตัวตามเส้นทางสายหลักและบริเวณแหล่งงาน เช่น ถนนปิ่นเกล้า-นครชัยศรี รูปแบบที่อยู่อาศัยส่วนใหญ่เป็นหมู่บ้านจัดสรรริมสองฟากถนนเพชรเกษมมีอาคารพาณิชย์จำนวนมากถนนพุทธมณฑลสาย 4 และ 5 เป็นบริเวณย่านอุตสาหกรรมอ้อมใหญ่ มีทั้งหมู่บ้านจัดสรร ทาวน์เฮาส์ อาคารพาณิชย์ ดึกแถว บ้านซึ่งเป็นที่อยู่

อาศัยของแรงงาน รวมถึงชุมชนแออัด ความเสื่อมโทรมของที่อยู่อาศัยจากข้อมูลจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมของกรมโรงงานอุตสาหกรรม ปี 2555 พบว่าจังหวัดนครปฐมมีจำนวนโรงงาน 3,120 แห่ง คิดเป็นอันดับ 10 ของประเทศ แต่มีขนาดพื้นที่เป็นอันดับที่ 66 ของประเทศ จึงทำให้ที่อยู่อาศัยประชาชนตั้งอยู่ปะปนกับที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรม ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนโดยเฉพาะในด้านสุขภาพอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ความหนาแน่นจังหวัดนครปฐมมีขนาดพื้นที่ 2,168.327 ตารางกิโลเมตร มีจำนวนประชากรตามทะเบียนราษฎรทั้งสิ้น 943,892 คน (ข้อมูลจากสำนักงานสถิติจังหวัดนครปฐม พ.ศ.2555) มีความหนาแน่นของประชาชนเฉลี่ยประมาณ 436 คน/ตารางกิโลเมตร คิดเป็นลำดับที่ 8 ของประเทศ มีพื้นที่สาธารณประโยชน์หรือพื้นที่สีเขียว 22.63 ตารางกิโลเมตร (ร้อยละ 0.96 ของพื้นที่) คิดเป็น 24 ตารางกิโลเมตร/คน สำหรับเมืองขนาดกลางตามมาตรฐานพื้นที่สีเขียวขั้นต่ำสำหรับประเทศไทยกำหนดไว้ที่ 15-20 ตารางกิโลเมตร/คน (ข้อมูลจากโครงการจัดทำแผนการจัดการพื้นที่สีเขียวที่สมบูรณ์ทางด้านระบบนิเวศอย่างยั่งยืน พ.ศ. 2551 โดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม) สรุปรจากข้อมูลพบว่าจังหวัดนครปฐมมีความเป็นเมืองค่อนข้างสูง และมีความแออัดของประชากรต่อพื้นที่ค่อนข้างมาก แต่ยังมีขนาดพื้นที่สีเขียวอยู่ในระดับที่เหมาะสมตามเกณฑ์ขั้นต่ำ

แนวโน้มการขยายตัว : แนวโน้มการขยายตัวของที่อยู่อาศัยในจังหวัดนครปฐม คาดว่าจะเพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากมีการลงทุนของภาคเอกชน ที่มีการลงทุนด้านการก่อสร้างที่อยู่อาศัยทั้งในรูปแบบ หมู่บ้านจัดสรร ทาวน์เฮาส์ อพาร์ทเมนต์ ตามแหล่งโครงข่ายคมนาคมเป็นปัจจัยสำคัญการลงทุน โดยการลงทุนซื้อที่ดินชานเมืองและเกษตรกรรม นำมาพัฒนาเป็นที่อยู่อาศัย ทำให้ชุมชนชานเมืองขยายตัว คุกคามพื้นที่เกษตรกรรมชุมชนเติบโตแบบกระจายกระจาย ตามเส้นทางตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 และถนนปิ่นเกล้า-นครชัยศรีโดยเฉพาะบริเวณที่ติดเขตกรุงเทพมหานคร เขตอำเภอสามพราน อำเภอพุทธมณฑล อำเภอนครชัยศรี และอำเภอเมืองนครปฐมดังจะเห็นได้จากโครงการประเภทอาคารและแหล่งที่อยู่อาศัยที่ผ่านการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA : Environmental Impact Assessment) ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2555 จนถึงเดือนกรกฎาคม 2556 มีจำนวน 8 โครงการ ซึ่งนับว่าเป็นการขยายตัวที่ค่อนข้างรวดเร็ว ส่วนของพื้นที่อุตสาหกรรมพบว่า อำเภอสามพราน และอำเภอเมืองนครปฐม มีการกระจุกตัวของโรงงานจำนวนมาก อำเภอพุทธมณฑลเป็นที่ตั้งของสถานศึกษาและหน่วยราชการ ทำให้ภาคเอกชนเข้ามาพัฒนาที่อยู่อาศัยเพื่อรองรับความต้องการของประชาชนในลักษณะต่างๆ ราคาค่อนข้างสูงส่วนของการลงทุนภาครัฐ ได้แก่ โครงการบ้านเอื้ออาทรเพื่อรองรับความต้องการของผู้มีรายได้น้อย ทั้งนี้ จังหวัดนครปฐมได้ดำเนินการประกาศผังเมืองจังหวัดนครปฐม เมื่อเดือนกรกฎาคม 2556 โดยที่ผ่านมามีผังเมืองรวมจังหวัดนครปฐมหมดยุคตั้งแต่พ.ศ. 2551 (ขาดช่วง 6 ปี) จากการขาดการควบคุมทางด้านผังเมืองของจังหวัดนครปฐม ก่อให้เกิดปัญหา ดังนี้

1) การพัฒนาที่ดินเพื่อเป็นที่พักอาศัยยังขาดความเป็นระเบียบ เนื่องจากขาดมาตรการการควบคุมการใช้ที่ดินที่จริงจัง ทำให้การพัฒนาที่พักอาศัยกระจายกระจายไม่เป็นระเบียบและก่อให้เกิดความยุ่งยากด้านการวางผังเมืองและระบบการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมที่จะตามมาในอนาคต

2) การขาดบริการด้านสาธารณสุขโรคและสาธารณสุขการ แหล่งที่พักอาศัยหลายแห่งยังไม่ได้รับบริการเท่าที่ควร สาเหตุเนื่องมาจากพื้นที่ที่พักอาศัยตั้งอยู่กระจัดกระจาย ทำให้ไม่สามารถเข้าถึงบริการด้านสาธารณสุขโรคและสาธารณสุขการ

3) ปัญหาสภาพแวดล้อมของที่พักอาศัย เนื่องจากสภาพการใช้ที่ดินเป็นแบบผสม มีการใช้ที่ดินหลายประเภทในบริเวณเดียวกัน เช่น พื้นที่อุตสาหกรรมที่ก่อให้เกิดมลภาวะ ตลอดจนกิจกรรมที่รบกวนสภาพความเป็นอยู่ที่ดีของบริเวณที่พักอาศัย หากมีการควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดินดังกล่าว ก็จะลดและป้องกันปัญหาด้านสภาพแวดล้อมของบริเวณที่พักอาศัยได้

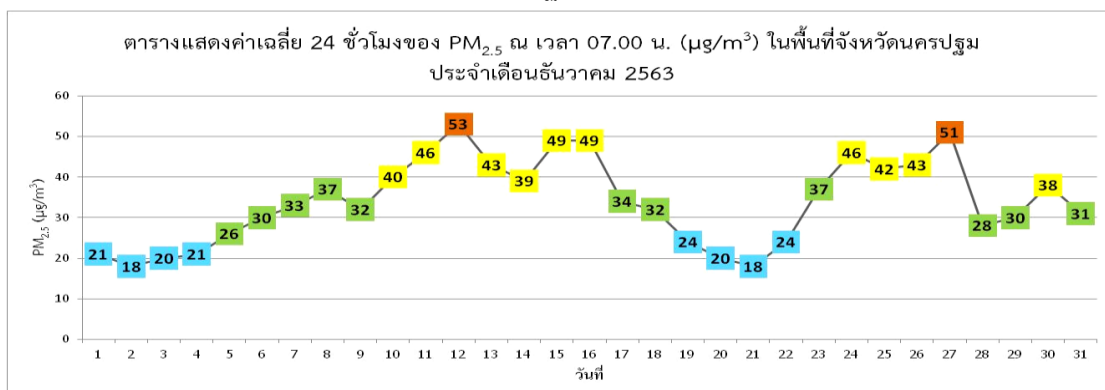
4) ปัญหาด้านความแออัดของเมือง จากการกระจายของแหล่งงาน ซึ่งอยู่ในพื้นที่เขตเมือง ทำให้ประชาชนต้องการที่พักในเขตเองที่ใกล้แหล่งงาน ทำให้ในเขตเมืองมีความหนาแน่นของประชากรสูง เกิดปัญหาด้านการจราจร ความแออัด และปัญหามลภาวะ เช่น อากาศ ขยะ น้ำเสียตามมา

แนวความคิดในการกำหนดพื้นที่ด้านอยู่อาศัย สิ่งที่เหมาะสมนำมาพิจารณา คือ เรื่องของระบบผังเมืองและการใช้ประโยชน์ที่ดิน ที่จะต้องมีการวางแผนและการจัดการที่สอดคล้องกัน โดยจะต้องสามารถรองรับการพัฒนาและความต้องการของประชาชนที่ทั่วถึง เพียงพอ และมีความยั่งยืน เพื่อลดหรือป้องกันปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมที่จะตามมา ตลอดจนมีการใช้กฎหมายควบคุมที่จริงจัง การนำเอาหลัก Zoning เพื่อกำหนดเขตที่อยู่อาศัยที่ชัดเจน เหมาะสม เพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์พื้นที่ได้ตรงตามศักยภาพของพื้นที่

สถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 2.5 ไมครอน (PM_{2.5})

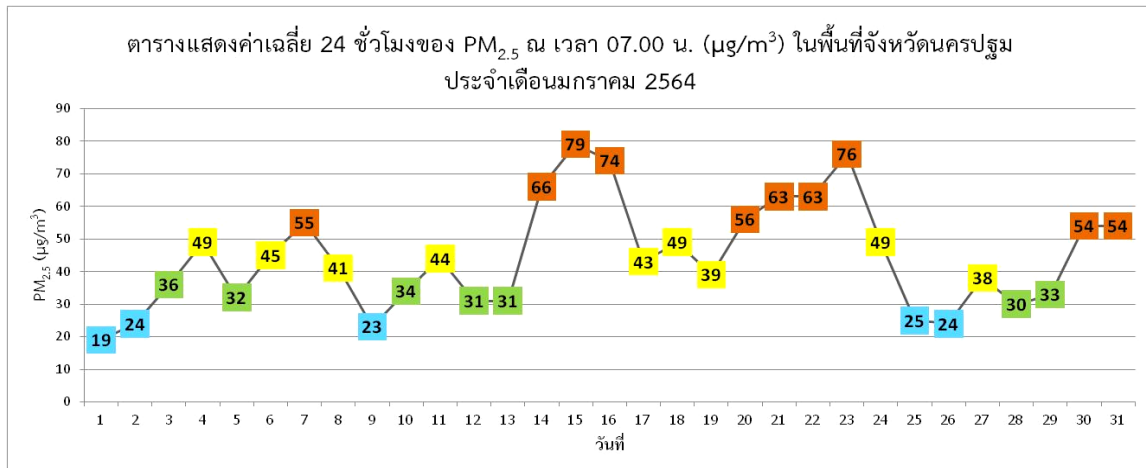
จังหวัดนครปฐม มีการตรวจวัดปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 2.5 ไมครอน โดยกรมควบคุมมลพิษ ได้ติดตั้งสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศตั้งแต่วันที่ 9 ธันวาคม 2561 ณ สถานีผลิตน้ำประปาทุ่งนาสร้างอำเภอมะนังนครปฐม จังหวัดนครปฐม โดยสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดนครปฐม ได้รับข้อมูลค่าเฉลี่ย 24 ชั่วโมงของ PM_{2.5} ณ เวลา 07.00 น. (ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) ในพื้นที่จังหวัดนครปฐม เดือนธันวาคม 2563 มีสถานการณ์ฝุ่นละออง PM_{2.5} ในพื้นที่จังหวัดนครปฐมดังนี้

แผนภูมิ 3-1-44 แสดงค่าเฉลี่ย 24 ชั่วโมงของ PM_{2.5} ณ เวลา 07.00 น. (µg/ m³)
ในพื้นที่จังหวัดนครปฐมเดือนธันวาคม 2563

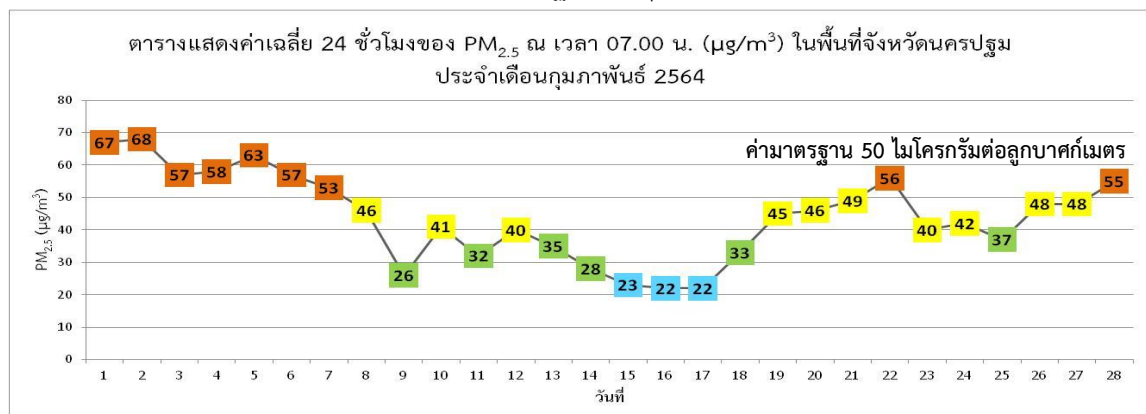
ค่าเฉลี่ย 24 ชั่วโมงของ $PM_{2.5}$ ณ เวลา 07.00 น. (ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) ในพื้นที่จังหวัดนครปฐม เดือนธันวาคม 2563 พบว่า ในวันที่ 12 และ 27 ธันวาคม 2563 มีปริมาณฝุ่นละออง $PM_{2.5}$ เกิน 50 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร อยู่ในช่วงเริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ

แผนภูมิ 3-1-45 แสดงค่าเฉลี่ย 24 ชั่วโมงของ $PM_{2.5}$ ณ เวลา 07.00 น. ($\mu g/m^3$)
ในพื้นที่จังหวัดนครปฐมเดือนมกราคม 2564

ค่าเฉลี่ย 24 ชั่วโมงของ $PM_{2.5}$ ณ เวลา 07.00 น. (ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) ในพื้นที่จังหวัดนครปฐม เดือนมกราคม 2564 พบว่า ในวันที่ 7, 14 – 16, 20 – 23, 30 – 31 มกราคม 2564 มีปริมาณฝุ่นละออง $PM_{2.5}$ เกิน 50 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร อยู่ในช่วงเริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ

แผนภูมิ 3-1-46 แสดงค่าเฉลี่ย 24 ชั่วโมงของ $PM_{2.5}$ ณ เวลา 07.00 น. ($\mu g/m^3$)
ในพื้นที่จังหวัดนครปฐมเดือนกุมภาพันธ์ 2564

ค่าเฉลี่ย 24 ชั่วโมงของ $PM_{2.5}$ ณ เวลา 07.00 น. (ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) ในพื้นที่จังหวัดนครปฐม เดือนกุมภาพันธ์ 2564 พบว่า ช่วงวันที่ 1 - 7, 22, 28 กุมภาพันธ์ 2564 มีปริมาณฝุ่นละออง $PM_{2.5}$ เกิน 50 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร อยู่ในช่วงเริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ

การดำเนินการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละอองในพื้นที่จังหวัดนครปฐม

1. จังหวัดนครปฐม ได้มีประกาศจังหวัดนครปฐม เรื่อง การป้องกันและแก้ไขมลพิษในอากาศ อันเนื่องมาจากฝุ่นละอองขนาดเล็ก ($PM_{2.5}$ และ PM_{10}) ลงวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2563 โดยกำหนดมาตรการและแนวทางในการแก้ไขปัญหามาเพื่อเป็นการควบคุมปัจจัยที่ทำให้เกิดปัญหามลพิษในอากาศ และลดผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน

2. จังหวัดนครปฐม ได้มีคำสั่งกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดนครปฐม ที่ 001/2563 เรื่อง การจัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัดนครปฐม (การป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละอองขนาดเล็ก $PM_{2.5}$) ปี 2563 ลงวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2563 เพื่อควบคุมสถานการณ์อำนาจการสั่งการ และประสานการปฏิบัติระหว่างหน่วยงาน ส่วนราชการต่าง ๆ ให้สถานการณ์กลับสู่สภาวะปกติโดยเร็ว และให้หน่วยงานเพิ่มความเข้มงวดในการดำเนินการตามมาตรการป้องกันและลดมลพิษที่ต้นทาง (แหล่งกำเนิด)

3. ติดตามเฝ้าระวังและรายงานสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดเล็ก ($PM_{2.5}$ และ AQI) และแผนที่แสดงจุดความร้อนจากดาวเทียมอย่างต่อเนื่อง พร้อมประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ ความเข้าใจแก่ประชาชน

4. แจ้งประชาสัมพันธ์ประกาศจังหวัดนครปฐม เรื่อง การป้องกันและแก้ไขมลพิษในอากาศ อันเนื่องมาจากฝุ่นละอองขนาดเล็ก ($PM_{2.5}$ และ PM_{10}) ซึ่งประกาศ ณ วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2562 ให้ทราบอย่างทั่วถึงและให้หน่วยงานภาครัฐถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด

5. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามแผนเผชิญเหตุ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละอองจังหวัดนครปฐม” ฉบับปรับปรุง ปี 2564

6. จังหวัดนครปฐม ส่งเสริมให้เกษตรกรงดการเผาในที่โล่ง ให้มีการจัดการเศษวัสดุทางการเกษตรประเภทต่างๆ โดยนำมาใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

7. จังหวัดนครปฐม มีนโยบายส่งเสริมให้มีการใช้น้ำมันเชื้อเพลิง B10 และ B20 ให้หน่วยงานเปลี่ยนมาใช้น้ำมันไบโอดีเซล B20 หรือน้ำมันไบโอดีเซล B10 กับรถยนต์ของทางราชการ

8. ตรวจสอบรถโดยสารสาธารณะและรถอื่น (ตรวจควันดำ) ปิงบประมาณ พ.ศ. 2563 – 2564 โดยการตรวจรถสัญจรไปมา สัปดาห์ละ 3 วัน การตรวจรถยนต์ราชการ หากพบการกระทำผิดจะดำเนินการตามมาตรการที่เกี่ยวข้อง

9. จัดประชุมกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดนครปฐมเพื่อแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละอองในพื้นที่จังหวัดนครปฐม

- คำสั่งจังหวัดนครปฐม ที่ 2797/2561 เรื่อง จัดตั้งกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดนครปฐม ลงวันที่ 27 พฤศจิกายน 2561

- คำสั่งกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดนครปฐม ที่ 001/2561 เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานประเมินและวิเคราะห์สถานการณ์สาธารณภัยในพื้นที่จังหวัดนครปฐม ลงวันที่ 4 ธันวาคม 2561

10. จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัดนครปฐม (การป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM_{2.5})) ปี 2564 ลงวันที่ 21 มกราคม 2564

ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการ

1. หน่วยงานในระดับพื้นที่ต้องประชาสัมพันธ์และติดตามการลดการเผาเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ในช่วงฤดูการเก็บเกี่ยวผลผลิตและการเตรียมแปลงเพาะปลูก เช่น ไร่อ้อย และนาข้าว ซึ่งเกษตรกรต้องปรับเปลี่ยนวิธีการเตรียมแปลงเพาะปลูกพืชโดยการหมักย่อยฟางข้าวทดแทนการเผาต่อซึ่งยังไม่เห็นผลเป็นรูปธรรม

2. การบังคับใช้กฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณี การร้องเรียนการเผาในที่โล่ง การลักลอบเผาขยะ การดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของกฎหมายที่เกี่ยวข้องนั้น ยังไม่มีการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

ข้อสังเกต/ข้อเสนอแนะ

การจัดทำแผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหาหมอกควันทางอากาศ โดยการบูรณาการตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหาหมอกควันด้านฝุ่นละออง” และแผนเผชิญเหตุ “การแก้ไขปัญหาหมอกควันด้านฝุ่นละอองจังหวัดนครปฐม” จากทุกหน่วยงานระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และระดับท้องถิ่น

การดำเนินงานเรื่องร้องเรียนปัญหาหมอกควันสิ่งแวดล้อม จังหวัดนครปฐม

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 จังหวัดนครปฐม ได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียนด้านมลพิษสิ่งแวดล้อมจำนวนทั้งสิ้น 170 เรื่อง และดำเนินการจนได้ข้อยุติ คิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนเรื่องร้องเรียนทั้งหมด สามารถแบ่งตามช่องทางการรับเรื่องร้องเรียน แหล่งกำเนิดมลพิษ ประเภทเรื่องร้องเรียน และเขตอำเภอที่เกิดเรื่องร้องเรียน

เรื่องร้องเรียนแบ่งตามช่องทางการรับเรื่องร้องเรียน

จากช่องทางรับเรื่องร้องเรียนปัญหาหมอกควันมากที่สุดคือศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดนครปฐม จำนวน 70 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 41.18 รองลงมา ได้แก่ องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จำนวน 26 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 15.29 กรมควบคุมมลพิษ จำนวน 23 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 13.53 หน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ (เช่น สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดนครปฐม กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัดนครปฐม) จำนวน 23 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 13.53 ประชาชน จำนวน 20 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 11.76 และศูนย์บริการประชาชน (e-Petition) จำนวน 8 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 4.71

ตาราง 3-1-73 จำนวนเรื่องร้องเรียนแบ่งตามช่องทางการรับเรื่องเรียน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561–2563

ลำดับ	ประเภทช่องทางรับเรื่องร้องเรียน	ปีงบประมาณ พ.ศ.2561		ปีงบประมาณ พ.ศ.2562		ปีงบประมาณ พ.ศ.2563	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1	ศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดนครปฐม	32	16.84	89	48.37	70	41.18
2	อปท.	59	31.05	24	13.04	26	15.29
3	กรมควบคุมมลพิษ	40	21.05	18	9.78	23	13.53
4	ประชาชน	11	5.79	10	5.43	20	11.76
5	ศูนย์บริการประชาชน ทส.	7	3.68	4	2.17	8	4.71
6	สป.ทส. และสสภ. 5	6	3.16	2	1.09	-	-
7	อื่นๆ	35	18.42	37	20.11	23	13.53
	รวมทั้งสิ้น (เรื่อง/ร้อยละ)	190	100	184	100	170	100

เรื่องร้องเรียนแบ่งตามแหล่งกำเนิดมลพิษ

แหล่งกำเนิดมลพิษที่ได้รับการร้องเรียนมากที่สุด คือ โรงงานอุตสาหกรรม มีจำนวนเรื่องร้องเรียนที่เกี่ยวข้องทั้งสิ้น 76 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 44.71 ประกอบด้วย ประเภทอาหาร จำนวน 26 เรื่อง ประเภทอื่น ๆ (เช่น ผลิตและแบ่งบรรจุสารเคมี โรงไฟฟ้าชีวมวล) จำนวน 25 เรื่อง ประเภทพลาสติก จำนวน 9 เรื่อง ประเภทสิ่งทอ จำนวน 9 เรื่อง ประเภทผลิตภัณฑ์โลหะ จำนวน 7 เรื่อง และแหล่งกำเนิดมลพิษที่ได้รับการร้องเรียนรองลงมา คือ แหล่งกำเนิดมลพิษประเภทอื่น ๆ (เช่น การเผาในที่โล่ง น้ำในคลองสาธารณะเน่าเสีย การเลี้ยงกุ้งเลี้ยงปลา การทำสวน หอกระจายข่าวชุมชน เป็นต้น) จำนวน 32 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 18.82 สถานประกอบกิจการ จำนวน 33 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 19.41 ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ จำนวน 22 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 12.94 และบ่อดิน/บ่อทราย จำนวน 7 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 4.12

ตาราง 3-1-74 เรื่องร้องเรียนแบ่งตามแหล่งกำเนิดมลพิษ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561–2563

ลำดับ	ประเภทแหล่งกำเนิดมลพิษ	ปีงบประมาณ พ.ศ.2561		ปีงบประมาณ พ.ศ.2562		ปีงบประมาณ พ.ศ.2563	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1	โรงงานอุตสาหกรรม	78	41.05	82	44.81	76	44.71
2	สถานประกอบกิจการ	38	20.00	36	19.67	33	19.41
3	ฟาร์มเลี้ยงสัตว์	38	20.00	22	12.02	22	12.94
4	บ่อดิน/บ่อทราย	5	2.63	9	4.92	7	4.12
5	อื่นๆ *น้ำคลองสาธารณะเน่าเสีย อาคารชุด/หมู่บ้านจัดสรร	31	16.32	34	18.58	32	18.82
	รวมทั้งสิ้น	190	100	183	100	170	100

เรื่องร้องเรียนแบ่งตามปัญหามลพิษ

เรื่องร้องเรียนแบ่งตามปัญหามลพิษที่มีการร้องเรียนมากที่สุด คือ กลิ่นเหม็น จำนวน 63 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 37.06 รองลงมาคือ น้ำเสีย จำนวน 46 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 27.06 เสียงดัง จำนวน 35 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 20.59 ประเภทอื่น ๆ (เช่น เตือรื้อถอนเหตุรำคาญ การใกล้เคียง ผลกระทบน้ำบาดาล ชื้นดิน พังทลาย เป็นต้น) จำนวน 16 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 9.41 ขยะมูลฝอย จำนวน 8 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 4.71 และ ฝุ่นละออง/เขม่าควัน จำนวน 2 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 1.18

ตาราง 3-1-75 เรื่องร้องเรียนแบ่งตามปัญหามลพิษ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561–2563

ลำดับ	ประเภทปัญหามลพิษ	ปีงบประมาณ พ.ศ.2561		ปีงบประมาณ พ.ศ.2562		ปีงบประมาณ พ.ศ.2563	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1	ปัญหากลิ่นเหม็น	101	53.16	88	47.83	63	37.06
2	ปัญหาน้ำเสีย	34	17.89	27	14.67	46	27.06
3	ปัญหาเสียงดัง	11	5.79	6	3.26	35	20.59
4	ปัญหาขยะมูลฝอย	9	4.74	3	1.63	8	4.71
5	ปัญหาฝุ่นละออง/เขม่าควัน	21	11.05	50	27.17	2	1.18
6	ปัญหาอื่นๆ	14	7.37	10	5.43	16	9.41
	รวม (เรื่อง)	190	100	184	100	170	100

เรื่องร้องเรียนแบ่งตามเขต/อำเภอที่เกิดเรื่องร้องเรียน

เรื่องร้องเรียนแบ่งตามเขต/อำเภอที่เกิดเหตุร้องเรียนที่ได้รับการร้องเรียนมากที่สุด คือ อำเภอเมืองนครปฐม จำนวน 60 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 35.29 รองลงมา ได้แก่ อำเภอสามพราน จำนวน 42 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 24.71 อำเภอนครชัยศรี จำนวน 20 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 11.76 อำเภอกำแพงแสน จำนวน 19 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 11.18 อำเภอบางเลน จำนวน 16 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 9.41 อำเภอดอนตูม จำนวน 7 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 4.12 และอำเภอกุสุมาลย์ จำนวน 6 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 3.53

ตาราง 3-1-76 เรื่องร้องเรียนแบ่งตามเขต/อำเภอที่เกิดเรื่องร้องเรียน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561–2563

ลำดับ	เขต/อำเภอจังหวัด นครปฐม	ปีงบประมาณ พ.ศ.2561		ปีงบประมาณ พ.ศ.2562		ปีงบประมาณ พ.ศ.2563	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1	อำเภอเมืองนครปฐม	73	38.42	66	35.87	60	35.29
2	อำเภอสามพราน	52	27.37	29	15.76	42	24.71
3	อำเภอนครชัยศรี	21	11.05	20	10.87	20	11.76

4	อำเภอกำแพงแสน	6	3.16	21	11.41	19	11.18
5	อำเภอบางเลน	26	13.68	26	14.13	16	9.41
6	อำเภอดอนตูม	9	4.75	14	7.61	7	4.12
7	อำเภอพุทธมณฑล	3	1.58	8	4.35	6	3.53
รวม (เรื่อง)		190	100	184	100	170	100

ปัญหาและอุปสรรคการแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียนด้านมลพิษสิ่งแวดล้อม

1. บุคลากรของหน่วยราชการส่วนภูมิภาค และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภายในจังหวัดนครปฐม เป็นจำนวนมากที่ยังไม่รับรู้รับทราบและไม่เข้าใจบทบาทอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวกับกฎหมายสิ่งแวดล้อม ตามประกาศคณะกรรมการว่าด้วยการประสานงานเพื่อบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดกฎหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ลงวันที่ 3 กรกฎาคม 2558 จึงทำให้การทำงานเป็นไปในลักษณะแยกส่วนขาดการบูรณาการ

2. ผู้ประกอบการและเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษยังขาดการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพ ขาดความระมัดระวังในการประกอบกิจการและการควบคุมดูแลรักษาระบบบำบัดมลพิษให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง

3. อำนาจของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษมีความจำกัดค่อนข้างมาก การดำเนินการส่วนมากมักเป็นไปในลักษณะของหน่วยส่งเสริม สนับสนุน และประสานงาน จึงทำให้การแก้ไขปัญหาในบางกรณีต้องขึ้นอยู่กับหน่วยงานอื่น

4. ปัญหาเรื่องร้องเรียนด้านมลพิษสิ่งแวดล้อมบางกรณีมีพื้นฐานมาจากความขัดแย้งส่วนตัวขัดแย้งทางการเมือง และปัญหาอื่น ๆ ทำให้การแก้ไขปัญหาตามอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษเพียงอย่างเดียวไม่สามารถดำเนินการจนเกิดผลสัมฤทธิ์ได้

5. หน่วยราชการส่วนภูมิภาค และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีอำนาจหน้าที่เป็นหน่วยอนุมัติ อนุญาต หรือกำกับดูแลโดยตรงยังขาดศักยภาพในการบังคับใช้กฎหมายข้อบังคับ ระเบียบ หรือข้อกำหนดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไข

1. เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ การมีส่วนร่วม และความตระหนักให้แก่สถานประกอบการ ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ได้เข้าใจถึงคุณค่าความสำคัญและประโยชน์ที่จะได้รับการอนุรักษ์ คุ้มครอง ปกป้อง และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งเสริมสร้างและปลูกฝังค่านิยมให้คนในพื้นที่รักและหวงแหนท้องถิ่นของตนเอง ซึ่งจะเป็นเครื่องมือและกลไกสำคัญที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของจังหวัดนครปฐมให้เกิดความยั่งยืนสืบไป

2. เพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายข้อบังคับ ระเบียบ ข้อกำหนดต่างๆที่เกี่ยวข้อง

3. เสริมสร้างความรู้แก่สถานประกอบการในการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

4. สร้างการบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาด้านมลพิษสิ่งแวดล้อม โดยอาจใช้กลไกศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดเป็นแกนในการบูรณาการหน่วยงานทุกภาคส่วน เป็นไปตามหนังสือกระทรวงมหาดไทยที่ มท 0211.5/ว5557 ลงวันที่ 30 กันยายน 2559 เรื่องขอความร่วมมือดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการประสานงานเพื่อบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม พ.ศ.2550 ซึ่งกำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีหน้าที่ประสาน/สั่งการ กรณีที่เกิดการกระทำความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคหรือท้องถิ่น

สรุปประเด็นปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของจังหวัดนครปฐม

จากผลการวิเคราะห์สถานการณ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของจังหวัดนครปฐม สามารถจัดตารางสรุปผลดังกล่าว เพื่อให้เห็นภาพรวมทั้งหมดของสถานการณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในพื้นที่ของจังหวัดและพื้นที่คาบเกี่ยว

ตาราง 3-1-77 สรุปประเด็นปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของจังหวัดนครปฐม

สถานการณ์/ ประเด็นปัญหา	สาเหตุของปัญหา	ผลกระทบที่เกิดขึ้น	พื้นที่ที่เกิด ปัญหา	การดำเนินการที่ผ่านมา
1. ดิน	1. การสูบน้ำใต้ดินขึ้นมา ใช้ การขุดบ่อดิน และ การดูดทรายมาใช้ 2. การใช้สารเคมีใน เกษตรกรรม 3. ขาดการควบคุมการใช้ ที่ดินให้เหมาะสม 4.. การขยายตัวของเมือง 5.โรงงานอุตสาหกรรมรุก ล้ำเข้าไปในพื้นที่ เกษตรกรรม	1.การพังทลายของดิน 2. คุณภาพของดิน เสื่อมโทรม 3. การใช้ประโยชน์ ที่ดินไม่เหมาะสมกับ ศักยภาพ	อ.บางเลน อ.นครชัยศรี อ.พุทธมณฑล อ.สามพราน อ.ดอนตูม และ อ.กำแพงแสน	1. ประกาศกระทรวงเกษตรและ สหกรณ์ -เรื่อง กำหนดเขตเหมาะสม สำหรับปลูกสับปะรดโรงงาน และ ลำไย -เรื่อง กำหนดเขตเหมาะสม สำหรับการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด -เรื่องกำหนดเขตเหมาะสม สำหรับปลูกข้าว อ้อย มันสำปะหลัง ยางพารา ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปาล์ม น้ำมัน - เรื่อง กำหนดเขตเหมาะสม สำหรับการผลิตโคเนื้อ ไก่เนื้อ สุกร ไก่เนื้อ 2.ประกาศผังเมืองจังหวัดนครปฐม
2. น้ำบาดาล	1. การใช้น้ำบาดาลเป็น จำนวนมาก 2. การลักลอบขุด/เจาะ และใช้น้ำบาดาล	1.ระดับน้ำบาดาลลดลง 2. การทรุดตัวของ แผ่นดิน 3.เปลี่ยนแปลง คุณภาพน้ำบาดาล จากน้ำจืดเป็นน้ำเค็ม	ทุกอำเภอ	1.ควบคุม อนุญาต และตรวจสอบ การใช้น้ำบาดาลของภาค เกษตรกรรม อุตสาหกรรม และ การอุปโภค-บริโภค 2. โครงการอบรมแนวทางการ บริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล

สถานการณ์/ ประเด็นปัญหา	สาเหตุของปัญหา	ผลกระทบที่เกิดขึ้น	พื้นที่ที่เกิด ปัญหา	การดำเนินการที่ผ่านมา
3. น้ำเสีย/ คุณภาพน้ำแม่ น้ำท่าจีน และคูคลอง สาขา	1. แหล่งกำเนิดมลพิษ ทางน้ำ ได้แก่ ชุมชน เกษตรกรรม และ อุตสาหกรรม 2.ระบบบำบัดน้ำเสียจาก แหล่งกำเนิดมลพิษยังไม่ มีประสิทธิภาพเพียงพอ	คุณภาพน้ำโดยรวม ของจังหวัดนครปฐม อยู่ในเกณฑ์เสื่อม โทรมมีผลกระทบต่อ การนำไปอุปโภค- บริโภค	ทุกอำเภอ และแม่น้ำ ท่าจีนบริเวณ อ.สามพราน	1.ระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนขนาด ใหญ่ จำนวน 1 แห่งและระบบ บำบัดน้ำเสียชุมชนแบบกลุ่มอาคาร จำนวน 4 แห่ง (ค่าน้ำทิ้งเป็นไป ตามเกณฑ์มาตรฐานทั้งหมด) 2.การติดตามและรายงานการเดิน ระบบบำบัดน้ำเสียของแหล่งกำเนิด มลพิษ 10 ประเภท ดำเนินงานตาม กฎกระทรวงซึ่งออกตามความใน มาตรา 80 แห่ง พ.ร.บ.ส่งเสริมและ รักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2563
4. ขยะมูลฝอย	1.ประชากรมากขึ้น ชุมชนขยายตัวมากขึ้น มี สถานประกอบการ/ โรงงานอุตสาหกรรมมาก ขึ้น แต่สมรรถนะขีด ความสามารถในการ จัดการขยะยังเท่าเดิม 2.สถานที่กำจัดขยะมูล ฝอยส่วนใหญ่ยังเป็นการ กำจัดที่ไม่ถูกต้องตาม หลักวิชาการ 3. ขาดงบประมาณ บุคลากรในการบริหาร จัดการขยะมูลฝอย	1. มีขยะตกค้างสะสม ในพื้นที่ (ปี 2562 จำนวน 94,748 ตัน) 2. ขยะมูลฝอยไม่ได้ รับบริการกำจัดอย่าง ถูกต้องตามหลัก วิชาการ (ปี 2562 จำนวน 56,684.50 ตัน) 3. ส่งผลกระทบต่อ สุขภาพและ สิ่งแวดล้อม	ทุกอำเภอ	1. โครงการส่งเสริมการพัฒนา ประสิทธิภาพการบริหารจัดการ สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยให้ ถูกต้องเป็นไปตามหลักวิชาการ 2. โครงการ “ทำความดีด้วยหัวใจ ลดภัยสิ่งแวดล้อม” เพื่อแก้ไข ปัญหาขยะพลาสติกและกล่องโฟม บรรจุอาหาร ในตลาดสด 3. โครงการกำจัดขยะอันตราย ชุมชน โดยรวบรวมของเสีย อันตราย 7 อำเภอ 4. ดำเนินการตามมาตรการลด และคัดแยกขยะมูลฝอยใน หน่วยงานภาครัฐ 5. โครงการรับคืนซากผลิตภัณฑ์ เครื่องใช้ไฟฟ้าจากครัวเรือน
5. ฝุ่นละออง ขนาดเล็กเกิน 2.5 ไมครอน (PM _{2.5})	แหล่งกำเนิดมลพิษทาง อากาศ ได้แก่ การเผาใน ที่โล่ง วัสดุเหลือใช้ทาง เกษตรกรรม และขยะมูล ฝอย การคมนาคมขนส่ง การใช้พลังงานและ ขบวนการผลิตใน	คุณภาพอากาศมี ผลกระทบต่อสุขภาพ ของประชาชน	ทุกอำเภอ	1. ประกาศจังหวัดนครปฐม เรื่อง การป้องกันและแก้ไขมลพิษใน อากาศ อันเนื่องมาจากฝุ่นละออง ขนาดเล็ก (PM _{2.5} และ PM ₁₀) 2. คำสั่งกองอำนาจการป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด นครปฐม เรื่อง การจัดตั้งศูนย์

สถานการณ์/ ประเด็นปัญหา	สาเหตุของปัญหา	ผลกระทบที่เกิดขึ้น	พื้นที่ที่เกิด ปัญหา	การดำเนินการที่ผ่านมา
	ภาคอุตสาหกรรม และ การก่อสร้าง			ปัญหาการเหตุการณ์จังหวัด นครปฐม (การป้องกันและแก้ไข ปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM_{2.5}) 3. จัดทำและดำเนินการตามแผน เผชิญเหตุ “การแก้ไขปัญหามลพิษ ด้านฝุ่นละอองจังหวัดนครปฐม” (การรายงานสถานการณ์ฝุ่นละออง PM_{2.5} ประจำวัน การปรับเปลี่ยน การใช้น้ำมันเชื้อเพลิง B20 และ B10 ในรถยนต์หน่วยงานราชการ เป็นต้น)
6. สิ่งแวดล้อม เมือง	1. ขาดมาตรการการ ควบคุมการใช้ที่ดินที่ จริงจัง ทำให้เกิดการ กระจายกระจายของที่อยู่ อาศัยไม่เป็นระเบียบ 2. ความแออัดของชุมชน เมือง จากการกระจายของ แหล่งงานการใช้ที่ดินเป็น แบบผสม มีการใช้ที่ดิน หลายประเภทในบริเวณ เดียวกัน	1. พื้นที่สำหรับทำ เกษตรกรรมลดลง 2. ความแออัดของเมือง 3. ปัญหามลภาวะ 4. เหตุร้องเรียน	อ.เมือง นครปฐม อ.สามพราน อ.พุทธมณฑล และ อ.นครชัยศรี	1. การบูรณาการระหว่าง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ไข ปัญหาด้านมลพิษสิ่งแวดล้อม โดย ใช้กลไกศูนย์ดำรงธรรมเป็นแกน หลักในการบูรณาการหน่วยงาน ทุกภาคส่วน 2. เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักให้แก่สถาน ประกอบการ ชุมชน องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น และ หน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในการ จัดการทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม 3. การเพิ่มพื้นที่สีเขียว (กิจกรรม วันต้นไม้ประจำปีของชาติ)

- 2) ถนนสายหลักมีสภาพชำรุด ไม่ปลอดภัยในการคมนาคมขนส่ง ขาดระบบขนส่งมวลชนที่มีคุณภาพ และขาดการจัดการโลจิสติกส์อย่างมีประสิทธิภาพ
- 3) เกษตรกรใช้สารเคมีในการผลิตเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสูง สารเคมีตกค้างในดิน ดินเสื่อมสภาพการผลิตพืชเกษตรส่วนใหญ่ยังไม่ได้มาตรฐาน GAP และยังขาดแหล่งจำหน่ายสินค้าเกษตรปลอดภัยโดยตรง
- 4) การขยายฟาร์มเลี้ยงสัตว์เป็นไปได้อย่างยากเนื่องจากชุมชนเมืองขยายตัวมากและที่ดินมีราคาแพง รวมทั้งก่อให้เกิดมลภาวะทางกลิ่น และน้ำเสีย
- 5) มาตรฐานในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำยังต่ำกว่าเกณฑ์ที่ประเทศนำเข้ากำหนด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คุณภาพสัตว์น้ำ ความปลอดภัยต่อผู้บริโภค การป้องกันการเกิดผลกระทบต่องสิ่งแวดล้อม รวมทั้ง มีตลาดกลาง ซื้อ-ขาย สัตว์น้ำไม่เพียงพอ ไม่สามารถรองรับผลผลิตได้ทั้งปี
- 6) ผู้ประกอบการขาดแคลนแรงงานไทย ทำให้จำเป็นต้องจ้างแรงงานต่างด้าวเพื่อให้กิจการสามารถ ดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง
- 7) การประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างการรับรู้แก่นักท่องเที่ยวขาดความต่อเนื่อง และขาดการเชื่อมโยง แหล่งท่องเที่ยวในแต่ละแห่ง รวมทั้งพัฒนาสินค้าและบริการใหม่เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวกลุ่มใหม่
- 8) ขาดแคลนครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่มีความชำนาญในการจัดการการเรียนรู้ สาขาวิชาหลัก ได้แก่ ภาษาไทย สังคมศึกษา ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ส่งผลให้การทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้น ม.3 ที่ถึงแม้ว่าอยู่ในเกณฑ์ที่สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ แต่ยังต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้
- 9) สถานพยาบาลที่ได้รับการรับรองคุณภาพ HA มีปริมาณต่ำกว่าเกณฑ์ค่าเฉลี่ยในระดับประเทศ เนื่องจากประสบปัญหาความแออัดของผู้มารับบริการผนวกกับจำนวนบุคลากรและอุปกรณ์ทางการแพทย์ไม่เพียงพอ
- 10) จังหวัดมีเส้นทางรอยต่อกับกรุงเทพมหานครและจังหวัดปริมณฑล ซึ่งเป็นปัจจัยที่เอื้อต่อการ ลักลอบลำเลียงและการแพร่กระจายของยาเสพติด จากข้อมูลดัชนีความก้าวหน้าของคน (HAI) ผลการจับกุม คดียาเสพติดของจังหวัด เท่ากับ 995 รายต่อประชากรแสนคน สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ
- 11) ปริมาณขยะของจังหวัดมีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องและมีปริมาณสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ โดยปัจจุบัน จังหวัดมีปริมาณขยะ 394,200 ตัน/ปี แต่ค่าเฉลี่ยปริมาณขยะในระดับประเทศอยู่ที่ 247,105 ตัน
- 12) คุณภาพน้ำของแม่น้ำท่าจีนโดยรวมอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรมถึงเสื่อมโทรมมากซึ่งวัดโดยเกณฑ์ดัชนี คุณภาพน้ำทั่วไป หรือ Water Quality Index (WQI) รวมทั้ง มีปริมาณน้ำเสียจากฟาร์มปศุสัตว์ การ เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การเกษตรกรรม โรงงานอุตสาหกรรม และน้ำเสียจากชุมชน
- 13) การประสบปัญหา น้ำทะเลหนุน ส่งผลกระทบให้น้ำกร่อย เค็ม และเกิดภาวะน้ำล้นตลิ่งในบริเวณ พื้นที่ริมแม่น้ำท่าจีน

โอกาส (Opportunities)

- 1) นโยบายของรัฐให้ความสำคัญกับ Food Safety Zoning การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning) การเป็น Smart Farmer การบริหารจัดการน้ำ ซึ่งสร้างโอกาสให้จังหวัดสามารถบริหารจัดการพื้นที่เพื่อการเกษตรปลอดภัย
- 2) รัฐบาลให้ความสำคัญกับการพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ เพื่อให้ภาคอุตสาหกรรมลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
- 3) นโยบายครัวไทยสู่ครัวโลก สนับสนุนให้ผู้ประกอบการจังหวัดสามารถผลิตแปรรูปสินค้าเกษตรและส่งออก
- 4) ภาครัฐมีนโยบายการเพิ่ม ศักยภาพการบริการเชิงรุกของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) โดยทีมสหวิชาชีพออกให้บริการผู้ป่วยที่บ้านและชุมชน
- 5) นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวของรัฐบาลสนับสนุนให้จังหวัดพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวได้มากขึ้น
- 6) การก่อสร้างท่าเรือน้ำลึกทวายในประเทศเพื่อนบ้าน สร้างโอกาสให้จังหวัดสามารถพัฒนาเชื่อมโยงโครงข่ายขนส่งระดับภูมิภาค
- 7) การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ทำให้มีตลาดขนาดใหญ่ สามารถรองรับผลผลิตที่หลากหลายและมีคุณภาพและเชื่อมโยงด้านการตลาดเพื่อเพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้าเกษตร อาหารและการท่องเที่ยว
- 8) กระแสความต้องการบริโภคสินค้าเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ในระดับโลกเพิ่มสูงขึ้น ส่งผลให้จังหวัดสามารถผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์เพื่อจำหน่ายทั้งในและต่างประเทศ
- 9) การพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมสร้างโอกาสให้จังหวัดสามารถนำมาใช้พัฒนากระบวนการผลิต การตลาดการบริการ และสิ่งแวดล้อม ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น
- 10) ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ทันสมัยสร้างโอกาสให้จังหวัดสามารถประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว สินค้า และบริการผ่านระบบออนไลน์ ทำให้ช่วยลดต้นทุนการตลาด และสามารถเผยแพร่ไปได้ทั้งในและต่างประเทศ

อุปสรรค (Threats)

- 1) ข้อจำกัดในการนำเข้าสินค้าของแต่ละประเทศมีมาตรฐานแตกต่างกัน และมีการใช้มาตรการที่ไม่ใช่ภาษี (Non-Tariff Barriers: NTB) เป็นเครื่องมือในการป้องกันการนำเข้าสินค้ามากขึ้น โดยเฉพาะมาตรการด้านสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (Sanitary and Phytosanitary Standard: SPS)
- 2) สินค้าของประเทศคู่แข่งที่มีต้นทุนต่ำกว่าและคุณภาพดีกว่าเข้ามาแข่งขันในตลาดของไทยมากขึ้น ส่งผลให้มีการแย่งส่วนแบ่งในตลาดการส่งออกสินค้าเกษตรบางชนิด
- 3) มาตรฐานเกษตรอินทรีย์มีข้อกำหนดที่ส่งผลให้เกษตรกรปฏิบัติตามได้ยาก และเนื่องจากเกษตรกรขาดความรู้ ขาดแรงจูงใจด้านตลาดและราคา

4) อุตสาหกรรมบางประเภทอาจได้รับผลกระทบจากการไหลบ่าของแรงงานที่เข้ามาแข่งขัน รวมทั้งแรงงานฝีมือสามารถออกไปทำงานในประเทศคู่สัญญาทำให้เกิดปัญหาขาดแรงงานที่มีทักษะสูง

5) การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศของโลก ส่งผลกระทบด้านการเกษตร เช่น ผลผลิตน้อยลง ด้านสังคม เช่น โรคระบาด การเคลื่อนย้ายแรงงาน เกษตรกรยากจน และปัญหาภัยธรรมชาติ

ผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นกับด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของจังหวัด

เนื่องมาจากกิจกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาจังหวัด การขยายตัวทางเศรษฐกิจ การเพิ่มขึ้นของประชากร และการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงของทรัพยากรธรรมชาติอย่างต่อเนื่อง อาทิ

1) ขยะมูลฝอย สาเหตุหลักมาจากจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นและพฤติกรรมบริโภคที่เปลี่ยนไปทำให้ขยะมูลฝอยเพิ่มขึ้น แต่มีการรณรงค์ให้นำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์มากขึ้น อนาคตคาดว่าขยะทั้งหมดจะได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการเนื่องจากการได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพัฒนาศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยตลอดจนการนำขยะมาแปรรูปเป็นพลังงาน และการขยายตัวของการค้าของขยะประเภทรีไซเคิลที่มากขึ้น

2) คุณภาพน้ำ แม่น้ำท่าจีนมีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม และมีแนวโน้มเสื่อมโทรมลงเนื่องมาจากการปนเปื้อนของอินทรีย์สารจากน้ำเสียที่ปล่อยทิ้งจากชุมชน เนื่องจากการขยายตัวเมืองชุมชนซึ่งยังขาดกระบวนการบำบัดน้ำเสียก่อนปล่อยสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ นอกจากนี้พบว่า ยังเสี่ยงต่อการปนเปื้อนของสารพิษจากแหล่งกำเนิดมลพิษจากภาคอุตสาหกรรมและเกษตรกรรม เช่น การทำนาข้าว และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ปล่อยทิ้งลงสู่แหล่งน้ำผิวดินและน้ำบาดาลด้วย

3) ปัญหาด้านทรัพยากรน้ำ ได้แก่ น้ำท่วมในฤดูฝนที่ยังคงเป็นปัญหาซ้ำซากในหลายพื้นที่ ประกอบกับคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติเสื่อมโทรม โดยเฉพาะแม่น้ำท่าจีน เนื่องน้ำทั้งจากการขยายตัวเมือง ภาคอุตสาหกรรม และเกษตรกรรม แต่อย่างไรก็ตามจังหวัดนครปฐมยังมีปริมาณน้ำท่า น้ำบาดาล และการพัฒนาโครงการชลประทาน ทำให้ปริมาณน้ำใช้ยังมีความเพียงพอต่อความต้องการ และการขยายตัวของจังหวัดนครปฐมหลาย ๆ ด้าน คาดว่าปริมาณความต้องการในการใช้น้ำจะมีแนวโน้มที่สูงขึ้น

4) ทรัพยากรดินเสื่อมโทรม โดยมีการสูญเสียดินที่เกิดจากการชะล้างพังทลายของหน้าดิน มีการใช้ที่ดินและจัดการทรัพยากรดินที่ไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ เช่น การใช้ที่ดินไม่เหมาะสมกับสมรรถนะของที่ดิน ขาดการอนุรักษ์ดิน การเพาะปลูกที่ทำให้ดินเสีย การใช้ปุ๋ยเคมีและยากำจัดศัตรูพืชเพื่อเร่งผลผลิตทำให้ดินเสื่อมคุณภาพและสารพิษตกค้างอยู่ในดิน และการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ไม่เหมาะสม เช่น การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินจากพื้นที่เกษตรกรรม การขยายตัวของเมืองที่รุกเข้าไปในพื้นที่เกษตรกรรม และการนำมาใช้เป็นที่อยู่อาศัย ที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม การท่องเที่ยวหรือการเก็บที่ดินไว้เพื่อการเก็งกำไร โดยมิได้มีการนำมาใช้ประโยชน์แต่อย่างใด นอกจากนี้ การเพิ่มขึ้นของประชากร ประกอบกับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจสูงขึ้น ทำให้ความต้องการใช้ที่ดินเพื่อการขยายเมืองและ

อุตสาหกรรมเพิ่มจำนวนตามไปด้วย ปราศจากการควบคุมการใช้ที่ดินภายในเมืองให้เหมาะสม เป็นสาเหตุให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมภายในเมือง เช่น ปัญหาการตั้งถิ่นฐาน ปัญหาแหล่งเสื่อมโทรม ปัญหาการจราจร ปัญหาสาธารณสุข ปัญหาขยะมูลฝอย และการบริการสาธารณสุขไม่เพียงพอ

5) สิ่งแวดล้อมเมือง สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ผลกระทบที่สำคัญได้แก่ การขาดแคลนพื้นที่สีเขียว เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของประชากรในเขตเมือง การขยายตัวของเมืองประกอบกับผังเมืองรวมของจังหวัดยังไม่ตรงกับสภาพปัจจุบัน ส่วนสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและศิลปกรรมนั้นยังขาดการอนุรักษ์และฟื้นฟู แต่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่มีการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนและศิลปกรรมท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง

3.1.3 ประเด็นปัญหาและความต้องการเชิงพื้นที่

ปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ สามารถสรุปในภาพรวมออกเป็น 3 ประเด็น ดังนี้
ปัญหาด้านเศรษฐกิจ

1) ปัญหาด้านโครงสร้างพื้นฐาน ประกอบด้วย

1.1) ปัญหาด้านถนนและการจราจร มีสาเหตุมาจากถนนร้าวและชำรุด เป็นหลุม เป็นบ่อ รวมทั้งจำนวนรถที่เพิ่มขึ้นและน้ำหนักของรถบรรทุกที่วิ่งผ่านถนน ส่งผลให้เกิดอุบัติเหตุบ่อยครั้ง และทำให้การขนส่งล่าช้า เกิดความเสียหายต่อพืชผลทางการเกษตร จึงควรดำเนินการแก้ไขด้วยการปรับปรุงซ่อมแซมผิวจราจร และถนนตลอดเส้นทางเพื่อให้ได้มาตรฐานสามารถรองรับน้ำหนักรถบรรทุกได้ ควบคุมน้ำหนักของรถบรรทุกที่วิ่งผ่านถนน และติดตั้งกล้อง CCTV เพื่อตรวจจับรถบรรทุกที่มีน้ำหนักเกินมาตรฐาน

1.2) ปัญหาด้านน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค มีสาเหตุจากน้ำบาดาลมีฝุ่นตะกอนปะปนอยู่ และท่อเมนประปาเก่า รวมทั้งมีตะกอนเกาะอยู่ในท่อส่งน้ำ ส่งผลให้เกิดปัญหาสุขภาพ น้ำมีกลิ่นเหม็น โรคผื่นคัน และภูมิแพ้ นอกจากนี้ ยังประสบปัญหาน้ำประปาไหลอ่อนทำให้แรงดันในการส่งน้ำไม่เพียงพอและไม่ทั่วถึง และไม่ได้มาตรฐาน ส่งผลกระทบต่อการขาดแคลนน้ำเพื่อการบริโภค ตลอดจนประสบปัญหาภัยแล้ง ปัญหาน้ำเค็ม ทำให้ประชาชนไม่มีน้ำประปาอย่างเพียงพอและขาดคุณภาพ ซึ่งควรดำเนินการแก้ไขด้วยการสำรวจและเจาะบ่อน้ำบาดาลเพิ่ม และจัดทำระบบประปาผิวดิน ปรับปรุงท่อเมนประปาให้มีขนาดใหญ่ขึ้น หรือสร้างหอถังประปาหมู่บ้านที่ได้มาตรฐาน

1.3) ปัญหาด้านไฟฟ้า มีสาเหตุจากพื้นที่เขตชุมชนและเส้นทางคมนาคมบางจุดมีการติดตั้งไฟฟ้าสาธารณะไม่ทั่วถึง ส่งผลให้ประชาชนขาดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน รวมทั้งเกิดอุบัติเหตุหรืออาชญากรรม ซึ่งควรดำเนินการแก้ไขโดยขยายเขตไฟฟ้าพร้อมติดตั้งไฟทางสาธารณะ

2) ปัญหาด้านการประกอบอาชีพภาคเกษตร มีสาเหตุหลักจากองค์ประกอบดังต่อไปนี้

2.1) เกษตรกรขาดความรู้ในการพัฒนาด้านการเกษตร และมีการใช้สารเคมีในการผลิต ทำให้สารเคมีตกค้างในดิน ดินเสื่อมสภาพ สัตว์น้ำตาย ส่งผลให้ผลผลิตลดลง ต้นทุนสูง รายได้น้อย รวมทั้งมีผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน

2.2) ต้นทุนการผลิตสูง เนื่องจากใช้ ปุ๋ย ยาฆ่าแมลงกำจัดศัตรูพืชมาก ส่งผลให้มีผลผลิตน้อย และมี สารเคมีตกค้าง ดินเสื่อมสภาพ ขายได้ราคาไม่ดี เกษตรกรมีรายได้ลดลงและหนี้สินเพิ่มขึ้น

2.3) ขาดตลาดจำหน่ายผลผลิตด้านการเกษตร ราคาตกต่ำ ไม่แน่นอน ไม่มีตลาดรองรับ และขาดการส่งเสริมผลิตภัณฑ์การเกษตรในชุมชน ส่งผลกระทบให้เกษตรกรขาดรายได้

2.4) ประสบปัญหาอุทกภัย น้ำท่วมขัง น้ำล้นตลิ่ง ส่งผลให้พื้นที่ทางการเกษตร ถนน บ้านเรือนได้รับความเสียหาย

2.5) แหล่งน้ำคลองชลประทาน และคูคลองตื้นเขิน และเกษตรกรสูบน้ำใต้ดินทำเกษตรจำนวนมาก ทำให้แหล่งน้ำธรรมชาติลดน้อยลงทุกปี ส่งผลให้มีน้ำไม่เพียงพอในการอุปโภคบริโภค

และการเกษตร นอกจากนี้ ยังมีปัญหาผักตบชวาและดินสไลด์ทำให้คลองระบายน้ำตื้นเขิน ส่งผลให้เกษตรกรที่ทำการเกษตรประสบปัญหา

จากสาเหตุดังกล่าว ทางจังหวัดควรเร่งดำเนินการแก้ไขโดยการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรใช้สารชีวภาพแทนสารเคมี อบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรในการทำเกษตรแนวใหม่ ส่งเสริมการปลูกผักปลอดสารพิษ ปรับปรุงพื้นที่เพื่อทำการเพาะปลูกตลอดทั้งปี ส่งเสริมการทำปุ๋ยหมักชีวภาพ การผลิตสารชีวอินทรีย์ การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร วิจัยและพัฒนาสายพันธุ์ของเมล็ดพันธุ์พืชร่วมกับสถาบันการศึกษาและหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง พัฒนาดินและจัดหาพันธุ์พืชให้เหมาะสมกับพื้นที่เพาะปลูก จัดหาตลาดกลางรองรับผลผลิตทางการเกษตรระหว่างผู้ผลิตกับผู้ซื้อโดยตรง รวมทั้งการจัดตั้งกลุ่มเกษตรกร เพื่อให้มีอำนาจต่อรองพ่อค้าคนกลาง เอาเปรียบเกษตรกรผู้ผลิต และสร้างระบบการบริหารจัดการน้ำ และระบบนิเวศการกักเก็บน้ำตามธรรมชาติ

3) ปัญหาด้านการท่องเที่ยว มีสาเหตุหลักดังต่อไปนี้

3.1) ขาดการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง ส่งผลให้จำนวนนักท่องเที่ยวลดลง รายได้จากการท่องเที่ยวลดลง และนักท่องเที่ยวไม่รู้ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญและจุดเด่นในแต่ละอำเภอ

3.2) ขาดการบริหารจัดการท่องเที่ยวอย่างบูรณาการ อาทิ ขาดแคลนบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญ ด้านการท่องเที่ยว ขาดข้อมูลแนะนำแหล่งท่องเที่ยวอย่างชัดเจน ขาดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว และขาดการประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน ส่งผลให้นักท่องเที่ยวมีน้อยและไม่สามารถสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว

3.3) ขาดความเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างเป็นระบบและครบวงจร เช่น ชมสวนผลไม้ ไร่นาสวนผสม ชมนาบัว ผลิตภัณฑ์ OTOP ส่งผลให้ประชาชนขาดรายได้จากการท่องเที่ยว ขาดแหล่งจำหน่ายสินค้า และนักท่องเที่ยวไม่ประทับใจในสถานที่ท่องเที่ยว

3.4) ขาดการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าในท้องถิ่นให้โดดเด่น และเป็นเอกลักษณ์ระดับประเทศ รวมทั้งขาดการขยายช่องทางการจำหน่ายและแปรรูปผลิตภัณฑ์ ส่งผลให้ผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่นยังไม่เป็นที่รู้จักในระดับประเทศไม่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่ม และขาดความเป็นเอกลักษณ์ จึงทำให้ไม่สามารถสร้างแบรนด์ได้อย่างโดดเด่น

3.5) ขาดความต่อเนื่องในการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น ส่งผลให้ประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่นสูญหาย

จากสาเหตุดังกล่าว ทางจังหวัดควรเร่งดำเนินการแก้ไขโดยบูรณาการความร่วมมือเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เพิ่มช่องทางประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว จัดตั้งศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยว พัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP ให้ได้มาตรฐานและจัดหาช่องทางการจำหน่ายสินค้าในพื้นที่ นอกพื้นที่ และอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

ปัญหาด้านสังคม

1) **ปัญหาด้านการศึกษา** มีสาเหตุจากการขาดแคลนบุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณภาพ ส่งผลให้คะแนนวัดผลการศึกษาต่ำกว่ามาตรฐาน และประชาชนไม่ได้ศึกษาต่อในระดับสูง ส่งผลให้ขาดความรู้ในการพัฒนาอาชีพ ซึ่งควรดำเนินการแก้ไขโดยเพิ่มแรงจูงใจแก่บุคลากรทางการศึกษาเพื่อให้มีบุคลากรทางการศึกษาเพิ่มขึ้น และพัฒนาคุณภาพบุคลากรทางการศึกษา และพัฒนาหลักสูตรเพื่อประกอบอาชีพสำหรับประชาชน

2) **ปัญหาด้านสาธารณสุขและอนามัย** มีสาเหตุจากประชาชนขาดความเข้าใจด้านการดูแลสุขภาพ ทำให้สูญเสียค่ารักษาพยาบาลและการเดินทาง นอกจากนี้ จำนวนแพทย์พยาบาล อุปกรณ์ทางการแพทย์ไม่เพียงพอ ส่งผลให้การดูแลผู้ป่วยและการบริการทางการแพทย์ไม่ทั่วถึง และการให้บริการรักษาไม่มีคุณภาพ รวมทั้งสังคมเริ่มก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ โดยผู้สูงอายุที่มีเพิ่มขึ้นทำให้เสียค่าใช้จ่ายในการดูแลและสวัสดิการต่าง ๆ ที่เพิ่มมากขึ้น ซึ่งควรดำเนินการแก้ไขโดยประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ประชาชนเกี่ยวกับโรคพื้นฐานและสุขอนามัย และใส่ใจในเรื่องของสุขภาพ อบรมเพิ่มศักยภาพให้แก่เจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำโรงพยาบาลและส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความรู้กับประชาชนกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายแก่ผู้นำท้องที่ ผู้นำท้องถิ่น และประชาชนในชุมชน ตลอดจนส่งเสริมกิจกรรมด้านสุขภาพให้แก่ประชาชนอย่างต่อเนื่อง

3) **ปัญหาด้านการแพร่ระบาดของยาเสพติด** ซึ่งมีสาเหตุจากการมีผู้จำหน่ายและเสพยาเสพติดอยู่ในพื้นที่ การขยายตัวของประชากรแฝงหรือแรงงานต่างด้าว เด็กและเยาวชนมีความเสี่ยงต่อการติดยาเสพติด ซึ่งสร้างปัญหาให้กับคนในชุมชน ความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ปัญหาว่างงาน ปัญหาอาชญากรรมและปัญหาครอบครัว ประกอบกับพื้นที่ในบางหมู่บ้านตำบลเป็นเส้นทางเชื่อมต่อเขตพื้นที่จังหวัดอื่น ทำให้สะดวกต่อการขนส่งเคลื่อนย้ายยาเสพติด ซึ่งควรดำเนินการแก้ไขโดยอบรมและเผยแพร่เกี่ยวกับโทษของยาเสพติด ส่งเสริมให้ชุมชน/หมู่บ้านช่วยกันดูแลเฝ้าระวังไม่ให้มีการแพร่ระบาดและสร้างเครือข่ายกับตำบลใกล้เคียง และจัดกิจกรรมสร้างความรักความอบอุ่นในครอบครัว รวมทั้งการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังเข้มงวด และแก้ไขกฎหมายให้มีบทลงโทษที่สูงขึ้น

4) **ปัญหาด้านความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน** ซึ่งมีสาเหตุจากการจัดช่องจราจรไม่เหมาะสม ทำให้เกิดอุบัติเหตุบ่อยครั้ง เด็กวัยรุ่นแข่งรถบนถนน ทำให้เกิดเสียงดัง ผู้ใช้รถใช้ถนนได้รับความเดือดร้อนและก่อให้เกิดอุบัติเหตุทางท้องถนน รวมทั้งขาดระบบการป้องกันการเกิดอัคคีภัย และขาดถังเคมีดับเพลิงประจำแต่ละหมู่บ้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ช่วงฤดูร้อนมีความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาไฟฟ้าลัดวงจรจากเครื่องใช้ไฟฟ้า ซึ่งควรดำเนินการแก้ไขโดยกำหนดให้เจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด และการเตรียมพร้อมรองรับและป้องกันการเกิดอัคคีภัย

ปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1) ปัญหาด้านน้ำเสีย คูคลองตันเขิน และอุทกภัย มีสาเหตุดังต่อไปนี้

1.1 การปล่อยน้ำเสียจากเขตชุมชนและโรงงานอุตสาหกรรมและการใช้สารเคมีในภาคการเกษตร ส่งผลให้น้ำเน่าเสีย เป็นแหล่งแพร่พันธุ์ของเชื้อโรค น้ำที่จะใช้ในการเกษตรไม่เพียงพอและไม่มีคุณภาพ ผลผลิตทางการเกษตรลดลง สัตว์น้ำบางชนิดสูญพันธุ์ และมีผลกระทบต่อการประมง

1.2 คูคลองแม่น้ำตันเขินเนื่องจากมีผักตบชวาหนาแน่น และสิ่งปฏิกูลที่ประชาชนทิ้งในคูคลอง ส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวทางน้ำ และทำให้การคมนาคมขนส่งทางน้ำล่าช้าเนื่องจากมีสิ่งกีดขวางการไหลของน้ำ ตลอดจนการไหลเวียนของน้ำลดลงส่งผลกระทบต่อการเกิดน้ำล้นตลิ่งในฤดูน้ำหลาก

1.3 การเกิดอุทกภัยส่งผลให้พื้นที่ทางการเกษตรได้รับความเสียหาย

จากสาเหตุดังกล่าว จังหวัดควรเร่งดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยบังคับใช้กฎหมายด้านสิ่งแวดล้อมอย่างเคร่งครัดกับฟาร์มเลี้ยงสัตว์และโรงงานที่ปล่อยสิ่งเน่าเสียลงแหล่งน้ำ ประสานงานไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ตรวจสอบกำกับดูแลอย่างเคร่งครัด กำหนดให้โรงงานมีบำบัดน้ำเสียที่ได้มาตรฐานก่อนปล่อยน้ำลงสู่ลำคลองสาธารณะ นอกจากนี้ ยังควรให้ความสำคัญกับการขุดลอกคูคลองสาธารณะต่าง ๆ เพื่อให้น้ำไหลผ่านได้สะดวก รณรงค์สร้างความตระหนักให้กับประชาชนเรื่องการทิ้งขยะในแม่น้ำ การนำผักตบชวาไปทำปุ๋ยหมัก หรือการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์จักสาน รวมทั้งบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและกรมชลประทานร่วมแก้ไขปัญหาดังกล่าวทั้งระบบ

2) ปัญหาด้านมลพิษในชุมชน มีสาเหตุจากขยะมีปริมาณมาก ส่งกลิ่นเหม็น และส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสุขภาพประชาชนที่อยู่ใกล้เคียง รวมทั้งสภาวะโลกร้อน ระบบนิเวศน์ถูกทำลาย ส่งผลให้ภูมิอากาศไม่เป็นไปตามฤดูกาล รวมทั้งเกษตรกรเผาอ้อยและฟางข้าวหลังฤดูเก็บเกี่ยว ควันและฝุ่นละอองจากการเผาก่อให้เกิดปัญหามลภาวะทางอากาศ ซึ่งควรแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยปรับปรุงระบบการจัดเก็บและกำจัดขยะให้ได้มาตรฐาน รณรงค์ให้ประชาชนเห็นความสำคัญในการคัดแยกขยะอย่างเหมาะสม สร้างโรงงานกำจัดขยะที่มีคุณภาพ ตลอดจนรณรงค์ให้ความรู้แก่เกษตรกรเกี่ยวกับภาวะโลกร้อน มลภาวะทางอากาศ และปรากฏการณ์ก๊าซเรือนกระจก รวมทั้งให้ความรู้ในการแปลงใบอ้อยและฟางข้าวมาเป็นปุ๋ยอินทรีย์ และปลูกจิตสำนึกในการปลูกต้นไม้และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

3) ปัญหาด้านน้ำกัดเซาะตลิ่ง ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาดินพังได้ในอนาคต โดยเมื่อมีการกัดเซาะตลิ่ง จะส่งผลให้ตลิ่งถนนข้างคลองพัง คูคลองตันเขิน และเกิดอุบัติเหตุง่ายขึ้น ซึ่งควรดำเนินการแก้ไขโดยการเปลี่ยนทางน้ำไปลงตรงจุดที่มีท่อระบายน้ำ หรือทำกำแพงกันดิน ป้องกันน้ำไหลหรือปลุกหญ้าแฝก เป็นต้น

ตารางดังต่อไปนี้ได้สรุปรายละเอียดประเด็นปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ โดยแสดงปัญหาความต้องการของประชาชน และแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยระบุพื้นที่ที่ประสบปัญหาโดยตรง

ตาราง 3-1-78 สรุปปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ จังหวัดนครปฐม

ปัญหา/ความต้องการ	พื้นที่ประสบปัญหา	แนวทางแก้ไขปัญหา
ประเด็น 1 ด้านเศรษฐกิจ		
1.1 โครงสร้างพื้นฐาน		
ถนนและการจราจร		
1) ถนนร้าวและชำรุด เป็นหลุมเป็นบ่อ ส่งผลให้รถที่สัญจร ไป-มา เกิดอุบัติเหตุและต้องซ่อมแซมถนนบ่อยครั้ง นอกจากนี้ ยังทำให้การขนส่งล่าช้า เกิดความเสียหายต่อพืชผลทางการเกษตร	อำเภอเมือง ถนนเส้นหลักในหมู่บ้านต่อไปนี้ - ม. 1, 4 ต.ถนนขาด, ต.วังตะกู่ - ม. 1-14 ต.สระกะเทียม - ม. 4,5,6,8,9,10 ต.บางแขม - ม. 1-6 ต.สวนป่าน ม. 1-7	- เพิ่มมาตรการและบทลงโทษที่เคร่งครัดในการตรวจการสร้างถนน - ควบคุมน้ำหนักของรถบรรทุกที่วิ่งผ่านถนน - ปรับปรุงซ่อมแซมผิวจราจรและถนนตลอดเส้นทางเพื่อให้ได้มาตรฐานสามารถรองรับน้ำหนักรถบรรทุกได้
	อำเภอสามปราน - ขยายเส้นทางเดินรถ (ขสมก.) บริเวณพื้นที่สาย 5 - ขยายเส้นทาง ถนนไร่ชิง-ทรงคนอง	
	อำเภอนครชัยศรี - สายทางหลวงจากอำเภอดอนตูม ไปอำเภอนครชัยศรี ทางหลวงหมายเลข 3233 บริเวณ ต.สามง่าม ต.ดอนพุทรา ต.บ้านหลวง อำเภอดอนตูม ถึง ต.วัดละมุด	- ติดตั้งกล้อง CCTV เพื่อตรวจจับรถบรรทุกที่มีน้ำหนักเกินมาตรฐาน
	อำเภอบางเลน - ถนนสายบางเลน - บางหลวง - ถนนบางภาษี - ศาลายา - ถนนบางหลวง - ห้วยม่วง - ถนนสายบางเลน - ปทุมธานี (346) - ถนนสายบางเลน - ดอนตูม	- สร้างถนนเลี่ยงเมืองโดยไม่ผ่านอำเภอบางเลน
	อำเภอพุทธมณฑล - ทุกตำบลในพื้นที่อำเภอพุทธมณฑล	- ซ่อมแซมถนนที่ชำรุดให้อยู่ในสภาพที่ดีขึ้น เพื่อใช้ในการสัญจรไป-มา
2) รถบรรทุกเข้ามามากเนื่องจาก อ.กำแพงแสนมีธุรกิจบ่อทราย บ่อดินค่อนข้างมาก ทำให้ถนนชำรุดเสียหาย	อำเภอกำแพงแสน - ทุกตำบลในพื้นที่อำเภอกำแพงแสน	- สร้างถนนทางเลี่ยงเมืองเพื่อระบายการจราจรติดขัด (Bypass)
3) การจราจรติดขัด เนื่องจากมีประชากรแฝงที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ใช้รถใช้ถนนเป็นจำนวนมาก เนื่องจาก	อำเภอพุทธมณฑล - ทุกตำบลในพื้นที่อำเภอพุทธมณฑล	- สร้างจิตสำนึกให้ประชาชนเห็นมาใช้ระบบคมนาคมขนส่ง - ปรับปรุงระบบขนส่งมวลชนให้มี

ปัญหา/ความต้องการ	พื้นที่ประสบปัญหา	แนวทางแก้ไขปัญหา
มีหมู่บ้านจัดสรร และเป็นเส้นทางหลัก สู่ถนนสาย ศาลายา – นครชัยศรี		มาตรฐานมีความสะดวกสบาย - ปฏิบัติตามกฎหมายจราจรอย่างเคร่งครัด วางแผนการ - พัฒนาปรับปรุงผิวจราจรให้เป็นระบบ และปรับปรุง - การปล่อยสัญญาณจราจรให้มีความสัมพันธ์กัน
4) ผิวจราจรชำรุด ทำให้ไม่สะดวกในการสัญจร และการขนส่งสินค้าทางการเกษตร การเกิดอุบัติเหตุทางถนน และมลพิษจากฝุ่นละออง	อำเภอนครชัยศรี -หมู่ 1-8 ต.แหลมบัว หมู่1 ต.วัดละมุด -หมู่ 3,4 ต.วัดสำโรง หมู่1-4 ต.พะเนียด -หมู่ 1 ต.จี่วราย หมู่ 1 ต.ศรีมหาโพธิ์ -หมู่ 1-4 ต.ไทยवास หมู่1-5 ต.โคกพระเจดีย์ - ต.บางระกำ ต.ท่าพระยา	- ปรับปรุงพื้นผิวจราจรที่ชำรุด - มีมาตรการการบังคับใช้กฎหมายที่เป็นรูปธรรม - ก่อสร้างเขื่อนกันดินเพื่อป้องกันถนนชำรุด
5) ถนนแคบ ผิวทางจราจรไม่เพียงพอในการสัญจร ส่งผลให้ไม่สะดวกและไม่ปลอดภัยในการใช้เป็นเส้นทางสัญจรไป-มา เกิดอุบัติเหตุบ่อย และขาดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	อำเภอสามพราน - สะพานข้ามคลองบางช้าง บริเวณ หมู่ 3 ต.บางช้าง	-ขยายช่องจราจรบนสะพาน เพราะเป็นสะพานหลักที่เป็นเส้นทางคมนาคมขนส่งของชุมชน ต.บางช้างและ ต.คลองจินดา
	อำเภอดอนตูม - ต.ลำเหย หมู่ที่ 7,9,12,14 - ต.ห้วยด้วน หมู่ที่ 5	-ขยายช่องจราจรบนถนน
	อำเภอบางเลน - ทุกตำบลในพื้นที่อำเภอบางเลน	
น้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค		
1) น้ำบาดาลมีฝุ่นตะกอนปะปนอยู่ และท่อเมนประปาเก่า รวมทั้งมีตะกอนเกาะอยู่ในท่อส่งน้ำ ส่งผลให้เกิดปัญหาสุขภาพ น้ำเหม็น โรคผื่นคัน และภูมิแพ้	อำเภอเมือง - ต.วังบ่อปลื้ม, ม.1,2,8,9 - ต.ทัพหลวง ต.สระกะเทียมทุกหมู่ - ต.วังตะกู ต.มาบแค	- สร้างถังเก็บน้ำสำรอง พร้อมระบบกรองน้ำที่ได้มาตรฐาน
2) น้ำประปาไม่ไหลและไม่ได้มาตรฐาน ส่งผลกระทบต่อการขาดแคลนน้ำเพื่อการบริโภค	อำเภอเมือง - ต.หนองปากโลง ม. 1-6 ต.สวนป่าน ต.สามควายเผือก ม. 1-10 ต.หนองปากโลง ม. 1,3 ต.วังเย็น	- สร้างหอถังประปาหมู่บ้านที่ได้มาตรฐาน

ปัญหา/ความต้องการ	พื้นที่ประสบปัญหา	แนวทางแก้ไขปัญหา
3) น้ำประปาไหลอ่อนทำให้แรงดันในการส่งน้ำไม่เพียงพอและไม่ทั่วถึง รวมทั้งประสบปัญหาน้ำเค็ม ทำให้ประชาชนไม่มีน้ำประปาอย่างเพียงพอและมีคุณภาพ	อำเภอนครชัยศรี - หมู่ที่ 2,5,7 ต.แหลมบัว	- ปรับปรุงท่อเมนให้มีขนาดใหญ่ขึ้นเนื่องจากท่อเมนประปาเดิมมีขนาดเล็ก ส่งผลให้แรงดันในการส่งน้ำไม่เพียงพอและไม่ทั่วถึง และท่อเมนอุดตัน
	อำเภอกำแพงแสน - ม. 11 ต.ห้วยขวาง - ต.ทุ่งขวาง ต.วังน้ำเขียว ต.ห้วยม่วง ต.สระสั้ม ต.สระพัฒนา ต.รางพิบูล และ ต.ทุ่งกระพังโหม	- สำรวจและเจาะบ่อน้ำบาดาลเพิ่มและจัดทำระบบประปาผิวดิน
4) ประปาส่วนภูมิภาคไม่มีในพื้นที่เขตอำเภอดอนตูม ทำให้ประชาชนขาดทางเลือกในการอุปโภค-บริโภค น้ำที่มีคุณภาพ	อำเภอดอนตูม - ต.ลำเหย ต.ห้วยพระ ต.สามง่าม ต.ลำลูกบัว ต.ดอนรวก ต.ห้วยด้วน ต.ดอนพุทรา ต.บ้านหลวง	- ขยายพื้นที่การให้บริการของประปาส่วนภูมิภาคในเขตพื้นที่อำเภอดอนตูม
5) ขาดแคลนน้ำอุปโภค บริโภค เนื่องจากปัญหาภัยแล้ง รวมทั้งประชากร ครั้วเรือน โรงงาน อุตสาหกรรม เพิ่มขึ้นจำนวนมาก จึงส่งผลต่อความต้องการการใช้น้ำเพิ่มมากขึ้น	อำเภอสสามพราน - หมู่ 5,6,7,8, - หมู่ 10 ต.ท่าตลาด	- ขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลพร้อมติดตั้งประปาหมู่บ้าน - จัดทำระบบประปาผิวดิน
	อำเภอบางเลน - ทุกตำบลในพื้นที่อำเภอบางเลน	
	อำเภอดอนตูม - ต.ลำเหย ต.ห้วยพระ ต.สามง่าม ต.ลำลูกบัว ต.ดอนรวก ต.ห้วยด้วน ต.ดอนพุทรา ต.บ้านหลวง	
6) ความต้องการใช้น้ำในการอุปโภค บริโภค มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น แต่การให้บริการน้ำประปาของการประปาส่วนภูมิภาคมีอัตราค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูง ประชาชนในพื้นที่ต้องมาใช้บริการน้ำประปาบาดาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ จึงจำเป็นต้องมีการขยายเขตจำหน่ายน้ำประปาบาดาลให้ครอบคลุมทั่วทั้งพื้นที่	อำเภอพุทธมณฑล - ทุกตำบลในพื้นที่อำเภอพุทธมณฑล	- ประชาชนมีความต้องการใช้น้ำเพื่อการอุปโภคและบริโภคเพิ่มมากขึ้น
ไฟฟ้า		

ปัญหา/ความต้องการ	พื้นที่ประสบปัญหา	แนวทางแก้ไขปัญห
1) พื้นที่เขตชุมชนและเส้นทางคมนาคมบางจุดมีการติดตั้งไฟฟ้าสาธารณะไม่ทั่วถึง ส่งผลให้เกิดอุบัติเหตุหรืออาชญากรรม	อำเภอเมือง - ม.2-5 ต.หนองงูเหลือม - ต.สนามจันทร์ ต.ทัพหลวง - ม. 2, 5, 6 และ 8 ต.ลำพญา	- ดำเนินการจัดทำหนังสือให้ผู้รับผิดชอบดำเนินการติดตั้งไฟฟ้าสาธารณะในชุมชน - ชุมชนช่วยกันออกค่าใช้จ่ายเพื่อดำเนินการติดตั้งไฟฟ้าในจุดเสี่ยง
2) ไฟส่องสว่างสาธารณะไม่ทั่วถึงทุกหมู่บ้านและจุดเสี่ยง ส่งผลให้ประชาชนขาดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เกิดอาชญากรรม ลักขโมย แหล่งมั่วสุม และอุบัติเหตุ	อำเภอพุทธมณฑล - ถนนเส้นเลียบคลองมหาสวัสดิ์ ม.1 ต.มหาสวัสดิ์ - ถนนศรีกรมล ทางเข้าม.ราชภัฏสวนสุนันทา (วิทยาเขตศาลายา)	- การขยายเขตไฟฟ้าพร้อมติดตั้งไฟฟ้าส่องสว่างให้เพียงพอต่อความต้องการของหมู่บ้าน หรือในเส้นทางตรอกซอกซอยที่มีลักษณะเปลี่ยว และเสี่ยงให้เกิดอันตราย
	อำเภอกำแพงแสน - ทุกตำบลในพื้นที่อำเภอกำแพงแสน	
	อำเภอบางเลน - ทุกตำบลในพื้นที่อำเภอบางเลน	
	อำเภอสามพราน - ทุกตำบลในพื้นที่อำเภอสามพราน	
1.2 การประกอบอาชีพภาคเกษตร		
1) เกษตรกรใช้สารเคมีในการผลิตทำให้สารเคมีตกค้างในดิน ดินเสื่อมสภาพ สัตว์น้ำตาย ส่งผลให้ผลผลิตลดลง ต้นทุนสูง รายได้น้อย รวมทั้งมีผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน	อำเภอเมือง - ม. 1-11 ต.บ้านยาง - ม. 1-6 ต.สวนป่าน - ต.บางแขม, ต.ทัพหลวง ต.วังตะกู่	- ใช้สารเคมีตามเกณฑ์มาตรฐาน - รณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรใช้สารชีวภาพแทนสารเคมี - ส่งเสริมการปลูกผักปลอดสารพิษ
	อำเภอสามพราน - ทุกตำบลในพื้นที่อำเภอสามพราน	
2) เกษตรกรขาดความรู้ในการพัฒนาด้านการเกษตร ส่งผลให้ได้ผลผลิตน้อย และกระทบต่อคุณภาพชีวิต เกิดปัญหาสุขภาพ	อำเภอเมือง ทุกตำบลในพื้นที่อำเภอเมืองนครปฐม	- อบรมให้ความรู้แก่เกษตรกร โดยนักวิชาการเกษตร
	อำเภอกำแพงแสน -ทุกตำบลในพื้นที่อำเภอกำแพงแสน	
3) เกษตรกรขาดองค์ความรู้และประสบปัญหาข้าวดีด ข้าวเด้งเกิดขึ้น มีการจำกัดการใช้พันธุ์ข้าวปลูก	อำเภอบางเลน - ทุกตำบลในพื้นที่อำเภอบางเลน	- ตรวจสอบสุขภาพดินโดยประสานกรมพัฒนาที่ดิน - ปรับปรุงพื้นที่เพื่อทำการเพาะปลูกตลอดทั้งปี - ให้ความรู้การทำเกษตรแนวใหม่
4) ต้นทุนการผลิต เช่นปุ๋ย ยาฆ่าแมลง เพื่อกำจัดศัตรูพืช อย่างไรก็ดี	อำเภอนครชัยศรี - ทุกตำบลในพื้นที่อำเภอนครชัยศรี	- ส่งเสริมการทำปุ๋ยหมักชีวภาพ - ส่งเสริมการผลิตสารชีวอินทรีย์

ปัญหา/ความต้องการ	พื้นที่ประสบปัญหา	แนวทางแก้ไขปัญหา
ตาม ศัตรูพืชชนิดใหม่ ๆ เกิดขึ้นที่ หนทางต่อยาปราบศัตรูพืชและ ค่าแรงงานของเกษตรกรสูง ส่งผลให้ มีผลผลิตน้อย ผลผลิตมีสารเคมี ตกค้าง ขายได้ราคาไม่ดี ดิน เสื่อมสภาพ เปรี้ยว เค็ม เกษตรกรมี รายได้ลดลงและหนี้สินเพิ่มขึ้น	อำเภอกำแพงแสน - ทุกตำบลในพื้นที่อำเภอกำแพงแสน อำเภอบางเลน - ทุกตำบลในพื้นที่อำเภอบางเลน	- ส่งเสริมการถ่ายทอดความรู้แก่ เกษตรกรเพื่อให้ได้ผลผลิตที่มี คุณภาพ - ส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตทาง การเกษตร - พัฒนาดินและจัดหาพันธุ์พืชให้ เหมาะสมกับพื้นที่เพาะปลูก - วิจัยและพัฒนาสายพันธุ์ของเมล็ด พันธุ์พืชร่วมกับสถาบันการศึกษา และหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง - จัดตลาดกลางรองรับผลผลิต ทางการเกษตรระหว่างผู้ผลิตกับ ผู้ซื้อโดยตรง
5) ขาดตลาดจำหน่ายผลผลิตด้าน การเกษตร ราคาตกต่ำ ไม่แน่นอน ไม่ มีตลาดรองรับ และขาดการส่งเสริม ผลิตภัณฑ์การเกษตรในชุมชน ส่งผล กระทบให้เกษตรกรขาดรายได้	อำเภอเมือง - ม. 1,3,4,5,6,7 ต.ห้วยจรเข้ม - ต.หนองงูเหลือม ต.วังตะกั่ว - ม. 1-7 ต.ธรรมศาลา ต.หนองงูเหลือม	- จัดตั้งกลุ่มเกษตรกรเพื่อให้มี อำนาจต่อรองพ่อค้าคนกลางเอา เปรียบเกษตรกรผู้ผลิต - ปลูกฝังการบริโภคสินค้า เกษตรไทย
6) น้ำเค็ม น้ำกร่อย ทำให้พื้นดินเค็ม ส่งผลให้สวนผักประสบปัญหา ซึ่งมี สาเหตุจากน้ำจากบ่อกึ่ง บ่อกบ และ น้ำบาดาลที่ปล่อยลงคลอง	อำเภอเมือง - หมู่ 9 ต.มาบแค - หมู่ 7 ต.ทัพหลวง โดยเฉพาะบริเวณที่ ติด ต.ห้วยขวาง	- หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาจัด ระเบียบการปล่อยน้ำลงคลอง
7) แหล่งน้ำคลองชลประทาน และคู คลองตื้นเขิน และเกษตรกรสูบน้ำได้ ดินทำเกษตรจำนวนมาก ทำให้ แหล่งน้ำธรรมชาติลดน้อยลงทุกปี ส่งผลให้มีน้ำไม่เพียงพอในการ อุปโภคบริโภคและการเกษตร	อำเภอเมือง - ม. 1-14 ต.สระกะเทียม อำเภอกำแพงแสน - ทุกตำบลในพื้นที่อำเภอกำแพงแสน	- ปลูกพืชใช้น้ำน้อย และอายุสั้น
8) น้ำท่วมขัง ท่อระบายน้ำอุดตัน เนื่องจาก อ. กำแพงแสนเป็นที่ราบลุ่ม เมื่อมีฝนตกชุกจึงเกิดน้ำท่วมขังง่าย นอกจากนี้ยังมีปัญหาผักตบชวาและ ดินสไลด์ทำให้คลองระบายน้ำตื้นเขิน	อำเภอกำแพงแสน - ทุกตำบลในพื้นที่อำเภอกำแพงแสน	- ดำเนินการขุดลอกคูคลองทุกปี

ปัญหา/ความต้องการ	พื้นที่ประสบปัญหา	แนวทางแก้ไขปัญหา
ส่งผลให้เกษตรกรที่ทำการเกษตรประสบปัญหา		
9) พื้นที่อำเภอบางเลนมีแม่น้ำท่าจีนไหลผ่าน เมื่อถึงฤดูน้ำหลากจึงประสบปัญหาอุทกภัย น้ำท่วมขัง น้ำล้นตลิ่ง ส่งผลให้พื้นที่ทางการเกษตร ถนน บ้านเรือน ได้รับความเสียหาย	อำเภอบางเลน - ทุกตำบลในพื้นที่อำเภอบางเลน	- ขุดลอกแม่น้ำท่าจีน - กำจัดผักตบชวา
10) เกษตรกรอาชีพทำนาไม่มีที่ดินครอบครองเป็นของตนเอง ที่นาส่วนมากเป็นที่นาเช่าโดยมีนายทุนกว่านซื้อที่ดินของเกษตรกร ส่งผลให้พื้นที่ทำการเกษตรลดน้อยลง	อำเภอบางเลน - ทุกตำบลในพื้นที่อำเภอบางเลน	- กำหนดโซนนิ่งพื้นที่เพื่อการเกษตร
11) เกษตรกรขาดแหล่งเงินทุน และประสบปัญหาหนี้สินในระบบ ส่งผลให้ขาดแคลนเงินลงทุนการเกษตรกรรม	อำเภอบางเลน - ทุกตำบลในพื้นที่อำเภอบางเลน	- ส่งเสริมอาชีพแก่เกษตรกรเพื่อให้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ - สร้างระบบการควบคุมการเงินที่เข้มแข็งโดยพัฒนากลุ่มเกษตรกร
12) เกษตรกรขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร ทำให้ผลผลิตตกต่ำและเกษตรกรขาดรายได้	อำเภอบางเลน - ทุกตำบลในพื้นที่อำเภอบางเลน	- สร้างระบบการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ - สร้างระบบนิเวศการกักเก็บน้ำตามธรรมชาติ
1.3 การท่องเที่ยว		
1) ขาดการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง ส่งผลให้จำนวนนักท่องเที่ยวลดลง รายได้จากการท่องเที่ยวลดลง และนักท่องเที่ยวไม่รู้ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญและเป็นจุดเด่นของอำเภอ	อำเภอสสามพราน - ต.บางช้าง - ต.คลองจินดา - เกาะลัดนางแท่น ต.ทรงคนอง, ไร่จิง	- ขอความร่วมมือไปยังการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง - จัดเวทีแสดงความคิดเห็นระหว่างหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และภาคประชาชน
	อำเภอนครชัยศรี ทุกพื้นที่ในอำเภอนครชัยศรี	- ติดตั้งป้ายประชาสัมพันธ์และแผนผังแหล่งท่องเที่ยว
	อำเภอบางเลน - ทุกตำบลในพื้นที่อำเภอบางเลน	- เพิ่มช่องทางประชาสัมพันธ์ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ อินเทอร์เน็ต
2) ขาดการบริหารจัดการท่องเที่ยวอย่างบูรณาการ อาทิ ขาดแคลน	อำเภอกำแพงแสน - ทุกตำบลในพื้นที่อำเภอกำแพงแสน	- จัดเวทีระดมสมองเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวระหว่างภาครัฐ

ปัญหา/ความต้องการ	พื้นที่ประสบปัญหา	แนวทางแก้ไขปัญหา
บุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวขาดข้อมูลแนะนำแหล่งท่องเที่ยวอย่างชัดเจน ขาดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว และขาดการประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน ส่งผลให้นักท่องเที่ยวมีน้อยและไม่สามารถสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว		ภาคเอกชน และภาคประชาชน
3) ขาดการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าในท้องถิ่นให้โดดเด่น และเป็นเอกลักษณ์ระดับประเทศ รวมทั้งขาดการขยายช่องทางการจำหน่ายและแปรรูปผลิตภัณฑ์ ส่งผลให้ผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่นยังไม่เป็นที่รู้จักในระดับประเทศ ไม่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่ม และขาดความเป็นเอกลักษณ์ จึงทำให้ไม่สามารถสร้างแบรนด์ได้อย่างโดดเด่น	อำเภอสามพราน ทุกตำบลในพื้นที่อำเภอสามพราน อำเภอกำแพงแสน - ทุกตำบลในพื้นที่อำเภอกำแพงแสน	- อบรมความรู้ความเข้าใจและศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ได้มาตรฐาน - จัดประชุมสัมมนาระหว่างกลุ่มผู้ผลิตและผู้จำหน่าย - จัดหาช่องทางการจำหน่ายสินค้าในพื้นที่ นอกพื้นที่ และออนไลน์
4) ขาดความต่อเนื่องในการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น ประเพณีการทำบุญข้าวจี๋ วัฒนธรรมลาวครั่ง วัฒนธรรมไทยทรงดำ และข้อจำกัดทางด้านหลักเกณฑ์ ระเบียบ และกฎหมาย ของท้องถิ่น ส่งผลให้ประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่นสูญหาย	อำเภอดอนตูม - ต.ดอนรวก ต.ห้วยด้วน ต.ลำเหย ต.ดอนพุทรา	- รณรงค์ส่งเสริมให้ชุมชนมีความภูมิใจในวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นรวมทั้งอนุรักษ์ให้คงอยู่ต่อไปอย่างยั่งยืน เช่น การจัดตั้งสภาวัฒนธรรมตำบล เป็นต้น
5) การรวมกลุ่มอาชีพของท้องถิ่นตามแนวทางพระราชดำริขาดการส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้การรวมกลุ่มขาดความยั่งยืน และต่อเนื่อง	อำเภอดอนตูม - ต.ลำเหย ต.ห้วยพระ ต.สามง่าม ต.ลำลูกบัว ต.ดอนรวก ต.ห้วยด้วน ต.ดอนพุทรา ต.บ้านหลวง	- ส่งเสริมการรวมกลุ่มอาชีพกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้กลุ่มอาชีพของท้องถิ่นมีศักยภาพยิ่งขึ้น
ประเด็น 2 ด้านสังคม		
2.1 การศึกษา		
1) ประชาชนขาดความรู้ และไม่ได้ศึกษาต่อในระดับสูง ส่งผลให้ขาด	อำเภอเมือง - ทุกตำบลในพื้นที่อำเภอเมือง	-พัฒนาหลักสูตรเพื่อประกอบอาชีพสำหรับประชาชน

ปัญหา/ความต้องการ	พื้นที่ประสบปัญหา	แนวทางแก้ไขปัญหา
ความรู้ในการพัฒนาอาชีพ		
2) เด็กและเยาวชนติดเทคโนโลยี ติดเกมออนไลน์ มากเกินไป โดยได้รับอิทธิพลจากสื่อและบุคคลรอบข้าง ทำให้ไม่สนใจการอ่านหนังสือ ส่งผลให้การเรียนตกต่ำและไม่มีมนุษยสัมพันธ์	อำเภอเมือง - ทุกตำบลในพื้นที่อำเภอเมือง อำเภอกุสุมาลย์ - ทุกตำบลในพื้นที่อำเภอกุสุมาลย์	- รมรณรงค์ให้ผู้ปกครองเอาใจใส่เรื่อง การอ่านหนังสือแก่เด็กและเยาวชน
3) ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญในด้านการศึกษา ทำให้ผู้ปกครองขาดความเชื่อมั่นต่อสถานศึกษาในพื้นที่ สถานศึกษาจึงถูกยุบ และส่งผลให้เด็กในพื้นที่ที่ยากจนขาดโอกาสในการศึกษา	อำเภอนครชัยศรี ต.โคกพระเจดีย์ ต.ดอนแฝก ต.ไทยवास	- สรรหาบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญและสามารถสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ปกครองและชุมชน
4) ขาดแคลนบุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณภาพ ส่งผลให้คะแนนวัดผล การศึกษาต่ำกว่ามาตรฐาน	อำเภอกำแพงแสน - ทุกตำบลในพื้นที่อำเภอกำแพงแสน	- เพิ่มแรงจูงใจแก่บุคลากรทางการศึกษาเพื่อให้มีบุคลากรทางการศึกษาเพิ่มขึ้น และพัฒนาคุณภาพบุคลากรทางการศึกษา
5) ค่านิยมของผู้ปกครองและนักเรียนไม่นิยมเรียนสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาในพื้นที่ ส่งผลให้ค่าใช้จ่ายในการศึกษา เพิ่มมากขึ้น ครอบครัวขาดความอบอุ่น ขาดความปลอดภัยในการเดินทาง และจำนวนนักเรียนในโรงเรียนในพื้นที่มีน้อย	อำเภอบางเลน - ทุกตำบลในพื้นที่อำเภอบางเลน	- ส่งเสริมสถาบันในพื้นที่ให้มีคุณภาพ - ส่งเสริมผู้ปกครองให้มีจิตสำนึกรักบ้านเกิด - พัฒนาศักยภาพบุคลากรทางการศึกษา - สนับสนุนงบประมาณแก่สถานศึกษา
2.2 สาธารณสุขและอนามัย		
1) ประชาชนขาดความเข้าใจด้านการดูแลสุขภาพ บริโภคสารปนเปื้อนจากผัก ส่งผลให้ร่างกายได้รับสารพิษ หากสะสมระยะยาวทำให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพร่างกายร้ายแรง	อำเภอเมือง - ทุกตำบลในพื้นที่อำเภอเมือง	- ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับวิธีการล้างผักที่ถูกต้อง - กำหนดให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องตรวจสอบการใช้สารเคมี
2) ผู้ป่วยโรคพื้นฐาน (เบาหวาน ความดัน หัวใจ) เพิ่มขึ้น และจำนวนแพทย์พยาบาล อุปกรณ์ทาง	อำเภอนครชัยศรี - ทุกตำบลในพื้นที่อำเภอนครชัยศรี	- ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ประชาชนเกี่ยวกับโรคพื้นฐานและสุขอนามัย และใส่ใจในเรื่องของ

ปัญหา/ความต้องการ	พื้นที่ประสบปัญหา	แนวทางแก้ไขปัญหา
การแพทย์ไม่เพียงพอ ส่งผลให้การดูแลผู้ป่วยและการบริการทาง การแพทย์ไม่ทั่วถึง และการให้บริการรักษาไม่มีคุณภาพ	อำเภอบางเลน - ทุกตำบลในพื้นที่อำเภอบางเลน	สุขภาพ - อบรมเพิ่มศักยภาพให้แก่เจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำโรงพยาบาลและส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล
3) การก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ โดยผู้สูงอายุที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นทำให้เสียค่าใช้จ่ายในการดูแล และสวัสดิการต่าง ๆ ที่เพิ่มมากขึ้น	อำเภอนครชัยศรี - ทุกตำบลในพื้นที่อำเภอนครชัยศรี อำเภอพุทธมณฑล - ทุกตำบลในพื้นที่อำเภอพุทธมณฑล	- สร้างหลักประกันด้านรายได้และส่งเสริมการออมวัยหลังเกษียณ - สร้างหลักประกันด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาลที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ - สร้างองค์กรในการเรียนรู้ของผู้สูงอายุ เช่น โรงเรียนผู้สูงอายุ - ให้ความสำคัญกับผู้สูงอายุในหมู่บ้าน/ชุมชน ควรมีการจัดกิจกรรมเพื่อยกระดับจิตใจและฝึกอาชีพให้แก่ผู้สูงอายุ
4) ขาดการส่งเสริมกิจกรรมด้านสุขภาพของคนในหมู่บ้าน/ชุมชน ส่งผลให้ประชาชนมีสุขภาพไม่แข็งแรง มีเวลาว่างและใช้เวลาว่างหันไปรวมกลุ่มมั่วสุมและก่อให้เกิดปัญหายาเสพติดตามมา	อำเภอดอนตูม - ทุกตำบลในพื้นที่อำเภอดอนตูม	- หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมกิจกรรมด้านสุขภาพให้แก่ประชาชนอย่างต่อเนื่อง
2.3 การแพร่ระบาดของยาเสพติด		
1) มีผู้จำหน่ายและเสพยาเสพติดอยู่ในพื้นที่ เด็กและเยาวชนมีความเสี่ยงต่อการติดยาเสพติด ซึ่งสร้างปัญหาให้กับคนในชุมชน ความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ปัญหาวางงานอาชญากรรม และปัญหาครอบครัว	อำเภอเมือง - ทุกตำบลในพื้นที่อำเภอเมือง	- หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและประชาชนควรมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหายาเสพติด - อบรมและเผยแพร่เกี่ยวกับโทษของยาเสพติด และจัดกิจกรรมสร้างความรักความอบอุ่นในครอบครัว - ภาครัฐต้องบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังเข้มงวด และแก้ไขกฎหมายให้มีบทลงโทษที่สูงขึ้น - การติดตั้งกล้อง CCTV
	อำเภอนครชัยศรี - ทุกตำบลในอำเภอนครชัยศรี	
	อำเภอพุทธมณฑล - ทุกตำบลในพื้นที่อำเภอพุทธมณฑล	
	อำเภอบางเลน - ทุกตำบลในพื้นที่อำเภอบางเลน	
	อำเภอดอนตูม - ทุกตำบลในพื้นที่อำเภอดอนตูม	

ปัญหา/ความต้องการ	พื้นที่ประสบปัญหา	แนวทางแก้ไขปัญหา
2) การขยายตัวของประชากรแฝงหรือแรงงานต่างด้าว และพื้นที่หมู่บ้านตำบลเป็นเส้นทางเชื่อมต่อเขตพื้นที่จังหวัดสมุทรสาคร ราชบุรี และกรุงเทพมหานคร ทำให้สะดวกต่อการขนส่งเคลื่อนย้ายยาเสพติด	อำเภอสามพราน - ทุกตำบลในพื้นที่อำเภอสามพราน	- ชุมชน/หมู่บ้านต้องช่วยกันดูแลเฝ้าระวังไม่ให้มีการแพร่ระบาด และสร้างเครือข่ายกับตำบลใกล้เคียง - ผู้นำท้องที่จัดทำทะเบียนคุมแรงงานต่างด้าวและประชากรแฝงให้เป็นปัจจุบัน
3) พื้นที่ในอำเภอเป็นรอยต่อกับสุพรรณบุรีและกาญจนบุรีทำให้มีการขนย้ายยาเสพติดผ่านช่องทางนี้ง่ายขึ้น	อำเภอกำแพงแสน - ต.กระต๊อบ ต.ทุ่งกระพังโหม ต.ดอนข่อย - ต.หนองกระทุ่ม ต.ห้วยหมอนทอง - ต.ทุ่งลูกนก	- ส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่ของตนดูแลสอดส่องผู้จำหน่ายและผู้เสพ - บังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด - ใช้มาตรการทางสังคมจัดการทั้งผู้ค้าและผู้เสพยาเสพติด
2.4 ความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน		
1) การจัดช่องจราจรไม่เหมาะสม ทำให้เกิดอุบัติเหตุบ่อยครั้ง	อำเภอเมือง - ม. 6-8 ต.หนองดินแดง	- กำหนดให้หน่วยงานที่รับผิดชอบเข้ามาดูแลแก้ไขปัญหา
2) ขาดระบบการป้องกันการเกิดอัคคีภัย และขาดถังเคมีดับเพลิงประจำแต่ละหมู่บ้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ช่วงฤดูร้อนมีความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาไฟฟ้าลัดวงจรจากเครื่องใช้ไฟฟ้า	อำเภอเมือง - ม. 1-10 ต.หนองปากโลง - ต.วังเย็น, ม. 6-8 ต.หนองดินแดง - ม. 2,3,5,7,8,9 ต.พระประโทน	- แต่ละหมู่บ้านควรมีถังดับเพลิงติดตั้ง เพื่อเป็นการป้องกันอัคคีภัย
3) เด็กวัยรุ่นแข่งรถบนถนน ทำให้เกิดเสียงดัง ผู้ใช้รถใช้ถนนได้รับความเดือดร้อนและก่อให้เกิดอุบัติเหตุทางท้องถนน	อำเภอกำแพงแสน - ทุกตำบลในพื้นที่อำเภอกำแพงแสน	- กำหนดให้เจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด - รมรณรงค์ให้ชุมชนช่วยตรวจสอบดูแล และผู้ปกครองควบคุมดูแลบุตรหลาน
4) ขาดวัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความสงบ เรียบร้อยภายในหมู่บ้าน	อำเภอพุทธมณฑล - ทุกตำบลในพื้นที่อำเภอพุทธมณฑล	เพื่อเป็นการป้องกันและเฝ้าระวังปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจึงมีความจำเป็นต้องติดตั้งกล้องวงจรปิด (CCTV) ให้ครอบคลุมทั่วทั้งพื้นที่
5) ไม่มีอุปกรณ์/เครื่องมือที่ช่วยป้องกันหรือแก้ไขปัญหา เรื่องความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของ คนในหมู่บ้านได้ เช่น ไม่มีกล้องวงจรปิด เป็นต้น	อำเภอพุทธมณฑล - ทุกตำบลในพื้นที่อำเภอพุทธมณฑล	

ปัญหา/ความต้องการ	พื้นที่ประสบปัญหา	แนวทางแก้ไขปัญหา
ประเด็น 3. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม		
3.1 น้ำเสีย คูคลองตื้นเขิน และอุทกภัย		
1) การปล่อยน้ำเสียจากเขตชุมชน และโรงงานอุตสาหกรรมและการใช้สารเคมีในภาคการเกษตร ส่งผลให้น้ำเน่าเสีย เป็นแหล่งแพร่พันธุ์ของเชื้อโรค น้ำที่จะใช้ในการเกษตรไม่เพียงพอและไม่มีคุณภาพ ผลผลิตทางการเกษตรลดลง และไม่สามารถทำการประมงได้เนื่องจากทำให้สัตว์น้ำบางชนิดสูญพันธุ์	อำเภอเมือง - ม.1-6 ต.ถนนขาด ต.วังตะกู ต.บ่อพลับ - ม.1,2,3, 4 ต.บางแพม ต.ดอนยายหอม - ม.6-8 ต.หนองดินแดง ม.1-6 ต.สวนป่า - ม. 5 ต.หนองปากโลง	- บังคับใช้กฎหมายด้านสิ่งแวดล้อมอย่างเคร่งครัดกับฟาร์มเลี้ยงสัตว์และโรงงานที่ปล่อยสิ่งเน่าเสียลงแหล่งน้ำ - ประสานงานไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้มาตรวจสอบกำกับดูแลอย่างเคร่งครัด - กำหนดให้โรงงานมีบ่อบำบัดน้ำเสียที่ได้มาตรฐานก่อนปล่อยน้ำลงสู่ลำคลองสาธารณะ - กำหนดให้โรงงาน จัดให้มีระบบกำจัดขยะพิษที่ถูกต้องและได้มาตรฐาน
	อำเภอสสามพราน - แหล่งน้ำธรรมชาติในทุกพื้นที่อำเภอ	
	อำเภอนครชัยศรี - ทุกตำบลในพื้นที่อำเภอนครชัยศรี	
	อำเภอพุทธมณฑล - ม.3, 4 และ 7 ต.คลองโยง - ม.4 ต.มหาสวัสดิ์ - ม.2, ม.3 ต.ศาลายา	
	อำเภอกำแพงแสน - ต.กระต๊อบ ต.ห้วยหมอนทอง ต.ทุ่งบัว - ต.ห้วยขวาง ต.ทุ่งลูกนก ต.สระส้ม - ต.กำแพงแสน ต.สระพัฒนา ต.ห้วยม่วง	
	อำเภอบางเลน - ทุกตำบลในพื้นที่อำเภอบางเลน	
2) ประชาชนไม่รักษาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่และหมู่บ้านปล่อยน้ำเน่าเสียโดยไม่มีการผ่านระบบบำบัด น้ำเสีย	อำเภอดอนตูม - ต.ดอนพุทรา	- การตรวจสอบจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง - สร้างระเบียบวินัยและจิตสำนึกในการรักษาสิ่งแวดล้อม - กำหนดธรรมเนียม ข้อบัญญัติ หมู่บ้านตำบลในการรักษาสิ่งแวดล้อมอย่างเคร่งครัด
	อำเภอพุทธมณฑล - ทุกตำบลในเขตพื้นที่อำเภอพุทธมณฑล	
3) คูคลองแม่น้ำตื้นเขินเนื่องจากมีผักตบชวาหนาแน่น และสิ่งปฏิกูลที่	อำเภอบางเลน - ทุกตำบลในพื้นที่อำเภอบางเลน	- ขุดลอกคูคลองสาธารณะต่างๆ เพื่อให้น้ำไหลผ่านได้สะดวก
	อำเภอสสามพราน - หมู่1-11 ตำบลตลาดจินดา	

ปัญหา/ความต้องการ	พื้นที่ประสบปัญหา	แนวทางแก้ไขปัญหา
ประชาชนทั้ง ในคูคลอง ส่งผล กระทบต่อการท่องเที่ยว ทางน้ำ และทำให้การคมนาคมขนส่งทางน้ำ ล่าช้าเนื่องจากมีสิ่งกีดขวางการไหล ของน้ำ ตลอดจนการไหลเวียนของ น้ำลดลง ส่งผลกระทบต่อการเกิด น้ำล้นตลิ่งในฤดูน้ำหลาก	อำเภอนครชัยศรี - ทุกตำบลในพื้นที่อำเภอนครชัยศรี	และมีประสิทธิภาพ - หน่วยงานสร้างความตระหนักให้กับ ประชาชนเรื่องการทิ้งขยะในแม่น้ำ นำผักตบชวาไปทำปุ๋ยหมัก หรือ การแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์จักสาน - กำหนดให้หน่วยงานที่อยู่ในพื้นที่ๆ รับผิดชอบดำเนินการกำจัด ผักตบชวาอย่างเหมาะสมและมี ประสิทธิภาพ
	อำเภอพุทธมณฑล - ทุกตำบลในเขตพื้นที่อำเภอพุทธมณฑล	
	อำเภอบางเลน - ทุกตำบลในพื้นที่อำเภอบางเลน	
	อำเภอดอนตูม - ทุกตำบลในพื้นที่อำเภอดอนตูม	
4) อุทกภัยทำให้เกษตรกรในพื้นที่ ประสบปัญหา เนื่องจากพื้นที่ ทางการเกษตรได้รับความเสียหาย	อำเภอบางเลน - ทุกตำบลในพื้นที่อำเภอบางเลน	-การบริหารจัดการน้ำให้เป็นไปตาม แผนที่กรมชลประทานกำหนด - หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและกรม ชลประทานร่วมแก้ไขปัญหา อุทกภัยทั้งระบบ
3.2 มลพิษในชุมชน		
1) ขยะมีปริมาณมาก ส่งกลิ่นเหม็น และส่งผล กระทบต่อสิ่งแวดล้อม และ สุขภาพของประชาชนที่อยู่ใกล้เคียง	อำเภอเมือง - ม. 1-14 ต.สระกะเทียม - ม. 5-6 ต.บ้านยาง - ต.บางแขม ต.ทัพหลวง	- ปรับปรุงระบบการจัดเก็บ และกำจัดขยะให้ได้มาตรฐาน - ณรงค์ให้ประชาชนเห็นความ สำคัญในการคัดแยกขยะอย่าง เหมาะสม - สร้างโรงงานกำจัดขยะที่มีคุณภาพ - ใช้จุลินทรีย์ในการกำจัดขยะ - จัดหาที่ทิ้งขยะของชุมชนที่ถูกต้อง มีการคัดแยกขยะก่อนทิ้ง รวมไปถึง การจัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชน ในการแปรรูปขยะหรือการสร้าง มูลค่าจากขยะที่ต้องเพิ่มเติมด้วย
	อำเภอพุทธมณฑล - ทุกตำบลในเขตพื้นที่อำเภอพุทธมณฑล	
	อำเภอนครชัยศรี - ทุกตำบลในพื้นที่อำเภอนครชัยศรี	
	อำเภอบางเลน - ทุกตำบลในพื้นที่อำเภอบางเลน	
2) สภาวะโลกร้อน ระบบนิเวศน์ถูก ทำลาย ส่งผลให้ภูมิอากาศไม่เป็นไป ตามฤดูกาล รวมทั้งเกษตรกรเผาอ้อย และฟางข้าวในฤดูเก็บเกี่ยว ควั่นและ ฝุ่นละอองจากการเผาก่อให้เกิด ปัญหามลภาวะทางอากาศ	อำเภอสามปราน - ทุกตำบลในพื้นที่อำเภอสามปราน	- ณรงค์ให้ความรู้แก่เกษตรกร เกี่ยวกับภาวะโลกร้อน มลภาวะทาง อากาศ และปรากฏการณ์ ก๊าซเรือนกระจก รวมทั้งให้ความรู้ แปลงไบอ้อยและฟางข้าวมาเป็นปุ๋ย อินทรีย์
	อำเภอกำแพงแสน - ทุกตำบลในพื้นที่อำเภอกำแพงแสน	
	อำเภอบางเลน - ทุกตำบลในพื้นที่อำเภอบางเลน	

ปัญหา/ความต้องการ	พื้นที่ประสบปัญหา	แนวทางแก้ไขปัญหา
	อำเภอพุทธมณฑล - ทุกตำบลในเขตพื้นที่อำเภอพุทธมณฑล	- ส่งเสริมให้มีการปลูกต้นไม้ และปลูกจิตสำนึกในการปลูกต้นไม้ในที่สาธารณะ - สนับสนุนให้เกษตรกรทำเกษตรอินทรีย์ ลดการใช้สารเคมี และเปลี่ยนมาใช้วิธีการไถกลบแทน
3.3 น้ำกัดเซาะตลิ่ง		
1) น้ำกัดเซาะตลิ่ง ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาถนนพังได้ในอนาคต โดยเมื่อมีการกัดเซาะตลิ่ง จะส่งผลให้ตลิ่งถนนข้างคลองพัง ส่งผลให้ คูคลองตื้นเขิน และเกิดอุบัติเหตุง่ายขึ้น ตอนฝนตกตรงจุดที่ต่ำ น้ำจะไหลลงมา ทำให้เกิดปัญหาน้ำเซาะตลิ่ง	อำเภอเมือง - ม. 6-8 ต.วังตะกู - ต.หนองดินแดง ต. ธรรมศาลา	- เปลี่ยนทางน้ำไปลงตรงจุดที่มีท่อระบายน้ำ หรือทำกำแพงกันดิน ป้องกันน้ำไหล หรือปลูกหญ้าแฝก

จากประเด็นปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ข้างต้น จังหวัดนครปฐมได้จัดลำดับความสำคัญ ไว้ดังนี้

ตาราง 3-1-79 ลำดับความสำคัญของประเด็นปัญหาและความต้องการเชิงพื้นที่

ลำดับ	ปัญหา	พื้นที่ประสบปัญหา
1	ปัญหาด้านการแพร่ระบาดของยาเสพติด	ทุกอำเภอ
2	แหล่งน้ำคลองชลประทาน และคูคลองตื้นเขิน	ทุกอำเภอ
3	ปัญหาอุทกภัย น้ำท่วมขัง น้ำล้นตลิ่ง	ทุกอำเภอ
4	ปัญหาด้านความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน เกี่ยวกับอุบัติเหตุการจราจร	ทุกอำเภอ
5	ปัญหาด้านน้ำเสีย	ทุกอำเภอ
6	ปัญหาด้านถนนและการจราจร มีสาเหตุมาจากถนนร้าวและชำรุด เป็นหลุม เป็นบ่อ	ทุกอำเภอ
7	ขาดตลาดจำหน่ายผลผลิตด้านการเกษตร	ทุกอำเภอ
8	ต้นทุนการผลิตภาคการเกษตรสูง	ทุกอำเภอ
9	ปัญหาด้านน้ำกักเซาะตลิ่ง	อำเภอเมืองนครปฐม
10	ปัญหาด้านน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค	อำเภอเมืองนครปฐม, อำเภอนครชัยศรี, อำเภอกำแพงแสน, อำเภอดอนตูม, อำเภอสามพราน, อำเภอบางเลน

3.1.4 ผลการพัฒนาและแก้ไขปัญหาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดในช่วงที่ผ่านมา

สรุปผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีของจังหวัดนครปฐม

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

1. ผลการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

จังหวัดนครปฐม ได้รับจัดสรรงบประมาณโครงการตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 จำนวน 21 โครงการ และค่าใช้จ่ายในการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ งบประมาณรวม จำนวน 258,576,800 บาท มีผลการเบิกจ่าย ณ วันที่ 30 กันยายน 2563 ดังนี้

- 1.1 ภาพรวมใช้จ่ายแล้ว จำนวน 240,265,914 บาท คิดเป็นร้อยละ 92.92
- 1.2 ระหว่างดำเนินการ จำนวน 15,732,800 บาท คิดเป็นร้อยละ 6.08 (กั้นเงินไว้เบิกเหลือปี)
- 1.3 มีเงินเหลือจ่าย (ส่งคืนคลังฯ) จำนวน 2,578,006 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.00

ที่	โครงการ / กิจกรรม	หน่วย ดำเนินงาน	งบประมาณ	เบิกจ่าย	ระหว่าง ดำเนินงาน	หมายเหตุ
ผลผลิต : การพัฒนาด้านเกษตร			125,016,900	195,231,125	15,732,800	
1	โครงการบริหารจัดการน้ำ เพื่อยกระดับการผลิต ภาคการเกษตร		6,278,000	6,277,479		
	1) ก่อสร้างเขื่อนคอนกรีต เสริมเหล็กริมคลองพระยา (ด้านทิศเหนือ) บ้านสวนใหม่ หมู่ที่ 5 ตำบลธรรมศาลา อำเภอเมืองนครปฐม ความยาว 185 เมตร	สนง.โยธาธิการ และผังเมือง จังหวัด	6,278,000	6,277,479		ดำเนินการ แล้วเสร็จ
2	โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการขนส่งสินค้าการเกษตร		29,352,200	29,085,979		
	1) ติดตั้งไฟฟ้าแสงสว่าง ทางหลวงหมายเลข 346 ตอนควบคุม 0302 ตอนลำลูกบัว – หนองกระทู้ ระหว่าง กม.87+035 – กม.89+100 ซ้ายทาง – ขวาทาง	แขวงทางหลวง นครปฐม	5,044,000	5,044,000		ดำเนินการ แล้วเสร็จ
	2) ติดตั้งไฟฟ้าแสงสว่าง สายทางบ้านลำพญา – บางคู	แขวงทางหลวง ชนบทนครปฐม	4,800,000	4,800,000		ดำเนินการ แล้วเสร็จ

ที่	โครงการ / กิจกรรม	หน่วย ดำเนินงาน	งบประมาณ	เบิกจ่าย	ระหว่าง ดำเนินงาน	หมายเหตุ
	อำเภอเมืองนครปฐม					
	3) ซ่อมสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก บริเวณหมู่ที่ 9 เชื่อมต่อหมู่ที่ 2 เลียบคลองทิ้งน้ำสายท่าเรือ – บางพระ ตำบลทัพหลวง อำเภอเมืองนครปฐม ระยะทาง 2.787 กิโลเมตร	อำเภอเมืองนครปฐม	5,855,000	5,855,000		ดำเนินการแล้วเสร็จ
	4) ซ่อมสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก ขยายสวนฝรั่ง หมู่ที่ 5 ตำบลถนนขาด อำเภอเมืองนครปฐม ระยะทาง 0.227 กิโลเมตร	อำเภอเมืองนครปฐม	609,200	609,200		ดำเนินการแล้วเสร็จ
	(5) ก่อสร้างศูนย์รวมการจำหน่ายสินค้าทางการเกษตร หมู่ที่ 4 ตำบลหอมเกร็ด อำเภอสามปราชญ์	อำเภอสามปราชญ์	5,900,000	5,900,000		ดำเนินการแล้วเสร็จ
	(6) ก่อสร้างศูนย์รวมการจำหน่ายสินค้าทางการเกษตร หมู่ที่ 8 ตำบลบางช้าง อำเภอสามปราชญ์	อำเภอสามปราชญ์	5,880,000	5,880,000		ดำเนินการแล้วเสร็จ
	(7) ก่อสร้างขยายไหล่ทางพร้อมฝังท่อระบายน้ำ หมู่ที่ 3 ตำบลคลองจินดา อำเภอสามปราชญ์	อำเภอสามปราชญ์	1,040,105	1,040,105		ดำเนินการแล้วเสร็จ
3	โครงการยกระดับเกษตรกรมุ่งสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์	สนง.เกษตรจังหวัด	11,066,700	10,754,079		ดำเนินการแล้วเสร็จ
4	โครงการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรสู่การเป็น Smart Farmer ต้นแบบและวิทยากรแหล่งเรียนรู้วิถีเกษตร	สนง.เกษตรจังหวัด	907,800	866,250		ดำเนินการแล้วเสร็จ
5	โครงการเสริมสร้างอาชีพปศุสัตว์อย่างยั่งยืน	สนง.ปศุสัตว์จังหวัด	3,090,100	3,023,513		ดำเนินการแล้วเสร็จ
6	โครงการผลิตปศุสัตว์ปลอดโรค ผู้บริโภคปลอดภัย	สนง.ปศุสัตว์จังหวัด	2,976,100	2,884,884		ดำเนินการแล้วเสร็จ
7	โครงการพัฒนาส่งเสริมการใช้นวัตกรรมทางการเกษตร	สนง.ปศุสัตว์จังหวัด	693,000	692,645		ดำเนินการแล้วเสร็จ

ที่	โครงการ / กิจกรรม	หน่วย ดำเนินงาน	งบประมาณ	เบิกจ่าย	ระหว่าง ดำเนินงาน	หมายเหตุ
8	โครงการพัฒนาแหล่งน้ำ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพรองรับ เศรษฐกิจสังคมและคุณภาพชีวิต ที่ดี		69,923,000	54,164,492	15,732,800	
	(1) ก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่ง คสล. เลียบบนถนนลำรางตาล หมู่ที่ 3-4 ตำบลถนนขาด อำเภอเมืองนครปฐม ความยาว 700 เมตร	สนง.โยธาธิการ และผังเมือง จังหวัด	22,360,000	22,360,000		ดำเนินการ แล้วเสร็จ
	(2) ก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่ง คสล. เลียบบคลอง ร 1 ซ. เจริญบูชา หมู่ที่ 3,7 ตำบลสามควายเผือก อำเภอเมืองนครปฐม ความยาว 800 เมตร	สนง.โยธาธิการ และผังเมือง จังหวัด	25,554,371	25,554,371		ดำเนินการ แล้วเสร็จ
	(3) ก่อสร้างกำแพงกันดิน คสล. เลียบบคลองบางแก้วฝั่งขวา หมู่ที่ 3,4 ตำบลพะเนียด อำเภอนครชัยศรี ความยาว 324 เมตร	อำเภอ นครชัยศรี	1,997,000	1,997,000		ดำเนินการ แล้วเสร็จ
	(4) ขุดลอกคลองสายบ้านหนองคัน ลอก หมู่ที่ 21 – บ้านสระ หมู่ที่ 1 ตำบลสระสั้ยม อำเภอกำแพงแสน	อำเภอ กำแพงแสน	1,137,000	1,137,000		ดำเนินการ แล้วเสร็จ
	(5) ขุดลอกคลองสายบ้านดอนเตา อิฐ หมู่ที่ 8 – บ้านเสื่ออีด่าง หมู่ที่ 6 ตำบลสระสั้ยม อำเภอกำแพงแสน	อำเภอ กำแพงแสน	298,000	298,000		ดำเนินการ แล้วเสร็จ
	(6) ก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่ง คอนกรีตเสริมเหล็กบริเวณริมคลอง มหาสวัสดิ์ - คลองทวีวัฒนา หมู่ที่ 5 ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล	อำเภอ พุทธมณฑล	12,555,000		12,555,000	ระหว่าง เบิกจ่าย งบประมาณ
	(7) ก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่ง คอนกรีตเสริมเหล็กพร้อมปรับปรุง ภูมิทัศน์แม่น้ำท่าจีน และริมคลองไผ่จระเข้ อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ยาว 55.00 เมตร	สนง.โยธาธิการ และผังเมือง จังหวัด	5,996,000		5,996,000	ระหว่าง เบิกจ่าย งบประมาณ

ที่	โครงการ / กิจกรรม	หน่วย ดำเนินงาน	งบประมาณ	เบิกจ่าย	ระหว่าง ดำเนินงาน	หมายเหตุ
9	โครงการสร้างมูลค่าเพิ่ม แก่ผลผลิตสัตว์น้ำ/สินค้าประมง จังหวัดนครปฐม	สนง.ประมง จังหวัด	730,000	729,649		ดำเนินการ แล้วเสร็จ
ผลผลิต : การพัฒนาด้านอุตสาหกรรม การค้าและการลงทุน			3,354,800	3,277,235		
10	โครงการพัฒนาอาหารปลอดภัย นครปฐม	สนง.สาธารณสุข จังหวัด	1,687,700	1,648,720		ดำเนินการ แล้วเสร็จ
11	โครงการพัฒนาศักยภาพ และเชื่อมโยงเครือข่าย ผู้ประกอบการ SMEs	สนง.พาณิชย์ จังหวัด	330,600	330,111		ดำเนินการ แล้วเสร็จ
12	โครงการพัฒนาและขยายช่องทาง การค้า การตลาดเชิงรุก	สนง.พาณิชย์ จังหวัด	1,336,500	1,298,404		ดำเนินการ แล้วเสร็จ
ผลผลิต : การพัฒนาด้านการท่องเที่ยว และบริการ			24,032,700	42,562,525		
13	โครงการพัฒนาโครงสร้าง และปัจจัยพื้นฐาน ที่เอื้อต่อการท่องเที่ยว		18,589,000	18,589,000		
	(1) ซ่อมสร้างถนนลาดยาง แอสฟัลติกคอนกรีต บ้านคลองใหม่ - คลองจินดา ตำบลคลองจินดา อำเภอสามปราชญ์ ระยะทาง 1.800 กิโลเมตร	แขวงทางหลวง ชนบทนครปฐม	9,630,000	9,630,000		ดำเนินการ แล้วเสร็จ
	(2) ซ่อมสร้างถนนลาดยาง แอสฟัลติกคอนกรีตทางวัดสำโรง บ้านสำโรง หมู่ที่ 5 ตำบลสัมปทวน อำเภอนครชัยศรี ระยะทาง 2.300 กิโลเมตร	แขวงทางหลวง ชนบทนครปฐม	8,959,000	8,959,000		ดำเนินการ แล้วเสร็จ
14	โครงการยกระดับการท่องเที่ยว ให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ศาสนา และวัฒนธรรม	สนง.วัฒนธรรม จังหวัด	1,393,700	1,335,050		ดำเนินการ แล้วเสร็จ
15	โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว กิจกรรมและสินค้า ด้านการท่องเที่ยว	สนง.ท่องเที่ยว และกีฬาจังหวัด	3,540,000	3,540,000		ดำเนินการ แล้วเสร็จ

ที่	โครงการ / กิจกรรม	หน่วย ดำเนินงาน	งบประมาณ	เบิกจ่าย	ระหว่าง ดำเนินงาน	หมายเหตุ
16	โครงการพัฒนาศักยภาพการตลาด และประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว เชิงรุก	สนง. ประชาสัมพันธ์ จังหวัด	510,000	509,475		ดำเนินการ แล้วเสร็จ
ผลผลิต : การรักษาความมั่นคงและความ สงบ			2,239,000	2,151,733		
17	โครงการรณรงค์ป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติด ในสถานศึกษา สถานประกอบการ และชุมชนจังหวัดนครปฐม (TO BE NUMBER ONE)	สนง. สาธารณสุข จังหวัด	856,600	814,600		ดำเนินการ แล้วเสร็จ
18	โครงการการพัฒนา เพื่อเสริมความมั่นคงภายใน ระดับจังหวัด	ที่ทำการ ปกครองจังหวัด	1,382,400	1,337,133		ดำเนินการ แล้วเสร็จ
ผลผลิต : การพัฒนาด้านสังคม			103,933,400	195,874,564		
19	โครงการปรับปรุงเส้นทาง เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต ของประชาชน		80,289,500	79,225,000		
	(1) ซ่อมสร้างถนนคอนกรีต เสริมเหล็ก ขยายร่วมมิตรพัฒนา หมู่ที่ 11, 9, 10 ตำบลคลองนกกระทุง อำเภอบางเลน ระยะทาง 1.000 กิโลเมตร	แขวงทางหลวง ชนบทนครปฐม	6,048,000	6,048,000		ดำเนินการ แล้วเสร็จ
	(2) ซ่อมสร้างถนนคอนกรีต เสริมเหล็ก สาย หมู่ที่ 7 ตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน ระยะทาง 0.950 กิโลเมตร	แขวงทางหลวง ชนบทนครปฐม	5,920,000	5,920,000		ดำเนินการ แล้วเสร็จ
	(3) เสริมผิวถนนลาดยาง แอสฟัลติกคอนกรีต สายบ้านแปดโรง – บ้านทุ่งรี ตำบลทับหลวง อำเภอมืองนครปฐม ระยะทาง 2.000 กิโลเมตร	แขวงทางหลวง ชนบทนครปฐม	6,575,000	6,575,000		ดำเนินการ แล้วเสร็จ
	(4) ซ่อมสร้างถนนลาดยาง	แขวงทางหลวง	9,830,000	9,830,000		ดำเนินการ

ที่	โครงการ / กิจกรรม	หน่วย ดำเนินงาน	งบประมาณ	เบิกจ่าย	ระหว่าง ดำเนินงาน	หมายเหตุ
	แอสฟัลติกคอนกรีต สาย บ้านศาลาแดง – บ้านทุ่งน้อย ตำบลแหลมบัว อำเภอนครชัยศรี ระยะทาง 2.500 กิโลเมตร	ชนบทนครปฐม				แล้วเสร็จ
	(5) ซ่อมสร้างถนนลาดยาง แอสฟัลติกคอนกรีต สาย ท่าเรือ – ท่าเกวียน ตำบลจั่วราย อำเภอนครชัยศรี ระยะทาง 2.295 กิโลเมตร	แขวงทางหลวง ชนบทนครปฐม	8,957,000	8,957,000		ดำเนินการ แล้วเสร็จ
	(6) ซ่อมสร้างถนนลาดยาง แอสฟัลติกคอนกรีต สาย บ้านลาดปลาเค้า หมู่ที่ 9 – บ้านศรีษะคุ้ หมู่ที่ 6 ตำบลบางแพ อำเภอมืองนครปฐม ระยะทาง 1.790 กิโลเมตร	แขวงทางหลวง ชนบทนครปฐม	6,870,000	6,870,000		ดำเนินการ แล้วเสร็จ
	(7) ซ่อมสร้างถนนลาดยาง แอสฟัลติกคอนกรีต สาย บ้านทองคำดี หมู่ที่ 5 ตำบลกำแพงแสน อำเภอกำแพงแสน ระยะทาง 0.500 กิโลเมตร	แขวงทางหลวง ชนบทนครปฐม	1,720,000	1,720,000		ดำเนินการ แล้วเสร็จ
	(8) ซ่อมสร้างถนนลาดยาง แอสฟัลติกคอนกรีต สายบ้านทั้งทอง หมู่ที่ 12 – หมู่ที่ 13 ตำบลคลองจินดา อำเภอสามพราน ระยะทาง 1.650 กิโลเมตร	แขวงทางหลวง ชนบทนครปฐม	6,718,000	6,718,000		ดำเนินการ แล้วเสร็จ
	(9) ซ่อมสร้างถนนลาดยาง แอสฟัลติกคอนกรีต (โดยวิธี Pavement In - Place Recycling) สายบ้านทุ่งน้อย - บ้านลำท่าโพธิ์ ตำบลทุ่งน้อย อำเภอนครชัยศรี	แขวงทางหลวง ชนบทนครปฐม	4,690,000	4,659,000		ดำเนินการ แล้วเสร็จ
	(10) ติดตั้งไฟฟ้าแสงสว่าง	แขวงทางหลวง	2,318,000	2,315,000		ดำเนินการ

ที่	โครงการ / กิจกรรม	หน่วย ดำเนินงาน	งบประมาณ	เบิกจ่าย	ระหว่าง ดำเนินงาน	หมายเหตุ
	บริเวณเข้าสู่ทางแยกหลัก สายบ้านแปดโรง - บ้านทุ่งรี ตำบลทัพหลวง อำเภอเมืองนครปฐม	ชนบทนครปฐม				แล้วเสร็จ
	(11) วางท่อระบายน้ำ คสล. ขนาด 1.2 เมตร ยาว 510 เมตร ริมถนนถวิธราษฎร์บูรณะ หมู่ที่ 8 ตำบลบ่อพลับ อำเภอเมืองนครปฐม	อำเภอ เมืองนครปฐม	6,700,000	6,678,000		ดำเนินการ แล้วเสร็จ
	(12) ซ่อมสร้างถนนแอสฟัลติก คอนกรีต สายประตูน้ำรางชะโด หมู่ที่ 1 ตำบลบางแซม อำเภอเมืองนครปฐม ช่วงที่ 1 ระยะทาง 0.748 กิโลเมตร ช่วงที่ 2 ระยะทาง 1.050 กิโลเมตร	อำเภอ เมืองนครปฐม	3,010,000	3,010,000		ดำเนินการ แล้วเสร็จ
	(13) ปรับปรุงผิวจราจร แอสฟัลติกคอนกรีต พร้อมขยายพื้นที่ทาง คสล. บริเวณสะพานข้ามคลองกลาง - แยกข้างโรงเรียน หมู่ที่ 1 เชื่อมต่อกับหมู่ที่ 6 , หมู่ที่ 7 ตำบลดอนยายหอม อำเภอเมืองนครปฐม ระยะทาง 1.280 กิโลเมตร	อำเภอ เมืองนครปฐม	2,200,000	2,200,000		ดำเนินการ แล้วเสร็จ
	(14) ซ่อมสร้างถนนคอนกรีต เสริมเหล็ก สายกลางหมู่บ้าน หมู่ที่ 9 ตำบลบางปลา อำเภอบางเลน	อำเภอบางเลน	2,950,000	2,950,000		ดำเนินการ แล้วเสร็จ
	(15) ปรับปรุงซ่อมแซมถนน คอนกรีตเสริมเหล็กสายกลาง หมู่ที่ 12 ตำบลบางปลา อำเภอบางเลน ผิวจราจร กว้าง 4.00 เมตร หนา 0.15 เมตร ระยะทาง 725 เมตร	อำเภอบางเลน	1,335,000	1,335,000		ดำเนินการ แล้วเสร็จ

ที่	โครงการ / กิจกรรม	หน่วย ดำเนินงาน	งบประมาณ	เบิกจ่าย	ระหว่าง ดำเนินงาน	หมายเหตุ
	พื้นที่รวม 2,900 ตารางเมตร					
	(16) ปรับปรุงถนนลาดยาง แอสฟัลต์ติกคอนกรีต สายเลียบคลองราชสีห์ หมู่ที่ 3 ตำบลไผ่หูช้าง อำเภอบางเลน	อำเภอบางเลน	990,000	990,000		ดำเนินการ แล้วเสร็จ
	(17) ก่อสร้างถนน แอสฟัลต์ติกคอนกรีต บริเวณเลียบ คลองชลประทาน (ทางหลวงจังหวัดหมายเลข 3233) หมู่ที่ 4 ตำบลวัดละมุด อำเภอนครชัยศรี	อำเภอ นครชัยศรี	2,450,000	2,450,000		ดำเนินการ แล้วเสร็จ
20	โครงการแก้ไขปัญหาการขาด แคลนน้ำ เพื่อการอุปโภคบริโภค		14,479,400	14,265,118		
	(1) ก่อสร้างระบบประปาหมู่บ้าน แบบบาดาลขนาดกลาง หมู่ที่ 6 ตำบลบ้านยาง อำเภอนครปฐม	อำเภอ เมืองนครปฐม	679,500	679,500		ดำเนินการ แล้วเสร็จ
	(2) ก่อสร้างระบบประปาหมู่บ้าน แบบบาดาลขนาดใหญ่ บ้านดอนเฝ้า หมู่ที่ 4 ตำบลห้วยหมอนทอง อำเภอกำแพงแสน	อำเภอ กำแพงแสน	1,740,000	1,740,000		ดำเนินการ แล้วเสร็จ
	(3) ก่อสร้างระบบประปาหมู่บ้าน แบบบาดาลขนาดใหญ่ บ้านหนองโสน หมู่ที่ 6 ตำบลห้วยหมอนทอง อำเภอกำแพงแสน	อำเภอ กำแพงแสน	1,650,000	1,650,000		ดำเนินการ แล้วเสร็จ
	(4) ก่อสร้างระบบประปาหมู่บ้าน แบบบาดาลขนาดใหญ่ บ้านบัวแดง หมู่ที่ 7 ตำบลห้วยหมอนทอง อำเภอกำแพงแสน	อำเภอ กำแพงแสน	1,869,000	1,869,000		ดำเนินการ แล้วเสร็จ
	(5) ก่อสร้างระบบประปาหมู่บ้าน แบบบาดาลขนาดใหญ่	อำเภอ กำแพงแสน	1,879,800	1,867,000		ดำเนินการ แล้วเสร็จ

ที่	โครงการ / กิจกรรม	หน่วย ดำเนินงาน	งบประมาณ	เบิกจ่าย	ระหว่าง ดำเนินงาน	หมายเหตุ
	บ้านหนองโพธิ์ หมู่ที่ 8 ตำบลห้วยหมอนทอง อำเภอกำแพงแสน					
	(6) ก่อสร้างระบบประปาหมู่บ้าน แบบบาดาลขนาดใหญ่ บ้านหนองพง หมู่ที่ 11 ตำบลห้วยหมอนทอง อำเภอกำแพงแสน	อำเภอ กำแพงแสน	1,560,000	1,560,000		ดำเนินการ แล้วเสร็จ
	(7) ปรับปรุงซ่อมแซมระบบประปา หมู่บ้าน บ้านไผ่หลวง หมู่ที่ 7 ตำบลหินมูล อำเภอบางเลน	อำเภอบางเลน	1,690,000	1,690,000		ดำเนินการ แล้วเสร็จ
	(8) วางท่อเมนประปาและขยายเขต ประปาหมู่บ้าน หมู่ที่ 4 บ้านคลองพิศมัย ตำบลบางไทรป่า อำเภอบางเลน	อำเภอบางเลน	397,000	397,000		ดำเนินการ แล้วเสร็จ
	(9) ก่อสร้างระบบประปาบาดาล ขนาดใหญ่ หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านหลวง อำเภอดอนตูม	อำเภอดอนตูม	1,439,809	1,439,809		ดำเนินการ แล้วเสร็จ
	(10) ก่อสร้างระบบประปาบาดาล ขนาดใหญ่ หมู่ที่ 5 ตำบลบ้านหลวง อำเภอดอนตูม	อำเภอดอนตูม	1,372,809	1,372,809		ดำเนินการ แล้วเสร็จ
21	โครงการเพิ่มพื้นที่สีเขียวอย่าง ยั่งยืน จังหวัดนครปฐม	สนง.ทสจ.	164,500	164,265		ดำเนินการ แล้วเสร็จ
	ค่าใช้จ่ายในการบริหารงานจังหวัด แบบบูรณาการ	สำนักงาน จังหวัด	9,000,000	8,730,063		ดำเนินการ แล้วเสร็จ
	รวมทั้งสิ้น		258,576,800	240,265,909	15,732,800	

2. ผลการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

ประเด็นยุทธศาสตร์จังหวัดที่ 1 : พัฒนาการจัดการห่วงโซ่คุณค่าสินค้าเกษตร อาหารปลอดภัย และส่งเสริมเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ รวมถึงการพัฒนาสินค้าและบริการโดยใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี และความคิดเชิงสร้างสรรค์

1) ส่งเสริมให้เกษตรกรเข้าสู่มาตรฐานเกษตรปลอดภัย (GAP) และพัฒนาสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ ให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในการปรับเปลี่ยนกิจกรรมการเกษตรแบบเคมีมาเป็นแบบเกษตรปลอดภัย สู่เกษตรอินทรีย์ และให้มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรเพิ่มไว้สำหรับการถ่ายทอด การป้องกันกำจัดศัตรูโดยวิธีผสมผสาน และมีสถานที่ตัดแต่งผลผลิตที่ได้มาตรฐาน เพื่อยกระดับเกษตรกร มุ่งสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์

2) ส่งเสริมการสร้างรายได้ที่ยั่งยืนให้แก่เกษตรกร และเพื่อพัฒนาศักยภาพทั้งทางด้านการผลิต การแปรรูป และการตลาด รวมทั้งปลูกฝังทัศนคติที่ดีให้แก่เกษตรกรสู่การเป็น Smart Farmer ต้นแบบ ตลอดจนสามารถเป็นวิทยากรแหล่งเรียนรู้วิถีเกษตรที่ถ่ายทอดนวัตกรรมและเทคโนโลยีของแหล่งเรียนรู้วิถี เกษตร ให้กับเกษตรกรรายอื่นๆและบุคคลที่สนใจได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

3) การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การสร้างมูลค่าภาคการเกษตร และเสริมสร้างความเข้มแข็ง ให้แก่เกษตรกรอย่างเป็นระบบการเลี้ยงโคเนื้อ โคนม กระบือ แพะ และแกะ ที่มีการผลิตตั้งแต่ต้นน้ำ กลาง น้ำ และปลายน้ำ คือการแปรรูปผลิตภัณฑ์ สามารถสร้างรายได้ให้แก่ครอบครัวเป็นการช่วยส่งเสริมเศรษฐกิจ ของชุมชนเกิดเป็นหลักประกันของครอบครัว ทำให้เกิดการพึ่งพาตนเอง และเกิดความมั่นคงในอาชีพปศุสัตว์

4) การพัฒนาและต่อยอดอาหารสัตว์เกษตรกรโดยใช้ Total Mixed Ratio (TMR) ให้กลุ่ม เกษตรกร ผู้เลี้ยงโคนมหันมาพึ่งพาตนเองโดยการผลิตอาหารสัตว์ใช้เอง โดยลดต้นทุนอาหารสำเร็จรูป (อาหาร ข้น) ให้น้อยที่สุด โดยใช้วัสดุอุปกรณ์ เครื่องจักรกล เช่น เครื่องผสมอาหารสัตว์ Total Mixed Ratio (TMR) และเครื่องตัดหญ้าแบบดัดแปลงใช้ผลิตอาหารอย่างต่อเนื่อง และมีความสุขในการผลิตน้ำนมดิบได้ มาตรฐานและมีคุณภาพปลอดภัย

5) ส่งเสริมให้มีการตรวจรับรองพืชผัก ผลไม้ ที่ส่งเข้าไปยังโรงพยาบาลเพื่อประกอบปรุงให้กับ ผู้ป่วย การพัฒนาผู้ประกอบการร้านอาหาร และแหล่งล่อให้มีมาตรฐานตามเกณฑ์ของกรมอนามัยและตรวจ สารปนเปื้อนในอาหารที่เป็นวัตถุดิบ การพัฒนาผู้ประกอบการโต๊ะจีนในจังหวัด เพื่อให้อาหารที่ประชาชน รับประทาน มีความปลอดภัย โดยการตรวจปริมาณสารเคมีตกค้างทางการเกษตรในผักผลไม้ ทั้งใน โรงพยาบาล ตลาดสด การยกระดับรับรองมาตรฐานอาหารสะอาด รสชาติอร่อย (Clean Food Good Taste : CFGT) ของกรมอนามัย การพัฒนาผู้ประกอบการโต๊ะจีนให้เข้าสู่มาตรฐาน เพื่อเป็นการป้องกันมิให้ อาหารที่จำหน่ายมีความปลอดภัยปราศจากการปนเปื้อน และสะอาด ถูกสุขลักษณะ

6) เสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันด้านการค้า การลงทุน ธุรกิจการท่องเที่ยว สินค้าเกษตร เกษตรแปรรูป อุตสาหกรรมและหัตถกรรมของผู้ประกอบการจังหวัดนครปฐม ให้เข้มแข็งสามารถแข่งขันได้ ในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) และสามารถให้ผู้ประกอบการธุรกิจเกิดการรวมกลุ่มทางการค้า และ

แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจซึ่งกันและกันในพื้นที่ สร้างโอกาสขยายช่องทางการตลาดตลอดจนการ เป็นพันธมิตรทางการค้าระหว่างภูมิภาค

7) ส่งเสริมพัฒนาและยกระดับมาตรฐานเกษตรอินทรีย์สู่มาตรฐานสากล ขยายตลาดเกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัย ทั้งในประเทศและต่างประเทศเพิ่มช่องทางการตลาดและทางเลือกให้แก่ผู้บริโภค ซึ่งมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น รวมทั้ง สร้างแรงจูงใจในการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ เกษตรปลอดภัย ที่มีคุณภาพ ยกระดับราคา และมีตลาดรองรับผลผลิต สร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรเพิ่มมากขึ้น

ประเด็นยุทธศาสตร์จังหวัดที่ 2 : ยกระดับการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ศาสนา และวัฒนธรรม ให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานในทุกด้าน

1) ส่งเสริมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของจังหวัดนครปฐม โดยพัฒนาเป็นสินค้าและบริการเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ และเป็นจุดขายด้านการท่องเที่ยวของจังหวัด ให้เกิดการจัดการที่ดีมีนำความรู้ไปพัฒนาและยกระดับแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่น ชุมชน ตำบล อำเภอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการยกระดับแหล่งท่องเที่ยวจำเป็นต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

2) ส่งเสริมศักยภาพในด้านการท่องเที่ยว ทั้งด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม วิถีชีวิต และนันทนาการมากมาย อีกทั้งยังมีสถานที่ท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจ มีอาหารและผลไม้ที่ขึ้นชื่อในระดับต้นๆ ของประเทศ โดยจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวสำหรับดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ชุมชนท่องเที่ยว มีรายได้เพิ่มขึ้น

3) ส่งเสริมการท่องเที่ยวให้มีศักยภาพเพิ่มมากขึ้น สามารถดึงดูดให้นักท่องเที่ยวสนใจเดินทางเพื่อเข้าสู่สถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ยังมีเส้นทางคมนาคมที่ดีนักท่องเที่ยวก็นั่งรถด้วยความสะดวกปลอดภัย และประทับใจในการเดินทางมายังสถานที่ท่องเที่ยว

4) การส่งเสริมการตลาดและประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงรุก จะทำให้นักท่องเที่ยวได้รู้จักจังหวัดนครปฐมเพิ่มมากยิ่งขึ้นในวงกว้าง โดยพัฒนารูปแบบสื่อการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการ ด้านการท่องเที่ยวในรูปแบบต่างๆ เป็นการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และสร้างการรับรู้ให้เกิดการเดินทางมาท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น

ประเด็นยุทธศาสตร์จังหวัดที่ 3 : พัฒนาคุณภาพชีวิตและความมั่นคงทางสังคมลดความเหลื่อมล้ำ และส่งเสริมสังคมแห่งความรู้ และสามารถบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

1) ดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสียดินในสถานศึกษา สถานประกอบการ และชุมชน ในจังหวัดนครปฐม โดยรณรงค์เพื่อสร้างกระแสการเป็นหนึ่งโดยไม่พึ่งยาเสพติดของสมาชิกเยาวชน และประชาชนทุกกลุ่มวัย ใช้ในการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสียดินในพื้นที่ของตนเอง โดยอาศัยความร่วมมือและรวมพลังจากภาครัฐและเอกชน

2) เสริมมาตรการเพื่อเตรียมรองรับสถานการณ์ความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงภายในที่ต้องให้ความสำคัญและต้องเผชิญ เพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยต่อประชาชนและความมั่นคงของรัฐ ลดระดับความรุนแรง

ของปัญหาเสพติดในพื้นที่และจัดระเบียบสังคมรอบสถาบันการศึกษา การมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเสพติดอย่างจริงจังและต่อเนื่อง การจัดระเบียบสถานประกอบการ/สถานบันเทิง ร้านเกม ร้านอินเทอร์เน็ต ร้ายขายยา และแหล่งมั่วสุมต่างๆ อยู่ให้กฎระเบียบ ข้อบังคับตามกฎหมาย

3) พัฒนาและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานเส้นทางสำหรับการเดินทางสัญจรของประชาชนในจังหวัด ที่ได้รับความเสียหายจากอายุการใช้งาน ส่งผลให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นช่วยลดอุบัติเหตุและความสูญเสียจากอุบัติเหตุจราจรให้น้อยลง เป็นการเพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย ลดความเสียหายจากการขนส่งพืชผลทางการเกษตร

4) พัฒนาระบบประปาหมู่บ้านแบบบาดาล เพื่อให้ประชาชนได้ใช้น้ำอุปโภคบริโภคที่มีคุณภาพ และปรับปรุงเพิ่มศักยภาพลาลองให้สามารถส่งน้ำให้กับพื้นที่การเกษตรได้อย่างเพียงพอ

5) เสริมศักยภาพการป้องกันตลิ่งทรุดพังจากกระแสน้ำและจากภัยธรรมชาติ รวมทั้ง เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาระยะยาวให้มีความปลอดภัยอย่างมีมาตรฐาน โดยก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งคอนกรีตเสริมเหล็ก พร้อมปรับปรุงภูมิทัศน์เพื่อให้พื้นที่ริมน้ำมีความเป็นระเบียบสวยงาม

3. สรุปปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานที่ผ่านมา/แนวทางแก้ไข

ปัญหาและอุปสรรค

1) หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการขาดความพร้อมในการดำเนินโครงการ/กิจกรรม เช่น การเตรียมพื้นที่ก่อสร้าง /การตรวจสอบแบบรูปารายการก่อสร้างไม่ถูกต้อง มีการขอโอนเปลี่ยนแปลงรายการงบประมาณรายจ่ายฯ จากส่วนกลางซึ่งต้องใช้เวลาในการอนุมัติ หรือขาดการกำหนดหัววงระยะเวลาจัดงาน กิจกรรมจัดฝึกอบรมที่แน่นอน ส่งผลทำให้การดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้ เกิดความล่าช้า ส่งผลต่อการเบิกจ่ายงบประมาณไม่ได้ ตามเป้าหมายที่กำหนด

2) การบริหารงบประมาณจังหวัดมีข้อจำกัดด้วยระเบียบ/กฎหมาย และระดับนโยบาย ซึ่งมีขั้นตอนมากก่อให้เกิดความไม่คล่องตัวในการปฏิบัติงาน ทำให้บางครั้งอาจเกิดความล่าช้าได้

3) กรณีงบรายจ่ายดำเนินงาน ส่วนราชการที่รับผิดชอบโครงการ/กิจกรรมได้กำหนดหัววงระยะเวลาดำเนินไว้แล้ว แต่เกิดมีความจำเป็น/ประสบปัญหาในด้านต่างๆ เช่น กำหนดวันจัดงานประกวดกล้วยไม้ไม่ได้ออก ไม่ประดับไว้แล้ว ปรากฏว่าคณะกรรมการตัดสินการประกวดติดงานประกวดที่อื่นจำเป็นต้องเลื่อนวันจัดงานออกไป และกรณีกำหนดจัดงานแสดงสินค้าและสัมมนาผู้ประกอบการในต่างจังหวัดโดยเป็นการร่วมจัดกิจกรรมระหว่างหน่วยงานของ 2 จังหวัด ซึ่งจังหวัดอื่นที่เป็นเจ้าภาพในการจัดงานได้แจ้งยกเลิกการจัดงานทำให้ต้องประสานหาจังหวัดอื่นเพื่อจัดงานใหม่

4) กรณีงบลงทุน โดยเฉพาะโครงการก่อสร้างที่มีวงเงินงบประมาณสูง มีระยะสัญญาก่อสร้างข้ามปีงบประมาณ ทำให้ต้องทำการกันเงินไว้เบิกเหลื่อมปี ประกอบกับผู้รับจ้างปฏิบัติงานและเบิกจ่ายเงินไม่สอดคล้องตามงวดงานสัญญาจ้าง ส่งผลทำให้เป้าหมายการเร่งรัดเบิกจ่ายงบประมาณต่ำ

5) พื้นที่ดำเนินโครงการ/กิจกรรมบางแห่งที่ได้มีการขออนุมัติ/อนุญาตซึ่งไว้ก่อนแล้ว แต่เมื่อได้รับจัดสรรงบประมาณและจะดำเนินกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างปรากฏว่าได้พ้นระยะเวลาที่กำหนดอนุมัติ/อนุญาต ให้ใช้พื้นที่ไปแล้ว ทำให้ต้องเสนอเรื่องขออนุมัติ/อนุญาตใช้พื้นที่ใหม่ เช่น พื้นที่ในเขตชลประทาน ฯลฯ

แนวทางแก้ไข

เพื่อให้การดำเนินการโครงการตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 บรรลุเป้าหมายการใช้จ่ายเงินภาครัฐ จังหวัดได้มีแนวทางในการดำเนินการ ดังนี้

1) จังหวัดจัดให้มีการประชุมเตรียมความพร้อมโครงการและแนวทางในการดำเนินโครงการ แจ้งให้หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการ/กิจกรรมดำเนินการตรวจสอบรายละเอียดที่เกี่ยวข้องก่อนเสนอขออนุมัติโครงการต่อผู้ว่าราชการจังหวัด รวมทั้งให้คำปรึกษาแนะนำแก่หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการก่อนเริ่มดำเนินการ

2) จังหวัดแจ้งหน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการให้รายงานผลการดำเนินงานให้จังหวัดทราบเป็นประจำทุกสัปดาห์ สรุปผลประจำทุกเดือน และจัดประชุมติดตามและเร่งรัดติดตามการดำเนินโครงการเป็นประจำทุกเดือน รวมทั้งรายงานผลการดำเนินงานให้ที่ประชุมกรรมการจังหวัดทราบเป็นประจำทุกเดือน และให้มีคณะทำงาน ระดับจังหวัดทำหน้าที่ตรวจติดตามการดำเนินโครงการในพื้นที่ เพื่อให้การดำเนินโครงการให้เป็นไป ตามแผนปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณตามมาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณประจำปี พ.ศ. 2562 และทราบถึงผลสำเร็จจากการดำเนินโครงการสำหรับใช้เป็นแนวทางในการสนับสนุนงบประมาณในปีถัดไป

3) จังหวัดนครปฐม ได้มอบหมายให้สำนักงานคลังจังหวัดนครปฐมพัฒนาโปรแกรมประยุกต์ (Application) ระบบติดตามการเบิกจ่ายงบประมาณของจังหวัดนครปฐม เพื่อติดตามการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ ซึ่งสามารถรายงานผลการดำเนินงานในการก่อหนี้ผูกพันและการเบิกจ่ายของทุกส่วนราชการให้ได้เป็นปัจจุบัน โดยการรายงานผลผ่านทางโทรศัพท์มือถือสมาร์ทโฟน (Smart Phone) และเครื่องคอมพิวเตอร์ (PC)

*****

**สรุปผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีของจังหวัดนครปฐม
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563**

1. ผลการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

จังหวัดนครปฐม ได้รับจัดสรรงบประมาณโครงการตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 จำนวน 10 โครงการ และค่าใช้จ่ายในการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ งบประมาณรวม จำนวน 258,576,800 บาท งบประมาณที่ถูกนำไปจัดทำพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 จำนวน 27,392,900 บาท จึงมีงบประมาณคงเหลือ จำนวน 232,118,300 บาท และ ผลการใช้จ่าย ณ วันที่ 30 สิงหาคม 2563 ดังนี้

- 1.1 ภาพรวมใช้จ่ายแล้ว จำนวน 203,020,700 บาท คิดเป็นร้อยละ 87.46
- 1.2 งบรายจ่ายลงทุนใช้จ่ายแล้ว จำนวน 195,570,397 บาท คิดเป็นร้อยละ 95.73
- 1.3 งบรายจ่ายประจำใช้จ่ายแล้ว จำนวน 6,938,200 บาท คิดเป็นร้อยละ 24.93
- 1.4 มีเงินเหลือจ่าย จำนวน 8,311,163 บาท คิดเป็นร้อยละ 3.58
- 1.5 ระหว่างดำเนินการ จำนวน 23,585,800 บาท คิดเป็นร้อยละ 10.16

ที่	โครงการ / กิจกรรม	หน่วย ดำเนินงาน	งบประมาณ	ใช้จ่าย (PO+เบิกจ่าย)	ระหว่าง ดำเนินการ	เหลือจ่าย
ผลผลิต : โครงการพัฒนาและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อยกระดับการเกษตรสู่มาตรฐานสากล						
1	โครงการยกระดับเกษตรกร มุ่งสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์	สนง.เกษตร จังหวัด	509,100	278,094	77,000	154,006
ผลผลิต : โครงการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม						
2	โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยว เพื่อรองรับการขยายตัว ด้านการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน	สนง.การ ท่องเที่ยวและ กีฬาจังหวัด	12,100,000	1,038,959	9,000,000	2,061,041
	2.1 กิจกรรมจ้างเหมาเพิ่ม ประสิทธิภาพแหล่งท่องเที่ยว ผ่านเทคโนโลยีเสมือนจริง (Augmented Reality)		6,000,000		6,000,000	
	2.2 กิจกรรมส่งเสริมการ ท่องเที่ยวจังหวัดนครปฐม ผลิตสื่อวีดิทัศน์ ความยาวไม่น้อยกว่า 3 นาที จำนวนไม่น้อยกว่า 10 ตอน และเผยแพร่สื่อวีดิทัศน์		1,000,000		1,000,000	

ที่	โครงการ / กิจกรรม	หน่วย ดำเนินงาน	งบประมาณ	ใช้จ่าย (PO+เบิกจ่าย)	ระหว่าง ดำเนินการ	เหลือจ่าย
	ผ่านช่องทางการประชาสัมพันธ์					
	2.3 จ้างเหมาจัดการส่งเสริม การท่องเที่ยววิถีไทย การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว กลุ่มชาติพันธุ์		2,000,000		2,000,000	
	2.4 จ้างเหมาจัดงานส่งเสริม การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ จังหวัดนครปฐม “การแสดง แสง สี เสียงย้อนอดีตสะพานเสาว ภา อำเภอนครชัยศรี”		2,000,000			2,000,000
	2.5 จ้างเหมาจัดงานพัฒนา ศักยภาพชุมชนเพื่อส่งเสริม การท่องเที่ยวเกาะลัดอีแค้น สู่ยุค 4.0		500,000	500,000		
	2.6 จ้างเหมาจัดงานผลิต สื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว จังหวัดนครปฐมในรูปแบบ คู่มือแนะนำการท่องเที่ยว สามภาษา (ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน)		600,000	538,959		61,041
ผลผลิต : โครงการการบริหารจัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม						
3	โครงการพัฒนาแหล่งน้ำ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ในการบริหารจัดการน้ำ	สนง.โยธาธิการ และผังเมือง จังหวัด	133,954,000	132,397,300	106,755,985	56,723
	(1) ก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่ง เลียบคลองเจดีย์บูชา ถนนเทศบาล 1 (ทางหลวงชนบท นฐ 1023) ตำบลธรรมศาลา อำเภอเมือง นครปฐม จังหวัดนครปฐม พร้อมทางเท้า ความยาว 420.00 เมตร		13,000,000	12,988,000	11,039,800	12,000
	(2) ก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่ง คสล. ริมแม่น้ำบริเวณโรงเรียน วัดหอมเกร็ด (ไพศาลประชานุกุล)		13,200,000	11,900,000	10,115,000	

ที่	โครงการ / กิจกรรม	หน่วย ดำเนินงาน	งบประมาณ	ใช้จ่าย (PO+เบิกจ่าย)	ระหว่าง ดำเนินการ	เหลือจ่าย
	หมู่ที่ 4 ตำบลหอมเกร็ด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ความยาว 120.00 เมตร					
	(3) ก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่ง คสล. ริมคลองธรรมศาลา บ้านธรรมศาลา หมู่ที่ 1,2 ตำบลธรรมศาลา อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม ความยาว 565.00 เมตร		17,920,000	17,900,000	9,433,300	
	(4) ก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่ง คสล. เลียบคลอง ร 1 ซ.เจดีย์ บูชา หมู่ที่ 4 ตำบลสามควายเผือก อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม ความยาว 810.00 เมตร		25,600,000	25,562,389	21,728,031	37,611
	(5) ก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่ง คสล. เลียบคลอง หมู่ที่ 5 ตำบลคลองจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ความยาว 510.00 เมตร		17,664,000	17,588,000	14,949,800	
	(6) ก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่ง คสล. พร้อมปรับปรุงภูมิทัศน์ บริเวณหน้าวัดรางกำหยาด ตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ความยาว 230.00 เมตร		14,950,000	14,880,000	12,648,000	
	(7) ก่อสร้างเขื่อนเลียบคลอง ชัยพฤกษ์ หมู่ที่ 3 ตำบลห้วยจรเข้ม อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม ความยาว 500.00 เมตร		16,500,000	16,488,888	14,015,555	7,112

ที่	โครงการ / กิจกรรม	หน่วย ดำเนินงาน	งบประมาณ	ใช้จ่าย (PO+เบิกจ่าย)	ระหว่าง ดำเนินการ	เหลือจ่าย
	(8) ก่อสร้างเขื่อน โรงเรียนวัดวังน้ำเขียว พร้อมปรับปรุงภูมิทัศน์ หมู่ที่ 14 ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ความยาว 360.00 เมตร		15,120,000	15,090,000	12,826,500	
	(9) ก่อสร้างเขื่อน เลียบบคลองชัยพฤกษ์ หมู่ที่ 3 ตำบลห้วยจรเข้ม อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม ความยาว 46 เมตร		1,500,000		1,500,000	
ผลผลิต : โครงการพัฒนาศักยภาพการค้า การตลาด และการลงทุนเพื่อเชื่อมโยงเครือข่ายผู้ประกอบการ						
4	โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์วิถี ร่วมสมัยส่งเสริมการกระจาย รายได้ในชุมชนนครปฐม	สนง.พัฒนา ชุมชนจังหวัด	1,359,600		1,359,600	
	4.1 กิจกรรมศึกษาอัตลักษณ์ ความเป็นมา กระบวนการผลิต ให้คำปรึกษาพร้อมพัฒนา ผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์และพัฒนา ตราสินค้า (แบรนด์) ศิลปหัตถกรรม		1,259,600		1,259,600	
	4.2 กิจกรรมนำผลิตภัณฑ์ที่ได้รับ การพัฒนาและผ่านการคัดเลือก เข้าสู่ตลาดออนไลน์ เพื่อสร้างการรับรู้ในวงกว้าง และถ่ายทอดเรื่องราว (Brand Story) สู่นัก		100,000		100,000	
5	โครงการสนับสนุนการผลิตยา สมุนไพร	สนง.สาธารณสุข จังหวัด	14,110,000	6,359,600	9,426,120	4,623,880
	ตรวจวิเคราะห์ยาสมุนไพร		100,000		100,000	
	วัสดุเวชภัณฑ์		600,000		600,000	
	เครื่องบรรจุโรตารีที่บรรจุน้ำดื่ม ตำบลสามง่าม อำเภอดอนตูม		2,500,000		2,500,000	

ที่	โครงการ / กิจกรรม	หน่วย ดำเนินงาน	งบประมาณ	ใช้จ่าย (PO+เบิกจ่าย)	ระหว่าง ดำเนินการ	เหลือจ่าย
	ตู้อบลมร้อนสมุนไพร ตำบลสามง่าม อำเภอดอนตูม		100,000	79,000	79,000	21,000
	ตู้อบลมร้อนสมุนไพร ตำบลสามง่าม อำเภอดอนตูม		100,000	79,000	79,000	21,000
	เครื่องบรรจุผงยา ตำบลสามง่าม อำเภอดอนตูม		500,000	310,000	310,000	190,000
	เครื่องซีลถุงสุญญากาศขนาดใหญ่ ตำบลสามง่าม อำเภอดอนตูม		25,000	24,000	24,000	1,000
	เครื่องซีลถุงสายพาน ตำบลสามง่าม อำเภอดอนตูม		25,000	17,120	17,120	7,880
	เครื่องอบทำผงแห้งแบบพ่นฝอย ตำบลสามง่าม อำเภอดอนตูม		5,000,000	3,200,000	3,200,000	1,800,000
	เครื่องบรรจุชาซองอัตโนมัติ ตำบลสามง่าม อำเภอดอนตูม		800,000	230,000	230,000	570,000
	เครื่องบดย่อยสมุนไพร ตำบลสามง่าม อำเภอดอนตูม		500,000	225,000	225,000	275,000
	เครื่องบดร่อนผ่านตะแกรง ตำบลสามง่าม อำเภอดอนตูม		500,000	245,000	245,000	255,000
	เครื่องบรรจุยาเม็ดอัตโนมัติ ตำบลสามง่าม อำเภอดอนตูม		2,000,000	890,000	890,000	1,110,000
	ถังต้มน้ำ (Steamed Tanks) ตำบลสามง่าม อำเภอดอนตูม		200,000	140,000	140,000	60,000
	เครื่องทำความสะอาดขวด ตำบลสามง่าม อำเภอดอนตูม		600,000	540,000	540,000	60,000
	เครื่องพิมพ์สติ๊กเกอร์ ตำบลสามง่าม อำเภอดอนตูม		600,000	326,000	326,000	274,000
	เครื่องคอมพิวเตอร์พร้อมอุปกรณ์ ตำบลสามง่าม อำเภอดอนตูม		60,000	60,000		
ผลผลิต : โครงการพัฒนาด้านสังคมและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน						
6	โครงการรณรงค์ป้องกันและ แก้ไขปัญหายาเสพติด ใน สถาน ศี ก ษ า ส ถ า น ประกอบการและชุมชนจังหวัด นครปฐม (TO BE NUMBER	สนง. สาธารณสุข จังหวัด	2,172,600	393,200	1,934,130	5,440

ที่	โครงการ / กิจกรรม	หน่วย ดำเนินงาน	งบประมาณ	ใช้จ่าย (PO+เบิกจ่าย)	ระหว่าง ดำเนินการ	เหลือจ่าย
	ONE)					
7	โครงการศูนย์จราจรจัด ปลดโรค คนปลอดภัย	สนง.ปศุสัตว์ จังหวัด	1,987,000	666,600	1,228,760	91,640
8	โครงการปรับปรุงเส้นทาง เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต ของประชาชน	แขวงทางหลวง ชนบทนครปฐม	56,926,000	56,887,000	48,967,000	39,000
	8.1 ติดตั้งไฟฟ้าแสงสว่าง บริเวณสายปรีดาราม - บ้านฉาง หมู่ที่ 3,8,5,12,2,7 ตำบลคลองจินดา อำเภอสสามพราน จังหวัดนครปฐม		7,936,000	7,920,000		16,000
	8.2 ซ่อมสร้างถนนลาดยาง แอสฟัลติกคอนกรีต สาย นฐ 4042 แยกทางหลวง 3233 - บ้านหนองบอน อำเภอนครชัยศรี, อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ระยะทาง 3.700 กิโลเมตร		48,990,000	48,967,000		23,000
	ค่าใช้จ่ายในการบริหารงาน จังหวัดแบบบูรณาการ		9,000,000	4,999,947	4,000,053	
	รวมทั้งสิ้น		232,118,300	203,020,700	133,781,648	7,031,730

2. ผลการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

ประเด็นการพัฒนาที่ 1 พัฒนานครปฐมให้เป็นเมืองอัจฉริยะ (Smart City) โดยเน้นด้านการขนส่ง (Transport), เมืองหลวงแห่งอาหารและการท่องเที่ยว (Food Metropolis) และเมืองแห่งสุขภาพ (Healthy City) รองรับสังคมผู้สูงอายุ (Aging) และบริบทโลก (Global Content)

1) เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชปลอดภัย ส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ด้านการผลิตศัตรูธรรมชาติ และขยายสารชีวภัณฑ์และติดตามสถานการณ์การระบาดของศัตรูพืช และให้คำแนะนำเกษตรกรและกลุ่มเกษตรกร

2) ส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยใช้ดิจิทัลและเทคโนโลยีอัจฉริยะมาสร้างกิจกรรมแปลกใหม่ ๆ เพื่อเพิ่มศักยภาพในการดึงดูดนักท่องเที่ยว สร้างสื่อเพื่อการส่งเสริมการตลาดและประชาสัมพันธ์ การสร้างภาพลักษณ์ของจังหวัดการบริการที่เป็นมิตรและเชื่อมโยงทั้งทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม เชิงนิเวศ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนและท้องถิ่นและนักท่องเที่ยว

ประเด็นการพัฒนาที่ 2 สร้างความแข็งแกร่งระดับพื้นที่ให้สามารถรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ และกระจายความเจริญ สร้างความสุขให้กับประชาชนในทุกระดับ

1) ส่งเสริมและพัฒนาจังหวัดนครปฐมให้เป็นเมืองสมุนไพร โดยโรงพยาบาลดอนตูมได้ดำเนินการจัดตั้งฐานการผลิตมีอาคารผลิตสมุนไพรสำหรับผลิตยาสมุนไพรแผนไทยการแพทย์พื้นบ้านภายใต้มาตรฐานการผลิต GMP ด้วยการจัดหาเครื่องจักรพร้อมอุปกรณ์ และพืชสมุนไพรเพื่อใช้ผลิตยาสมุนไพรจากภูมิปัญญาไทยผสมผสานวิทยาการ สมัยใหม่ที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพในการรักษาสำหรับเป็นแพทย์ทางเลือกให้กับผู้ป่วยอีกทางหนึ่ง

2) ดำเนินการป้องกันการพังทลายของตลิ่งริมแม่น้ำ รวมถึงคลองสาขาต่าง ๆ ในจังหวัดนครปฐม ซึ่งเกิดจากการถูกน้ำกัดเซาะอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ระบบสาธารณูปโภค อาคารบ้านเรือนของประชาชนเกิดความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สิน ประกอบกับกรณีที่มีน้ำทะเลหนุนทำให้เกิดน้ำเอ่อล้นตลิ่งเข้าท่วมบ้านเรือนที่อยู่อาศัยของประชาชนและพื้นที่ทำการเกษตรในพื้นที่ริมแม่น้ำ และลำคลองสายต่างๆ

3) ดำเนินการพัฒนาและส่งเสริมผลิตภัณฑ์ OTOP วิถีร่วมสมัยส่งเสริมการกระจายรายได้ในชุมชนนครปฐมที่มีศักยภาพในการต่อยอดพัฒนา มาสร้างความแตกต่างในการออกแบบพัฒนาผลิตภัณฑ์วิถีร่วมสมัย ร่วมกับผู้เชี่ยวชาญ ด้านการออกแบบและพัฒนาแบรนด์สินค้าสร้างความโดดเด่นด้วยความร่วมสมัยแต่คงไว้ซึ่งอัตลักษณ์ เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดหรือผู้บริโภค

ประเด็นการพัฒนาที่ 3 เพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย ลดปัญหาครัวเรือนและสิ่งแวดล้อม สร้างความเสมอภาค และความเท่าเทียม โดยนำศาสตร์พระราชามาเป็นแนวทางหลัก

1) ดำเนินโครงการรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด (TO BE NUMBER ONE) เพื่อรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในจังหวัดนครปฐม โดยการอบรมความรู้และค่ายกิจกรรมให้แก่สมาชิกชมรมทูปีนัมเบอร์วันในสถานศึกษา สถานประกอบการและชุมชน เพื่อให้มีความรู้ และเสริมสร้าง

ภูมิคุ้มกันทางจิตใจ ส่งผลให้สมาชิกชมรมทูปีนัมเบอร์วันได้รับความรู้ที่ถูกต้องและเผยแพร่ความรู้แก่ชุมชนและสังคม และจัดกิจกรรมรวมพลสมาชิกชมรมชุมชนทูปีนัมเบอร์วัน ในสถานศึกษา สถานประกอบการ

2) ดำเนินปรับปรุงซ่อมแซมถนนซึ่งเป็นเส้นทางคมนาคมของประชาชน ให้ได้รับความสะดวกในการเดินทางและขนส่งสินค้าทางการเกษตร และเครื่องอุปโภคบริโภค ที่สำคัญของจังหวัดนครปฐม และลดการเกิดอุบัติเหตุจากการใช้ทางบ่อยครั้ง

3. ปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงาน และแนวทางแก้ไข

1) เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) รัฐบาลจึงได้มีการประกาศใช้พระราชกำหนดในสถานการณ์ฉุกเฉินฯ โดยกำหนดมาตรการด้านสาธารณสุขเพื่อป้องกันการระบาดของโรคดังกล่าว ให้เว้นระยะห่างระหว่างกัน (social distinction) และให้งดการเดินทาง การรวมตัวของประชาชนจำนวนมาก ส่งผลกระทบต่อการดำเนินโครงการที่เป็นการฝึกอบรม ประชุม สัมมนา การจัดงานจัดกิจกรรม (Event) และการจัดงานแสดงและจำหน่ายสินค้าไม่สามารถดำเนินการได้

2) มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 7 เมษายน 2563 เห็นชอบหลักเกณฑ์และแนวทางการโอนงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 โดยกำหนดเป้าหมายให้หน่วยรับงบประมาณ เสนอวงเงินการโอนไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ของวงเงินคงเหลือที่ไม่มีข้อผูกพัน โดยจังหวัดนครปฐม พิจารณาส่งวงเงินงบประมาณรายการใดที่ยังไม่มีการเบิกจ่าย หรือไม่มีข้อผูกพันซึ่งไม่อาจดำเนินการได้ และเข้าหลักเกณฑ์และแนวทางการโอนงบประมาณฯ โดยมีส่วนราชการแจ้งขอยกเลิกโครงการ/กิจกรรมและสงวนเงินงบประมาณที่ไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) รวม 10 โครงการ งบประมาณรวม 27,392,900 บาท

3) กรณีการจัดหาครุภัณฑ์ เครื่องผสมอาหารสัตว์ TMR มีผู้ประกอบการที่จำหน่ายในประเทศ จำเป็นต้องนำเข้าจากต่างประเทศ ซึ่งประเทศผู้ผลิตได้เกิดการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ในระดับรุนแรงและมีการปิดประเทศไม่สามารถขนส่งได้ ประกอบกับมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2563 เห็นชอบมาตรการด้านงบประมาณเพื่อบรรเทาผลกระทบจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และสถานการณ์ภัยแล้ง ที่ให้ทบทุนการจัดหาครุภัณฑ์จากต่างประเทศมาดำเนินการจัดหาครุภัณฑ์จากผู้ผลิตภายในประเทศแทน จึงไม่สามารถดำเนินการจัดหาได้

4) กรณีการจัดทำแหล่งท่องเที่ยวผ่านเทคโนโลยีเสมือนจริง (AR) เป็นเรื่องใหม่ที่มีการนำเทคโนโลยีรูปแบบใหม่มานำเสนอเป็นสื่อเสมือนจริงเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัด ซึ่งเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการยังขาดความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับเทคโนโลยีดังกล่าว จึงมีความจำเป็นต้องสรรหาบุคลากรจากสถาบันการศึกษาในจังหวัดมาช่วยในการกำหนดและร่างขอบเขตงานจ้างในโครงการ

5) กรณีมีผู้ซึ่งได้ยื่นขอเสนอการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุกับหน่วยงานได้ยื่นอุทธรณ์ผลการประกาศผู้ชนะราคาในการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุ เนื่องจากไม่ได้รับการประกาศผลเป็นผู้ชนะหรือไม่ได้รับการคัดเลือกเป็น

คู่สัญญากับหน่วยงานซึ่งหน่วยงานพิจารณาและวินิจฉัยอุทธรณ์ให้แล้ว ไม่เห็นด้วยกับอุทธรณ์ ซึ่งได้รายงาน
ความเห็น พร้อมเหตุผลไปยังคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ตามมาตรา 119

*****